TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

68'inci Birleşim
2 Mart 2023 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	Sayfa
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	**508**
II.- GELEN KÂĞITLAR	**512**
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	**521, 525**
A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI	*521:524, 525:527*
1.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 6 Şubat 2023 Pazartesi sabahı gerçekleşen Kahramanmaraş merkezli depreme ilişkin gündem dışı konuşması	521:522
2.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, ülkemizde yaşanan deprem felaketiyle ilgili sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması	522:524
3.- Konya Milletvekili Hacı Ahmet Özdemir'in, 6 Şubat 2023'te gerçekleşen ve 11 ili etkileyen depreme ilişkin gündem dışı konuşması	525:527

Sayfa

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI **524, 529**

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, salı gününden beri sadece Hatay'ı değil bütün deprem bölgesini ve ihtiyaçları Genel Kurulda konuştuklarına ilişkin konuşması 524

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, Kore Cumhuriyeti Ulusal Meclisine almış olduğu dayanışma kararı için, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına teşekkür ettiklerine ilişkin konuşması 529

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR **527**

1.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Konya Milletvekili Hacı Ahmet Özdemir'in yaptığı gündem dışı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 527:528

VI.- AÇIKLAMALAR **528, 529, 570, 590, 598, 621**

1.- İstanbul Milletvekili Abdullah Güler'in, Kore Dostluk Grubu Başkanı olarak, Kore Cumhuriyeti Ulusal Meclisinin Türkiye'de yaşanan felaketle ilgili aldığı dayanışma kararına ilişkin açıklaması 528:529

2.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, EYT kanun teklifinin yasalaştığına ilişkin açıklaması 529:530

3.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, deprem bölgesindeki insanların kanser tehlikesiyle karşı karşıya olduklarına ilişkin açıklaması 530

4.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, AK PARTİ hükûmetlerinin icraatlarına ilişkin açıklaması 530:531

5.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, deprem sonrasında Hatay ve Reyhanlı'da olduğuna ve Erzincan olarak yapılan yardımlara ilişkin açıklaması 531

6.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, 28 Şubat postmodern darbesine ve Prof. Dr. Necmettin Erbakan'ın vefatının seneidevriyesine ilişkin açıklaması 531

7.- Samsun Milletvekili Orhan Kırcalı'nın, yaşanan depremin zorluklarının devlet-millet dayanışmasıyla aşılacağına ilişkin açıklaması 531:532

8.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, YÖK'ün, deprem sonrası, üniversitelerde bahar döneminin uzaktan eğitim yoluyla tamamlanması kararına ilişkin açıklaması 532

9.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, Millî Eğitim Bakanlığının deprem bölgesindeki psikososyal destek faaliyetlerine devam ettiğine ilişkin açıklaması 532

10.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu'daki hastanelerin depreme dayanıklı olup olmadıklarına ilişkin açıklaması 533

Sayfa

11.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, Kayseri'nin afet bölgesi olarak ilan edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 533

12.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, deprem bölgesindeki üniversitelerin akademik kadrolarının tercih edilmesi için yapılması gereken iyileştirmelere ilişkin açıklaması 533

13.- Konya Milletvekili Halil Etyemez'in, AK PARTİ iktidarında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından kamuya yerleştirilen engelli vatandaş sayısına ilişkin açıklaması 533:534

14.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin afet bölgesi olarak ilan edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 534

15.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, kamu bankalarının deprem illerindeki vatandaşlara yönelik başlattığı deprem destek kredisine ilişkin açıklaması 534

16.- Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan'ın, Kolin firmasının Lüleburgaz'ın 2 kilometre kuzeydoğusunda asfalt şantiyesi kurmaya çalıştığına ilişkin açıklaması 534:535

17.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün, İzmir'de Öğrenci Kolektifleri ve Üniversiteli Feminist Kolektiften 3 üniversitelinin gözaltına alınmasına ilişkin açıklaması 535

18.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, devlet tarafından afetzedelerin tüm taleplerinin karşılandığına ilişkin açıklaması 535

19.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, depremden kurtulan işçilerin ve depremde yardıma giden gönüllü işçilerin işten çıkarıldığına ilişkin açıklaması 535:536

20.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, deprem bölgesinde fedakârca çalışan sağlık çalışanlarına ilişkin açıklaması 536

21.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun, şartlar ne olursa olsun Kıbrıs Türk halkının her zaman yanında olunacağına ilişkin açıklaması 536

22.- Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız'ın, Kahramanmaraş'ta 2019 yılında afet tatbikatı yapıldığına ilişkin açıklaması 536

23.- Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, Sağlık Bakanının video kliplerine ilişkin açıklaması 537

24.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, Aksaray'ın Yenikent beldesinin sorunlarına ilişkin açıklaması 537

25.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, Antalya Kemer Phaselis Antik Kenti ve Ören Yeri'nde yapılmakta olan tahribata ilişkin açıklaması 537

26.- Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, tarımsal destekleme kapsamında verilen mazot desteğine ilişkin açıklaması 537:538

Sayfa

27.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, depremde uzuvlarını kaybeden depremzedelerin ortez ve protez ihtiyaçlarına ilişkin açıklaması 538

28.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, EYT kanununda çiftçilerin mağduriyetinin giderilmediğine ilişkin açıklaması 538

29.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, birinci derece deprem bölgesi olan Bursa'daki yapılaşmaya ilişkin açıklaması 538

30.- Nevşehir Milletvekili Faruk Sarıaslan'ın, Karayolları Genel Müdürlüğünde çalışan binlerce işçinin gönderdiği mesaja ilişkin açıklaması 539

31.- Kütahya Milletvekili Ahmet Tan'ın, devletin ve milletin el ele vermesiyle deprem bölgesinin en kısa sürede ayağa kaldırılacağına ilişkin açıklaması 539

32.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, ön lisans biyokimya bölümü mezunlarının atama beklediğine ilişkin açıklaması 539

33.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, deprem bölgesindeki kayıp çocuklara ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanının konuya ilişkin açıklamasına, Kayseri'nin Sarız ilçesinin afet bölgesi kapsamına alınması gerektiğine, Kayseri Büyükşehir Belediyesi ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının hasarlı yapı verileri arasındaki farklılığa; Kayseri'de oynanacak Fenerbahçe-Kayserispor maçına Fenerbahçeli taraftarların alınmayacağına ilişkin karara mahkemenin yürütmeyi durdurma kararı verdiğine, tribünlerde "Hükûmet istifa!" sloganları nedeniyle bazı taraftarlara verilen cezalara; Anayasa ve Adalet Karma Komisyonunun Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın dokunulmazlıklarının kaldırılması yönünde verdiği karara ve Yunanistan'da yaşanan tren kazası sonrası Ulaştırma Bakanının istifa etmesine ilişkin açıklaması 540:542

34.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, 2 Mart darbesinin yıl dönümüne, Diyarbakır Galeria'daki vatandaşların taleplerine; tribünlerdeki "Hükûmet istifa!" sloganlarına ve muhalefet liderinin bununla ilgili çağrısına, Kayseri'de oynanacak Fenerbahçe-Kayserispor maçıyla ilgili kararı idare mahkemesinin iptal etmesine, bazı taraftarlara verilen cezalara; depremzedelere gelen fazla giysilerin Yemenli bir şirkete satılmasına, depremzedelerin barınma sorununa ve deprem sonrası üniversitelerde yüz yüze eğitime başlanması gerektiğine ilişkin açıklaması 542:543

35.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Konya Milletvekili Hacı Ahmet Özdemir'in yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine, Kızılaya ve Kızılay yöneticilerine ve Yunanistan'daki bir kaza nedeniyle bakanın istifa etmesine ilişkin açıklaması 543:544

36.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Genel Kurul gündemine ilişkin açıklaması 545

Sayfa

37.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Gaziantep'in Nurdağı ilçesinin Çakmak köyünde 2014 yılından beri yaşayan bir ailenin deprem sonrası yaşadıklarına ilişkin açıklaması 570:571

38.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, (10/6996, 7004, 7005, 7006, 7007, 7009, 7010, 7024, 7026, 7034, 7035, 7036, 7037, 7038, 7039, 7040, 7041, 7042, 7043, 7044, 7045, 7046, 7047, 7048, 7049, 7050) esas numaralı Meclis Araştırması Önergelerinin üzerinde MHP Grubu adına Sefer Aycan'nın ve önerge sahibi olarak Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ve deprem öncesi alınması gereken tedbirlere ilişkin açıklaması 590:591

39.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün 393 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 598:601

40.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 601:603

41.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 604:605

42.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç ile İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptıkları açıklamalardaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 605:606

43.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 606:607

44.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 607:609

45.- Gaziantep Milletvekili Abdullah Nejat Koçer'in, 393 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne ve depremde hayatını kaybeden vatandaşlara ilişkin açıklaması 621

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI **545**

A) TEZKERELER *545:546*

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonunun, Gürcistan Parlamentosunun vaki davetine icabetle 6-7 Mart 2023 tarihlerinde Türkiye-Azerbaycan-Gürcistan Parlamentoları Dışişleri Komisyonları Üçlü Toplantısı için Gürcistan'ın başkenti Tiflis'e ziyaretine ilişkin tezkeresi (3/2306) 545

Sayfa

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu ile Millî Savunma Komisyonunun, AB Konseyi Dönem Başkanı İsveç Parlamentosu tarafından 2-3 Mart 2023 tarihleri arasında İsveç'in başkenti Stockholm'de yapılması planlanan Ortak Dış ve Güvenlik Politikası ve Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası Konferansı'na katılmalarına ilişkin tezkeresi (3/2307) 546

VIII.- ÖNERİLER **546**

A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ *546:548*

1.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 2 Mart 2023 Perşembe günkü birleşiminde ekli listede esas numaraları belirtilen Kahramanmaraş merkezli 11 ili etkileyen deprem felaketiyle ilgili Meclis araştırması önergelerinin görüşmelerinin birleştirilerek yapılmasına, bu görüşmede siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilmesine ve bu birleşimde başkaca denetim konusunun görüşülmemesine ilişkin önerisi 546:548

IX.- MECLİS ARAŞTIRMASI **548, 571**

A) ÖN GÖRÜŞMELER *548:570, 571:589*

1.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun 6 Şubat 2023 günü merkezi Kahramanmaraş olan ve on ili etkileyen depremde bölgedeki hasar tespit çalışmaları yapılarak koordinasyonda yaşanan sorunların giderilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6996) 548:570, 571:589

2.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü ve 20 Milletvekilinin 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta yaşanan depremler sonrasında ortaya çıkan enkaz ve atığın yönetimine ilişkin ortaya çıkabilecek sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7004) 548:570, 571:589

3.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve 20 Milletvekilinin Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında ilk müdahale ve yardımlar konusunda yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7005) 548:570, 571:589

4.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin ve 20 Milletvekilinin 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremlerin öncesi ve sonrasına ilişkin iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7006) 548:570, 571:589

Sayfa

5.- Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir ve 20 Milletvekilinin 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlerin etkilediği 10 ilde yaşanan can kaybı ve yıkımların nedenlerinin araştırılarak ortaya çıkan sorunlara karşı alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7007) 548:570, 571:589

6.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremlerin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7009) 549:570, 571:589

7.- Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve 19 Milletvekilinin 6 Şubat 2023 tarihli merkez üssü Kahramanmaraş olan ve 10 ili etkileyen depremin ardından yaşanan eksikliklerin tespit edilerek sonraki depremlerde benzer sorunların yaşanmaması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7010) 549:570, 572:589

8.- İstanbul Milletvekili Yüksel Mansur Kılınç ve 25 Milletvekilinin Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında ortaya çıkan eksikliklerin tespit edilerek alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7024) 549:570, 572:589

9.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun ve 20 Milletvekilinin Deprem öncesi ve sonrası alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7026) 549:570, 572:589

10.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın deprem felaketinin tüm yönleriyle araştırılarak afet sonrasında yapılması gerekenlerin tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7034) 549:570, 572:589

11.- CHP Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Engin Altay, Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında arama kurtarma ve yardım faaliyetlerinde görülen eksikliklerin araştırılarak sorumluların tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7035) 549:570, 572:589

12.- HDP Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç ve Grup Başkanvekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın Kahramanmaraş merkezli depremlerin neden olduğu sonuçların idari, siyasi ve hukuki sorumlularının tespit edilerek yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7036) 549:570, 572:589

13.- Kilis Milletvekili Mustafa Hilmi Dülger ve 150 milletvekilinin başta Kilis olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7037) 549:570, 572:589

Sayfa

14.- Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman ve 150 milletvekilinin başta Hatay olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7038) 549:570, 572:589

15.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu ve 145 milletvekilinin başta Osmaniye olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7039) 549:570, 572:589

16.- Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Kasım Gülpınar ve 149 milletvekilinin başta Şanlıurfa olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7040) 549:570, 572:589

17.- Malatya Milletvekili Öznur Çalık ve 151 milletvekilinin başta Malatya olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7041) 549:570, 572:589

18.- Kahramanmaraş Milletvekili Celalettin Güvenç ve 151 milletvekilinin başta Kahramanmaraş olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7042) 550:570, 572:589

19.- Gaziantep Milletvekili Mehmet Erdoğan ve 145 milletvekilinin başta Gaziantep olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7043) 550:570, 572:589

20.- Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın ve 147 milletvekilinin başta Adıyaman olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7044) 550:570, 573:589

21.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Mehdi Eker ve 147 milletvekilinin başta Diyarbakır olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7045) 550:570, 573:589

22.- Elâzığ Milletvekili Zülfü Demirbağ ve 143 milletvekilinin başta Elâzığ olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7046) 550:570, 573:589

23.- MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün ülkemizde yaşanabilecek muhtemel bir deprem felaketi öncesinde ve sonrasında alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7047) 550:570, 573:589

Sayfa

24.- Adana Milletvekili Jülide Sarıeroğlu ve 148 Milletvekilinin başta Adana olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7048) 550:570, 573:589

25.- Sakarya Milletvekili Recep Uncuoğlu ve 143 Milletvekilinin 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7049) 550:570, 573:589

26.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu ve 19 Milletvekilinin Kahramanmaraş merkezli depremlerin tüm yönleriyle araştırılarak deprem politikalarındaki eksikliklerin çözüme kavuşturulması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7050) 550:570, 573:589

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER **591, 610, 622**

A) KANUN TEKLİFLERİ *591:598, 610:620, 622:634*

1.- Gaziantep Milletvekilleri Ali Şahin ve Mehmet Sait Kirazoğlu ile 58 Milletvekilinin Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi (2/4811) ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 393) 591:598, 610:620, 622:634

XI.- OYLAMALAR **622**

1.- (S. Sayısı: 393) Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi'nin oylaması 622:634

XII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI **635**

1.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan eski hükümlü sayısına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in cevabı (7/77964) 635:636

2.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, kamuda çalışan mühendislerin özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in cevabı (7/77967) 637:638

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açılarak beş oturum yaptı.

Mersin Milletvekili Behiç Çelik, yaşanan deprem felaketi sonrası Mersin'e yerleştirilen Suriyelilere,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, büyük depremden etkilenen Adana'nın sorunlarına,

Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim, depreme,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Osmaniye Milletvekili Baha Ünlü, Osmaniye'deki mali müşavirlerin deprem bölgesi dışındaki müşterilerinin bildirgelerinin mücbir sebep kapsamına alınması ve ertelenmesi gerektiğine,

Mersin Milletvekili Hacı Özkan, Arslanköy'ün düşman işgalinden kurtuluşunun 103'üncü yıl dönümüne,

Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan, deprem sonrası sorunların ve yapılması gerekenlerin belli olduğuna,

Mersin Milletvekili Baki Şimşek, depremin yaşandığı ilk saatlerden itibaren gerek vatandaşların gerekse Mersin'deki bütün kamu kuruluşlarının ve sivil toplum kuruluşlarının deprem bölgesine yardım için seferberlik ilan ettiklerine,

Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz, Kahramanmaraş merkezli asrın en büyük afetlerinde gösterilen dayanışmaya ve Arslanköy'ün düşman işgalinden kurtuluşunun 103'üncü yıl dönümüne,

Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin, deprem bölgesinde görev yapan sağlık çalışanlarının sorunlarına,

Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu, tek adam rejiminde maçlarda kendi iradesiyle slogan atan taraftarlara gösterilen tepkiye,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, deprem bölgesinde üretim ve ticari hayatın devamı için atılması gereken adımlara,

Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap, Sosyal Güvenlik Kurumunun afet bölgesine yapılacak uygulamalar hakkında yayınladığı duyuruya,

Konya Milletvekili Halil Etyemez, Millî Eğitim Bakanlığının deprem bölgesindeki psikososyal destek faaliyetlerine,

Uşak Milletvekili Özkan Yalım, deprem bölgesinde enkaz altında kalan traktörlere, tarım aletlerine ve araçlara,

Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı, iktidarın deprem öncesi ve sonrası büyük ihmallerine ve sorumsuzluklarına,

Uşak Milletvekili İsmail Güneş, 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremlere ve depremlerin ilk anından itibaren yaraların sarılması için devletin ve milletin gerekli adımları attığına,

Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremlerin Gaziantep'e etkilerine ve devlet millet kaynaşmasına,

Sivas Milletvekili Semiha Ekinci, Mecliste kabul edilen EYT kanununa,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın, 28 Şubat postmodern darbesinin 26'ncı yıl dönümüne,

İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz, pandemide ve depremde şehir hastanelerinin önemine,

Erzincan Milletvekili Burhan Çakır, depremzede vatandaşların hepsini Erzincan'a davet ettiğine ve depremlerde vefat eden Yakup Taş, Sıtkı Güvenç ile tüm vatandaşlara,

Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil, 6 Şubatta yaşanan felaketin izlerini hep birlikte sileceklerine,

İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu, 6 Şubat depremi sonrasında çok sayıda çocuğun kayıp olduğuna dair iddialara,

Bursa Milletvekili Yüksel Özkan, deprem sonrası bölgede devleti temsilen siyasi iktidarın olmadığına,

Burdur Milletvekili Mehmet Göker, 1 Mart tezkeresine "Hayır." diyenlere ve yaşanan deprem sonrası Hükûmete sundukları öneriye,

İzmir Milletvekili Murat Çepni, tribünlerin önemine ve maçların seyircisiz oynanması kararına,

Bursa Milletvekili Erkan Aydın, Bursa'nın Orhangazi ilçesi Fındıklı köyündeki mera alanlarına taş ocağı kurulmak istendiğine,

Antalya Milletvekili Aydın Özer, depremzedelerin barınma sorununa,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, Mecliste kabul edilen EYT kanununun eksikliklerine,

Muğla Milletvekili Süleyman Girgin, zorunlu emekliliğe,

Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, Afyonkarahisar'ın Başmakçı ilçesindeki yumurta üreticilerinin yaşadığı mağduriyete,

İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü, depremzede engellilerin ihtiyaçlarına,

Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer, depremzede üniversite öğrencileri için kapsamlı bir yardımlaşma paketinin derhâl açıklanması gerektiğine,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, 1 Mart Bosna Hersek'in bağımsızlık gününe, 1-7 Mart Deprem Haftası'na, Hatay'dan başlayarak tüm Türkiye'de yabancılara konut satışının durdurulması gerektiğine, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın grup toplantısında yapmış olduğu konuşmaya, Borsa İstanbuldaki işlemlerin depremden üç gün sonra durdurulmasına, depremzedelere yapılacağı söylenen 10 bin TL'lik yardıma, Hatay ve Adıyaman'dan farklı illere giden depremzedelerin hasar tespitlerini bildirmelerine ilişkin uygulamaya, depremde yanan İskenderun gümrük depolarına yapılan müdahaleye ve Kızılaya,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine, EYT'yle ilgili düzenlemenin Meclisten geçtiğine, millî sporcuların uluslararası müsabakalarda kazandıkları başarılara, 28 Şubat kalkışmasının 26'ncı yıl dönümüne, Milliyetçi Hareket Partisinin darbe girişimlerine karşı tutumuna, Necmettin Erbakan'ın vefatının 12'nci yıl dönümüne ve 26 Şubatta hayatını kaybeden Prof. Dr. Atilla Özer'e,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Yunanistan'daki tren kazasına, HDP İstanbul Kanarya İlçe Temsilciliğinin etrafının ablukaya alınmış olduğuna, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın enkazlarla ilgili açıklamalarına, enkazların delil karartma yeri olduğuna, molozların döküldüğü alanlara, Hataylı Hristiyan yurttaşların medyada hedef gösterilmesine, depremden zarar gören Aziz Georgios Kilisesi'ne ve refakatsiz çocuklara,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, 1 Mart tezkeresinin yıl dönümüne, Mecliste kabul edilen EYT düzenlemesinin yeni mağduriyetlere yol açtığına ve TÜRK-İŞ'in açıkladığı açlık sınırı rakamına,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, EYT düzenlemesine ilişkin tekliflerinin yasalaştığına, Genel Kurul gündemine ve Yunanistan'ın Larisa kenti yakınlarında dün gece meydana gelen tren kazasına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İYİ Parti Grubunun, 27/2/2023 tarihinde Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu ve Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, Kızılayın kuruluş amacından uzaklaşmasının nedenleri ve sorumlularının tespit edilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

HDP Grubunun, 1/3/2023 tarihinde İstanbul Milletvekili Musa Piroğlu ve arkadaşları tarafından, deprem bölgesinde engelli bireylerin yaşadıkları sorunların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 1/3/2023 tarihinde Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve arkadaşları tarafından, depremin tarımsal üretime etkilerinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Mart 2023 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

İzmir Milletvekili Aytun Çıray, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Yel'in İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, İstanbul Milletvekili Musa Piroğlu'nun HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Gaziantep Milletvekilleri Ali Şahin ve Mehmet Sait Kirazoğlu ile 58 Milletvekilinin Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi (2/4811) ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 393) görüşmelerine başlanarak 6'ncı maddesine kadar kabul edildi, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, depremde kaybolanlara ve Yunanistan'da meydana gelen tren kazasında ihmalleri olduğu gerekçesiyle istifa edenlere,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanı Emrullah İşler, Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in 393 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın 393 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'a, TBMM İçtüzüğü'nün 160'ıncı maddesinin 3'üncü bendi ile 163'üncü maddesi uyarınca kınama cezası verilmesi kabul edildi.

Alınan karar gereğince, 2 Mart 2023 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere 21.57'de birleşime son verildi.

Haydar AKAR
Başkan Vekili

Mustafa AÇIKGÖZ
Nevşehir
Kâtip Üye

Bayram ÖZÇELİK
Burdur
Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 102

2 Mart 2023 Perşembe

Milletvekili Teklifleri

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile 203 Milletvekilinin; Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4972) (Adalet; Çevre; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2023)

2.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin ve 1 Milletvekilinin; 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/4973) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

3.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal ve 1 Milletvekilinin; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda ve İşsizlik Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4974) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

4.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül ve Antalya Milletvekili Aydın Özer'in; 16.05.2012 Tarihli ve 6306 Sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4975) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

Cumhurbaşkanı Yardımcılığı (Fuat Oktay)

1.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, PTT bünyesinde idari hizmet sözleşmesi çerçevesinde görev yapan personelin kadroya alınmasına veya özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77913)

2.- Yozgat Milletvekili Ali Keven'in, Yozgat Organize Sanayi Bölgesinde yapımına başlanan cami inşaatının akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77914)

3.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi ve Türkiye Varlık Fonu bünyesindeki kurum ve kuruluşlarda çalışan eski hükümlü sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77915)

4.- Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral'ın, Akkoşan Sulama Projesinin 2023 yılı Yatırım Programına alınmamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77916)

5.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KPSS B grubu sınavlarının her yıl yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77917)

6.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Roman vatandaşların sosyal yardımlardan yeterince yararlanamadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77918)

7.- İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in, Türkiye İstatistik Kurumunun hukuki statüsüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/77919)

Adalet Bakanlığı

8.- İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın, Van Emniyet Müdürlüğünün bir soruşturma dosyası için doktor talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77920)

9.- Hatay Milletvekili Barış Atay Mengüllüoğlu'nun, Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun denetimli serbestlik hükümlerinden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77921)

10.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Denizli T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuyla ilgili çeşitli verilere ve cezaevinde annesi ile birlikte kalan bebeklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/77922)

11.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Kütahya T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuyla ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/77923)

12.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, avukatlık mesleğine yönelik bazı düzenlemelerin yapılması önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77924)

13.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesindeki maden ocağında meydana gelen patlamaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/77925)

14.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesindeki maden ocağında meydana gelen patlamayla ilgili soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/77926)

15.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesindeki maden ocağında meydana gelen patlamaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/77927)

16.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan eski hükümlü sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77928)

17.- Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin, Elazığ 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir mahkumun denetimli serbestlik hükümlerinden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77929)

18.- Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, Şanlıurfa 1 Nolu T Tipi Cezaevi ile ilgili hak ihlali iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77930)

19.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir şüphelinin ifade sırasında intihar ettiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77931)

20.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, kamuda çalışan mühendislerin özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77932)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

21.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Bakanlık tarafından yapılan kömür alım ihalesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77933)

22.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan eski hükümlü sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77934)

23.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan sosyolog, öğretmen, sosyal çalışmacı, psikolog, hemşire vb. meslek elemanlarının özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77935)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

24.- Nevşehir Milletvekili Faruk Sarıaslan'ın, il özel idarelerinin personel eğitim şirketlerinde taşeron olarak çalışan işçilerin kadroya geçirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77937)

25.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, PTT bünyesinde idari hizmet sözleşmesi çerçevesinde görev yapan personelin kadroya alınmasına veya özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77938)

26.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesindeki maden ocağında meydana gelen patlamaya ve ilgili müessesede yapılan denetimlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/77939)

27.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, PTT bünyesinde idari hizmet sözleşmesi çerçevesinde görev yapan personelin kadroya alınmasına veya özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77941)

28.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan eski hükümlü sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77942)

29.- Antalya Milletvekili Hasan Subaşı'nın, 3600 ek gösterge hakkından yararlanamayan kamu çalışanlarının mağduriyetlerinin giderilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77943)

30.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, kamuda çalışan mühendislerin özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77944)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

31.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Dulkadiroğlu Belediyesinin bazı köy sınırlarını değiştirmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77945)

32.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa Ceza İnfaz Kurumu Kampüsünün atık sularının tarım arazilerine etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77946)

33.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, Antalya'da yapılacak TOKİ konutlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77947)

34.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Siirt'in Pervari ilçesine bağlı Beğendik Belediyesi tarafından düzenlenen ihalelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/77948)

35.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan eski hükümlü sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77949)

36.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Kayseri'nin Pınarbaşı ilçesinde yapılacak patlayıcı madde üretim ve depolama tesisinin çevresel etkilerine ve alınacak önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/77950)

37.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, Kayseri'nin Pınarbaşı ilçesinde yapılacak patlayıcı madde üretim ve depolama tesisinin çevresel etkilerine ve alınacak önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/77951)

38.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun, 100 Bin Sosyal Konut Projesinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77952)

39.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, İzmir'in Gaziemir ilçesinde bulunan radyoaktif atıkların temizlenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77953)

40.- Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, Karabük'ün Eskipazar ilçesinde bulunan Mermer Kavşağında yaşanan trafik kazalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77954)

41.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, kamuda çalışan mühendislerin özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77955)

Dışişleri Bakanlığı

42.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan eski hükümlü sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77956)

43.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, kamuda çalışan mühendislerin özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77957)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

44.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesindeki maden ocağında meydana gelen patlamayla ilgili yürütülen soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/77958)

45.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesindeki maden ocağında meydana gelen patlamayla ilgili yürütülen soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/77959)

46.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesindeki maden ocağında meydana gelen patlamaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/77960)

47.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesindeki maden ocağında meydana gelen patlamaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/77961)

48.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, CNG'li araçlarda ÖTV'nin kaldırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77962)

49.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Türkiye'de son 5 yılda bulunan doğalgaz rezervine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77963)

50.- Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın, rödovanslı saha işletmelerine ödenen desteklerin artırılmasına ve yerli kömür üretiminin teşvik edilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77965)

51.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Şanlıurfa'nın Siverek ilçesinde yaşanan elektrik kesintisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77966)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

52.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan eski hükümlü sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77968)

53.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, kamuda çalışan mühendislerin özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77969)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

54.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan eski hükümlü sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77970)

55.- İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in, Türkiye İstatistik Kurumunun hukuki statüsüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/77971)

56.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, kamuda çalışan mühendislerin özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77972)

İçişleri Bakanlığı

57.- İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın, Van Emniyet Müdürlüğünün bir soruşturma dosyası için doktor talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77973)

58.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman'da bir kavgaya müdahale eden kolluk kuvvetinin orantısız güç kullandığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77974)

59.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan eski hükümlü sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77975)

60.- Mardin Milletvekili Pero Dundar'ın, 19 Ocak 2023 tarihinde Mardin'de gerçekleşen silahlı saldırıya ilişkin yazılı soru önergesi (7/77976)

61.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Şanlıurfa'nın Hilvan ilçesinin Bağdaş köyü Yenidoğan mezrasının yol sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/77977)

62.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Ağrı'nın Doğubayazıt ilçesinde gerçeğe aykırı adres beyanı sebebiyle idari para cezası verilen kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/77978)

63.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Şanlıurfa'nın Ceylanpınar ilçesine bağlı Düzova Köyünün altyapı sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77979)

64.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, azınlıkları karşı saldırı olabileceği yönündeki iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/77980)

65.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, kamuda çalışan mühendislerin özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77981)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

66.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan eski hükümlü sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77982)

67.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, Kayseri'de bulunan Bayramhacı Mahallesi'nin turizme kazandırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77983)

68.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, kamuda çalışan mühendislerin özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77984)

Milli Eğitim Bakanlığı

69.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, özel okulların yaptığı zam oranlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77985)

70.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, üniversite rektörlerinin akademik kariyerleriyle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/77986)

71.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, öğretmenlerin banka promosyonu tutarlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77987)

72.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan eski hükümlü sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77988)

73.- Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç'un, ortaokullarda yaşayan diller ve lehçeler seçmeli dersi kapsamında bazı okullarda Arapça seçilememesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77989)

74.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, imam hatip lisesi mezunlarının başarı oranlarının artırılmasına yönelik yürütülen projelere ayrılan bütçeye ilişkin yazılı soru önergesi (7/77990)

75.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, kamuda çalışan mühendislerin özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77991)

Milli Savunma Bakanlığı

76.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan eski hükümlü sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77992)

77.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, SBÜ Ankara Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim ve Araştırma Hastanesinin Bakanlığa bağlanması yönünde bir çalışma olup olmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77993)

78.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, kamuda çalışan mühendislerin özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77994)

Sağlık Bakanlığı

79.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, sahte çıkan bir kanser ilacına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77995)

80.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Bakanlıkça Strep A bakterisine karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/77996)

81.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, radyoloji çalışanlarının çalışma saatlerinin ve özlük haklarının düzenlenmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77997)

82.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Çayırova Devlet Hastanesi inşaatının akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/77998)

83.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan eski hükümlü sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/77999)

84.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Patnos Devlet Hastanesi Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniğine randevu aldığı halde tedavi olamayan bir kişinin yaşadığı mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/78000)

85.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, diş hekimi istihdamına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78001)

86.- Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, Türkiye genelinde ve Malatya ilindeki kanser vakası verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78002)

87.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Şanlıurfa'nın Ceylanpınar ilçesine bağlı Düzova Köyünün kanalizasyon sularının içme sularını kirletmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78003)

88.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, diyetisyen istihdamına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78004)

89.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, SBÜ Ankara Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim ve Araştırma Hastanesinin kapasitesinin artırılması önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78005)

90.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, kamuda çalışan mühendislerin özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78006)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

91.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan eski hükümlü sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78007)

92.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, kamuda çalışan mühendislerin özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78008)

Tarım ve Orman Bakanlığı

93.- Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, Kavaklıdere Menteşe Sulama Barajının ne zaman faaliyete geçeceğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78009)

94.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Edirne'nin Keşan ilçesinde bazı vatandaşlara ormanlık alanı işgal gerekçesiyle dava açıldığı iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78010)

95.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan eski hükümlü sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78011)

96.- Hatay Milletvekili Barış Atay Mengüllüoğlu'nun, Muğla'nın Köyceğiz ilçesinde bulunan ve koruma altında olan sığla ağaçlarının kesimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78012)

97.- Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır'ın, Sinop'un Türkeli ilçesinin olası bir sel felaketinden olumsuz etkilenmemesi için yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/78013)

98.- Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral'ın, Akkoşan Sulama Projesinin 2023 yılı Yatırım Programına alınmamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78014)

99.- Antalya Milletvekili Hasan Subaşı'nın, 3600 ek gösterge hakkından yararlanamayan Bakanlık çalışanlarının mağduriyetlerinin giderilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78015)

100.-Antalya Milletvekili Hasan Subaşı'nın, Antalya'da bulunan Avlan Gölünün su tutması için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/78016)

101.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir öğrencinin geliştirdiği tarım projesine yönelik destek talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78017)

102.-Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, Karabük'e bağlı Cumayanı köyünde yaşanan su sıkıntısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78018)

103.-Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, Gaziantep'in Araban ilçesindeki arazi yollarının düzenlenmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78019)

104.-Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, kamuda çalışan mühendislerin özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78020)

Ticaret Bakanlığı

105.-İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan eski hükümlü sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78021)

106.-Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, devre mülk ve devre tatil sistemlerinde yaşanan sorunlara ve mağduriyetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/78022)

107.-Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, kamuda çalışan mühendislerin özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78023)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

108.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Yusufeli ilçesinde bulunan Sarıgöl Grup yolunun onarımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78024)

109.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, PTT bünyesinde idari hizmet sözleşmesi çerçevesinde görev yapan personelin kadroya alınmasına veya özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78025)

110.-Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Edirne'nin Keşan ilçesinde bulunan İbrice balıkçı barınağı tadilatının akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78026)

111.-İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan eski hükümlü sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78027)

112.-Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün, Adana'da yapımı devam eden Devlet Bahçeli Köprüsü'nün ne zaman tamamlanacağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78028)

113.-Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, kamuda çalışan mühendislerin özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78029)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 Milletvekilinin, Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrasında tarımsal alanlarda yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7029) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2023)

2.- İzmir Milletvekili Selin Sayek Böke ve 21 Milletvekilinin, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrasında AFAD bünyesinde toplanan bağış ve yardımların harcanmasına yönelik süreçlerin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7030) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2023)

3.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve 19 Milletvekilinin, deprem bölgesinde yaşayan nadir hastaların sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7031) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2023)

4.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 19 Milletvekilinin, Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen illerdeki çiftçilerin kayıplarının tespit edilerek tarımsal üretimin desteklenmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7032) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2023)

5.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve 20 Milletvekilinin, Kızılay'ın Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında çadır ve erzak satışı yaptığına ilişkin iddiaların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7033) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2023)

6.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, deprem felaketinin tüm yönleriyle araştırılarak afet sonrasında yapılması gerekenlerin tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7034) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

7.- CHP Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Engin Altay, Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında arama kurtarma ve yardım faaliyetlerinde görülen eksikliklerin araştırılarak sorumluların tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7035) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

8.- HDP Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç ve Grup Başkanvekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, depremlerin neden olduğu sonuçların idari, siyasi ve hukuki sorumlularının tespit edilerek yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7036) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

9.- Kilis Milletvekili Mustafa Hilmi Dülger ve 150 Milletvekilinin, başta Kilis olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7037) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

10.- Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman ve 150 Milletvekilinin, başta Hatay olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7038) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

11.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu ve 145 Milletvekilinin, başta Osmaniye olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7039) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

12.- Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Kasım Gülpınar ve 149 Milletvekilinin, başta Şanlıurfa olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7040) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

13.- Malatya Milletvekili Öznur Çalık ve 151 Milletvekilinin, başta Malatya olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7041) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

14.- Kahramanmaraş Milletvekili Celalettin Güvenç ve 151 Milletvekilinin, başta Kahramanmaraş olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7042) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

15.- Gaziantep Milletvekili Mehmet Erdoğan ve 145 Milletvekilinin, başta Gaziantep olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7043) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

16.- Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın ve 147 Milletvekilinin, başta Adıyaman olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7044) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

17.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Mehdi Eker ve 147 Milletvekilinin, başta Diyarbakır olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7045) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

18.- Elâzığ Milletvekili Zülfü Demirbağ ve 143 Milletvekilinin, başta Elâzığ olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7046) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

19.- MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, ülkemizde yaşanabilecek muhtemel bir deprem felaketi öncesinde ve sonrasında alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7047) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

20.- Adana Milletvekili Jülide Sarıeroğlu ve 148 Milletvekilinin, başta Adana olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7048) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

21.- Sakarya Milletvekili Recep Uncuoğlu ve 143 Milletvekilinin, 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7049) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

22.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu ve 19 Milletvekilinin, Kahramanmaraş merkezli depremlerin tüm yönleriyle araştırılarak deprem politikalarındaki eksikliklerin çözüme kavuşturulması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7050) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

2 Mart 2023 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 68'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, 6 Şubat 2023 Pazartesi sabahı gerçekleşen Kahramanmaraş merkezli deprem hakkında söz isteyen Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Sefer Aycan'a aittir.

Buyurun Sayın Aycan

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 6 Şubat 2023 Pazartesi sabahı gerçekleşen Kahramanmaraş merkezli depreme ilişkin gündem dışı konuşması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 6 Şubatta Kahramanmaraş Pazarcık ve Kahramanmaraş Elbistan'da oluşan depremler nedeniyle gündem dışı söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, çok büyük bir depremdi ve depremlerin yüzeyel olması ayrı bir sorundu. Aynı zamanda 2 büyük depremin olması da ayrı bir felaket boyutuydu. Herhâlde, bildiğim kadarıyla, dünyada böyle bir örnek yok. Dokuz saat arayla aynı bölgede 2 büyük depremin olmasının bildiğim kadarıyla başka bir örneği yok.

Elbette çok büyük bir depremdi. 45 bin insanımız, kardeşimiz vefat etti. Bundan daha büyük bir felaket yok. Onun için, sayının 45 bin olması yetmiyormuş gibi "100 bindi, rakam saklanıyor." demenin de bir anlamı yok. Benim için 1 bile fazla. Eğer 1 kişi depremde öldüyse bu, felaket değil midir, yeterli değil midir felaket olarak kabul etmek için? 45 bin kardeşimiz vefat etti. Tabii, depremi konuşmalıyız, daha çok konuşmalıyız çünkü Kahramanmaraş, fay hattı üzerindedir; Hatay, fay hattı üzerindedir. Tarihte de çok büyük depremler olmuştur, gelecekte de maalesef olacaktır. Şimdi, "Biz söylemiştik, deprem olacaktı." demenin de bir anlamı yok; olacak. Şimdi, herkes biliyor ki ülkemizde depremler olacak. 6 Şubattan beri tüm ülkemizde 11 bin deprem oldu, bu depremler olacak. Ülkemizin dörtte 3'ü deprem bölgesidir, onun için depremlere hazırlanmamız lazım, daha kötüsüne de hazırlanmamız lazım, Allah korusun daha kötüsüne de hazırlanmamız lazım. Onun için depremleri konuşalım, hep konuşalım ama yapıcı konuşalım. Bilindiği gibi depremler "deprem öncesi yapılacaklar, deprem sonrası yapılacaklar, depremden sonra ilk bir haftada yapılacaklar, bir ay sonra yapılacaklar" diye değerlendiriliyor. Konuşalım ama yapıcı konuşalım, ne yapacağımızı konuşalım, nasıl önlem alacağımızı konuşalım, neyi iyi yaptık, neyi iyi yapamadık, neden yapamadık; bunları konuşalım.

Şimdi, bu teorik konuşmalarla olmuyor, gerçek ortada. Ben de deprem konusunda eğitim almış bir kişiyim, fakültede afet tıbbı dersi anlatıyordum, olağanüstü hâllerde sağlık hizmetini anlatırım. Düzce depreminde, Gölcük depreminde Sağlık Bakanlığında Genel Müdürdüm ve kriz koordinatörüydüm. Altı ay boyunca Gölcük depreminde ve Düzce depreminde Sağlık Bakanlığının kriz koordinatörüydüm.

Şimdi, "Depremde yoktunuz." demenin, "Devlet yoktu." demenin hiç kimseye bir faydası yok. Örneğin, Gölcük depreminde üçü beş geçe olmuştu deprem, biz üç buçukta Sağlık Bakanlığında toplanmıştık ve rahmetli Sayın Bakanımız Osman Durmuş'la birlikte deprem bölgesine gittik, saat yedi buçukta Sakarya'daydık. Başbakan Yardımcısı, Genel Başkanımız görevinin başındaydı. Dönemin Başbakanı Bülent Ecevit saat 17.00'de Kocaeli'deydi.

Şimdi, "Depremde devlet yoktu." demenin bir anlamı yok, hepimiz oradaydık. Ben orada olan herkese teşekkür ediyorum. Türk milleti oradaydı; bir kısmı fiziken oradaydı, bir kısmı manevi olarak oradaydı. Eğer bakanları kastediyorsanız, bakanlar da oradaydı. Süleyman Soylu sabah sekizden itibaren Maraş'taydı, diğer bakanlar sahadaydı. Şimdi, "Devlet yoktu." demenin hiçbir faydası yok, anlamı da yok; devlet de oradaydı, millet de oradaydı, herkes elinden geleni yapmaya çalıştı.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Kuyruklu yalan!

SEFER AYCAN (Devamla) - Gereksiz işlerle uğraşmanın anlamı yok, "yalan" demenin de anlamı yok; herkes oradaydı, devlet oradaydı, millet oradaydı. Herkes elinden geleni yaptı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

SEFER AYCAN (Devamla) - Onun için birbirimize moral vermeye ihtiyacımız var, birbirimizin elinden tutmaya ihtiyacımız var, birlik olmaya ihtiyacımız var, hep birlikte bu kötü günleri ortadan kaldırmak için mücadele etmeye ihtiyacımız var. Evet, yastayız ama yastan çıkmamız lazım; devleti, milleti yeniden ayağa kaldırmamız, yeniden inşa etmemiz lazım. Kahramanmaraş'ı canlandırmamız lazım, tekrar dondurma yapmamız lazım. Hatay'a mutlaka gidip Hatay'ın mutfağından yememiz lazım; oraları ziyaret etmemiz lazım, oraları tekrar yaşanılır hâle getirmemiz lazım, daha iyisini yapmamız lazım, daha sağlamını yapmamız lazım, daha müreffeh bir şekilde geleceğe bakmamız lazım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Gündem dışı ikinci söz, ülkemizde yaşanan deprem felaketiyle ilgili sorunlar hakkında söz isteyen Hatay Milletvekili Sayın Serkan Topal'a aittir.

Buyurun Sayın Topal.

2.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, ülkemizde yaşanan deprem felaketiyle ilgili sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması

SERKAN TOPAL (Hatay) – Efendim, hepinize saygılarımı sunuyorum.

Depremde hayatını kaybedenlere bir kez daha Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılara acil şifalar diliyorum. Hepimizin başı sağ olsun, hepimize geçmiş olsun diyorum.

Burada, depremde hayatını kaybedenlere bir saygı duruşunda bulunmak istiyorum.

(Hatip tarafından saygı duruşunda bulunuldu)

SERKAN TOPAL (Devamla) - Bir kez daha Allah'tan rahmet diliyorum, başımız sağ olsun.

Değerli arkadaşlar, "deprem" "zelzele" "felaket" gibi tabirler kullanmak aslında doğru değil, tam bir "kıyamet" diyebiliriz. Yaklaşık 8 atom bombasının yarattığı bir etki, hakikaten çok kötü. O gün de ben depremde oradaydım, yirmi üç gündür ben Hatay'daydım, Hatay'dan çıkmadık. Diğer milletvekili arkadaşlarımız Sayın Güzelmansur, Sayın Şahin, Sayın Tokdemir; yine diğer partili arkadaşlarımız MHP, AK PARTİ ve TİP'ten diğer bütün milletvekili arkadaşlarımız da oradaydı, sahadaydık, şu ana kadar da hepsi oradalar. Onların da sizlere selamlarını, saygılarını iletmek istiyorum buradan.

Arkadaşlar, yarın tekrar Hatay'da olacağım. Sadece bugün Hatay'ın sorunlarını konuşmak için buraya geldim, tekrar Hatay'a geri döneceğim. Şunu ifade etmeden geçemeyeceğim arkadaşlar: İlk yirmi dört saat içerisinde Hatay'da -inanın, samimi söylüyorum- bütün vatandaşlarımızın sesini bizzat

ben duydum, vatandaşlarımız feryat ediyor; bir kurtarma ekibi ilk yirmi dört saat içerisinde gelmedi, sağanak yağmur, elektrik yok ve insanlar donuyor, insanlar bağırıyor, çığlık atıyor; 80 yaşındaki bir anne "Ayağını öpeyim, benim çocuğumu kurtar." diyor, orada sesini duyuyoruz ama kurtaramıyoruz.

Bir şeyi söylemeden geçemeyeceğim: İBB, İstanbul'dan Hatay Defne'ye, Samandağ'a, Antakya'ya, Kırıkhan'a yetişiyor; AFAD yetişemedi arkadaşlar; yetişemedi arkadaşlar, yetişemedi. Evet, hakkını teslim etmek gerekiyor mu? Teslim etmek gerekiyor. Kırk sekiz saat sonra oraya, her bir ilçeye valiler atandı; kaymakamlar, kamu görevlileri atandı. Allah şahit, bütün milletvekili arkadaşlarımızla sahadayız, görüyoruz. Yani bütün mahalleleri geziyorlar mı? Geziyorlar, onlara teşekkür ediyorum. Kim ki Hatay'a bir gram yardımcı olduysa, orada alın teri döktüyse, Büyükşehir Belediye Başkanlarımız -İBB, Ankara, Kocaeli, Konya dâhil olmak üzere- da dâhil olmak üzere hepsine ayrı ayrı çok teşekkür ediyoruz. Gerçekten onlar yetiştiler, onlar ellerinden geleni yapıyorlar; bütün Belediye Başkanlarımıza -istisnasız bakın, istisnasız- teşekkür ediyorum. Ama anlayabiliyoruz; 165 bin ev yıkıldı Hatay'da, bina yıkıldı, anlayabiliyoruz, yetersiz. Ya, bir kepçeyi bir anneye gönderemedik arkadaşlar, gönderemedik arkadaşlar. Hatay halkı devletimizin yanındadır, Hatay halkı her zaman devletinin yanında, vergisini, vefasını her zaman göstermiştir. Hatay halkının sitemi devlete değildir arkadaşlar, Hatay halkının sitemi bugüne kadar o paraları toplayıp o çadırları onlara vermeyenleredir, onları yönetenleredir. Hatay halkı her zaman da devletinin yanında olacaktır. Cesetler hâlâ enkazda arkadaşlar, altında maalesef hâlâ ölenler var ve biz hâlâ ölenleri çıkaramadık arkadaşlar.

Bir vatandaş bana dedi ki: "Sayın Vekilim, biz sizden kan istemedik, biz sizden çadır istedik, biz sizden kepçe istedik. Ya, cenazemi çıkarayım." Bir milletvekili olarak kahroldum, gönderemedik arkadaşlar.

Arkadaşlar yani Sayın Valimiz, Hatay Valisi de elinden geleni yaptı ama ne yapsın? Yukarıdan, Ankara'dan bin çadır gönderiyorlar, bin çadırı kime teslim etsin, kime versin arkadaşlar? Vatandaşlarımız hâlâ dışarıda. 15 ilçe, binlerce vatandaş, bin çadır -ilk önce 2 bin çadır- gönderseler kime versin yani kime versin?

Arkadaşlar, özellikle Hatay'da talepler var, bu talepleri burada söylemek zorundayım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Bu konuda pozitif ayrımcılık yaparsanız çok teşekkür ederim, ayrıca bugünkü pozitif ayrımcılığınız için de teşekkür ediyorum sizlere.

Birincisi, gerçekten şu anda dışarıda vatandaşlarımız var, 6'ncı günde 5 yaşındaki bir çocuk donarak öldü, kronik hastaydı, maalesef hayatını kaybetti çadırı olmadığı için arkadaşlar, çadır.

Bakın, ikinci ihtiyaç gıda değil arkadaşlar -şu an vatandaşlarımız dışarıda- yani gerçekten seyyar lavabo ve duş ikinci ihtiyaç, acil ihtiyaç; bunun mutlaka her bir mahalleye gönderilmesi lazım. Ondan sonra gıdayı gönderin arkadaşlar, ondan sonra gıda. Evet, özellikle iktidara sesleniyoruz; lütfen bir, iki ve üçe öncelik…

Değerli arkadaşlar, ayrıca hasar tespit konusunda hassas davranılmasını bekliyor Hatay halkımız; endişeliler yani diyorlar ki: "Bizim evimiz gitti. Bu konuda acaba nerede evimizi verecekler?" Bu yüzden Hataylı hemşehrilerimiz…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Yani evi yıkılanlarla ilgili zoraki "Biz senin evini sadece burada vereceğiz." lütfen demeyin, alternatif üretilsin yani üç dört yerden seçme imkânı verilsin. Ayrıca, eğer kırsal kesimdeki vatandaşlarımız parselinin önünde kurmak istiyorsa lütfen kırsal kesimdeki vatandaşlarımız mağdur olmasın. Ayrıca arkadaşlar, Esnaf Kefaletten kredi çeken esnaflarımız var, Tarım Krediden kredi çeken çiftçilerimiz var, araba kredisi çekip de şu anda arabası pert olan araç sahipleri var, yine bireysel kredi çekip de evi yıkılanlar var. Özellikle kredi çeken vatandaşlarımızın borcu ivedi bir şekilde ya tamamen devlet tarafından ödensin ya da yarısı silinsin ya da en az beş yıl boyunca faizsiz ertelensin. Böyle bir talebe ihtiyaç var arkadaşlar, böyle bir şeye ihtiyaç var arkadaşlar.

Diğer konu…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Topal…

SERKAN TOPAL (Devamla) – Son olarak… Bitireceğim.

BAŞKAN – Peki, son kez söz veriyorum.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Arkadaşlar, yine, elektrik, su ve iletişim ücretleri için en az bir yıl boyunca lütfen ücret alınmasın.

Arkadaşlar, yine, il dışında bulunan vatandaşlarımız beni çok arıyorlar. Ya, Sayın Bakan "31 Marta kadar kimse çıkarmasın." diye açıklama yaptı ama birçok otel sahibi çıkarmak zorunda kalıyor. Devlet olarak otel sahiplerine lütfen destek olalım. O vatandaşlarımıza da il dışında bulunan depremzede vatandaşlarımıza lütfen yardımcı olalım. Ayrıca, öğrenci arkadaşlarımız şu anda her yerde mağdur durumda; hepimiz çok iyi biliyoruz. Evet, neler yapılabilir? 1 tablet, 1 bilgisayar, baz istasyonları ve bedava internet verilsin. Engelli vatandaşlarımızın her birine lütfen ivedi bir şekilde birer konteyner verilsin. Muhtar arkadaşlarımız gerçekten çok zor durumdalar, herkes onlardan çok şey istiyor. Muhtar arkadaşlarımıza da bu konuda da yardım talep edilsin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERKAN TOPAL (Devamla) – Son olarak, son olarak… Yirmi saniyede bitireceğim.

BAŞKAN – Peki, peki.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Son olarak, Hatay halkı bugüne kadar çok şey yaptı. Hatay halkı vefalıdır. Hatay halkı kendisine kim yardım ettiyse bu vefayı asla ve asla unutmayacaktır. Hatay halkı merttir. Hatay halkı delikanlıdır. Hatay halkı vefalıdır; bunu da asla unutmayacaktır. Hatay halkı da sizi sevmeye devam edecektir.

Hepinize teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, size de teşekkür ediyorum.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, salı gününden beri sadece Hatay'ı değil bütün deprem bölgesini ve ihtiyaçları Genel Kurulda konuştuklarına ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın Topal, salı gününden beri sadece Hatay değil, depremin bütün bölgelerini ve ihtiyaçlarını arkadaşlarımızla birlikte burada konuşuyoruz.

Teşekkür ediyoruz konuşmanız için de.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)

3.- Konya Milletvekili Hacı Ahmet Özdemir'in, 6 Şubat 2023'te gerçekleşen ve 11 ili etkileyen depreme ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, 6 Şubat 2023'te gerçekleşen ve 11 ilimizi etkileyen deprem hakkında söz isteyen Konya Milletvekili Sayın Hacı Ahmet Özdemir'e aittir.

Buyurun Sayın Özdemir.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Değerli Başkanım, kıymetli milletvekilleri; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Elemimiz, acımız hakikaten çok büyük, anlatılacak gibi değil. Herkese başsağlığı diliyorum, hepimize başsağlığı diliyorum ve geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. Bu geçmiş olsun dileklerimi de en çok Serkan Bey'e iletiyorum.

Aslında benim konuşmam bambaşka bir mecrada seyredecekti ama Serkan Bey'in konuşması üzerine bir iki konuyu tavzih etmek ihtiyacı hissediyorum. İstanbul Büyükşehir Belediyesinin gelip gelmediğini bilmem, geldiklerinde, Antalya Büyükşehir Belediyesinin nasıl geldiğini filan, sizlere ben burada detaylarıyla anlatırdım da onlara girmek istemiyorum, polemik konusu yapmak istemiyorum ama şunu söyleyeyim: "AFAD yoktu." değil, AFAD'ın karargâhında sabahın ilk ışıklarıyla beraber Sağlık Bakanı Fahrettin Koca vardı. Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Uğur İbrahim Altay'a bütün çalışmaları sebebiyle, koordinasyonu sebebiyle hassaten teşekkür ediyorum, oradaydı. Konya Büyükşehir Belediyesinin bütün ekibi oradaydı, ekipmanları oradaydı. KOSKİ Genel Müdürü Ahmet Demir'e özellikle teşekkür ediyorum. Her ne kadar başka belediye başkanları "Hatay, gözün aydın, suyunuzu veriyoruz." dedilerse de suyu veren, Ahmet Demir'in kıymetli çalışmaları ve ekip arkadaşlarıydı, Konya Büyükşehir Belediyesiydi. Bu gerçekleri burada, bizim ifade etmemiz lazım. Yani hamaset yapacaksak, eğer ideolojik birtakım şeyler yapacaksak yanlış olur. Serkan Bey'in acısını ben anlıyorum, özellikle ilçesiyle meşgul olduğunu da biliyorum ama biz -Hatay koordinasyonuyla- Süleyman Bey'le arkalı önlü gittik; o tipi de o karda önümüz açılıyor, arkamız kapanıyor. Süleyman Beyler bana telefon açıyorlar "Hocam gidebildin mi, açıldı mı, yolda mısın?" Yoldayım, gidiyorum, benden önce Konya Büyükşehir Belediyesi vardı. Dolayısıyla, ben, şimdi asıl konuya dönmek istiyorum, bunları yabana atmamak lazım, yiğidi öldürelim ama hakkını verelim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ama teşekkür etti Serkan, Serkan hepsine teşekkür etti. Vekilim, bakın, Serkan Bey hepsine teşekkür etti, sen İBB'yi ayırıyorsun.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – "AFAD yoktu." "Jandarmada teşkilat kurulmamıştı." "Fahrettin Koca orada değildi." "Uğur İbrahim Bey orada değildi." "Konya Belediyesi orada değildi." Adres veriyorum, İnci Bulgur'daki Konya Belediyesi konteynerlerini lütfen takip edin, lütfen.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Antakya'da ben vardım, yoktu mesela, ben de Antakya'daydım, yoklardı.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Herkes oradaydı...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ya, insanlar enkaz altında kaldılar, kepçe beklediler, yapmayın bu kadar da ya! AFAD'ın merkez kurması neye yarıyor ki yani tek başına orada!

HACI AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Bakın, ben Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda deprem bölgesindeki arkadaşlarımız sürekli konuşsunlar istedim çünkü bazı hususları buradan dile getirmenin lüzumsuz olacağını, onların acılarını paylaşmalarının daha uygun olacağını düşündüm ama acımızın büyüklüğü karşısında konuşulanların hafifliğini hissediyorum.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Kepçe yoktu, kepçe! Ayıptır ya!

HACI AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Acımız çok büyük, hayat gülmek ile ağlamanın, sevinç ile hüznün, acı ile tatlının, zafer ile hezimetin, ciddiyet ile mizahın iç içe olduğu karmaşık bir düzen içerisinde ilerliyor. Karmaşık bu düzen içerisinde de toplumlar yaşadıkları olaylarla, olgularla olgunlaşıyorlar. Millet, millet olma bilincini acıyla daha yakından hissediyor; milletin ferdi, o milletin ferdi olduğunu ve millet karşısındaki değerini acılar, felaketler karşısında daha iyi anlıyor, millet de fertlerinin kıymetini daha iyi anlıyor.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Acılara saygı duyun, acılara saygı duyun!

HACI AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Az önce burada bir hatibimiz konuştu, 45 bin kişinin ölmesi ile 1 kişinin ölmesi arasında "felaket" olarak nitelendirilme bakımından elbette bir fark yok ama "45 bin" 45 bin can demektir. 1 nerede 45 bin nerede? Elbette acımız 45 bin kat daha büyüktür ama bizim 1 insanımızı bile kaybetmeye tahammülümüz yoktur. Bizim ideolojilerimizi, dinî inançlarımızı, hedeflerimizi, gayelerimizi, partizanlıklarımızı bir kenara koyarak bu felaket karşısında biraz daha sorumluluk duygusuyla -ki millet bize bakıyor- metanetimizi koruyarak, gözyaşlarımızı içimize akıtarak, tenhada akıtarak daha serinkanlı değerlendirmeler yapmamız lazım. Eksiklerimizi tespit edelim, kusurlarımızı konuşalım; iyi yaptıklarımızı da konuşalım, nelerin yapılması gerektiğini de konuşalım ama sükûnetle, metanetle, vakarla, Meclise yakışır tarzda milletvekilliği özellikleri içerisinde bunları değerlendirmeye dikkat edelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Önce istifa edin, ondan sonra konuşalım.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Dolayısıyla, ben tamamen konuşmamın dışına çıkmak zorunda kaldım ama bu duygularımı da sizlerle paylaşma ihtiyacı hissettim, milletimizle paylaşma ihtiyacı hissettim. Biz burada eğer hesaplaşmaları yapacak olursak benim bildiğim de o kadar çok şey var.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ne biliyorsan söyle ya! Ne biliyorsan söyle. Ne biliyorsun?

HACI AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Ben bunların hesaplaşmalarını burada söyleyecek olursam, emin olun, çok çok garip, tuhaf şeyler yaşarsınız.

ERHAN USTA (Samsun) – Burası hesap verme yeri; hesap verme ve hesap sorma yeri burası, elbette hesap günü olacak.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Söylesene ne biliyorsan, söyle kardeşim! Ne biliyorsun, ne? Nasıl bir terbiyesizlik bu! Söylesene!

HACI AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Bir çorba ikram etmek üzere gelen bir büyükşehir belediyesinin çorbayı niye ikram edemediğini ben size söyleyeyim: Suyu unutmuş beyefendiler, çorbanın suyunu getirmeyi unuttukları için sıcak çorba ikram edemediler.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Ya, bizim komşumuz, dostumuz öldü ya! Aileler söndü, aileler!

HACI AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Daha başka birtakım şeyler de var, pek çok bildiğim şey var ama ben burada hesaplaşmanın derdinde değilim, sorumluluğun derdindeyim ve kendim dâhil hepinizi sorumluluğa davet ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ne biçim bir konuşma bu!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Yoktunuz, yoktunuz! Kimse sizin boyunuza hayran değil, dozer yoktu, kepçe yoktu, arama kurtarma timi yoktu; yoksa, Bakan gelmiş gelmemiş, kimsenin umurunda değil.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Böyle bir yaklaşım olur mu ya! Hayret bir şey!

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – İnsanlarımız ölmüş ya! Ayıp ya!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yüzsüzler!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, müsaade eder misiniz…

SERKAN TOPAL (Hatay) – Sayın Başkanım, hamaset yaptığımı ve yalan söylediğimi söyledi, sataşmadan dolayı iki dakika…

BAŞKAN – Bir saniye Serkan Bey…

Sayın Özkoç…

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkanım, konuşmacı, hatibimizin konuşmasına hitaben "Yalan söylemeyin." demiştir, sataşmadan söz istiyoruz.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Öyle bir şey söylemedim, "yalan" diye bir laf yok.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Hamaset…

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kayıtlarda var, kayıtlarda!

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Hayır, söylemedim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kayıtlarda var.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Ben hayatta kullanmam o lafı.

BAŞKAN – Buyurun Serkan Bey…

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkanım…

BAŞKAN – Pardon, bir saniye…

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – "Yalan konuşmayın." sözünün kayıtlardan çıkartılıp huzurumda okunmasını istiyorum.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Çıkartalım, varsa ben özür dileyeceğim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bana da kayıtları getirin arkadaşlar.

BAŞKAN – Buyurun Serkan Bey.

Süreniz iki dakika.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Konya Milletvekili Hacı Ahmet Özdemir'in yaptığı gündem dışı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum.

Değerli Özdemir, teşekkür ediyorum. Bakın, ben Konya Belediyesine de teşekkür etmedim mi? Bakın, tutanaklarda var arkadaşlar, ben Konya'nın gelmediğini söylemedim ki.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Herkes geldi imkânı kadar, herkes oradaydı grubuyla beraber.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Arkadaşlar, tutanaklara bakabilirsiniz, benim söylediğim herkese, her partiden gelen bütün milletvekili arkadaşlara da teşekkür ediyorum. Bakın, ben onlara da teşekkür ettim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bak, çok güzel bir konuşma yaptı, böyle samimiyetsiz bir açıklama olur mu?

SERKAN TOPAL (Devamla) – Burada Sayın Sağlık Bakanının gelmediğini söylemedim ki. Allah'ı var geldi, Allah'ı var 15 ilçeyi de gezdi, bire bir de beraber gezdik, Allah razı olsun. Ya, ben onun gelmediğini söylemedim ki kurtarma ekibinin gelmediği söyledim ben. Nerede yanlış var arkadaşlar?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bağıra bağıra insanlar öldü ya!

SERKAN TOPAL (Devamla) – Gidin, Hatay halkına bir sorun bakalım, hâlâ enkazda cesetlerine ağlayan vatandaşlarımız var ya, ben onları söyledim. Nerede yalan söyledim? Hangisi yanlış, hangisi yalan? Evet, Sayın Bakan geldi, ben onların hepsine teşekkür ettim ya. Valiler de ellerinden geldiklerini yapıyorlar, onlara da Allah razı olsun dedim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bakan geldi de branda mı geldi, çadır mı geldi? Konteyner mi yaptı?

SERKAN TOPAL (Devamla) – Ya, hâlâ çadır yok, 5 yaşında donan vatandaşımız oldu. Ya, çadır talep ettik; neresi hamaset, neresi yalan, neresi?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Samimiyetsiz adam ya!

SERKAN TOPAL (Devamla) – Sayın Özdemir, ben sizden bunu beklemezdim, bu kürsüye çıkıp özür dilemenizi beklerim bu kadar da sizi severken ben.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben bekliyorum ondan, bekliyorum.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Ya, olur mu böyle bir şey? İnsanlarımız öldü ya!

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İnsanlar donarak öldü yardım gelmediği için.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Ben hamaset yapmıyorum, hele Hatay halkı, hepimiz bütün milletvekilleriyle, AK PARTİ'siyle, MHP'siyle, TİP'iyle, HDP'siyle biz kardeşiz. Ya, böyle bir şey olabilir mi? Ya, biz talep ediyoruz, Hatay halkının şu anda taleplerini lütfen yerine getirin ya, onları ben talep ediyorum. Çadır verin, seyyar lavabo verin; ya onu söylüyoruz. Bu mu hamaset, bu mu hamaset ya? Allah aşkına ya!

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İnsanlar yardım gelmediği için bağıra bağıra öldüler. Videolarla çekildi.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Ben demedim ki ya, ben "Sayın Bakan gelmedi." demedim, Konya Belediyesine de teşekkür ettim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Herkes geldi, eyvallah.

Geçmiş olsun tekrar, başınız sağ olsun.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Kore Cumhuriyeti Ulusal Meclisinin Türkiye'de yaşanan felaketle ilgili bir dayanışma kararını sizinle paylaşmak üzere Kore Dostluk Grubu Başkanı Sayın Abdullah Güler'e, İstanbul Milletvekilimize söz vereceğim ve ondan sonra da bir dakikalık konuşma taleplerini karşılayacağım.

Buyurun Sayın Abdullah Güler.

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Abdullah Güler'in, Kore Dostluk Grubu Başkanı olarak, Kore Cumhuriyeti Ulusal Meclisinin Türkiye'de yaşanan felaketle ilgili aldığı dayanışma kararına ilişkin açıklaması

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Kore Cumhuriyeti Ulusal Meclis Başkanı Sayın Kim Jin-pyo Meclisimize hitaben almış oldukları kararı göndermişlerdir. Genel Kurulumuza bu kararı okumak istiyorum.

"Sayın Başkan, Kore Cumhuriyeti Ulusal Meclisi 14 Şubat 2023 tarihinde Türkiye ve Suriye'de hayatlarını kaybeden depremzedeler için taziye ve etkilenen bölgelerin yeniden inşası için destek çağrısı başlıklı bir karar kabul etmiştir. Kore Cumhuriyeti Ulusal Meclisi adına bu yazıyla birlikte ilişikteki kararın bir kopyasını iletiyorum. Ben de hayatını kaybedenler için derin taziyelerimi ifade etmek, Tükiye'nin yaşadığı yıkıcı kayıplar ve zarar için Türkiye Büyük Millet Meclisine en derin üzüntü ve başsağlığı dileklerimi ve hızlıca yeniden inşa temennimi ifade etmek istiyorum.

Almış olduğumuz karar: Kore Cumhuriyeti Ulusal Meclisi, Türkiye ve Suriye'de depremzedelerin acılarını paylaşmayı ifade eden ve etkilenen bölgelerin yeniden inşası için destek çağrısı yapan karar, Kore Cumhuriyeti Ulusal Meclisi tarafından 14 Şubat 2023 tarihinde kabul edilmiştir. Kore Ulusal Meclisi, Türkiye'nin 11 ilinde ve Suriye'de 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen güçlü depremler serisinde hayatlarını kaybeden depremzedelerin acısını paylaştığını ifade etmekte ve Kore Cumhuriyeti halkının en derin başsağlığı dileklerini ve kalbî taziyelerini iletmektedir.

Aşağıdaki kabul ettiğimiz karar vesilesiyle, Kore Hükûmetinden Türkiye ve Suriye'de aktif acil kurtarma sağlama, yeniden inşayı destekleme ve etkilenen bölgedeki Koreli yerleşimcilerin, öğrencilerimizin ve seyahat edenlerin güvenliğini sağlama konusundaki konularını talep etmekteyiz.

1) Kore Cumhuriyeti halkı adına Ulusal Meclis, bu yıkıcı depremde hayatlarını kaybeden depremzedenin acısını paylaşarak sevdiklerini, akrabalarını ve dostlarını kaybetmenin kederini yaşayan Türkiye ve Suriye halklarına başsağlığı dilemekte ve en kalbî taziyelerini iletmektedirler.

2) Ulusal Meclis, ağır kayıplar ve yıkılan binalar konusunda aktif ve acil yardım ve yeniden inşa için destek yapılabilmesi konusunda Parlamento seviyesinde her türlü çabayı göstereceğini taahhüt etmektedir.

3) Ulusal Meclis, Kore Hükûmetinin depremden etkilenen bölgelere yeterli acil yardım ve yeniden inşa desteği sağlama konusunda mümkün olduğunca yüksek çaba göstermesi için teşvik etmektedir.

4) Ulusal Meclis, Kore Hükûmetinin uluslararası bir toplumda felaketi yaşayan Koreli yerleşimciler, öğrenciler ve seyahat edenlerin güvenliğini sağlama konusunda gayretini devam ettirmesini talep etmektedir.

5) Ulusal Meclis, Kore Hükûmetinin gelecekteki uluslararası bir felakette, uluslararası durumuna uygun bir şekilde yeterli ve etkili insani yardım ve acil kurtarma sağlamaya devam edebilmesi için mümkün olan her türlü çabayı göstereceğini de taahhüt etmektedir."

Kore Cumhuriyeti Ulusal Meclisinin almış olduğu kararlarından dolayı çok teşekkür ediyor, Genel Kurulumuz adına saygılarımızı sunuyoruz.

Teşekkür ediyorum.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, Kore Cumhuriyeti Ulusal Meclisine almış olduğu dayanışma kararı için, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına teşekkür ettiklerine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Evet, biz de Kore Cumhuriyeti Ulusal Meclisinin almış olduğu bu dayanışma kararı için Türkiye Büyük Millet Meclisi adına kendilerine teşekkür ediyor ve saygılarımızı gönderiyoruz.

Şimdi, sayın milletvekilleri, sisteme giren ilk 30 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Taşkın…

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, EYT kanun teklifinin yasalaştığına ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde, AK PARTİ iktidarı olarak geçmişe dayanan birikmiş sorunları birer birer çözüme kavuşturmaya devam ediyoruz. Asgari ücret, sözleşmeli personelin kadro talebi, memurlara 3600 ek gösterge verilmesi gibi geniş kitleleri ilgilendiren konuları çözüme kavuşturduğumuz gibi, yirmi dört yıllık EYT sorunu da Sayın Cumhurbaşkanımızın

güçlü liderliğinde çözüme kavuştu. Kamuoyunda "EYT" olarak bilinen, 2 milyon 250 bin vatandaşımızı doğrudan ilgilendiren, 5 milyon vatandaşın heyecanla beklediği emeklilikte yaşa takılanlar yasa teklifi önceki gün Meclis Genel Kurulunda kabul edilerek yasalaştı. İlk maaşların nisan ayında hesaplara yatırılması bekleniyor. Düzenlemenin tüm vatandaşlarımıza hayırlı olmasını diliyorum.

Milletimizin iradesiyle iktidara gelen AK PARTİ, yirmi yıldır olduğu gibi Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde güçlü Türkiye'yi inşa etmeye devam edecektir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Çepni…

3.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, deprem bölgesindeki insanların kanser tehlikesiyle karşı karşıya olduklarına ilişkin açıklaması

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Deprem sırasında insanlarımız hayatlarını kaybettiler, yaralandılar, şimdi de kanser tehlikesiyle karşı karşıyalar.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tutanağı getirtiyorum, tutanağı, bir yere gitmeyin!

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – İnşaatlarda yaygınca kullanılmış olan lifli kimyasal, kanserojen…

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bir yere gitmeyin, bir yere, tutanağı getirtiyorum! Tamam mı, kaçmayın!

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Tamam, buradayım, buradayım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kaçmayın, kaçmayın! Size ispat edeceğim burada!

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – …madde asbest, yıkılma, enkaz kaldırma ve taşınma esnasında toz olarak her yere yayılıyor.

BAŞKAN – Sayın Özkoç…

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Başkan, tekrar alabilir miyim?

BAŞKAN – Devam edin lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben biliyorum kaçacağınızı sizin.

BAŞKAN – Bir saniye bekleyin.

Sayın Özkoç, müsaade eder misiniz.

AHMET TAN (Kütahya) – "Buradayım." diyor adam.

Sayın Çepni, buyurun.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) - Sadece Maraş'ta kamyonlar günde 2.400 sefer yapıyorlar, tüm doğa ölümcül şekilde zehirleniyor. İktidar, deprem öncesinde, sırasında olduğu gibi yine ilgisiz, yetersiz.

Asbestli binalar tespit edilmelidir; yıkım, kaldırma çalışmaları mutlaka sulamayla yapılmalıdır, kamyonlar brandayla kapanmalıdır, özel toz maskesi kullanılmalıdır, tek kullanımlık tulum ve maske olmalıdır, dökülecek yerler özel belirlenmelidir, tarım alanı, sulak alan olmamalıdır, dökülen alan izole edilmelidir.

BAŞKAN – Sayın Karahocagil…

4.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, AK PARTİ hükûmetlerinin icraatlarına ilişkin açıklaması

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – AK PARTİ Hükûmeti olarak her zaman hakkın yanında, haklının yanında olduk, engelli bireylerin de hâkim ve savcı olabilmesinin önünü açtık, başörtüsünü anayasal güvence altına aldık, YAŞ kararlarıyla Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişiği kesilen subay ve astsubayların haklarını iade ettik, kamu görevlileri için toplu sözleşme hakkını 2010 yılında anayasal güvence altına aldık, daha fazla engelli vatandaşımızın kamuda istihdamını

gerçekleştirdik, 2011-2013'te yapılan düzenlemelerle 300 bini aşkın sözleşmeli personel kadroya geçti, şehit yakınlarımıza tanınan istihdam hakkını 2'ye çıkardık, terörden etkilenen sivil vatandaşlarımıza da istihdam hakkı getirdik, dün itibarıyla milyonları ilgilendiren EYT düzenlemesini de hayata geçirdik.

Seksen yılda yapılamayan icraatları yirmi yılda ete kemiğe büründüren, ucube düzenlemeleri kaldıran, kördüğümleri çözen AK PARTİ 2023 seçimleriyle birlikte yoluna devam edecek diyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Karaman...

5.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, deprem sonrasında Hatay ve Reyhanlı'da olduğuna ve Erzincan olarak yapılan yardımlara ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, öncelikle asrın felaketi olan depremde kaybettiğimiz vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına sabır, yaralılara acil şifalar diliyorum. 14 milyon kişiyi doğrudan etkileyen felaketin haberini alır almaz AK PARTİ Genel Merkezi tarafından görevlendirildik, milletvekilleri olarak aynı gün deprem bölgesine intikal ettik, ben de o gün Hatay ve Reyhanlı'da görevliydim. Buradan Milletvekili Hüseyin Şanverdi'ye, Reyhanlı Kaymakamına, Belediye Başkanına özverili çalışmalarından dolayı teşekkür ediyorum.

Ayrıca, deprem acısını bilen ve yaşayan Erzincanlı olarak, Erzincan Valimiz başta olmak üzere İl Başkanımız, kaymakamlarımız, Belediye Başkanımız, il müdürlüklerimiz, STK'lerimiz, 808 personel, tek yürek, tek bilek hepimiz canla başla elimizden geldiğince Hatay'da yardım etmeye çalıştık. Erzincan olarak 376 tır yardım gönderdik. Deprem bölgesinden Erzincan'a gelen 3.953 vatandaşımızı bağrımıza bastık ve misafir ediyoruz. Depremde yardıma koşan, emeği geçen, esirgemeyen herkese ve Erzincanlı hemşehrilerimize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Güneş...

6.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, 28 Şubat postmodern darbesine ve Prof. Dr. Necmettin Erbakan'ın vefatının seneidevriyesine ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Bundan tam yirmi altı yıl önce, 28 Şubat 1997 yılında, seçilmiş demokratik hükûmete karşı postmodern darbe yapılmış, millî irade ve demokrasi rafa kaldırılmış, özgürlükler yok edilmiştir. Bu darbeyi yapanları ve destek verenleri kınıyorum. O gün demokrasiye sahip çıkamayanların bugün demokrasiden söz etmelerinin hiç inandırıcı olmadığını ifade etmek istiyorum. AK PARTİ iktidarlarında darbelere "Dur!" denildiği gibi, aynı zamanda, yapılmış tüm darbelerden de hesap sorulmuştur.

27 Şubat 2011 tarihinde Rahmetirahman'a kavuşan, her türlü engellemelere ve baskılara rağmen "İman varsa imkân da vardır." diyerek milletine hizmet etmekten geri durmayan 54'üncü Hükûmetin Başbakanı, millî görüş hareketinin lideri Profesör Doktor Necmettin Erbakan'ı vefatının seneidevriyesinde rahmet ve minnetle yâd ediyor, mekânı cennet olsun diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kırcalı…

7.- Samsun Milletvekili Orhan Kırcalı'nın, yaşanan depremin zorluklarının devlet-millet dayanışmasıyla aşılacağına ilişkin açıklaması

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ülkece ve milletçe tarihimizin en acı günlerini yaşıyoruz. Sadece cumhuriyet tarihimizin değil, coğrafyamızın ve dünyanın en büyük felaketi olarak kabul edilen depremin ilk anından itibaren AFAD'ın

koordinasyonunda tüm kurumlarımız ve sivil toplum kuruluşlarımız depremin olduğu illerimize gerekli intikalleri sağlamış, arama kurtarma ve sağlık hizmetleriyle temel insani ihtiyaçları karşılamaya yönelik çalışmalara ivedilikle başlamıştır.

Bugüne kadar nice zorlukları birlik ve beraberlikten aldığımız güç ve devlet-millet dayanışmasıyla nasıl aştıysak bilimsel, hızlı ve dayanıklı evleri inşa edecek, deprem bölgesinin tamamında herkesi yeni evlerine taşıyacağız.

Bu süreçte, Samsunlu hemşehrilerim başta olmak üzere, emeği ve gayretiyle deprem bölgelerimiz için elinden gelen katkıyı sunan aziz milletimize şükranlarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Özdemir…

8.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, YÖK'ün, deprem sonrası, üniversitelerde bahar döneminin uzaktan eğitim yoluyla tamamlanması kararına ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

45 bin vatandaşımızın hayatını kaybettiği depremler sırasında ve sonrasında bu yönetim sisteminin de çöküşüne, acziyetine çok acı bir şekilde hep birlikte şahitlik ettik. Depremler sonrasında barınma ihtiyacının karşılanması için aceleyle, tepeden inme bir kararla YÖK 81 ilin tamamındaki üniversitelerde bahar döneminin uzaktan eğitim yoluyla tamamlanmasına karar verdiğini ilan etti. Üniversite öğrencilerinin -özellikle de deprem bölgesindeki öğrencilerin- derslere erişimi için gerekli bilgisayar, telefon, internet altyapısının olup olmadığı dahi sorgulanmadı. Ayrıca, kampüslerin sosyalleşme, paylaşma ve dayanışma işlevlerinin olduğu da dikkate alınmadı. Cumhurbaşkanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve YÖK, bir yetki karmaşasıyla aceleyle aldıkları bu kararlarını gözden geçirmelidir. Üniversitelerde yüz yüze eğitime bir an evvel geçilmesi konusunda da üniversite yönetimleriyle birlikte tekrar, yeniden karar almalıdırlar.

BAŞKAN – Sayın Durmuşoğlu…

9.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, Millî Eğitim Bakanlığının deprem bölgesindeki psikososyal destek faaliyetlerine devam ettiğine ilişkin açıklaması

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Merkez üssü Kahramanmaraş Pazarcık olan, seçim bölgem Osmaniye ile 11 ilimizde hissedilen depremlerden etkilenen tüm vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. Ölenlere Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum.

Sadece milletimizin değil, insanlık tarihinin en büyük tabii afetlerinden biriyle karşı karşıya olduğumuz günlerden geçmekteyiz. Bu süreçte, evlatlarımızın eğitimleri en önemli önceliklerimizden biri olmuştur. Depremin yaşandığı ilk günden itibaren tüm birimleriyle seferber olan Millî Eğitim Bakanlığımızın deprem bölgesindeki psikososyal destek faaliyetleri devam etmektedir. "Her şart altında eğitime devam." yaklaşımıyla deprem bölgesindeki illerde 418 psikososyal destek çadırı kurulmuştur. Görevli öğretmen ve psikolojik danışmanlarla yürütülen 418 psikososyal destek çadırında, 88 hastane sınıfında bugüne kadar toplam 691 binin üzerinde evladımıza ve veliye ulaşılmıştır. Devlet ve millet olarak asrın felaketin karşısında asrın dayanışmasını sergiliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Asrın felaketinde yaralarımızı el ele vererek inşallah en kısa sürede saracağız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Adıgüzel…

10.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu'daki hastanelerin depreme dayanıklı olup olmadıklarına ilişkin açıklaması

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Hastaneler depremde hem içinde can kaybı olmaması hem de acil sağlık hizmetinin devamı için çok önemli, bunu son depremlerde gördük. Peki, ya diğerleri: İşte, siz, 2005'te yaptığınız Kâğıthane Devlet Hastanesini boşalttınız. Ordu ili Kuzey Anadolu Fay Hattı'nın hemen kuzey komşusudur, mevcut Ordu Devlet Hastanesinin -yapılan incelemede- deprem bina önem katsayısının en az 1,5 olması gerekirken 0,8 çıktığıyla ilgili bilgi var, buna rağmen hizmete devam ediyor. Yine, inşaatı süren yeni Ordu Hastanesinin şartnamesinde en az C35 ve C45 beton kullanılması gerekirken dere yataklarından, Ordu Valiliği izniyle Melet, Akçaova ve Bolaman yataklarından alınan dere çakılı nedeniyle en fazla C25 kalite beton üretilebilmektedir ve bununla inşaatın sürdüğü bilgisi var. O yüzden, sizi uyardım, tekrar uyarıyorum, bu facianın sorumlusu siz olursunuz çünkü yeni hastane binası Melet dere yatağındadır.

BAŞKAN – Sayın Arık…

11.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, Kayseri'nin afet bölgesi olarak ilan edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ÇETİN ARIK (Kayseri) – 6 Şubat tarihinde meydana gelen depremler sonrası başta Kahramanmaraş'la sınır olan Sarız ilçemiz olmak üzere Kayseri'miz de depremlerden büyük zarar gördü. Gerek Kayseri merkezli depremler gerekse de artçı depremlerle sık sık sallanan kentimizde vatandaşlarımız tedirgin. Yetkililer ilimizde toplam 4.804 adet yapıda hasar tespit çalışmasının yapıldığını belirtiyor. Yapılan inceleme sonucu 1.771 yapının az hasarlı, 52 yapının orta hasarlı ve 317'si Sarız ilçemizde olmak üzere 467 ağır hasarlı bina tespit edildi. Bu veriler de gösteriyor ki başta Sarız olmak üzere Kayseri de afet bölgesi ilan edilmeli, gerekli tedbirler bir an önce alınmalı.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Sümer...

12.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, deprem bölgesindeki üniversitelerin akademik kadrolarının tercih edilmesi için yapılması gereken iyileştirmelere ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Yaşanan depremlerden sonra 11 ilimiz ve bu illerimize bağlı ilçelerde sosyal, ekonomik ve eğitime dair yaşam büyük ölçüde yara almıştır. Bu bölgedeki üniversitelerde görevli akademisyenler ciddi boyutta maddi-manevi kayıplar yaşıyor. Bu süreçten sonra, akademik anlamda, deprem felaketi yaşayan illerimiz tercih edilmekten uzaklaşmaktadır. Bir bölgenin eğitim öğretim ve bilim açısından en önemli kurumu üniversitelerdir. Bölgedeki üniversitelerden göçün önüne geçilmesi ve akademisyenler tarafından tercih edilen bir üniversite hâline getirilmesi bölgenin kalkınması açısından önemlidir. Afet bölgesindeki birçok üniversitemizde geliştirme ödeneği oranı yüzde 40'tır. Ağrı, Muş gibi illerimizde ise üniversitede akademik kadroların tercih edilmesinin yükseltilmesi amacıyla üniversitelere yüzde 500 oranında geliştirme ödeneği sağlanmaktadır. Afet bölgelerinde bulunan üniversitelerimizin tekrar tercih edilebilmesini sağlamak ve buradaki akademik göçün önlenmesi açısından geç kalınmadan iyileştirmeler yapılmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Etyemez…

13.- Konya Milletvekili Halil Etyemez'in, AK PARTİ iktidarında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından kamuya yerleştirilen engelli vatandaş sayısına ilişkin açıklaması

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Asrın felaketinin ardından devletimizin ilgili tüm kurumları, koordinasyon hâlinde, depremzede kardeşlerimizin mağduriyetlerinin giderilmesi için aralıksız çalışmalarını sürdürmektedir. Bu süreç devam ederken sosyal devlet ilkemiz gereğince çalışmalarımızı da sürdürmekteyiz. Bu bağlamda, engelli

kardeşlerimizin hayallerini gerçeğe dönüştürebilmeleri için hiçbir fedakârlıktan kaçınmıyoruz. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız tarafından, 2.323 engelli kardeşimizin bu hafta kamuya yerleştirilmesini sağladık. Bu yerleştirmeyle kamuda çalışan engelli memur sayısı 67.985'e çıkmıştır. 2002 yılından bugüne, kamuda çalışan engelli sayımızı 12 kat artırmış olmamız, hükûmetlerimizin kimseyi geride bırakmayan anlayışının bir tezahürüdür.

Daha adil bir dünya için engelliler alanında politikalarımızı yardım eksenli değil, hak temelli bir anlayışla hayata geçirmeye devam edeceğiz.

BAŞKAN – Sayın Gürer…

14.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin afet bölgesi olarak ilan edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kahramanmaraş, Hatay ve son olarak Niğde'de meydana gelen depremlerden Niğde de ciddi etkilenmiş iller arasındadır. Niğde'de 49 binada büyük hasar oluşmuş, bine yakın bağımsız bölüm boşaltılmış; bunlar arasında okul, cami, müze, hastane gibi kurumlar da bulunmaktadır. Bu nedenle Niğde de afet bölgesi kapsamına alınmalıdır. Niğde'de çok sayıda esnaf iş yerlerini terk ederek başka yerlerde iş yerleri açmak durumunda kalmış ama özellikle kira konusunda, boşalan evlerden giden yurttaşların kira ödeme sorunları da devam etmektedir. Ayrıca, bir kısmı da spor salonunda konaklamak durumunda kalmıştır. Bunun için kanun teklifi verdik. Niğde de afet bölgesi ilan edilmeli ve yaşanan mağduriyetlerin ortadan kaldırılması için gerekli çalışmalar yapılmalıdır. Niğde bölgesine deprem bölgesinden gelen konuklarımızı, misafirlerimizi, kardeşlerimizi ziyaret…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şevkin…

15.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, kamu bankalarının deprem illerindeki vatandaşlara yönelik başlattığı deprem destek kredisine ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kamu bankalarınca, depremin yaşandığı 11 ilde, en az altı ay ve üzeri yaşayan herkese altı ay geri ödemesiz destek kredisi verilmeye başlandı ancak bu krediler normal zamanlarda uygulanan krediler gibi, boşanma, maddi-manevi tazminat veya başka herhangi bir dava nedeniyle maaşlarında haciz bulunan vatandaşlara verilmiyor. Depremde 50 bine yakın insanımız hayatını kaybetmiş, 100 binden fazla insanımız yaralanmış, binalar hasar görmüş, oturulabilecek durumda olanların eşyaları kullanılamaz hâle gelmiştir. İnsanlarımızın barınma ve taşınma da dâhil pek çok ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla kamu bankalarının deprem illerindeki vatandaşlara yönelik başlattığı deprem destek kredisinin tıpkı pandemi dönemindeki gibi herkese eşit olarak uygulanması ve kamu bankalarının buna göre düzenleme yapması şarttır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kayan…

16.- Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan'ın, Kolin firmasının Lüleburgaz'ın 2 kilometre kuzeydoğusunda asfalt şantiyesi kurmaya çalıştığına ilişkin açıklaması

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Lüleburgaz'ın 2 kilometre kuzeydoğusunda Kolin firması asfalt şantiyesi kurmaya çalışmaktadır. Bu bölge aynı zamanda Yıldız Dağları'ndan gelen oksijeni Lüleburgaz'a taşıyan rüzgârların altındadır. Burada yapılan bu asfalt şantiyesi aslında Saray bölgesinde kullanacak olan yollar için yapılmaktadır.

Saray bölgesine en yakın durumda olan 2 tane şantiyeye uygun yer vardır. Bunların 2'si de Şahenklerin sahip olduğu ve önceden otoban için yapılan şantiyelerin yerine kurulabilir fakat böyle bir şey varken hususi olarak gelip de Lüleburgaz'ın kuzeydoğusundaki oksijen sahasına bu zehir şantiyesini kurmaktadır ve Lüleburgaz bundan sonra da sürekli olarak bu zehri soluyacaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kemalbay…

17.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün, İzmir'de Öğrenci Kolektifleri ve Üniversiteli Feminist Kolektiften 3 üniversitelinin gözaltına alınmasına ilişkin açıklaması

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Depremin ilk gününden beri depremzedelerin yanında olan demokrasi güçleri demokratik protesto ve eleştiri haklarını kullanırken HDP, SODAP, ESP, Halkevleri, Sol Parti, TKP, TİP, TÖP gibi yapıların eylemlerine polis şiddeti var. Bu polis şiddetini kınıyorum. İzmir'de Öğrenci Kolektifleri ve Üniversiteli Feminist Kolektiften 3 üniversitelinin "Çadırlar nerede?" diye sorması örgüt propagandası sayıldı ve evleri basılarak gözaltına alındılar. Gözaltındakiler derhâl serbest bırakılmalıdır. Dayanışma gönüllüsü sosyalist yapıları kriminalize etme çabalarından artık vazgeçin; halkımız kimlerin kendi yanlarında olduğunu, dayanışma gönüllülerinin kimler olduğunu gayet iyi biliyorlar. Dayanışma yaşatır.

BAŞKAN – Sayın Özkan…

18.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, devlet tarafından afetzedelerin tüm taleplerinin karşılandığına ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kahramanmaraş merkezli 11 ilin etkilendiği asrın felaketi olan depremde evleri yıkılan ya da ağır hasar gören depremzede kardeşlerimizi Mersin ilimizde misafir etmekteyiz. Depremzedelerimiz için devletimiz bütün imkânlarını seferber ettiği gibi, sivil toplum kuruluşları ve vatandaşlarımız da depremin yaralarını sarmak için el birliğiyle seferber oldu. İlimizde kamu misafirhanelerine, kamplara, yurt ve otellere yerleştirilenlerin yanı sıra, binlerce depremzedeyi de devletimizin açtığı "Evim Yuvan Olsun" kampanyasıyla konutlarda barındırmaya başladık. Valiliğimiz koordinasyonuyla afetzede kardeşlerimizin barınma, beslenme ve diğer ihtiyaçları başta olmak üzere tüm talepleri devletimiz tarafından karşılanmaktadır.

Devletimiz güçlüdür. Daha önce olduğu gibi bu afetin de üstesinden gelecektir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kenanoğlu…

19.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, depremden kurtulan işçilerin ve depremde yardıma giden gönüllü işçilerin işten çıkarıldığına ilişkin açıklaması

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, depremden kurtulan işçiler, emekçiler işlerinden atılmaktadır. İşten çıkarma yasaklandı ama uygulama öyle değil, tıpkı pandemide olduğu gibi.

Ayrıca, deprem bölgesine gönüllü olarak giden işçiler işten atıldı. İnşaat İşçileri Sendikası, deprem bölgesine gönüllü olarak giden 30 Akkuyu Nükleer Santrali işçisinin işten atıldığını duyurdu. İşçiler santralin önünde eyleme başladılar. Maraş merkezli depremin etkilediği Antep'te halk evlere girmeye korkarken işverenler işçileri işe çağırıyor. Birçoğu depremzede olan işçiler barınma sorunu ve işten atılma tehdidiyle karşı karşıya.

Tekfen Holding, Ceyhan'da, depremden on bir gün sonra kalite kontrol mühendisi Cemil Berçin'i işten attı. Evi hasarlı; KYK yurdunda, camide, arkadaşlarının evinde kaldığını söylüyor.

"Şimdi öğretmenevindeyim." diyor ve "İşsiz kalmakla karşı karşıyayım." diyor. LC Waikiki'den depremzedelere yardım etmek için deprem bölgesine giden ve haksız yere, darbedilerek tazminatsız işten atılan Serkan Yılmaz'ın da buradan sesi oluyoruz. Depremde insanlar can derdine düşerken depremi fırsata çevirenleri lanetliyoruz.

BAŞKAN – Sayın Arkaz...

20.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, deprem bölgesinde fedakârca çalışan sağlık çalışanlarına ilişkin açıklaması

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ülkemiz yüzyılın en büyük felaketini yaşadı. Bölgeye acil olarak 77 sahra hastanesi kuruldu. Deprem bölgesine ülkemizin çeşitli yerlerinden birçok hekim ve sağlık çalışanı görevlendirildi. Deprem bölgesinin dışındaki hastanelere sevk edilen vatandaşlarımıza hızlı bir şekilde sağlık hizmeti verildi. Sağlık çalışanlarımızın fedakârlıklarına bir kez daha şahit olduk. Hepsine yürekten teşekkür ediyoruz. Bu süreçte 448 sağlık çalışanımız hayatını kaybetti, 528 sağlık çalışanımız da yaralandı.

Ülkemiz ve milletimize bir kez daha başsağlığı ve sabır diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Nuhoğlu...

21.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun, şartlar ne olursa olsun Kıbrıs Türk halkının her zaman yanında olunacağına ilişkin açıklaması

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Depremin ağır gündemiyle meşgul olurken Kıbrıs'ta bu durumu fırsat bilenler var. Birleşmiş Milletler Kıbrıs Özel Temsilcisinin Sayın Ersin Tatar ile henüz göreve başlamamış olan Rum yönetiminin yeni liderini buluşturduğunu öğrendik. Kıbrıs'ı federal çözüm çerçevesinde yeniden birleştirme algısı yaratmak ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni uluslararası camiada yalnızlaştırmak için acele edilmektedir. Rumların lideri, seçildiği gece, adanın yeniden birleşmesini istediğini, tüm Kıbrıslıların cumhurbaşkanı olacağını ve müzakereyi yeniden başlatmak istediğini açıklamıştı. Böyle sinsi oyunlara geçit verilemez. Dışişleri Bakanlığını uyarıyoruz: Şartlar ne olursa olsun Kıbrıs Türk halkının her zaman yanında olacağımız bilinmelidir.

BAŞKAN – Sayın Yıldız...

22.- Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız'ın, Kahramanmaraş'ta 2019 yılında afet tatbikatı yapıldığına ilişkin açıklaması

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

6 Şubat ve 7 Şubatta depremde hayatını kaybeden bütün vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum, sevenlerinin ve Türkiye'nin başı sağ olsun; yaralılara da acil şifalar diliyorum.

Değerli arkadaşlar, deprem olduktan sonra on beş gün boyunca depremin üssü Maraş'taydım, Pazarcık ve Türkoğlu ilçelerindeydim, depremin neler yaptığını gördüm. O yüzden... Sayın Soylu 2019'da orada afet tatbikatı yaptırmış, 2019'da yapılan tatbikatta ne önlemler alındı, buradan özellikle İçişleri Bakanına soruyorum. Hiçbir önlem alınmamış, bir tane dahi çadır konulmamış oraya. Tatbikatın özelliği şu: Demek ki orada deprem olacağını önceden biliyordu, bilim adamları da biliyordu, hepimiz biliyorduk. Tatbikat ne için yapılır? Orada deprem olduğunda neler yapacağımız için…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şahin…

23.- Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, Sağlık Bakanının video kliplerine ilişkin açıklaması

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Millet deprem bölgesinde can derdindeyken Sayın Sağlık Bakanının maalesef video kliplerle kendi reklamını yapma çabası içinde olduğunu üzüntüyle gördük. Vatandaşlarımızın da çok büyük tepkisini çeken bir görüntüydü ve Sayın Bakan bir dakika elli üç saniye için özür dileyip bu video klibini geri çekmek durumunda kalmıştır. Tabii, bu bir dakika elli üç saniye halktan kopuşluğun ispatı ve göstergesidir. Ben daha duyarlı davranmaya davet ediyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Erel…

24.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, Aksaray'ın Yenikent beldesinin sorunlarına ilişkin açıklaması

AYHAN EREL (Aksaray) – Teşekkürler Başkanım.

Aksaray'ımızın 10 bine yaklaşan nüfusuyla yörenin en büyük beldesi olan Yenikent'in aşağıdaki sorunlarının acil olarak çözüme kavuşturulması gerekiyor:

Her geçen gün büyüyen, genişleyen beldemizde ev yapmak için, yeni evlenen gençler için arsa ihtiyacı mevcuttur.

Belde tarım ve hayvancılıkta çok gelişmiş durumda olup vatandaşlarımız beldelerine bir Ziraat Bankası istemektedirler.

Beldenin güvenliğinden Yeşilova Karakolu sorumludur. Artan nüfusuyla, sorunların anında önüne geçilmesi için beldemize bir karakol lazımdır.

Yine, beldemizde dünyanın en kaliteli yoncaları yetiştirilmektedir ancak yer altı suları çekildiğinden yer üstü sularının buraya aktarılması gerekmektedir.

Beldemiz hayvancılıkta Aksaray ve Türkiye'nin önde gelen bölgelerinden biridir ve…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Arı…

25.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, Antalya Kemer Phaselis Antik Kenti ve Ören Yeri'nde yapılmakta olan tahribata ilişkin açıklaması

CAVİT ARI (Antalya) – Antalya Kemer Phaselis Antik Kenti ve Ören Yeri -birinci derece arkeoloji ile sit alanı içerisinde bulunan ve aynı zamanda millî park olan Bostanlı Koyu ile Cennet Koyu'nun olduğu bölgeye- Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yapılacak olan halk plajı gerekçesiyle, Bakanlık eliyle tahrip edilmekte, doğal dokuya zarar verilmektedir. Yapılacak işlem ve uygulamaların "İlgili mevzuatça sorumluluğu yüklenici firmaya aittir." denilerek geçiştirilemez. Birinci derece arkeolojik sitlerde yapılaşma mümkün değildir. Acilen Antalya Kemer Phaselis Antik Kenti'nde yapılmakta olan tahribatın önüne geçilmeli ve bu işlem durdurulmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Koçyiğit…

26.- Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, tarımsal destekleme kapsamında verilen mazot desteğine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Muş'un Varto ilçesinde tarımsal destekleme kapsamında verilen mazot desteklerini bankadan almaya giden yurttaşlar paralarını çekemediler. Bunun üzerine İlçe Tarım Müdürlüğüne giden çiftçilere bu sefer bir benzinliğe gitmeleri söylendi, benzinlik sahibiyse "Eğer parayı nakit alırsanız yüzde 10

kesinti yaparız ama isterseniz de mazotu alabilirsiniz.” diyor. Şu an ne ekim zamanı ne de hasat zamanı; bu nedenle çiftçiler paralarını nakit almak istiyorlar ama yüzde 10 kesintinin de haksız ve hukuksuz olduğunu söylüyorlar.

Biz buradan soruyoruz: Bu haksız hukuksuz uygulamayı hangi yasaya göre yapıyorsunuz, çiftçilerin tarım desteklerini bile yandaşlara peşkeş çekmekten ne zaman vazgeçeceksiniz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Girgin…

27.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin’in, depremde uzuvlarını kaybeden depremzedelerin ortez ve protez ihtiyaçlarına ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

6 Şubat 2023 tarihindeki deprem nedeniyle enkaz altından kurtarılan vatandaşlarımızın bacak ve kollarını kaybettiklerine bizzat tanık oluyoruz veya basından öğreniyoruz. Mevcut kur ve enflasyon düzeyiyle, yoksul vatandaşlarımızın, çoğu malzemesi ithal olan ortez ve protezlere ulaşması giderek zorlaşmaktadır. Vatandaşın alınan katkı payını ödeyecek gücü yoktur. Hele depremde evini, işini, uzuvlarını kaybeden yurttaşlardan katkı payı istemek sosyal devlete yakışmaz. Bütün depremzedelerin ortez ve protez ihtiyacı genel bütçeden karşılanmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Gökçel…

28.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel’in, EYT kanununda çiftçilerin mağduriyetinin giderilmediğine ilişkin açıklaması

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

EYT Kanunu’yla emeklilikte yaşa takılanların sorunu kısmen de olsa çözüldü, hayırlı olsun. Ancak bu düzenleme yapılırken tüm itirazlarımıza rağmen teklifteki eksiklikler giderilmedi. Komisyonda da Genel Kurulda da bunları dile getirdik. Bu kanun geçerken özellikle çiftçilerimiz bu teklifte görmezden gelindi. Çiftçilerimizin aylık SGK prim ödemesi ortalama 1.500 lira, aldıkları emekli maaşı ise en düşük emekli aylığı olan 5.500 lira. Çiftçilerimizin emekli olabilmesi için erkeklerde 9000, kadınlarda 7200 prim günü şartı var. Hâlbuki çiftçilerimiz yağmur çamur demeden, karda kışta arazide çalışıyorlar, yıpranıyorlar. Bu kanunda çiftçilerimizin de mağduriyeti giderilmeliydi. Bütün vatandaşlarımıza sözümüzdür: Bu kanunda kimin mağduriyeti varsa biz çözeceğiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Kayışoğlu…

29.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu’nun, birinci derece deprem bölgesi olan Bursa’daki yapılaşmaya ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Birinci derece deprem bölgesi olan Bursa’yla ilgili yıllardır söylediğimiz her şeyin tersini yaptınız, her metrekareye rant gözüyle baktınız. Umuyoruz ki bu afetten ders çıkarmış olursunuz ve Yunuseli Havaalanı’na çok katlı binalar dikmezsiniz çünkü şehrin merkezinde boş alanların ne kadar önemli olduğu, afet hâlinde şehirlere havadan ulaşımın ne kadar elzem olduğu acı tecrübelerle anlaşıldı.

Yine, adı üstünde “Sıcaksu” diye geçen ve termal bölgesi olan şehrin merkezinin çok katlı ucubelere dönüştürülmemesi gerektiği de yerel ve genel yöneticilerimiz tarafından anlaşılmıştır diye umuyorum ve yaptığımız uyarıları tekrarlıyorum: Aslolan rant değil hayattır.

BAŞKAN – Sayın Sarıaslan…

30.- Nevşehir Milletvekili Faruk Sarıaslan'ın, Karayolları Genel Müdürlüğünde çalışan binlerce işçinin gönderdiği mesaja ilişkin açıklaması

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Karayolları Genel Müdürlüğünde çalışan binlerce arkadaşımızın gönderdiği mesajı sizlere okuyorum: "Bizler beş ila on yılı aşkındır Karayolları taşeron firmalarında her türlü şartlarda çalışmaktayız. Ayrıca, bir önceki taşeron firmalarından kadroya geçerken kriterlerimiz tutmadı, o zamandan beri bu güzel haberi beklemekteyiz. Şimdi ise İŞKUR üzerinden personel alımlarının yapılacağını duyduk. Hiç çıkış almadan on yıl ve üzeri on binlerce taşeron işçiler, bizler bu alımları dört gözle beklemekteydik. Bizler ülkesini seven insanlarız. Karayolları Genel Müdürlüğü ve taşra teşkilatlarında bakım bünyesindeki ihale sistemi değiştirilerek anahtar teslim sistemi getirilmiştir. Oysaki eskiden bu iş hizmet alım ihalesi yoluyla olmaktaydı ve çalışan işçiler arasından alınmaktaydı. Şimdi de eski ihaleye dönülsün."

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Tan…

31.- Kütahya Milletvekili Ahmet Tan'ın, devletin ve milletin el ele vermesiyle deprem bölgesinin en kısa sürede ayağa kaldırılacağına ilişkin açıklaması

AHMET TAN (Kütahya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Asrın felaketini yaşayan Türkiye afetin ilk anından itibaren devlet-millet el ele vererek hem enkaz altında kalanları kurtarmak hem de yaraları sarmak için canla başta çalıştı, çalışıyor. Millet olarak birliğimize, beraberliğimize, kardeşliğimize sahip çıktığımız sürece depremin yol açtığı tüm yaraları saracak güce ve tecrübeye sahibiz. Devlet olarak, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın öncülüğünde depremin izlerini Allah'ın izniyle silecek, deprem bölgesini en kısa sürede ayağa kaldıracağız. Bugüne kadar ülkemizin yaşadığı tüm felaketlerde nasıl, kimseyi mağdur etmeden herkesi yeni evlerine taşıdıysak deprem bölgesindeki tüm illerimizde yaşayan halkımızı da evlerine kavuşturacağız inşallah. Bu süreçte hiçbir fedakârlıktan sakınmayan aziz milletimize ve Kütahyalı hemşehrilerimize şükranlarımı arz ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Filiz…

32.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, ön lisans biyokimya bölümü mezunlarının atama beklediğine ilişkin açıklaması

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ön lisans biyokimya bölümü mezunları atama bekliyor. İki yıllık sürede aldıkları dersler ve hastane laboratuvarlarında 40 iş günü zorunlu staj sonunda Sağlık Bakanlığınca onaylanan diplomalarıyla biyokimya teknikeri unvanıyla mezun olmalarına rağmen 2016 yılından beri 400'e yakın mezundan hiçbirinin kamuda ataması yapılmadı. Kendi alanlarında iş bulamamakta, yıllardır KPSS'ye girmelerine rağmen atamaları gerçekleşmediği için puanlarının boşa gittiğinden puanlarının yeniden değerlendirilmesini istemektedirler.

Hâlen 3 üniversitede eğitim veren biyokimya bölümüne her yıl 150 civarında öğrenci alınmakta ancak istihdamlarıyla ilgili hiçbir tedbir alınmamaktadır. Biyokimya teknikerlerinin istihdamı için Sağlık Bakanlığı ve YÖK müştereken bir çözüm bulmalı ve öncelikle devlet ve üniversite hastanelerinin biyokimya laboratuvarlarına en az 200 teknikerin ataması gerçekleştirilmeli diyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 60'a göre söz taleplerinin tümünü karşıladım. Bundan sonraki süreçte 60'a göre söz vermeyeceğimi bilmenizi rica ederim ve ısrar etmeyin lütfen.

Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Usta…

33.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, deprem bölgesindeki kayıp çocuklara ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanının konuya ilişkin açıklamasına, Kayseri'nin Sarız ilçesinin afet bölgesi kapsamına alınması gerektiğine, Kayseri Büyükşehir Belediyesi ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının hasarlı yapı verileri arasındaki farklılığa; Kayseri'de oynanacak Fenerbahçe-Kayserispor maçına Fenerbahçeli taraftarların alınmayacağına ilişkin karara mahkemenin yürütmeyi durdurma kararı verdiğine, tribünlerde "Hükûmet istifa!" sloganları nedeniyle bazı taraftarlara verilen cezalara; Anayasa ve Adalet Karma Komisyonunun Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın dokunulmazlıklarının kaldırılması yönünde verdiği karara ve Yunanistan'da yaşanan tren kazası sonrası Ulaştırma Bakanının istifa etmesine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülkemizi yasa boğan depremler sonrasında afet bölgelerinden sürekli olarak çocukların bulunamadığına ilişkin, çocukların kayıp olduğuna ilişkin ihbar ve kayıp ilanları gelmektedir. Depremin 24'üncü gününde de çocukların akıbetine ilişkin tatmin edici bir açıklama henüz Hükûmetten gelmemiştir. Hatta ne acıdır ki Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık dün Mecliste yaptığı bir açıklamada kayıp çocuklar hakkında konuşurken çocukların önemli bir kısmının sağlık kuruluşlarında olduğunu varsaydıklarını ifade etmiştir. Ben buradan Sayın Bakana seslenmek istiyorum: Hem aileler hem de kamuoyu vicdanı sizden varsayım değil, net bilgileri öğrenmek istiyor. Böylesi vicdanları yaralayan önemli bir konuda bilgi sahibi olmaması Bakanın ve varsayımlar üzerinden konuşması bizim açımızdan endişe verici bir durum olarak değerlendirilmektedir.

Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener depremin ilk gününden itibaren Gölcük depreminde yaşadığı tecrübeleri aktararak çocukların bu tip felaketlerde tehlike altında olduğunu öngörüp uyarmasına rağmen Bakan Derya Yanık'ın ve bünyesinde çalışan Bakanlığın konuyla ilgili herhangi bir tedbir almadığı anlaşılmıştır. Dünkü açıklamasında gördüğüm üzere Sayın Bakanın konu hakkında da hâlen bir bilgisi bulunmamaktadır. Başta Sayın Erdoğan olmak üzere Sayın Bakana ve Hükûmet yetkililerine çağrımız odur ki çocuklarımızın akıbetini tespit edin ve hâlen varsa çocuklarımızı ailelerine teslim edin, Hükûmet olmanın gereğini hiç olmazsa bir kez yerine getirin diyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; birçok milletvekilimiz gibi bizim Kayseri Milletvekilimiz Sayın Dursun Ataş da hâlen deprem bölgesindedir, işin başından itibaren deprem bölgesindedir. Kahramanmaraş merkezli depremden etkilenen o 11 ilin dışındaki şehirlerin başında da Kayseri gelmektedir. Bugüne kadar Kayseri bazında görülen en şiddetli deprem olarak ifade edilmektedir ve birçok yapıda yani gerek konutlarda, iş yerlerinde ve hatta ahırlarda hasara neden olmuştur. Özellikle Kahramanmaraş sınırına yakın Sarız ilçesi yıkılan ve ağır hasar gören binalar bakımından Kayseri'nin depremden de en çok etkilenen bölgesidir. Bu anlamda hem Milletvekilimiz Sayın Dursun Ataş'ın hem de bizim İYİ Parti Grubu olarak talebimiz Kayseri'nin Sarız ilçesinin de afet bölgesi kapsamına alınmasını istiyoruz, afet bölgesi olarak tanımlanmasını istiyoruz.

Diğer bir husus da bu, Kayseri Büyükşehir Belediyesi ile Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının verileri arasında, hasarlı yapılar verileri arasında bir farklılık bulunmaktadır, bu farklılığın da bir an evvel iyi çalışılıp düzeltilmesi gerekiyor; bu farklılığın bu kadar oluşmasının da sebebini anlama imkânımız yoktur. Dolayısıyla Kayseri halkı da diğer vatandaşlarımız gibi hızlı bir şekilde yaralarının sarılmasını Hükûmetten beklemektedir.

Şimdi, birkaç gün önce biliyorsunuz bu Fenerbahçe-Kayseri maçında Fenerbahçeli taraftarların Kayseri maçına alınmayacağına ilişkin Kayseri İl Güvenlik Kurulu tarafından bir karar alınmıştı, tabii, bu kararı kınamıştık buradan, anayasal bir hak olan protesto hakkının bu şekilde kısıtlanamayacağını söylemiştik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Bugün, az önce iyi bir haber aldık, konunun mahkeme tarafından yürütmesi durdurulmuş, bakalım nasıl sonuçlanacak? Ancak skandal bununla da kısıtlı kalmıyor. Şimdi, ikinci yapılan şey, bu "Hükûmet istifa!" sloganları nedeniyle bazı taraftarlara da spor müsabakaları ve antrenmanları seyirden men cezası verilmiş, ya bunu hiç kabul etmek mümkün değildir. Yani bunu Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi olarak değerlendirirsem siyasi açıdan bu bir fecaattir, bir vatandaş olarak değerlendirdiğimizde de bu, hukuku katletmektir diye ifade etmek istiyorum. Bundan sonraki hedefinin de ne olduğunu buradan Hükûmete sormak istiyorum: Yani ne yapacaksınız, seyircinin ağzına bant mı çekeceksiniz, statları tamamen mi boşaltacaksınız? Böyle bir şeyi kabul etmek mümkün değildir. Hükûmet baskı ve korku iklimini yaymaya çalışıyor ancak şu bilinsin ki alınan bu kararlar da bir yandan da aslında Hükûmetin vatandaştan korktuğunu gösteriyor. Artık vatandaş konuşacak, vatandaş anayasal hakkını kullanacak, protesto etmek gerekiyorsa protesto edecek bunları da hiçbir şekilde kısıtlama imkânı olmayacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Son iki konu olarak da Sayın Başkanım, biliyorsunuz, bugün, Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa ve Adalet Karma Komisyonu Kocaeli Milletvekilimiz Sayın Lütfü Türkkan ve CHP Mersin Milletvekili Sayın Ali Mahir Başarır'ın dokunulmazlıklarının kaldırılması yönünde karar verdi. Yani bunun zaten çok antidemokratik bir şey olduğunu, haksız, hukuksuz bir uygulama olduğunu defalarca gündeme getirmiştik. Hakikaten 1.760 tane dosya var yani adam öldürmeden tutun dolandırıcılığa, devleti soymaya, sahteciliğe, hırsızlığa, ihaleye fesat karıştırmaya, devleti hortumlamaya kadar bu gibi dosyalar dururken cımbızla 2 tane dosyanın çekilmesi… Bu zaten yanlıştı, hele hele bu kadar büyük bir acıyı yaşadığımız dönemde dahi bu haksız siyasi tutumundan iktidar tarafının vazgeçmemesini yadırgadığımı bir kez daha buradan ifade etmek istiyorum. Bunları kabul etmek hiçbir şekilde mümkün değildir.

Dün, biliyorsunuz, Yunanistan'ın Larissa kentinde bir tren kazası meydana geldi, 43 kişi hayatını yitirdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Ben burada Yunan halkının acısını paylaştığımı ifade etmek istiyorum.

Tren kazasının ardından Yunanistan Ulaştırma Bakanı -Türkiye'de böyle bir şey olmuyor zaten- "Böyle trajik bir kaza yaşandığında hiçbir şey olmamış gibi devam edemeyiz." diyerek haksız yere ölen insanların anısına istifa ettiğini açıklamıştır. 43 kişinin vefatının üzerine böyle bir açıklama yapmıştır. Tabii, Türkiye'de büyük tren kazaları oldu, istifa olmadı; işte, Soma faciası oldu, istifa olmadı. Yani orada, bakın, 43 kişinin -1 insan dahi önemli- ölümünden sonra Ulaştırma Bakanı istifa ediyor. Türkiye'de 45 bin kişi ölüyor, bir yetkili istifa etmiyor. Bunu kabul etmek mümkün değildir. Bu, Türkiye'nin geldiği noktayı gösteriyor; Türkiye'nin ne kadar hukuksuz bir şekilde yönetildiğinin, antidemokratik bir şekilde yönetildiğinin en büyük göstergesidir.

Ben tekrar Hükûmeti, iktidarı sorumluluğunu hissetmeye davet ediyorum ama şu sözü de hatırlatmadan geçemeyeceğim "Ar çatlarsa söz bitermiş."

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Beştaş…

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Seçimden sonra yeni kabine kurulurken istifa edecekler.

BAŞKAN – Sayın Demirbağ, lütfen, rica ediyorum…

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Bir şey demedim, seçimden sonra yeni kabine kurulurken istifa edecekler.

ERHAN USTA (Samsun) – Arsızlık böyle olur işte, arsızlık böyle bir şey.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş…

34.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, 2 Mart darbesinin yıl dönümüne, Diyarbakır Galeria'daki vatandaşların taleplerine; tribünlerdeki "Hükûmet istifa!" sloganlarına ve muhalefet liderinin bununla ilgili çağrısına, Kayseri'de oynanacak Fenerbahçe-Kayserispor maçıyla ilgili kararı idare mahkemesinin iptal etmesine, bazı taraftarlara verilen cezalara; depremzedelere gelen fazla giysilerin Yemenli bir şirkete satılmasına, depremzedelerin barınma sorununa ve deprem sonrası üniversitelerde yüz yüze eğitime başlanması gerektiğine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün 2 Mart, 2 Mart darbesinin yıl dönümü. Yakın tarihimiz darbelerle dolu maalesef. Bundan yirmi dokuz yıl önce Leyla Zana, Ahmet Türk, rahmetli, sevgili Orhan Doğan, Hatip Dicle, Sırrı Sakık ve Mahmut Alınak'ın dokunulmazlığı kaldırılmış ve tutuklanmışlardı. Aradan bu kadar yıl geçti, yirmi dokuz yıl geçti hâlâ bu Mecliste siyasi darbe devam ettiriliyor. İktidarlar değişiyor, partilerin adı değişiyor ama özellikle Kürt milletvekillerine, muhalif milletvekillerine, partimizin aynı gelenekten geldiği partilere yönelik yaklaşıma devam ediliyor. Hâlâ cezaevinde 4 Kasım 2016 darbesinde rehin alınan arkadaşlarımız bulunuyor. Sevgili Figen Yüksekdağ, İdris Baluken ve Selahattin Demirtaş hâlâ cezaevinde rehin olarak tutuluyorlar, hem de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin ve AYM'nin kararlarına rağmen bu siyasi kararlar devam ettiriliyor. Bu iktidar herhâlde şunu anlamıştır: Bu cezaevleri ile tutuklamalarla bizi korkutamazsınız, bunu anlayın ama süreniz doldu, gidişiniz gerçekten muhteşem olacak, siyasi darbeler de tarihe sizin kara lekeleriniz olarak düşecek.

Sayın Başkan, diğer bir mesele: Diyarbakır Galeria'da -daha önce de ifade etmiştim- 110 ev, 89 dükkân tahliye edilmeyi bekliyor. Bu konuda orada oturanlar, mukim olanlar depremden beri günlerdir kapıda bekliyorlar ve tek bir talepleri var: Kontrollü, uzman denetiminde özel eşyalarını, taşınabilir eşyalarını, ziynet eşyalarını, manevi etkisi olan, bağı olan eşyalarını ve özellikle değerli evraklarını almak. Bu, birçok binada, hasarlı binada kontrollü ve uzman denetimde yapıldı fakat maalesef bu konuda Diyarbakır Valiliği özellikle bu tahliyeyi engellemeye çalışıyor ve orada oturanların sesine kulak vermiyor. Şu anda da Diyarbakır'da yüzlerce aile -bu binlere tekabül ediyor- avukat, doktor ve orada mağaza sahipleri kontrollü tahliyenin sağlanmasını talep ediyorlar. Ben de iktidar grubuna bunun sağlanması için bir an önce gereğini yapın demek istiyorum.

Diğer bir mesele, bu tribünler meselesi. Evet, tribünlerde "Hükûmet istifa!" sloganları yükseldi, sadece tribünlerde değil her yerde yükseliyor ve yükselmeye devam edecek ama istifa etmeden sandıkta gönderilecekler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Mesela, Fenerbahçe-Kayserispor maçında deplasmanda seyirci alınmayacak kararı verildi ama bugün idare mahkemesi bu kararı iptal etti. Gözaltılar oldu, bazı gözaltılardan sonra ömür boyu statlara giriş yasağı konuldu, muhalefet liderleri "Tamamen maçlar yasaklansın, televizyondan izlensin." çağrıları yaptı. Korkunun bu kadarına "Pes!" diyorum doğrusu. İstifadan bu kadar…

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İktidar…

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani "muhalefet" derken pardon iktidar ortağı tabii ki, iktidarın ortağı partiden… Resmî olarak muhalefet görünüyor ama gerçekte muhalefet değil. Böyle bir korkuya ne denir bilmiyorum. Deplasmanda da oynansa, seyircisiz de oynansa bu istifa sesleri insanların yüreğinden geliyor, bunu bastıramayacaksınız; bu korku tutmadı, tutmayacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şimdi, depremzedelere gelen fazla giysiler Yemenli bir şirkete satılmış, bunların videoları var, görüntüleri izledik; hem giyim markalarının gönderdiği malzemeler hem de halkın topladığı malzemeler. Yemenli şirket bunu doğrulamış ve depremzedelere gönderildiği söylenmiş. Diyorlar ki: "Ne personel var ne de dağıtabiliyoruz." Ayrıca ihtiyaç fazlası olduğunu iddia ediyorlar ama deprem bölgesinde yirmi gündür depremzedelerin aynı kıyafetleri giydiğini biliyoruz, izliyoruz. Büyük bir mağduriyeti var, milyonlarca insanın ve dayanışmanın bir göstergesi olarak tırlara yüklenen bu giysiler satılmış. Yardım duygusunu ve dayanışma hissiyatını bitirme niyetleri var, bunu başaramayacaklar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sayın Başkan, diğer bir sorun, yine, göç etmek zorunda olan depremzedeler. Ev fiyatları, kira fiyatları çok yüksek ve mesela Mersin'de artık parklarda kartonların üzerinde yatıyorlar; gıda, hijyen, su, sağlık için hiçbir şey düşünülmüyor. Kamu sessiz, kulaklarını tıkamış. İlk çağrımız iktidara tabii ki: Misafirhaneleri, kamuya ait misafirhaneleri açın diyoruz. Niye bekletiyorsunuz? Otelleri açın. Kiralar kamu eliyle karşılanmalıdır, sosyal devlet ilkesi bunu gerektirir. Tabii, diğer bir çağrım da toplama, ev sahiplerine: Lütfen, bugüne kadar gösterdiğiniz dayanışmayı devam ettirin, kiraları yükseltmeyin. Unutmayın, depremzedeler sadece canlarını kaybetmemişler, bugüne kadar biriktirdikleri bütün varlıklarını da yitirmiş insanlar. "Dayanışma yaşatır, birbirimizi yaşatalım." diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son sözlerinizi alayım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sayın Başkan, müsaadenizle, son olarak, bu üniversitelerin kapatılması meselesi çok önemli. Öğrencilerin ve ailelerin çok ciddi bir isyanı var. Pandemide üniversiteye başlayan öğrenciler okul görmediler, üniversite kampüsü görmediler yani iktidarın amacı "istifa" sloganlarını kampüslerden duymamak herhâlde; ilk faturayı öğrencilere kestiler, depremzede öğrencileri ise hiç düşünmediler, yaralarını sarma yeri olarak düşünmediler. Bu konu çok büyük bir gündem ve bir kuşağı yok etmelerine göz yummayacağız. Eğitimi başlatın, on-line değil yüz yüze eğitimi. Ve kamu, iktidar bütün olanaklarını seferber ederse az değil fazlalık bile kalır demek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

35.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Konya Milletvekili Hacı Ahmet Özdemir'in yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine, Kızılaya ve Kızılay yöneticilerine ve Yunanistan'daki bir kaza nedeniyle bakanın istifa etmesine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle, kendisi burada yok, olmasını isterdim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Burada, burada, Ahmet Bey burada.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Burada konuşan arkadaşlarımızın, üstelik de deprem bölgesinde içleri yanan arkadaşlarımızın buradaki konuşmalarını bir hamaset olarak görmek, burada onları yargılamak, onlara iftirada bulunmak, onların acılarını küçültmek doğru bir yaklaşım değildir. O, oradaki, buradaki kişiler o enkazın altına binlerce kendi hemşehrilerini verdiler, yakınlarını kaybettiler, ailelerinden insanlarını kaybettiler; burada duygularını ifade ediyorlar. Eğer söyleyecek bir şeyin var, söyleyecek bir şeyiniz varsa Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsü burası, çıkarsınız, söylersiniz.

Bakın, benim söyleyecek bir şeyim var: Kızılay bir yardım kuruluşuydu ve tüm dünya tarafından takdirle karşılanan bir yardım kuruluşuydu. Kızılayı aynı mantık bir holding şirketine çevirdi. Çevrilen holding şirketinde 11 tane şirket kuruldu. 11 şirkete ayrı ayrı genel müdür, yönetim kurulu üyeleri atandı, ayrı ayrı atandı. 11 şirkette, her bir şirkette ortak isim neredeyse Kızılay Başkanı Kerem Kınık ve -diğerini de hemen şuradaki kayıtlardan söyleyeyim- Yönetim Kurulu Başkan Vekili İlyas Haşim Çakmak; her yerde var.

Şimdi ben size şöyle söylüyorum: Kızılay Genel Başkanı Kerem Kınık, teşkilatı; Genel Müdür, CEO İbrahim Altan, Destek Hizmetleri Genel Müdürü Nurettin Hafızoğlu -artık isimleri saymıyorum- Afet Yönetimi ve İklim Değişikliği Genel Müdürü, Toplumsal Hizmetler Genel Müdürü, Genel Müdür Doktor Ahmet Çakmak, Toplum İlişkileri Genel Müdürü Halil İbrahim İzgi, Uluslararası İşler ve Göç Hizmetleri Genel Müdürü Alper Küçük, Kan Hizmetleri Genel Müdürü, Kızılay Akademi Başkanı Alpaslan Durmuş, Taşınmaz Yönetimi Genel Müdürü, Kurumsal Risk ve Uyum Direktörü, Kızılay Yatırım Yönetmeni, Kızılay Yatırım CEO'su, Kızılay Yatırım CMO'su, Kızılay Yatırım CFO'su, Kızılay Bakım Genel Müdürü…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – …Kızılay Biyomedikal Genel Müdürü, Kızılay Çadır ve Tekstil Genel Müdürü, Kızılay Etki Yatırım Genel Müdürü, Kızılay Gayrimenkul ve Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi Genel Müdürü, Kızılay İçecek Genel Müdürü, Kızılay Kültür Sanat Genel Müdürü, Kızılay Lojistik Genel Müdürü, Kızılay Sağlık Genel Müdürü, Kızılay Sistem Yapı Genel Müdürü, Kızılay Teknoloji Genel Müdürü; ya, Allah'tan korkun ya!

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Yiyin bakalım, yiyin!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Allah'tan korkun ya! Bir yardım kuruluşunu nasıl bir yandaş holdinge çevirdiğinizin kanıtı bu ya, kanıtı bu!

Peki, Kızılay… Az önceki konuşmacı burada ifade etti, Cumhurbaşkanı dedi ki: "İlk üç günde orada olamadık, ben sizden helallik istiyorum." Bunu söyleyen arkadaşımıza "Burada hamaset yapıyorsun." dedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yazık günah değil mi?

Çadırı zamanında götüremeyen Kızılay başka kişilere çadır sattı ve bütün bu müdürlükler, genel müdürlükler dururken, bütün bu CEO'lar, CMO'lar dururken ve binlerce lira para alırken bunlar, orada, depremde mağdur olan insanlarımıza onların eli kolu ulaşamadı.

Ben sadece bir şey söylüyorum: Bir kaza nedeniyle, hemen komşumuzda ilgili bakan derhâl istifa etti, derhâl. Ya, istifa edecek kimse yok mu ya? Vicdan sahibi bir kimse yok mu ya?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Turan…

36.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Genel Kurul gündemine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün tüm partilerimizin verdiği önergeler birleştirilerek, yaşadığımız depremin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, depreme dirençli yapılar ve stokların oluşturulması ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması komisyonu kurulmasını planlıyoruz. Deprem ülkemizin bir gerçeği, depreme karşı hazırlıklarımızı ortak akılla yapmak, birlikte hareket etmek ve ne yapılması gerekiyorsa adımlarımızı atmak hepimizin boynunun borcu.

Ardından, Gaziantep'le ilgili dün başladığımız Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı kurulmasına ilişkin Kanun Teklifi'ni görüşmeye başlayacağız.

Başarılı bir yasama günü olmasını diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 2 tezkeresi vardır, ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) TEZKERELER

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonunun, Gürcistan Parlamentosunun vaki davetine icabetle 6-7 Mart 2023 tarihlerinde Türkiye-Azerbaycan-Gürcistan Parlamentoları Dışişleri Komisyonları Üçlü Toplantısı için Gürcistan'ın başkenti Tiflis'e ziyaretine ilişkin tezkeresi (3/2306)

1/3/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu Gürcistan Parlamentosu tarafından 6-7 Mart 2023 tarihlerinde Türkiye-Azerbaycan-Gürcistan Parlamentoları Dışişleri Komisyonları Üçlü Toplantısı'na Gürcistan'ın başkenti Tiflis'e davet edilmektedir.

3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesi uyarınca TBMM Dışişleri Komisyonu heyetinin söz konusu davete icabeti hususu Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Mustafa Şentop
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Başkan, oraya lütfen HDP dâhil notu da düşülsün çünkü Dışişleri Komisyonu bizi almadan gidiyor.

BAŞKAN – Diğer tezkereyi okutuyorum:

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu ile Millî Savunma Komisyonunun, AB Konseyi Dönem Başkanı İsveç Parlamentosu tarafından 2-3 Mart 2023 tarihleri arasında İsveç'in başkenti Stockholm'de yapılması planlanan Ortak Dış ve Güvenlik Politikası ve Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası Konferansı'na katılmalarına ilişkin tezkeresi (3/2307)

1/3/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu ile Millî Savunma Komisyonu, AB Konseyi Dönem Başkanı İsveç Parlamentosu tarafından 2-3 Mart 2023 tarihleri arasında İsveç'in başkenti Stockholm'de yapılması planlanan Ortak Dış ve Güvenlik Politikası ve Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası Konferansı'na davet edilmektedir.

3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesi uyarınca söz konusu konferansa bahse konu ihtisas komisyonlarının davete icabeti hususu Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Mustafa Şentop
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

VIII.- ÖNERİLER

A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 2 Mart 2023 Perşembe günkü birleşiminde ekli listede esas numaraları belirtilen Kahramanmaraş merkezli 11 ili etkileyen deprem felaketiyle ilgili Meclis araştırması önergelerinin görüşmelerinin birleştirilerek yapılmasına, bu görüşmede siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilmesine ve bu birleşimde başkaca denetim konusunun görüşülmemesine ilişkin önerisi

No:89 2/3/2023

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 2/3/2023 Perşembe günü yaptığı toplantıda aşağıdaki önerilerin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Mustafa Şentop
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Bülent Turan
Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu
Başkan Vekili

Engin Özkoç
Cumhuriyet Halk Partisi Grubu
Başkan Vekili

Meral Danış Beştaş
Halkların Demokratik Partisi Grubu
Başkan Vekili

Erkan Akçay
Milliyetçi Hareket Partisi Grubu
Başkan Vekili

Erhan Usta
İYİ Parti Grubu
Başkan Vekili

Öneriler:

Genel Kurulun 2 Mart 2023 Perşembe günkü birleşiminde ekli listede esas numaraları belirtilen Kahramanmaraş merkezli 11 ilimizi etkileyen deprem felaketiyle ilgili Meclis araştırması önergelerinin görüşmelerinin birleştirilerek yapılması, bu görüşmede siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilmesi ve bu birleşiminde başkaca denetim konusunun görüşülmemesi önerilmiştir.

Genel Kurulun 2 Mart 2023 Perşembe Günkü Birleşiminde Görüşmelerinin Yapılması Önerilen Kahramanmaraş Merkezli 11 İlimizi Etkileyen Deprem Felaketi ile İlgili Birleştirilerek Görüşülecek Meclis Araştırması Önergelerinin Esas Numaraları

Sıra No	Esas No
1	6996
2	7004
3	7005
4	7006
5	7007
6	7009
7	7010
8	7024
9	7026
10	7034
11	7035
12	7036
13	7037
14	7038
15	7039
16	7040
17	7041
18	7042
19	7043
20	7044
21	7045
22	7046
23	7047
24	7048
25	7049
26	7050

BAŞKAN – Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.25

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.40

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 68'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince gündemin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmına geçiyoruz.

Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, depreme ve depreme dirençli yapı stokunun oluşturulması ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin arttırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan (10/6996, 7004, 7005, 7006, 7007, 7009, 7010, 7024, 7026, 7034, 7035, 7036, 7037, 7038, 7039, 7040, 7041, 7042, 7043, 7044, 7045, 7046, 7047, 7048, 7049, 7050) esas numaralı Meclis Araştırması Önergelerinin birlikte yapılacak görüşmelerine başlıyoruz.

IX.- MECLİS ARAŞTIRMASI (*)

A) ÖN GÖRÜŞMELER

1.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun 6 Şubat 2023 günü merkezi Kahramanmaraş olan ve on ili etkileyen depremde bölgedeki hasar tespit çalışmaları yapılarak koordinasyonda yaşanan sorunların giderilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6996)

2.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü ve 20 Milletvekilinin 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta yaşanan depremler sonrasında ortaya çıkan enkaz ve atığın yönetimine ilişkin ortaya çıkabilecek sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7004)

3.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve 20 Milletvekilinin Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında ilk müdahale ve yardımlar konusunda yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7005)

4.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin ve 20 Milletvekilinin 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremlerin öncesi ve sonrasına ilişkin iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7006)

5.- Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir ve 20 Milletvekilinin 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlerin etkilediği 10 ilde yaşanan can kaybı ve yıkımların nedenlerinin araştırılarak ortaya çıkan sorunlara karşı alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7007)

(*) Birleştirilerek görüşülmesi kabul edilen (10/6996, 7004, 7005, 7006, 7007, 7009, 7010, 7024, 7026, 7034, 7035, 7036, 7037, 7038, 7039, 7040, 7041, 7042, 7043, 7044, 7045, 7046, 7047, 7048, 7049, 7050) esas numaralı Meclis Araştırması Önergeleri tutanağa eklidir.

6.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremlerin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7009)

7.- Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve 19 Milletvekilinin 6 Şubat 2023 tarihli merkez üssü Kahramanmaraş olan ve 10 ili etkileyen depremin ardından yaşanan eksikliklerin tespit edilerek sonraki depremlerde benzer sorunların yaşanmaması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7010)

8.- İstanbul Milletvekili Yüksel Mansur Kılınç ve 25 Milletvekilinin Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında ortaya çıkan eksikliklerin tespit edilerek alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7024)

9.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun ve 20 Milletvekilinin Deprem öncesi ve sonrası alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7026)

10.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın deprem felaketinin tüm yönleriyle araştırılarak afet sonrasında yapılması gerekenlerin tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7034)

11.- CHP Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Engin Altay, Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında arama kurtarma ve yardım faaliyetlerinde görülen eksikliklerin araştırılarak sorumluların tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7035)

12.- HDP Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç ve Grup Başkanvekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın Kahramanmaraş merkezli depremlerin neden olduğu sonuçların idari, siyasi ve hukuki sorumlularının tespit edilerek yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7036)

13.- Kilis Milletvekili Mustafa Hilmi Dülger ve 150 milletvekilinin başta Kilis olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7037)

14.- Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman ve 150 milletvekilinin başta Hatay olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7038)

15.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu ve 145 milletvekilinin başta Osmaniye olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7039)

16.- Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Kasım Gülpınar ve 149 milletvekilinin başta Şanlıurfa olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7040)

17.- Malatya Milletvekili Öznur Çalık ve 151 milletvekilinin başta Malatya olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7041)

18.- Kahramanmaraş Milletvekili Celalettin Güvenç ve 151 milletvekilinin başta Kahramanmaraş olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7042)

19.- Gaziantep Milletvekili Mehmet Erdoğan ve 145 milletvekilinin başta Gaziantep olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7043)

20.- Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın ve 147 milletvekilinin başta Adıyaman olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7044)

21.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Mehdi Eker ve 147 milletvekilinin başta Diyarbakır olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7045)

22.- Elâzığ Milletvekili Zülfü Demirbağ ve 143 milletvekilinin başta Elâzığ olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7046)

23.- MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün ülkemizde yaşanabilecek muhtemel bir deprem felaketi öncesinde ve sonrasında alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7047)

24.- Adana Milletvekili Jülide Sarıeroğlu ve 148 Milletvekilinin başta Adana olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7048)

25.- Sakarya Milletvekili Recep Uncuoğlu ve 143 Milletvekilinin 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7049)

26.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu ve 19 Milletvekilinin Kahramanmaraş merkezli depremlerin tüm yönleriyle araştırılarak deprem politikalarındaki eksikliklerin çözüme kavuşturulması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7050)

BAŞKAN – İç Tüzük'ümüze göre Meclis araştırması açılıp açılmaması hususunda sırasıyla siyasi parti gruplarına ve önergelerdeki birinci imza sahiplerine veya onun göstereceği bir diğer imza sahibine söz verilecektir.

Konuşma süreleri gruplar için yirmişer dakika olacak ve alınan karar gereğince bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilecektir, önerge sahiplerinin konuşma süreleri ise onar dakikadır.

Şimdi, söz alan sayın üyelerin isimlerini okuyorum:

Gruplar adına: İYİ Parti Grubu adına Erhan Usta, Samsun, yirmi dakika. Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sefer Aycan, Kahramanmaraş, yirmi dakika. Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Meral Danış Beştaş, Siirt, on dakika; Hakkı Saruhan Oluç, İstanbul, on dakika. Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Müzeyyen Şevkin, Adana, beş dakika; Hasan Baltacı, Kastamonu, beş dakika; Süleyman Girgin, Muğla, beş dakika; Fethi Açıkel, İstanbul, beş dakika. Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Tamer Dağlı, Adana, beş dakika; Ahmet Özdemir, Kahramanmaraş, beş dakika; Ali Şahin, Gaziantep, beş dakika; Recep Uncuoğlu, Sakarya, beş dakika.

Önerge sahipleri adına: Hayrettin Nuhoğlu, İstanbul; Baki Şimşek, Mersin; Ali Kenanoğlu, İstanbul; Tekin Bingöl, Ankara; İlyas Şeker, Kocaeli.

İlk söz, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Hakkı Saruhan Oluç, İstanbul Milletvekili.

Buyurun Sayın Oluç.

HDP GRUBU ADINA HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın vekiller; saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, depremde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, ailelerine başsağlığı ve sabır diliyoruz; tabii ki yaralılara da acil şifalar diliyoruz. Bütün toplum olarak çok büyük bir acı yaşadık, bir daha böyle bir acıyla karşı karşıya kalınmaması hepimizin dileğidir elbette.

Şimdi, bugün, burada, deprem komisyonunun kurulması meselesini tartışacağız, elbette ki daha önce de bu konuları tartıştık. Deprem komisyonunun kurulmasına bizim "hayır" dememiz mümkün değil fakat yani deprem komisyonunu laf olsun diye kurmamamız gerekiyor; hakikaten etkili bir iş yapması ve bu yapılan işin de takip edilmesi gerekiyor. Şimdi, bakın, daha önce bir Deprem Komisyonu kurduk yakın zamanda. Bu Deprem Komisyonu yaklaşık 500 sayfalık bir rapor çıkardı, burada da okundu o rapor, tartışıldı. 268 öneride bulundu bu Deprem Komisyonu yani sanıyorum bu önerilerden hiçbir tanesi ama istisnasız hiçbir tanesi yürütmenin uygulamasında herhangi bir şekilde dikkate alınmadı yani belediyeler tarafından da yerel yönetimler tarafından da merkezî yürütme tarafından da dikkate alınmadı. Dolayısıyla, deprem komisyonunu tekrar böyle bir şey için kuracaksak yani kurmuş oluruz sadece. Hâlbuki tehlike çok büyük yani hepimiz herhâlde farkındayız bunun. Burada hemen şunu söylemiş olayım: Geçici araştırma komisyonlarıyla bu meselenin ele alınmasının yetersiz olduğu kanaatindeyiz. Bir kanun teklifi de vermiştik, biraz sonra Grup Başkan Vekilimiz Meral Hanım bu konuda daha detaylı konuşacak ama mesele bir ihtisas komisyonu olarak ele alınmalıdır; kalıcı ihtisas komisyonu, afet komisyonu oluşturulmalıdır. Bu, diğer var olan komisyonlar gibi çalışmalıdır çünkü bu mesele Türkiye bir deprem bölgesinde yer aldığı için geçici bir konu değildir, kalıcı bir konudur. Dolayısıyla, grupların bir ihtisas komisyonu kurulması doğrultusundaki fikirlerini de doğrusu duymak istiyoruz geçici adımlar yerine, bunu söyleyeyim.

Şimdi, bakın, bu kuracağımız komisyonun yapması gereken iş, esas itibarıyla bu konunun siyasi sorumluluğunun ortaya çıkartılmasıdır. Siyasi, hukuki, idari sorumluluk nerededir, kimdedir? Hani, ben en sonda söyleyeceğimi en başta söyleyeyim: Siyasi, hukuki, idari sorumluluğun tamamı siyasi iktidardadır, var olan Cumhur İttifakı'ndadır; başka bir yerde değildir siyasi sorumluluk. Bunu neden böyle söylüyorum, birkaç örnekle bunu anlatmaya çalışacağım.

Birincisi, meselenin ele alındığı iddia edilen kurumla ilgili: AFAD, değil mi? Şunu burada OHAL tartışması yapılırken de söylemiştim -sıcağı sıcağınaydı o zaman- şimdi tekrar edeyim: AFAD'ın alandaki çalışanlarıyla ilgili bizim bir sorunumuz yok; büyük bir emek harcadılar, fedakârca çalıştılar, o başka bir şey. AFAD'ın yönetiminin, AFAD'ın bütçesinin, AFAD'ın ekipmanının, AFAD'ın personel sayısının, bunların konuşulması gerekiyor.

AFAD İçişleri Bakanlığına bağlanmış. O İçişleri Bakanı bu Meclisin önüne gelir, ikide bir "Şu kadar bekçi alınması gerekir, bu kadar polis alınması gerekir, şu kadar özel harekâtçı alınması gerekir; güvenlik bütçesi şöyle artırılmalıdır, böyle artırılmalıdır." der. İçişleri Bakanlığının güvenlik bütçesine baktığımız zaman AFAD'ın şu anda olan bütçesinin 55 katıdır, 55. AFAD İçişleri Bakanlığına bağlı. Ne bekliyorsunuz bu AFAD'dan? Bütçenin tamamı açısından baktığımızda AFAD'a ayrılan bütçe yüzde 0,25 oranında sayın vekiller, yüzde 0,25 -2023 bütçesi, hani burada kabul ettiğiniz bütçe var ya- şimdi bu bütçeyle AFAD ne yapacak? 7 bine yakın personeli var, bir kısım da kadro açığı var;

ekipmanı eksik -çok açık, ortada- ekipman listesine baktığınız zaman bunu görüyorsunuz. AFAD'ın bu durumda olmasının sorumluluğu kimdedir? Siyasi iktidardadır, Cumhur İttifakı'ndadır, başka bir yerde değildir. AFAD'ın bu kadar güçsüz örgütlenmiş olmasının, bu kadar az bütçe ayrılmış olmasının sorumluluğu başka bir yerde değil. Bütçe tercihlerine baktığınızda yani faiz giderlerine baktığınızda bütçede, hazine garantili ödemelere baktığınızda bütçede, kur korumalı mevduata hazineden ayrılan paya baktığınızda bütçede, bütün bunların hepsi AFAD'ın bütçesinin katbekat üstündedir; siyasi sorumluluk elbette ki iktidardadır, başka bir yerde değildir. Ama meseleyi sadece AFAD'la sınırlı ele almamak gerekiyor, bakın, imar afları meselesi. Dün, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı, grup toplantısında çeşitli sözler sarf etti ve dedi ki: "Son yirmi yılda geçmişle kıyaslanamayacak kadar ilerleme kaydetmişiz." Nerede kaydetmişiz ya? Nerede kaydetmişiz? Böyle bir durum yok. İmar afları meselesini konuşmayacak mıyız? Yirmi yılda 9 tane imar affını bu siyasi iktidar çıkarmadı mı ve bu imar aflarının sonucunda -en son 2018'de çıkarılan imar affından da söz ediyorum- şu anda deprem bölgesinde yıkılmış olan şehirlere baktığımızda orada ne kadar çok imar affının uygulandığını biliyor musunuz? Kaçar bina olduğunu biliyor musunuz? İnanılmaz sayılar: Hatay'da 56 bin, Maraş'ta 39 bin, Adıyaman'da 10 binin üzerinde, Malatya'da 22 bin imar affından faydalanmış bina var. Bu imar affını kim çıkardı? Bu iktidar çıkardı. Demek ki bu yıkımın siyasi sorumluluğu bu açıdan da baktığımızda nerededir? Siyasi iktidardadır, başka hiçbir yerde değildir.

Şimdi, bakın, bir başka konu -siyasi iktidarda neden sorumluluk var- şu: Bir şeytan üçgeni oluşturmuş sayın vekiller, şeytan üçgeni. Nedir bu şeytan üçgeni? Müteahhitler, yapı denetim firmaları ve belediyeler; şeytan üçgeni oluşturmuşlar yani büyük bir insanlık suçu, büyük bir ahlaksızlık var işin arkasında. Peki, bu nereden kaynaklanıyor? Nereden kaynaklanıyor, biliyor musunuz? 2013 yılında bir düzenleme yaptınız ve o zaman 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 8'inci maddesinde yapılan değişiklikle bir kamu kurumu olan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin vize ve rapor onay yetkilerini kaldırdınız yani kamusal denetimi kaldırdınız. Kim kaldırdı? 2013 yılında bu siyasi iktidar kaldırdı. Yani siyasi sorumluluk yine iktidardadır, Cumhur İttifakı'ndadır, başka bir yerde değildir. Ve kaldırıldı, özel firmalar kuruldu. Bu özel firmalar… Öyle bir şeytan üçgeni yaratılmış ki adam müteahhit, bir tane de yapı denetim firması kurmuş. Projeyi kendisi hazırlatıyor, kendi kendini denetletiyor kendi firmasına, belediyede de imar işlerinde ve fen işlerinde adamlarını yerleştirmiş, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı yakınlarını, yandaşlarını yerleştirmiş, onlar da her şeyi onaylıyorlar, şeytan üçgeni sayesinde çürük binalar yapılıyor ve yanlış yerlere yapılıyor, doğru dürüst zemin etütlerinin yapılmadığı yerde. Kimde siyasi sorumluluk? Elbette ki siyasi iktidarda, başka bir yerde değil.

Şimdi, deprem vergilerini hep konuştuk, konuşmaya devam ediyoruz. Bu Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde toplanmış olan deprem vergileri verilere göre 38,5 milyar dolar civarında. Defalarca sorduk nereye harcadınız bu deprem vergilerini diye. Oraya buraya harcanmış, deprem için harcanmamış ama belli, oraya buraya harcanmış. E, kimde şimdi siyasi sorumluluk? Elbette ki bu siyasi iktidarda, başka bir yerde değil.

Yani bütün bunları arka arkaya koyduğumuzda, bakın -son konu- yerel yönetimlerin yetkilerini o kadar gasbetmişsiniz ki, sadece kayyum atama meselesinden söz etmiyorum, yerel yönetimlerin yetkileri o kadar azaltılmış ki bu iktidar tarafından, kıpırdayamıyorlar. Hâlbuki böyle bir konu söz konusu olduğu zaman, afet söz konusu olduğu zaman en önemli şey merkezî kararlar değil, yerel yönetimlerin harekete geçmesidir. Siz her şeyi merkezîleştirdiğiniz için, bir tek adam rejimi inşa ettiğiniz için yerel yönetimler de kıpırdayamaz hâle geldiler; işte bu, büyük felakette de bir kez daha ortaya çıktı. Nerede bunun siyasi sorumluluğu? Siyasi iktidarda, başka bir yerde değil yani neresinden bakarsanız bakın. Hani, bunun en hafifi -burada birkaç gündür tartışıp duruyoruz, kamuoyunda da tartışılıyor- Kızılay meselesidir, Kızılay en hafifidir; Kızılaydaki yapılan rezalet, oradaki kepazelik... Zaten Kızılayın başında şaibeli bir

adamı kaç zamandır tutuyorsunuz, o da sizin siyasi sorumluluğunuzda. Kızılayın en tepesinde kim var? Siyasi iktidar var. Kızılay, yürütmeye bağlıdır, herhangi bir yere bağlı değil dolayısıyla oradaki bütün kepazeliğin sorumlusu da siyasi iktidardır. Yani, adam en kötü zamanda kalkmış çadır satmış, kalkmış konserve satmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Tamamlıyorum.

Bir de utanmadan çıkıp bunu savunmaya kalkışıyor, olacak iş değil ama hani o, bunun en hafif yanı; diğer konuların, siyasi sorumluluklarınız, AFAD, imar afları, kurulmuş olan belediye-müteahhit-yapı denetim firmaları şeytan üçgeni, deprem vergilerinin yanında çok hafif kalıyor ama o da çok ağır ahlaki, insani bir sorun olarak Türkiye tarihine yazıldı. Bizim çocukluğumuzda Kızılay hepimiz için önemliydi, gençliğimizde de öyleydi ama şu anda Kızılay tam bir rant ve arpalık alanı hâline getirildi, o da siyasi iktidarca.

Şimdi, niye bütün bunları söylüyorum? Bakın, bütün bunları topladığımız zaman bir komisyon kuracağız ama eğer bu komisyon siyasi, idari, hukuki sorumluluk konusunda atılması gereken adımları konuşmayacaksa aslında bir şey yapmamış olacaktır, bunu bir kez daha vurgulamış olalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Son cümlem efendim.

BAŞKAN – Son cümlenizi alayım.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Dün sizin Genel Başkanınız "Cumhurbaşkanı" sıfatıyla yaptığı grup konuşmasında dedi ki: "Biz tabii ki siyasi ve idari alanda sorumlu olanlardan bunun hesabını soracağız." Yani biraz ciddi olalım lütfen; eğer bir siyasi, hukuki ve idari sorumluluktan söz edilecekse iktidar önce kendi sıralarından başlamak zorundadır. "Sıralar" derken Meclisteki sıraları kastetmiyorum, yürütmenin içinde olan bakanlardan söz ediyorum, bakan yardımcılarından söz ediyorum, bütün karar mercilerinden söz ediyorum ve bu toplum bütün açıklığıyla görmüştür ki yaşanmış olan büyük felaketin nedeni bu siyasi iktidardır ve bu siyasi iktidardan hesap da siyasi olarak mutlaka sorulacaktır; 14 Mayısta olacaksa seçimler 14 Mayısta sorulacaktır, 18 Haziranda olacaksa 18 Haziranda sorulacaktır ama mutlaka sorulacaktır; bunu da toplum görmüştür ve susmayacaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına son konuşmacı Siirt Milletvekili Sayın Meral Danış Beştaş.

Buyurun Sayın Beştaş.

HDP GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, bu kürsüden kaçıncı kezdir bir felaket konuşması yapıyoruz doğrusu bilemiyorum, hepsi bir başka acı ama bu sefer resmî verilere göre 45 bin, gayriresmî verilere göre ise 100 bine dayanan maalesef bir can kaybı var, büyük bir yıkım var; yüz binlerin yaralandığı bir yıkımdan söz ediyoruz. Şüphesiz bu yıkımın sosyal, siyasal, ekonomik, hukuksal sonuçları var ve bunları daha tartışacağız. Tabii ki şunu hepimiz gayet iyi biliyoruz: Türkiye'nin topraklarının yüzde 92'sinin deprem tehlikesi altında olduğu bir vakıa, bir olgu olarak önümüzde duruyor. Yine bilimsel verileri bir tarafa bırakalım, sokakta herhangi bir yurttaşa sorarsanız "Biz deprem ülkesiyiz." der ve hâlâ 17 Ağustosun yaraları kapanmadı.

Bu coğrafyamızda, yüz yılda, şiddeti 4,9'un üzerinde 128 deprem yaşandı. Toplamda 83.818 kişinin yaşamını yitirdiği yine resmî kayıtlarda mevcut.

Evet, biraz önce 17 Ağustos dedim. Evet, o zaman depremin değil sağlam olmayan binanın öldürdüğünü ölümlerle idrak etmiştik fakat ne oldu, hangi önlemler alındı, hangi yalanlara inandırıldık; şimdi tam da onu konuşmanın zamanı. Son yaşadığımız ve 11 ili etkileyen deprem, Maraş merkezli deprem aslında hiçbir önlemin alınmaması, yapılan yasal düzenlemelerin de zaman içinde belirli bir kılıfa uydurulması bakımından çok acı bir tecrübe oldu.

Ülke topraklarının yüzde 92'sinin deprem tehlikesi altında olduğunu söyledik. Peki, nüfusun yüzde 95'inin deprem bölgelerinde yaşamakta olduğu, büyük sanayi merkezlerinin yüzde 98'i ve barajların yüzde 93'ünün deprem bölgelerinde kurulduğu realitesi var. Bunu nereye koyalım? Bu, salt kendi bekası uğruna, iktisadi bekası uğruna halkın beton bloklar altında katledilmesine yol açan kasıttır aslında.

Bakınız, yaşadıklarımızı unutmakla malul bir topluma dönüştürülüyoruz âdeta. Geçtiğimiz yaz aylarını hatırlayalım; ormanlarla beraber ciğerlerimizin de yandığı, sellerle beraber ruhumuzun söküldüğü günlerdi onlar. İklim krizinin etkilerini öngörmeyen iktidarın almadığı önlemler yüzlerce hektar ormanı yok ederken bir de yangın söndürme uçaklarının olmadığını öğrendik ve talimatın Cumhurbaşkanından geleceğini öğrenmiş olduk. Sel felaketlerinde dere yataklarına yapılan evlerin nasıl bir felakete yol açtığını yine acı bir şekilde deneyimledik. Şimdi de fay hatları üzerine yapılan ve yönetmeliklere aykırı, denetimsiz binaların nasıl bir katliama sebep olduğunu yaşadık, gördük. Gözünü beton bürümüş bu iktidarın "İnşaat ya Resulullah!" şiarıyla yandaşlarının ceplerini doldururken yüz binlerce insana memleketlerini mezar ettiler; evet, mezar ettiler.

Hatay Havaalanı yapılırken çevre örgütleri karşı çıktı. Havaalanı şimdi yerle bir, belediye binaları yıkıldı; hiçbir söz dinlenmedi. "Çokça deprem yaşanıyor." dedik ve maalesef yaşıyoruz. En son 30 Ekim 2020'de İzmir Bayraklı depremini yaşamıştık ve 102 yurttaşımız yaşamını yitirmişti, binden fazla insan yaralanmış ve maddi bir hasara neden olan depremi yine burada çokça konuşmuştuk. İzmir depreminden sonra 5 siyasi parti olarak yine bir deprem komisyonu kurduk; evet, depreme karşı alınacak önlemlerin ve depremlerin zararlarının en aza indirilmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 10/11/2021 tarihinde çalışmalarına başladı; dört ay çalıştı, 18 toplantı yaptı, 560 sayfadan oluşan 268 önerinin yer aldığı bir rapor yazdı ve 278 sıra sayılı Raporu'nu da yayınladı. Kaçımız okuduk, kaç kişi okudu, gereği ne kadar yapıldı; aslında bugün bunu konuşmanın zamanı. Deprem Komisyonu üyelerimizden ayrıntılı bilgileri aldık, raporları inceledik ama raporda yer alan bakanlıkların sunduğu raporları özellikle halkımızın ve Meclisin bilgi ve dikkatine sunmak istiyorum. Evet, elzem tedbirlere bu raporda 11 başlıkta yer verilmiş ve tedbirler 268... Aradan bir yıldan fazla zaman geçti, 268 önerinin kaçı yerine getirildi veya getirilmedi; bunu kimse sormuyor, tartışmıyor, bilmiyor. Cumhurbaşkanlığı dâhil 13 ayrı bakanlığa ayrı ayrı önergeler verdi Deprem Komisyonu üyelerimiz HDP Grubu adına. Çevre ve Şehircilik, Aile, MEB, Hazine, Enerji Bakanlığı gibi bütün bakanlıklara önergeler sunuldu, 268 öneriye ilişkin 40 maddelik bir de kanun teklifi sunduk ama yasallaştı mı? Hayır. Soru önergelerimize yanıt verildi mi? Hayır. "Mevzuata uygun." gibi iki satırlık cevaplarla geçiştirildi. İşte, bunun sorumlusu o cevapları vermeyenler, o baştan savma cevapları verenlerdir.

Raporda ne varmış? Çevre ve Şehircilik Bakanlığı o Komisyona ciddi bir rapor sunmuş. Evet, bu raporda Hatay, Maraş, Adıyaman, Malatya gibi depremden en çok etkilenen illerin raporları da var. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Komisyona bir rapor sunmuş, riskli yapı tespit verileri açıklanmış ve riskli olduğu tespit edilen ve yıkılması gereken yapıların oranı verilmiş -çok önemli- Adıyaman için yüzde 94,95; Hatay için yüzde 85,32; Kahramanmaraş için yüzde 93,09 oranında riskli yapıların yıkıldığını söylemiş ya. "Yıktık." demiş, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bugün binlerce binanın yıkıldığı

illere dair verdiği raporda "Biz bunları yıktık." demiş yani "Yüzde 85-95 oranında yıkımlar yaparak depreme karşı önlem aldık." demiş Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve bu tabloyu biz beraber yaşıyoruz şu anda. Kentler savaş alanı kalıntıları gibi hayalet kentlere dönüştü. Sorumlu kim? İstifa eden var mı? Yok. Çevre ve Şehircilik Bakanı bu verdiği raporun hesabını vermelidir, artık "istifa" demekten bıktık, tutuklanmalıdır. Bu rapora güvendi Meclis, Komisyon; halk bunu bilmiyor ama sonuçta bu rapordur ölüme götüren.

Yine, bu raporda, Maraş'ta -2019 yılında pilot il ilan edilmiş- raporun 271'inci sayfasında, ilk il afet risk azaltma planı olan Maraş İl Afet Risk Azaltma Planı'nın 2019 yılında tamamlandığını söylüyor. Tamamlanmış hâli bu, şu anda Maraş yok neredeyse. Peki, tamamlanmamış hâli olsa ne olurdu ayrıca?

Yine, Bakanlığın bu raporunun 496'ncı sayfasında Malatya ilçeleri için afete maruz kalacak ve risk oluşturabilecek bir yerleşim yeri bulunmadığı… Altını çizerek söylüyorum, Malatya için "Böyle bir yer yok." demiş, "Kentsel dönüşüme de gerek yok." demiş. Peki Malatya'da ne oldu? 4 bin bina yıkıldı, 24 bin bina ağır hasarlı. Çevre ve Şehircilik Bakanı nasıl hâlâ sakalını uzatarak üzüldüğünü iddia edebiliyor ya? Nasıl dolaşabiliyor? Bu raporlar onun suç kayıtları, suç delilleri. Neye dayanarak bu raporları verdin ya? "Malatya'da risk yok." demişsin, Malatya yıkılmış; çok ciddi bir şey söylüyorum. Ama hani önlem alınmıştı, hani risk yoktu? Yani ne kadar sinirlensek, ne kadar üzülsek, ne kadar öfkelensek azdır gerçekten. Bile bile, göz göre göre işlenen cinayetlerden ve bir katliamdan söz ediyorum. Şimdi, bu rapor dururken -çok kısa bir bölümünü söyledim- "Depremi ne yapalım, başa çıkamıyoruz…" Var mı böyle bir şey ya?

Şu anda da ne var? Başka iller için uyarılar var. "Hakkâri'de, Bingöl'de, İzmir'de, İstanbul'da, Muş'ta yüksek dereceli depremler olacak." deniyor değil mi? Jeologlar daha önce bu iller için de söyledi, şimdi bu yeni iller için söyleniyor, İstanbul için söyleniyor. İçişleri Bakanı çıkmış, diyor ki: "Biz İstanbul depremini bekliyorduk." Ya, İstanbul 1 il, tamam hadi 5 il kabul edelim. Ne yapalım, İstanbul depremi olmadığı için üzülelim mi yani?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – 11 ilde deprem oldu, İstanbul için alacağın önlemler böyleyse İstanbul bitti zaten. Yeni risk alanları da bitmiş oldu.

Evet, bu önergelere yanıt vermeyenler, araştırmadan bu sahte raporları verenler bu işin birinci derecede sorumlularıdırlar ve hesap vermelidirler.

Şimdi, yine kaygılıyız, bu yeni uyarı gelen iller için, İstanbul için, Bingöl için, Adana için, Muş için, diğer iller için kaygımız daha da büyüyor. Daha kaç deprem göreceğiz ya? Daha kaç kere öleceğiz? Daha kaç yüz binlerce öleceğiz ki tedbir alacağız? İktidar olanın hesap vermesi gerekiyor ve hesap vermeden çıkıp burada "Depremi öngöremeyiz ki." diyorlar, "Bilim insanları öngöremez ki." diyorlar. Hayır efendim. Siz nereye göndermiştiniz -not almıştım- Hollanda'ya depreme dayanıklı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, son sözünüzü alayım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Türkiyeli mühendisler Hollanda'ya gönderilmiş depreme dayanıklı bina nasıl yapılır diye, başka ülkeler de var. Peki, bizde niye depreme dayanıklı bina yapmıyoruz ya? Bu şeye benziyor; gidip dünyada çatışmalar için ara bulucu oluyor, geliyor Türkiye'de savaş tamtamları çalınıyor; aynı mantık. Dışarıya yardım ederiz ama kendimize yardım etmeyiz.

Biz, Halkların Demokratik Partisi olarak, ihtisas komisyonu kurulması için kanun teklifi verdik. "Acil durumlar ve afet komisyonu" adı altında daimî bir komisyon kurulması için kanun teklifi verdik.

Yine, afet ve acil durumlara müdahale bakanlığı kurulmasını önerdik ve fay hatları ile fay "zone"ları üzerinde yapılaşmanın yasaklanmasına dair kanun teklifleri verdik; gelin, bunu yasallaştıralım. Bu komisyonu göstermelik olmaktan kurtarmak istiyorsak ve gerçekten Meclis çalışmak istiyorsa bunları yapalım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına söz talep eden Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta.

Buyurun Sayın Usta.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; deprem araştırma komisyonu kurulması görüşmelerinde İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlarım.

Depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza bir kez daha Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılara da acil şifa diliyorum; milletimizin başı sağ olsun.

Kurtarma faaliyetlerinde canla başla çalışan, âdeta bir seferberlik anlayışıyla yardımda bulunan herkese de buradan bir kez daha İYİ Parti Grubu adına teşekkür etmek istiyorum.

Ülkemiz, 11 ili kapsayan büyük bir deprem felaketinin yıkıcı sonuçlarıyla karşı karşıyadır. Deprem bir doğa olayıdır; evet, engel olmamız mümkün değildir ancak depremin bir felaket hâline gelmesi zamanında alınacak tedbirlerle önlenebilir.

6 Şubat depremi hem bilim insanlarının hem de yetkili kamu kuruluşlarının tam da öngördüğü bölgede ve şiddette gerçekleşmiştir. Kahramanmaraş merkezli yaşadığımız deprem felaketinin bizatihi siyasi iktidar ve yetkili kamu kuruluşları tarafından beklenen ve göz göre göre gelen bir hadise olduğu AFAD raporlarıyla sabittir. 9 Ekim 2019 tarihinde İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun yönetiminde AFAD, bir deprem tatbikatı gerçekleştirmiştir. Bu deprem tatbikatı senaryosuna dikkatinizi istirham ediyorum: Tatbikat senaryosu gereği Kahramanmaraş'ta 7,5 şiddetinde bir deprem olduğu varsayılmış ve bu deprem sonucunda Kahramanmaraş başta olmak üzere Adıyaman, Malatya, Gaziantep, Osmaniye, Şanlıurfa, Hatay, Kilis ve Adana depremden doğrudan etkilenmiştir. 2019 yılında gerçekleştirilen bu tatbikat senaryosuna göre depremin şiddeti doğru tahmin edilmiş, depremden etkilenecek muhtemel bölge de doğru tayin edilmiştir. Depremin oluşturduğu potansiyel riskler belli, neler yapılması gerektiği biliniyor, Meclis araştırması komisyonu raporları ortada; o hâlde Türk milletinin tecelligâhında, Gazi Meclis çatısı altında şu soruları sormak en tabii vazifemizdir: Tüm bunlara rağmen neden depreme hazırlıksız yakalandık? Neden deprem sırasında ve sonrasında gerekli organizasyonlar yapılamadı? Neden müdahalede gecikildi? Kurulacak deprem araştırma komisyonunun temel misyonu işte bu sorulara cevap vermek olmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tüm bu potansiyel riskler bilindiği hâlde depremin yaşandığı andan itibaren arama kurtarma ekiplerini koordine edemeyen ve enkaz altında kurtarılmayı bekleyen vatandaşlarımıza ulaşma hususunda eksik kalan Hükûmet, afetin felakete dönüşmesinin tek sorumlusu olarak karşımızdadır. Hepimiz biliyoruz ki birinci derecedeki sorumlular yirmi bir yıldır devleti yönetip bugüne kadar gerekli tedbirleri almayan Sayın Erdoğan ve Hükûmetidir. Sorumlu, Türkiye'yle birlikte bütün bir inşaat sektörünü de rant düzenine teslim eden Adalet ve Kalkınma Partisinin bizatihi kendisidir. Sorumlu; ekonomik, siyasi, içtimai ya da tabii her felakette kendi plansızlığını kaderin planı olarak açıklama gafletinde olan AK PARTİ Hükûmetidir. On binlerce vatandaşımızın hayatını kaybettiği, yüz binlerce vatandaşımızın yaralandığı, şehirlerimizin yıkıldığı, canlarımızın böylesine yandığı bir felaketin sorumluluğundan helallik isteyerek kurtulamazsınız. Depremi felakete, enkaz alanlarını âdeta suç mahalline çeviren sizin tedbirsizliğinizdir. Bu kadar cürmün, ihmalin ve haramın

olduğu yerde helalleşme olmaz. Kimsesiz kalan çocuklardan, cenazesini kefensiz defneden ailelerden, çaresizliğe mahkûm ettiğiniz milyonlarca vatandaşımızdan helallik alamazsınız. Bir Allah'ın kulunun bile sorumluluk almadığı, istifa etmediği, itiraz eden herkesin ilzam edildiği, susturulduğu yerde helalleşme olmaz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti olarak en temel siyasi ilkemiz, milletimizin sesine ses olmaktır. Biz elbette tedbirsizlikleri, beceriksizlikleri, yanlış politikaları söyleyeceğiz. Hükûmet, üzerindeki sorumluluğu ve boynundaki vebalin yükünü "Deprem üzerinden siyaset yapılmaz." gibi bir algı yönetimiyle geçiştiremez. Bu depremi felaket hâline getiren tüm sebep ve sonuçlar siyasetle ilgilidir; çok katlı binalara izin vermek ve dikey yapılaşma siyasetle ilgilidir; imar yönetmeliğini uygulamamak ve oy kaygısıyla imar affı çıkarmak siyasetle ilgilidir; "Deprem vergilerini ne yaptınız?" diye sorulduğunda "Hesap vermeye zamanımız yok." cevabını vermek siyasetle ilgilidir; bölgede oluşacak deprem açıkça öngörülmesine rağmen AFAD ve ilgili bürokratik kurumların yetersiz bırakılması siyasetle ilgilidir; bilim insanlarının uyarıları yerine rant politikalarına öncelik vermek ve yandaş sermayeyi ihya etmek siyasetle ilgilidir; deprem bölgesinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin acil müdahale planı EMASYA'yı yürürlükten kaldırmak siyasetle ilgilidir; AK PARTİ sözcüsünün bölgeye gider gitmez "Cumhur İttifakı olarak sahadayız." demesi siyasetle ilgilidir; enkaz altındaki vatandaşlarımız sosyal medya üzerinden yardım çağrısında bulunurken sosyal medyayı kapatmak siyasetle ilgilidir. Siyasi iktidarın rant hırsının ve acziyetinin sebep olduğu ve yine siyasi iktidarın sonuçlarını yönetemediği bu deprem felaketi elbette siyasetin gündeminden münezzeh değildir, olamaz.

AK PARTİ sözcüsünün bundan yirmi dört yıl evvel, Gölcük depreminden sonra dediği gibi; aynen katılıyor ve aktarıyorum: "Eğer bugün birilerinin fiyakası bozulmasın diye, söylenmesi gerekenlerin, beceriksiz iktidarın birlik ve beraberlik nutuklarının altında ezilmesine göz yumarsak, bugün susarsak bu çarpık mekanizma yüzünden yüzlerce insanın ebediyen susmasına ortak olmuş olacağız." İYİ Parti olarak biz de bugün bu çarpık mekanizmaya, bu beceriksiz iktidarın milletimizi hedef alan tehdit diline karşı sessiz kalmayacağız; hesapsızlığı, kitapsızlığı, liyakatsizliği, tedbirsizliği, yetkilileri, sorumluları, ihmalleri, suistimalleri, arsızlıkları, hırsızlıkları, kimsenin salladığı parmağa aldırmadan, korkmadan, yılmadan, usanmadan konuşacağız. Bundan yirmi yıl önce, Bingöl depreminden sonra Sayın Erdoğan "Olay kader diye geçiştirilemez." diyordu. "Deprem felaketi kötü yönetimin sonucudur." diyen sizdiniz, "Tüm sorumlulardan hesap sorulmalıdır." diyen sizdiniz. Ne yazık ki yirmi yıl sonra Türkiye'yi getirdiğiniz noktada hiçbir yapılanın hesabı verilmiyor. Hesap sorandan hesap soruluyor; statlar, sokaklar, sosyal medya susturulmaya çalışılıyor. AK PARTİ'nin Türkiye'yi hapsetmek istediği bu siyasi düzende utanma duygusu, sorumluluk bilinci, toplumsal irade ya da kişisel inisiyatif tek bir kişinin aklına, hevesine, iradesine terk edilmiştir.

Sonuç olarak; yaşadığımız bu büyük acıların sebeplerini âdeta konuşulamaz hâle getiren, konuşturmak istemeyen, siyasi iktidarın kusurlarını tenkit eden herkesi tehdit eden bu ucube düzendir, bu iktidarın kamplaştırma ve sindirme politikalarıdır. Hükûmet, devleti yönetme hususunda ve devlet bürokrasisinin koordinasyonunu sağlama konusunda büyük aciz içindedir. Bu acizlik, depremin ilk anından itibaren mümkün olabilecek en acı şekilde kendisini göstermiştir. Sayın Erdoğan'ın ikrar ettiği gibi, kamu kuruluşlarının afet kapasitesi büyük ölçüde devre dışı kalmıştır. Siyasi iktidarın ve AK PARTİ'nin bu felaket karşısında yaptığı tek şey mazeret üretmektir. Yirmi bir yıldır bu devleti siz yönetiyorsunuz; söz de sizin, kürsü de sizin, kurumlar da sizin, cumhuriyet tarihinde görülmemiş yetkiler de sizin. Tüm bunlara rağmen hâlâ "ilk kırk sekiz saatte yaşanan aksaklıklar" diyorsanız ve sonra sadece helallik istiyorsanız "istifa" denilen o erdemli mekanizmayı zaten unutmuşsunuz demektir. Bakanların istifa dahi edemediği, sadece af dileyebildiği bu siyasi düzen değişmeye mecburdur.

Öyle bir keşmekeş var ki İçişleri Bakanı "Yol şartlarından dolayı müdahale edemedik." diyerek Ulaştırma Bakanını, Ulaştırma Bakanı "Dayanıklı yollar sayesinde ulaşım kesilmedi." diyerek İçişleri Bakanını suçluyor. Daha geçen ay "Türkiye Yüzyılı" diye siyasi propaganda yapan Kabine, almadığı tedbirler sonucunda millete ödettiği bedele "yüzyılın felaketi" diyor. Kızılay Başkanı "Asker sahada olmalı." diyerek Millî Savunma Bakanlığını, Millî Savunma Bakanlığı "Birliklerimiz deprem sabahı emre hazırdı." diyerek sarayı suçluyor. İşte, Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın açıklamaları ortada, kendisi diyor ki: "Pazarcık merkezli depremden tam on üç dakika sonra, 04.30'da Türk Silahlı Kuvvetleri İnsani Yardım Tugay Komutanlığına "Hazır ol!" emri verildi. Saat 04.50'de 2'nci Ordu Komutanı Orgeneral Metin Gürak görevinin başındaydı." Mademki depremden sadece otuz üç dakika sonra 2'nci Ordu Komutanlığı deprem bölgesinde müdahaleye hazır hâle geldi, o hâlde askerin günlerce deprem bölgesine girmemesinin sebebi nedir? Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın kendisi depremin 3'üncü gününde çıktı ve "Deprem bölgesinde 7.500 asker var." dedi.

Değerli milletvekilleri, 2'nci Ordunun toplam mevcudu 120 bin asker; 2'nci Orduya bağlı olarak Adana'da 6'ncı Kolordu var, mevcudu 40 bin kişi; Diyarbakır'da 7'nci Kolordu var, mevcudu 40 bin kişi. Bu, şu demektir: Depremden hiç etkilenmemiş 80 bin kişilik askerî güç depremin ilk saatlerinden itibaren Adana ve Diyarbakır'da hazır durumdaydı. O hâlde niçin yalnızca 7.500 askerle müdahale edip vatandaşlarımızı yalnızlığa ve ölüme terk ettiniz? Üstelik, Sayın Hulusi Akar, bu 7.500 askerin sadece 3.500'ünün arama kurtarma olarak bölgede görev yaptığını ifade etmiştir. Yüz binleri aşan sayıda bina yıkık ya da ağır hasarlı durumdayken, on binlerce vatandaşımız enkaz altında yardım eli beklerken depremin 72'nci saatinde arama kurtarma görevi ifa eden yalnızca 3.500 askerî personelin sahada olmasının sebebi iktidarın paranoyaları mı yoksa devlet yönetme ehliyetini kaybetmiş olan Hükûmetinizin iş bilmezliği ve koordinasyonsuzluğu mu? Bunun sebeplerini açıklamak mecburiyetindesiniz. Lafı evirip çevirmeye hiç gerek yok; deprem anından itibaren en kritik 72 saatlik o süreçte organize olamayan, koordinasyonu sağlayamayan, inisiyatif alamayan, tek adamın talimatı olmaksızın harekete geçmeyen iktidar bu yıkımın birincil sorumlusudur. En baştan itibaren altını çizdiğimiz gibi, AK PARTİ Hükûmetiyle birlikte tek adam rejimi de 6 Şubat itibarıyla enkaz altında kalmıştır.

Değerli milletvekilleri, kurumlar gelenekleriyle güçlenir ve yaşarlar. Geçmişte güzide kurumlarımızdan biri olan Türk Kızılay, tümüyle yozlaşmış ve çürümüş bir yer hâline gelmiştir. Varlık amacı kâr etmek olan firmalar bölgeye yardım yağdırırken varlık amacı afette halkına yardıma koşmak olan Kızılayın çadır ve konserve satması bu ülke için bir utanç vesikasıdır. AK PARTİ iktidarıyla birlikte kamu hizmeti ticarileşmiş; kamu kurumu şirket, yurttaş müşteri, yönetici ise CEO olmuştur. Kızılayı sosyal devletin ihtiyaçları doğrultusunda kullanmak yerine holdingleştirdiniz; vatandaşlarımızın kamu kurumlarına duyduğu güveni siz zedelediniz. Türk milleti bir STK olan Ahbapa güvenip AFAD'a, Kızılaya neden güvenmiyor? Bu sorunun cevabı hayatidir. Devlet yönetimindeki ve bürokrasideki tüm bu yozlaşmanın en kısa sürede tadil edilmesi milletimiz için bir seçenek değil zorunluluk hâlini almıştır. Bölgedeki yaraları sarmak ve şehirlerimizi yeniden inşa etmek yetmez, devlet yönetimi anlayışını da yeniden inşa ve ihya etmeliyiz. Devlet, yalnızca vatandaşların zararını tazmin eden bir sigorta şirketi değildir. Sayın Erdoğan kabinesinde çokça tüccar istihdam edebilir, bazı bakanlar poliçenin sesinden hoşlanıyor da olabilir ama devlet dediğimiz mekanizma aile şirketi değildir, her şey olup bittikten sonra Z raporu döken esnaf da değildir. Devlet, tehdidi ve tehlikeyi öngören, tedbir alan organizasyonlar yapmakla yükümlüdür. Bu sebeple, bir yandan yaralarımızı sararken diğer yandan ciddi bir devlet yönetimini de millî iradenin tecellisiyle en kısa sürede oluşturmak gerekmektedir. AK PARTİ hükûmetleri hep aynı hatayı yapıyor; sanıyor ki deprem sadece binaları yıktı, şehrin silüetini yeniden inşa edince sorun çözülecek sanıyor. Oysa binalarla birlikte bölgedeki ekosistem de çöktü,

beşerî sermaye âdeta kırıma uğradı, bunun inşasını kimse konuşmuyor. Depremde GSM şirketleri çöktü, uzun bir süre iletişim kesildi; bu şirketleri BTK denetlemiyor mu? Denetliyor diye biliyoruz; bu şirketlere bir yaptırım uygulandı mı? BTK'de istifa eden oldu mu? Hayır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamın bu bölümünde beklenen büyük İstanbul depremine de değinmek istiyorum. Bilim insanları, Marmara Denizi'nde, İstanbul'un hemen güneyinde beklenen depremin 7'nin üzerinde bir şiddette gerçekleşeceğini öngörmektedir. Ortada böylesine net bir bilimsel öngörü varken İstanbul'u kapsayacak bu büyük deprem riskine bigâne kalmak Türk milletini ve Türkiye'yi göz göre göre yıkıma sürüklemek demektir.

Bilim insanlarının ifadelerine göre kırılma yaşanması beklenen iki fayın aynı anda kırılması hâlinde Marmara Denizi'ne kıyısı olan 7 ilde büyük deprem kaçınılmaz hâle gelecektir; bu sebeple, İstanbul, Kocaeli, Yalova, Bursa, Balıkesir, Çanakkale ve Tekirdağ'ın özellikle kıyı kesimleri büyük tehdit altındadır. Bir yandan Kahramanmaraş depreminin yaraları sarılırken diğer yandan devletin tüm imkânları, bu afet yaşanmadan önce tedbir alabilmek adına, bugünden itibaren seferber edilmelidir. Sadece İstanbul'da 16 milyon, diğer 6 ili dâhil ettiğimizde ise bölgede 25 milyon vatandaşımız yaşamaktadır.

Bugün hepimiz biliyoruz ki bölgede yapı stoku olası bir büyük depreme karşı zayıf durumdadır. Mevcut yapıların yüzde 46'sının 2001 yönetmeliğinden önce inşa edilen yapılar olduğu tespit edilmiştir; henüz tespit edilmemiş olanlarla birlikte bu oranın yüzde 50'yi geçeceğini varsayarsak içinde bulunduğumuz durumun vahameti ortaya çıkmaktadır. Bu yapılarda 3,5 ile 4 milyon arası hane bulunmakta, başka bir ifadeyle yaklaşık 12 milyon vatandaşımız yaşamaktadır. Üstelik son yaşadığımız deprem felaketi bize göstermiştir ki 2001 sonrası yapıların da önemli bir kısmı depreme dayanıksız olarak inşa edilmiştir. Tüm yapı stokunun potansiyel bir deprem tehdidi altında olduğunu varsaydığımızda yaşanacak felaketin boyutları çok daha büyük ve yıkıcı olacaktır.

Bizim birincil önceliğimiz, deprem de dâhil olmak üzere tüm doğal afet risklerine karşı her hâl ve şartta vatandaşlarımızın can güvenliğini sağlamaktır. Ancak şunu unutmamalıyız: Marmara Bölgesi aynı zamanda Türkiye'nin toplam üretim kapasitesinin yarısını gerçekleştiren bir bölgedir. İmalat sanayisinin yüzde 47'si Marmara Bölgesi'nde gerçekleşmektedir, finans ve sigortacılık faaliyetlerinin yüzde 64'ü bu bölgededir, ihracatımızın yine yüzde 61'i bu bölgede gerçekleşmektedir. İstanbul tek başına bütçenin vergi gelirlerinin yüzde 40'ını karşılarken diğer 6 ili eklediğimizde bu oran toplam bütçenin yarısını aşmaktadır. Bu sebeple muhtemel Marmara depremine yönelik tedbir almak için kaynak ayırmazsak yarın hem çok sayıda vatandaşımız hayatını kaybedecek hem de çok daha büyük bir maddi külfet devletimizin ve milletimizin omuzlarının üzerine yüklenecektir. Eğer bir bedel ödenecekse bu bedel bugün ödenmelidir, yarın çok geç olabilir. Başta İstanbul olmak üzere bu bölgedeki kentsel yerleşimlerin büyük bir kısmı dar bir alana hapsedilmiş, ulaşımı hâlihazırda zor olan bölgelerdir. Olası bir afette zarar görebilecek yolları, ulaşıma kapanacak sokak ve caddeleri dikkate aldığımızda arama kurtarma faaliyetlerini başlatmak bile günler sürebilir.

Marmara Bölgesi'nde gerçekleşmesi beklenen deprem felaketi bir millî güvenlik meselesidir. Bu büyük millî güvenlik meselesini geçici siyasi hesap ve denklemler sebebiyle göz ardı edenler, tarih ve millet karşısında bunun hesabını veremezler. İstanbul depremi gerçeği ortada olduğu hâlde yirmi bir yıldır bu konuda neredeyse hiçbir şey yapmadınız. İstanbul'u yandaş rant gruplarının sonu gelmeyen imar taleplerine teslim ettiniz. İstanbul'da muhtemel deprem risklerini besleyen, kentsel dönüşüm yerine uyguladığınız rantsal dönüşüm politikalarınızdır.

Atatürk Havalimanı, olası depremde İstanbul'un en olumsuz etkilenecek alanlarının bulunduğu noktaya en yakın konumdadır; dolayısıyla, deprem sonrası lojistik desteğin sağlanması açısından çok

önemli bir noktadadır. Özellikle cankurtaran uçakları, helikopterler, lojistik destek sağlanacak diğer bütün taşımaların yapılması ve İstanbul'un depremden çok fazla etkileneceği alanların tam göbeğinde olması çok önemli bir avantajdı. Siz ne yaptınız? Atatürk Havalimanı'nı tahrip ettiniz.

Bugünden tezi yok doğru politikalar uygulamak zorundayız. Öncelikle yapılması gereken yol, köprü, tünel, baraj ve doğal gaz şebekeleri başta olmak üzere kentin tüm altyapısının depreme dirençli hâle getirilmesidir. Kentteki yapı stoku en riskli yerlerden başlayarak elden geçirilmeli, depreme dirençsiz olanlar güvenli hâle getirilmelidir. Elbette bunun gerçekleştirilmesi için depreme dayanıklı konut kredi sisteminin kurulması da elzemdir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; daha büyük bedeller ödememek, daha büyük acılar ve kayıplar yaşamamak için en kısa zamanda harekete geçmek mecburiyetindeyiz. İYİ Parti iktidarında Türkiye Cumhuriyeti devleti, bugün olduğu gibi kişisel heveslere göre değil kolektif irade ve kurallara göre yönetilecektir. Hayat ilkeler, devlet kurallar manzumesidir zira hayat ilkesiz, devlet kuralsız olmaz.

Ülkemizin tamamı deprem kuşağındadır. Bu noktadan itibaren depreme dirençli şehirler inşa etmek Türkiye için bir tercih değil zorunluluktur. İYİ Parti iktidarında öncelikle şehircilik ve afet yönetimi bakanlığı kuracağız. Afet riski yüksek yerlerde bu bakanlığın incelemeleri ve onayı olmadan kesinlikle hiçbir inşaata izin vermeyeceğiz. Kamu İhale Kanunu'ndaki inşaatlarla ilgili istisnaları kaldıracağız, her kurum Kamu İhale Kanunu'na tabi olacaktır. İktidarımızla birlikte şehirlerimizin planlaması, kısa vadeli kişisel rant ve menfaat odaklı siyasi kaygılarla değil uzun vadeli, sağlıklı ve sağlam planlarla inşa ve ihya edilecektir. Kaçak yapılaşmayı teşvik eden imar affı politikasından kesinlikle vazgeçilecektir. Depremle ilgili suçlar Türk Ceza Kanunu'nda ağırlaştırılmış suçlar olarak düzenlenecektir. Türk Ceza Kanunu'nda nasıl ki devlete karşı işlenmiş suçlar varsa, nasıl ki topluma karşı, çevreye karşı işlenmiş suçlar varsa "kente karşı işlenmiş suçlar" kavramını hukuk sistemimize yerleştirmek üzere çalışma başlatacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ERHAN USTA (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İskâna açılacak yeni yerleşim alanlarını, sanayi tesisleri ve her türlü yapılaşmada arazi kullanım planlarını siyasi saiklerle ya da rant hırsıyla değil bilimsel ve objektif zemin etütlerine göre yapacağız. Evvela, güncel yapı stokunun tamamını ortaya çıkaracağız, altyapı izleme ve inceleme birimleri oluşturacağız. İskân sonrası periyodik denetimlerin yapılmasını zorunlu hâle getireceğiz. Deprem bölgelerinde kamu binaları ve yüksek katlı binalar için sismik izolatör şartı getireceğiz. Toplu konut projelerini mutlak surette depreme dayanıklı tünel kalıp sistemiyle inşa edeceğiz. Ayrıca, rant amacı güden veya yerel yönetimlere gelir sağlama amaçlı mevzi imar planı değişikliklerine ve emsal artışlarına son vereceğiz. AFAD'a kuruluş statüsünü ve itibarını geri kazandıracak, AFAD'ı kural koyucu, yönlendirici, koordine edici, destekleyici ve denetleyici olarak yeniden yapılandıracağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Son sözlerinizi alalım lütfen.

ERHAN USTA (Devamla) – Teşekkür ederim.

Şu anda Hükûmetin vadettiği kira desteğiyle ilgili büyük bir karmaşa var, vatandaşlarımız mağdur durumdalar. İktidarımızla birlikte, afet sonrasında evleri oturulmaz hâle gelen mülkiyet sahibi ve kiracı vatandaşlarımıza hemen geçici barınma imkânları sunup eşya ve kira yardımlarını mutlaka yapacağız. Biz vaat vermiyoruz, çözüm üretiyoruz çünkü vaat bir niyet, çözüm ise gerçektir. Milletimiz tutulmayan

sözlerle yeteri kadar oyalandı, saray hükûmetinin içi boş vaatlerinden artık sıkıldı; her fırsatta milleti tehdit eden, tahkir eden, bugün söylediğini yarın inkâr eden AK PARTİ hükûmetlerinden artık yoruldu. Milletin güvenini istismar eden bu Hükûmetin Türkiye'ye verecek hiçbir şeyi kalmamıştır ancak az kaldı, ilk yapılacak seçimle milletimizin iradesine ve insafına teslim olacaksınız; adaletin tecellisine, kurduğunuz bu rant düzeninin çökmesine çok az kaldı.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talep eden Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Sefer Aycan.

Buyurun Sayın Aycan.

MHP GRUBU ADINA SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; depremi ve depremin sonuçlarını incelemek için araştırma komisyonu kurulmasıyla ilgili Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunuyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak biz de araştırma komisyonu kurulmasını istedik, araştırma komisyonu kurulmasını doğru buluyoruz ve destekliyoruz.

Evet, çok büyük bir deprem yaşadık. Fay hattı şehrimden geçiyor. Özellikle Pazarcık, Türkoğlu, Nurdağı ve Antakya'ya uzanan bir fay hattı üzerindeyiz ve bu deprem yaklaşık 500 kilometrelik bir fay kırılmasına sebep oldu; tabii, 11 ilimizi, buradaki 120 ilçeyi ve köyleri etkiledi; 13,5 milyon insanımızı etkiledi, tüm Türkiye'mizi etkiledi; 45 bin insanımızın ölümüne sebep oldu, 100 binden fazla insanımızın da yaralanmasına sebep oldu. Tabii ki araştırmalıyız, sonuçlarını tartışmalıyız. Ölenlerimize Allah rahmet diliyorum, tüm ülkeme geçmiş olsun dileklerimi tekrarlıyorum.

Tabii, Türkiye deprem bölgesi. Herkes, her iktidar elinden geleni yapmıştır kendi döneminde ama 99 Marmara depremini herhâlde milat olarak almak gerekir. Ondan önce yaşanan en büyük deprem Erzincan'da oldu 39'larda. 38 bin kişiyi de Erzincan depreminde kaybettik. Gölcük depremi olduğunda o zaman "yüzyılın felaketi" denilmişti; 7,3 şiddetinde bir depremdi. Bu deprem 2 ayrı deprem; biri 7,7; biri 7,6 büyüklüğünde deprem. Üstelik yüzeye 7 kilometre derinlikte ve 2 deprem üst üste geldi, başka bir örneği de bildiğim kadarıyla yok.

Tabii, Marmara depremi olduğunda ben Temel Sağlık Hizmetlerinde Genel Müdürdüm, hem Gölcük depreminde hem de Düzce depreminde Sağlık Bakanlığının sağlık koordinatörüydüm. Deprem sırasında ve sonrasında Sayın Genel Başkanımız o zaman Başbakan Yardımcısıydı yani depremi de ayrıca yönetmiş bir iktidarız. Tabii, çok şey yapıldı o zamanlar, çok doğru işler de yapıldı; özellikle hasta nakli, yaralı müdahalesi konusunda çok başarılı işler yapıldı ama hatırlatmak istediğim birkaç husus var. Mesela, Gölcük depreminden sonra o zamanki Hükûmet DASK'ı başlattı, deprem sigortası ondan sonra başladı. Zemin etüdü uygulaması yine o dönemde zorunlu hâle getirildi ve yapı denetimi uygulaması da yine uygulamaya sokulan yeniliklerden biriydi. Tabii, ondan sonra çok tatbikatlar yaptık, afet planları yaptık, senaryolar uyguladık ve bunların uygulaması her zaman devam etti, bu dönemde de devam etti; ondan sonraki AK PARTİ hükûmetleri döneminde de senaryolar uygulandı, afet planları güncellendi ama yine yaşadık, yaşama ihtimalimiz, maalesef, bundan sonra da var, deprem bölgesindeyiz. Elbette senaryolarımızı, afet planlarımızı yeniden gözden geçirmemiz lazım; yapıcı olarak neyi eksik yapıyoruz, neyi yapamıyoruz; yaptıklarımız, doğru yaptıklarımız neler, bunları gözden geçirmemiz gerekir.

Tabii, depremlerdeki hizmeti konuşurken deprem öncesi ve deprem sonrası yapılacaklar diye ikiye ayırmak lazım; hatta deprem sonrası yapılacakları ilk günde yapılacaklar, bir haftada yapılacaklar, bir ay sonra yapılacaklar diye de aslında biliyoruz, neler yapılması gerektiğini biliyoruz.

Depreme hazırlıklı olmak ancak bina kalitesiyle, güvenli bina yapmakla alakalı, yoksa zamanını bilmiyoruz. Evet, deprem Türkiye'de olacak ama zamanını bilmiyoruz; ne büyüklükte olacak, bilmiyoruz; onun dışında, hazırlıklı olmak daha çok bina kalitesiyle ilgili. Ama deprem olduğunda, elbette, koordine olarak afete müdahale edeceğiz ve bilimsel olarak en önemli söylenen şey şudur: Deprem olduğunda oradaki tüm personeli deprem bölgesinden çıkartıp yeni ekipler getirmeniz lazım. Bu, klasik bilgidir, bütün öneriler budur çünkü o da depremzededir; sağlıkçısı da depremzededir, güvenlikçisi de depremzededir, o gün en çok gereken arama kurtarma ekibi de depremzededir.

Bilmiyorum yaşadınız mı, herkesin deprem anısı vardır, deprem olduğunda hakikaten bir kıyamet, can derdine düşüyor insan; önce kendisini, sonra ailesini düşünüyor; o an başka bir şey düşünmesi mümkün değil, şok yaşıyor. Sakarya depremi olduğunda ben yedi buçukta Sakarya'daydım ve o dönemki valinin hâlini hiç unutmuyorum; ayağında terlik, dağılmış yani onun valilik yapması, orayı yönetmesi mümkün değil. En kısa zamanda onu oradan götürmemiz lazım ve yerine yeni yönetim ekipleri oluşturmamız lazım, getirmemiz lazım. Bence bu depremde bunu iyi başardık. Ben Maraş özelinde söylüyorum, Maraş'ta İçişleri Bakanımız Süleyman Soylu görev başındaydı ve merkezde 6 vali vardı, herkes bir işten sorumluydu. İlçelerde her ilçede 1 valimiz vardı; unutmuyorum Nurhak var bizim en küçük ilçemiz ama Muş Valisi tüm ekibiyle birlikte oradaydı, 600 kişilik ekibiyle oradaydı. Bunu çok iyi başardığınızı düşünüyorum.

Bu dönemde afet yönetimi açısından, ekipleri değiştirmek açısından çok başarılı olunduğunu düşünüyorum yani kitabi bilgi uygulamaya konulmuştu ama arama kurtarmada sorun vardı. Var, hadi çözüm üretelim, birlikte düşünelim, ne yapalım bunun yerine? 20 bin bina yıkılmış. Arama kurtarma profesyonel bir iş, 20 bin binanın her birinin başına 10 arama kurtarmacı koyalım -bunlar ekip işi- 200 bin arama kurtarmacı lazım. Var mı? Nerede var, hangi ülkede var 200 bin arama kurtarmacı? Bunu oraya konuşlandıracaksınız ve devreye girecek. Bu kadar yerel kapasite oluşturmak mümkün mü? Hakikaten mümkün değil. Bunları getirmek var, yollar tıkanmış -Maraş'ın iki girişi var: Adana yolu otoban, viyadükler, köprüler sorunlu, kapanmış, geçemiyorsunuz; Kayseri yolu kardan, tipiden dolayı kapalı- bu insanları taşımanız lazım. Geldi. Nasıl geliyor? Bu iş profesyonel iş. Kitabi bilgi şunu diyor: Gelecek kişinin tüm donanımıyla, ekibiyle gelmesi lazım; yiyeceğiyle, içeceğiyle, çadırıyla, barınma imkânlarıyla birlikte gelmesi lazım ve on beş günlük yiyeceğini de beraber getirmesi lazım. Çadırını kuracak, konuşlanacak bir yere ve ekipmanıyla, teçhizatıyla gelecek. Arama kurtarmacı gelmiş, ben "Gönüllü arama kurtarmacıyım ama bana hilti verin." diyor yani bunun çok faydası olmuyor. Geliyor -Allah razı olsun, herkes geldi- her enkazın başında da belki 50 kişi vardı ama bir faydası yok, hatta belki zararı var. Bana dediler ki: "Biz de gelelim." Gelip ne yapacaksınız, hiltiniz var mı, enkazın altına girebiliyor musunuz? Girebiliyorsanız gelin o zaman, tabii ki katkınız olur ama yoksa bir de kalabalık yapıyorsunuz. Onun için o gün enkazın altına girecek, hilti kullanabilecek, ekipmanı olan insana ihtiyacımız var; onun dağıtımına ve koordinasyona ihtiyacımız var.

Elektrik yok, haberleşme çöktü. Tamam, ne yapalım şimdi? Çözüm geliştirelim. Şimdi, baz istasyonu çökmüş, apartman yıkılmış, beraberinde baz istasyon da yıkılmış. E, elektrikle çalışıyor, elektrik yok, haberleşme yok. Ne yapacaksınız? Seyyar operatörler kurmanız lazım, baz istasyonları kurmanız lazım. Kuruldu, bir süre sonra operatör yöneticisi diyor ki: "Yakıt yok, yakıt lazım." Ne yapacaksınız? Elektrik yok, yakıt lazım, yakıt yok. Nereden gelecek Maraş'a yakıt? Mersin'den gelecek. Gelmiyor, yol kapalı. Bir şey bulalım, hadi yani onun yerine ne koyalım? Haberleşmeyi yapalım. Nasıl bir sistem kuralım? Bu baz istasyonlarının yerine yakıta ihtiyacı olmayan bir haberleşme sistemi kurarsak -kurabiliyorsak, bilmiyorum teknik olarak- önemlidir tabii ki. Evet, bunlarda sıkıntı oldu.

İyi şeyler de yapıldı gördüğüm kadarıyla. Hasta nakli konusunda, acil müdahale konusunda ve enkazdan çıkarılanların cerrahi müdahalesi konusunda hiçbir sorun yaşanmadı. Bütün hastalar nakledildi, bütün yaralılar nakledildi ve operasyonları yapıldı. 100 binden fazla insanın nakli yapıldı ve bu insanların cerrahi müdahaleleri yapıldı.

Tabii, ilk zamanlar bunlar lazım, sonra kalan insanları da yaşatmamız lazım. Çadırlar kuruluyor, çok büyük bir felaket, eldeki çadırların hepsi dağıtıldı, 300 bin çadır dağıtıldı. Kaç bin, 1 milyon çadır stokumuz mu olması lazımdı? Belki olması lazımdı. Deprem bölgelerinde toplanmalar oldu, o konu da iyi işledi. Belki bu deprem bölgelerindeki toplanma işinin altyapısını çok daha iyi oluşturmamız lazım. Bu yerlerin tuvalet ve banyo ihtiyacını daha uzun süre karşılayacak altyapıyı oluşturmamız lazım. Konteynerlerin içerisine afette kullanılacak arama kurtarma ekipmanlarını koymamız lazım. Bunların içerisine gıda stoklamamız lazım ve on beş günde bir de bu gıdaları güncellememiz gerekiyor. Şimdi, tabii ki bu çadırların hepsinin de düzgün kurulması, bilinçli kurulması ve uygun zemine kurulması lazım; yamaçlara, yağıştan etkilenmeyen zeminlere kurmamız gerekiyor. Ondan sonraki dönemde en büyük sorunlar su ve temizlik sorunları tabii ki; gıda sorunu, beslenme sorunu, bulaşıcı hastalıklar sorunu… Gördüğüm bir şey var; su örnekleri alındı ve klor ölçümleri yapıldı -yani Sağlık Bakanlığıyla orada temastaydık- çok şükür, herhangi bir bulaşıcı hastalık, salgın çıkmadı.

Sonrasında, depremden bir ay sonra ise en önemli sorun ruhsal sorundur. Yakınlarını kaybeden, malını mülkünü kaybeden insanların -en büyük sorunu- depresyona girme ihtimalleri çok yüksektir; psikolojik destek vermek gerekir, sahada depresyon testleri uygulamamız lazım. Anksiyete, posttravmatik sendrom yaşama ihtimalleri çok yüksektir; bunlara yönelik testler ve taramalar yapmamız lazım yani birinci aydan sonra en önemli yapılacak işlerden biri de bu. Tabii ki geçici barınma yerleri, konteynerler bir taraftan yapılıyor ama esas yapmamız gereken, elbette, deprem öncesi hazırlıklardır. Bu ülke deprem bölgesi, mutlaka ve mutlaka yeniden planlarımızı yapmamız lazım. Kahramanmaraş deprem bölgesi, fay hattı üzerinde yani şehrin merkezinin güneyinde, 10 kilometre mesafede Doğu Anadolu Fay Hattı geçmektedir ve bu fay hattı Nurdağı'ndan İslâhiye üzerinden Antakya'ya uzanmakta, oradan da Suriye'ye uzanmakta. Tarihte, Kahramanmaraş'ta çok büyük depremler olmuştur, hâlâ da olma ihtimali var, Antakya'da da var; defalarca hem Maraş hem Antakya yıkılmış.

İşte, çok büyük yerleşim sorunlarımız var. Antakya, Asi Nehri'nin kenarında, oraya yerleşim yeri olmaz; yumuşak zemin, alüvyon toprak. Kahramanmaraş'ın her tarafı fay hattı, o zaman fay hattı geçmeyen yerleri bulmamız lazım. Tüm şehirlerimizde fay hattı olmayan yerleşim yerleri oluşturmamız lazım. Var olan yerleşim yerlerini ne yapacağız? Buradaki yoğunluğu azaltacağız. Buradaki yoğunluğu azaltmak için de en önemli konu kentsel dönüşümdür. Bütün varımızı, gücümüzü kentsel dönüşüme vermemiz lazım.

Kahramanmaraş deprem bölgesi, en büyük sorunu kentsel dönüşüm ama burada hem gerekli bütçeyi oluşturmak, desteği oluşturmak zorundayız hem de herkesin aklını başına alması lazım. Kahramanmaraş'ın birçok mahallesinde kentsel dönüşüm ihtiyacı var. Kentsel dönüşüm çalışması yürütülen 1 tane mahalle var. Şimdi, her aile bir odada kalıyor. Topu topu bir odadan oluşan bir evi var. İnsanlara diyorsunuz ki "Size bir daire verelim, oraya geçin." Razı olmuyor. "Benim her oğluma ayrı bir oda ver çünkü her odamda bir oğlum yaşıyor." diyor. Böyle baş edemeyiz, böyle bir sonuç almak mümkün değil. Nereye kadar yapacağız? Herkesin bireysel rantının, çıkarının peşini bırakması lazım.

Uygun zemine yapılaşmamız gerekiyor, uygun zemine uygun bina yapmamız lazım. Bugün, zemin ne kadar bozuk olsa da -sıvılaşma da olsa- eğer oraya doğru bina yaparsak o bina yıkılmıyor. Depremi önleyemiyoruz ama depreme bağlı yıkılmayı ve can kaybını önlememiz için yapı kalitesi ve güvenliği çok önemli. Radye temel atarsanız, uygun beton kullanırsanız, uygun demir kullanırsanız

9 şiddetindeki depreme bile dayanıklı bina yapmak mümkün; o zaman, zemin uygun olmasa bile bina yıkılmıyor, kayıyor ama bina yıkılmıyor. Onun için, bugünden tezi yok bütün şehirlerimizde çok ciddi bir şekilde imar planlarımızı yeniden gözden geçirmemiz lazım. Şehirlerimizi mutlaka sağlam zeminlere kaydırmamız lazım. Islak zeminlerin üzerine, alüvyonlu toprakların üzerine bina yapmamamız gerekiyor, bu yerleri belki park alanlarına dönüştürmemiz lazım. Şehirlerimizin yerleşim yerini taşımamız gerekiyor. Fay hattı üzerine asla ve asla yapılaşmamak gerekiyor. Kişisel rantımızın peşinde koşmamak gerekiyor, bunun peşinde koşanların cezalandırılmasını ben de istiyorum. Kim sorumluysa, buna kim sebep olduysa bunun hesabı da sorulmalıdır ama bundan itibaren aklımızı başımıza toplamamız lazım. Gölcük depremi olduğunda "Herhâlde bu sefer akıllandık." dedik. Üç dört sene çok iyi gitti, dört sene sonra her şey yine bozuluyor. Maalesef insan olarak unutuyoruz, acıları unutuyoruz, yaşadıklarımızı unutuyoruz; unutmamak gerekiyor. Maraş gibi bir şehirde 14 katlı bina olmaz, olmamalı. 4 kattan fazla bina yapmamamız gerekiyor, yeni yerleşim yerleri mutlaka bulmak ve buralarda yapılaşmak gerekiyor.

Bina denetimini, yapı denetimini getirdik; 2018'de de yapı denetimiyle ilgili güncelleme oldu. Ahbap çavuş ilişkileri vardı, müteahhit ile denetçi arasında sorunlar vardı; 2018'de revize edildi, biraz daha iyileşti ama hâlâ ahbap çavuş ilişkileri devam ediyor. Yani denetçi şunu söylüyor: "Ben müteahhitten para alıyorum ve müteahhitten para alırken ben o adamın işine engel olamam." Onun için bu sistemi de yeniden revize etmek gerekiyor.

İki üç gün önce bir rapor yayınlandı, ilginç bir rapordu. Biliyorsunuz betonlardan örnek alınıyor ama bu örneklerin analizi on gün sürüyor fakat o betonu dökmek zorunda kalıyorsunuz çünkü dökmezseniz katılaşıyor ve işe yaramaz hâle geliyor. Raporda diyor ki: "İstanbul'da alınan beton örneklerinin yüzde 40'ı uygun değil." Ne yapacaksınız şimdi? Yönetmelik diyor ki: "O dökülen beton yenilenir." Yenilenen betona bakıyorsunuz, yüzde 1; yüzde 40'ında sorun var ama yenilenen kısım yüzde 1. Buna da bir çözüm bulmamız lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

SEFER AYCAN (Devamla) – Evet, her şeyi gördük, betonun içerisinde çakılını da gördük, tahta parçasını da gördük. Buna ne yapacağız? Cezaları artırmamız lazım, caydırıcı olması lazım, çok caydırıcı ve sert cezalar uygulamamız lazım yoksa aynı hataları yine tekrarlayacağız, yine yapacağız. Ama bunun üstesinden geleceğiz, moralimizi yükseltmemiz lazım, bizim topluma moral vermemiz lazım, onlara öncülük yapmamız lazım, onlara önderlik yapmamız lazım. Hep birlikte olma zamanı, birlik ve beraberlik içerisinde bu acılarımızı da sarmak ve şehirlerimizi ayağa kaldırmak gerekiyor. Bunu yapacak güçteyiz, Türkiye olarak bunu yapmaya muktediriz diyorum, hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ilk söz Adana Milletvekili Sayın Müzeyyen Şevkin'e aittir.

Buyurun Sayın Şevkin.

CHP GRUBU ADINA MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Değerli Başkan, sayın milletvekilleri; gerçekten, artık bu afetlerden sonra bu kürsüden yeniden, yeniden, yeniden "Önlem alın." diye haykırmak, bir daha haykırmak, bir daha haykırmak istiyorum. Sayın Sefer Bey dedi ki: "20 bin bina yıkıldı, ne kadar kurtarma ekibi gerekiyor?" İşte, sorun burada, sorun o 20 bin binanın yıkılmamasını sağlayacak önlem almakta arkadaşlar, önemli olan bu önlemleri almak.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Onu söyledi zaten.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Burada, bir jeoloji mühendisi olarak alnımızın damarı çatladı. Tam beş buçuk ay Deprem Komisyonunda -Temmuz 2021 arkadaşlar- 500 yüz sayfalık üretim yaptık. Bir komisyon daha kurarak neyi sağlayacağız arkadaşlar, bana söyler misiniz lütfen? Bir komisyon daha, bir komisyon daha, bir komisyon daha; hayata geçmiyorsa, yasama faaliyetleri oluşturulmuyorsa, önlem alınmıyorsa elimiz böğrümüzde on binlerce insanın ölümüne sadece yara sarmak olarak bakarız.

Arkadaşlar, sabah 04.17'de evimde depremi yaşamış bir jeoloji mühendisi olarak haykırıyorum: Bakın, biz orada enkazların başına gittiğimizde sadece yıkılmış insanları değil, yıkılmış binaları değil, yıkılmış devleti gördük. Bunu söylemek zorundayız, bununla yüzleşmediğimiz sürece önlem almıyoruz arkadaşlar. Yeter artık, gerçekten şu haritayı ilkokul mezunu çocuklar bile ezberledi artık, ilkokul çocukları bile biliyor ki ülkemizde 24 il, 500'ü aşkın köy, 105'i aşkın ilçemiz doğrudan fay "zone"ları üzerinde. Bunları taşıyın dedik, fay yasası için burada önerme sunduk, kanun teklifi sunduk, sizlerin oyuyla reddedildi arkadaşlar. Zamanında Maraş için bangır bangır bağırdı bütün insanlar "Deprem geliyor." denildi. "Deprem gelecek." denildi. Buna ilişkin hep beraber maalesef "ret" oyu verdiniz, "ret" oyu verdiniz.

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Hatay'da kentsel dönüşümü engelleyen Belediye Başkanınız değil mi?

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Eğer, o gün, o fay yasası çıkarılmış olsaydı, 1999'dan bugüne her gün 1 kentimizi kentsel dönüşüme uğratmış olsaydınız, rantsal dönüşüm değil, kentsel dönüşüm yapmış olsaydınız bugün o 24 ilimiz kurtulmuş olacaktı arkadaşlar. Bizim ülkemiz üçüncü dünya ülkesi gibi 7,7 büyüklüğündeki depremde on binlerce insanını kaybetmek zorunda değil. Aklın ve bilimin yolu bunu söylüyor, "Fay yasasını çıkarın." diyor. "Afet bakanlığını koordinasyon için kurun." dedik burada; yapmadınız. "Yapı Denetim Yasası" diyorsunuz; Yapı Denetim Yasası'nın kime hizmet ettiğini biliyoruz, müteahhitlere ve ranta hizmet ediyor. Hangi biriniz kentsel dönüşümün "rantsal dönüşüm" değil de "kentsel dönüşüm" olduğunu söyleyebilir? Bunların hepsinin düzenlenmesi ve cezai müeyyidenin uygulanması lazım.

Günlerdir konuşuluyor "Ordu, ordu, ordu nerede?" Arkadaşlar, 7269 sayılı afet yasasının, 7'nci maddesi ne diyor, biliyor musunuz? Buradan okuyayım size, diyor ki: "Afet bölgelerinde veya civarında bulunan ordu, jandarma, kıta birlik ve müessese kumandanları, hazarda, kendilerinden vali veya kaymakamlar tarafından istenilecek yardımları üstlerinden emir beklemeksizin yapmaya mecburdurlar." Şimdi buradan soruyorum: Bu 11 vali orduya talimat verdi mi? Verdiyse belgesi nerede? Vermediyse, niye vermedi? Niye ordu harekete geçmedi? Bakın, çok açık 7269 sayılı afet yasası; açın, bakın arkadaşlar. Bu, sorguya muhtaç bir şeydir.

Yine, sahra hastaneleri… Niye ordumuz sahra hastaneleri kurmadı? Yabancı ülkeler geldi, kurdu ama siz -dünyada hiçbir örneği olmayan- askerî hastaneleri –her ordunun bir askerî hastanesi var- bunları kapattınız, orduyu devreye sokmadınız.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Adana'daki bu sahra hastanesi nerede Ayşe Ersoy? Adana'daki sahra hastanesi nerede, onu söyle.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Adana'daki sahra hastanesi olsaydı belki bu kadar insan ölmeyecekti, 530 insan öldü. Nereye koyacağız bunu?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Arkadaşlar, biz karışmadık, hiç cevap vermedik siz konuşurken.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri…

Sayın Şevkin, siz Genel Kurula konuşun, Genel Kurula konuşun.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Bir sanatçı kardeşimiz günlerce bağırdı.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ama Baki, “Sus.” dedi bizim konuşmacıya. Sakin olun biraz ya! Sakin sakin biz dinledik.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Adana’ya kadar kız çocuğunu -Allah hiçbir babaya yaşatmasın arkadaşlar- ceset torbasında kendi arabasıyla getirdi ya!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Söyleyecek bir şey varsa oraya çık konuş, gerçekleri konuş.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Bunları bu ülke yaşamak zorunda değil.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Arkadaşım, senin Grup Başkan Vekilin bize “Konuşmayın.” dedi bizim konuşmacı konuşurken. Senden de aynı saygıyı bekliyoruz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Engin Bey, size demedi, Müzeyyen Hanım’a söyledi.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Allah Allah ya!

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Ben biraz ek süre isteyeceğim Başkanım yani…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Siz devam edin, devam edin siz.

Genel Kurala hitap edin.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Arkadaşlar, afet kriz merkezlerinde her kurum vardı. Türk Silahlı Kuvvetleri niçin afet kriz merkezlerinde yoktu? Bunların hepsi cevaplanmaya muhtaç sorular. Niye bunları masaya yatırmıyoruz?

Konu, afetten sonra sarı çizmelerini giyip enkazın üzerinde poz vererek “Bir sene içerisinde sana konut yapacağım.” demek değildir, buradaki esas konu güvenli kentleşme; insanları canlı canlı konut yerine toplu mezarlara koymak değil, güvenli zemin üzerinde sağlıklı yapılar yaparak güvenli konutlar inşa etmektir. Bunu hepimiz yapmak zorundayız. Ben söylemiyorum, AFAD yetkilisi “İki yıl boyunca artçı depremler devam edecek.” diyor, siz ertesi günü temel atma telaşına giriyorsunuz. Tabii ki konut ve barınma en önemli konu, elbette en önemli konu. Bu insanları barındırmak zorundasınız ama önce düzgün bir şekilde kiralarını ödeyin, barındırın ve jeolojik, jeoteknik zemin etütlerini yaptıktan sonra buraya sağlıklı binaları inşa edin, bunu söylüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen Sayın Şevkin.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Evet, arkadaşlar, enkaz altında kalan maalesef Hükûmetin kendisidir. Diri fay haritaları bir an önce belirlenmeli, imar planlarına bu fay hatları işlenerek bir an önce kentler taşınmalı, deprem vergisi kentleri iyileştirmek için, sağlıklı hâle getirmek için kullanılmalı, Türkiye’de bir an önce afet bakanlığı kurulmalı, imar afları Türkiye’nin gündeminden çıkarılmalı. İtiraf edin, 8’inci imar affını çıkarıyordunuz ya. 694 bin bina imar affından yararlanmış deprem bölgesinde, bunu nereye koyacağız arkadaşlar, bunu nereye yerleştireceğiz? Kentsel dönüşüm ranta dayalı olmayacak arkadaşlar. Yapı denetimini, adam gibi bir yapı denetimini sigorta firmaları yapacak. Sigorta firması eğer bina çöktüğünde ödeyecekse o binayı düzenli şekilde kontrol eder arkadaşlar. Doğru düzgün bir DASK sistemi getirmek zorundayız. Sorumluluğu sadece 3 müteahhide vererek altından sıyrılamazsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şevkin…

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Rica ediyorum, otuz saniye sadece.

BAŞKAN – Peki.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Bütün zincirin halkaları gözden geçirilerek… Bakın, bangır bangır bağırıyoruz yine, İstanbul depremine karşı bütün bu binalar mutlaka tespit edilmeli ve belediye ayrı, Hükûmet ayrı, bütün kurumlar ayrı şekilde davranmadan, yekvücut ve eş güdüm hâlinde İstanbul'da bir an önce önlem alınmaya gidilmelidir arkadaşlar.

İş makinelerini enkaza, orduyu sahaya, çadırı insanlara ulaştıramayan bu Hükûmet; yirmi yılda liyakatsiz kadroları ve tek adam rejiminin ağzından çıkacak talimatlarla hareket etmeyi beklediği için -üçüncü dünya ülkesi gibi- on binlerce insan enkazın altında ölüme götürülmüştür. Bu, tek adam rejiminin iflasıdır ve sorumlular hesap verecektir.

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) – Adana'da yıkılan binaların hepsi Çukurova bölgesinde Sayın Vekilim.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Çukurova bölgesinde kim günahkârsa hepsi cezalandırılmalı arkadaşlar.

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) – Hepsi orada, yıkılanların hepsi orada.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - İmar affını Çukurova Belediyesi vermedi, siz verdiniz. İmar aflarını konuşun önce.

BAŞKAN – Sayın Şevkin… Sayın Şevkin, oturun lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – İmar affı kanun teklifiniz var ya, imar affı için kanun teklifiniz.

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Kanun teklifiniz var Hanımefendi.

MÜZZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Kanun teklifim yok benim, hayır. Grup hiç kabul etmedi, bu grup kabul etmedi.

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Sizin değil.

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) – Kayseri Vekilinizin var.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden Kastamonu Milletvekili Sayın Hasan Baltacı.

Buyurun Sayın Baltacı.

CHP GRUBU ADINA HASAN BALTACI (Kastamonu) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle, benden önce söz alan Adana Milletvekilimiz Sayın Müzeyyen Şevkin'e teşekkür ediyorum halkım adına, ülkem adına hem bir jeolog olarak hem bölgenin milletvekili olarak yapılması gerekenleri tane tane açıkladığı için. Şimdi, dilimiz dönerse biz de bir hususa değinmek isteriz.

Değerli milletvekilleri, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Depremde kaybettiğimiz insanlarımıza Allah'tan rahmet, ailelerine başsağlığı diliyorum, yaralılara acil şifalar diliyorum.

Deprem olduğunu duyar duymaz yola çıktık ama ancak yirmi dört saatte Antakya'ya varabildik. Bölgede çok şey gördük; acıyı gördük, yıkımı gördük, çaresizliği gördük, kimsesizliği gördük, kefensiz gömülen ölüleri gördük, toplu mezarları gördük, kaosu gördük, kargaşayı gördük; geç de olsa iktidarınızı gördük, bu iktidarın pişkinliğini gördük, utanmazlığını gördük, ikiyüzlülüğünü gördük, basiretsizliğini gördük, hamaseti gördük, istismarı gördük.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sen utanmazsın.

HASAN BALTACI (Devamla) - Ama her şeye rağmen cesareti de gördük, direnci de gördük, dayanışmayı da gördük.

Şimdi, başlarken şunu söylemek istiyorum: Bak arkadaş, Yunanistan'da, şurada yanı başımızda tren kazası oldu, 38 insan hayatını kaybetti, Ulaştırma Bakanı istifa etti. İstifa etmeniz için, utanmanız için, sorumluluk duymanız için asrın felaketi propagandasına gerek yok, binlerce insanın ölmesine gerek yok; sadece birazcık vicdana ihtiyaç var, sadece birazcık vicdana ihtiyaç var.

TAMER DAĞLI (Adana) – "Yirmi dört saatte ulaşamadım." diyorsun.

HASAN BALTACI (Devamla) – Şimdi, bir komisyon kuruyoruz, bu komisyonda yine bilim insanlarını dinleyeceğiz, uzmanları dinleyeceğiz, gözlemlerimizi, tespitlerimizi aktaracağız, araştırmalar yapacağız, raporlar tutacağız daha önceki komisyonlarda olduğu gibi.

1999'da 50 sayfa, 2010'da 150 sayfa, 2020'de 400 sayfa rapor hazırlamışız. Aslında deprem konusunda yazılması gereken her şeyi, çizilmesi gereken her şeyi, söylenmesi gereken her şeyi söylemişiz, yazmışız, çizmişiz ama mesele komisyon kurmakta, rapor tutmakta değil; mesele hazırlık yapmak, önlem almak, irade koymak, hesap sormak ve gereğini yapmak.

Eğer siz, iktidar partisi, yirmi bir yıl boyunca 99 depreminin üzerinden propaganda yapmak yerine hazırlık yapsaydınız, yirmi bir yıl boyunca hamaset yapmak yerine önlem alsaydınız, yirmi bir yıldır 99 depremini istismar etmek yerine dayanıklı şehirlerin inşası için adımlar atsaydınız, bugün, böyle büyük bedel ödemek zorunda kalmayacaktık. Ve sadece, tüm uyarılara rağmen İstanbul depremi için hazırlık yapmış olsaydınız biz bugün bir çadır sorununu konuşuyor olmayacaktık. "Arama kurtarma ekipleri neden deprem bölgesine zamanında götürülmedi, gönderilmedi?" diye bir tartışma yapmak zorunda kalmayacaktık.

Komisyon kuralım değerli arkadaşlar ama artık irade koyalım, hesap soralım. Bu kadar yıkımdan sonra işler bundan önceki gibi olağan seyrinde gidecekse, deprem olur, yıkım olur, insanlar ölür, komisyonlar kurulur, raporlar tutulur, sonra her şey unutulursa, herkes eskisi gibi işine bakarsa bu komisyonun kurulmasının da bir anlamı kalmayacak.

Şimdi, değerli arkadaşlar, helallik mi istiyorsunuz? Eğer samimiyseniz yapacağımız bir tek şey var; depremzedeler battaniye bulamazken, arama kurtarma ekipleri sokakta yatıyorken çadır stoklayanlardan, kanımızı satanlardan, Kızılay Başkanından ve yöneticilerinden hesap sormalıyız. Türkiye'nin fay hatları üzerinde kurulduğunu bilip de bir ton rapor varken buna rağmen gerekli hazırlığı yapmayan, arama kurtarma çalışmalarını organize etmeyen, edemeyen AFAD Başkanından ve yöneticilerinden, İçişleri Bakanından hesap soralım. Daha millet enkazın başındayken, yakınlarının kurtarılmasını beklerken o enkazın başına bir tane vinç, bir tane kepçe, bir tane arama kurtarma ekibi gönderilememişken yıkılan binaların 1999'dan önce yapıldığını şıp diye bilen, tespit edebilen ama enkaza dönen eski ve yeni binaların denetimini yapmayan Çevre ve Şehircilik Bakanından gelin hesap soralım. Bir mesaja, bir sese, bir "tweet"e en çok ihtiyaç duyduğumuz zamanda bant daraltması talimatı veren İletişim Başkanından gelin hesap soralım. Yolları açık tutamayan, arama kurtarma ekiplerinin, iş makinelerinin, yardım tırlarının ulaşımını bile sağlayamayan Ulaştırma Bakanından gelin hesap soralım. Askere en çok ihtiyacımız olduğu zamanda askeri sevk etmeyen, sevk edemeyen Savunma Bakanından hesap soralım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HASAN BALTACI (Devamla) – Devleti parti devletine dönüştürüp işlemez hâle getiren Cumhurbaşkanının tensipleri olmadan arama kurtarma ekiplerini kente sokamayan validen, kaymakamdan, 38 milyar dolar deprem vergisini duble yollarla yandaşlara aktaranlardan, insanlar enkazın altında donarak ölürken not almakla meşgul olanlardan hesap soralım. Millet battaniye beklerken yardım kolilerinin üstüne AK PARTİ amblemi yapıştıranlardan gelin hesap soralım.

İmar çetelerinin yargılanmasını sağlayalım. Tarım arazilerini imara açanlardan, aynı zemin üzerindeki aynı parsellerin her dönem emsal değerini artıranlardan hesap sormalıyız; bunu becermek zorundayız, aksi takdirde helalleşmek yok, hesaplaşmadan helalleşmek yok. Siz samimiyseniz biz hazırız değerli arkadaşlar.

Bugün olmazsa yarın hesabını soracağını bilerek tüm Türkiye'yi tekrar saygıyla selamlıyorum. Başımız sağ olsun hepimizin.

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Bu kadar yalanı bir araya toplayıp nasıl bir konuşma yapıyorsun! (CHP sıralarından gürültüler)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Boş ver, boş ver; hiç cevap verme.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Gerçekler onlar, gerçekler; sizin duymak istemediğiniz gerçekler.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Sen şoförlük yap kardeşim, sen şoförlük yap!

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Terbiyesizlik yapma!

HASAN BALTACI (Kastamonu) – İşine bak, şoförlük yap; senin burada işin yok!

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Terbiyesiz herif!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Doğru konuş, doğru!

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Sen ne kadar terbiyesiz bir adamsın!

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Sensin terbiyesiz!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ya, kardeşim, laf atmayın da adam gibi bir konuşma yapalım.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen muhatap olmayın.

Söz sırası Muğla Milletvekili Sayın Süleyman Girgin'de.

Buyurun Sayın Girgin.

CHP GRUBU ADINA SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

"Ölüm hep bana, bana mı düşer usta?/Yalnızlık hep bana, bana mı düşer usta?" demiş şair. Neden bu halkın kaderinde hep ölmek, hep yalnız bırakılmak oluyor arkadaşlar? Neden bu kader planı bizde oluyorken 9 şiddetinde deprem yaşayan Japonya, Şili gibi ülkelerde yok? Nerede yanlış yapıyoruz ki bu kader planı hep bizde acıya sebep oluyor? Acılıyız, ülkemizin başı sağ olsun. Öfkeliyiz, bir doğa olayı karşısında asrın yönetim felaketine tanık olduk; bu yüzden öfkeliyiz. En eğitimli, en disiplinli, en donanımlı ordu hayati önemi haiz dakikalarda deprem bölgelerine gönderilmediği için öfkeliyiz. Bu kararı verenler kurtarılabilecek binlerce insanın vebalini taşımaktadır. Hâlâ çadır temin edilemediği için arabasında yatan insanlarımız var. Ölü sayımız resmî rakamlarla 45 bini aştı, yaralı ve sakat sayımız yüz binlerle ifade ediliyor. Göçük altından çıkarılamayan yurttaş sayısını bilmiyoruz ve kayıp çocuklarımız var.

Değerli milletvekilleri, depremler doğanın bir gerçeği; yüzyıllar öncesinde de vardı, şimdi de var, yarın da var olacak. Ülkemiz fay hatları üzerinde ve bu, bilimsel bir gerçek. Bunu bile bile önlem alınmaması, Deprem Yönetmeliği'nin harfiyen uygulanmaması, bilimden uzaklaşılması, "Bilim adamları ne diyor?" diye bunlara kulak verilmemesi göz göre göre faciaya hazırlıksız yakalanmamıza sebep olmuştur. Liyakatsizlik, kibir, inat ve kompleks bu sürecin kötü yönetilmesindeki dört ana sebep. Bu insanlar "Beni huzur içinde yaşat." diye, bunun için iktidara görev verdi ama iktidar vatandaşları beton blokların arasında bıraktı ancak siz de siyaseten enkazın altında kaldınız.

Değerli milletvekilleri, 1999 yılındaki depremden sonra bir vergi getirildi, özel iletişim vergisi, deprem vergisi olarak bilinir, sonradan özel iletişim vergisi olarak değiştirildi. O zamandan bu yana ÖİV alınır vatandaşlardan. "Nerede bu vergiler?" diye sorulduğunda "Duble yollara, demir yollarına, havalimanlarına gidiyor." demiştiniz. Yaptığınız yollar, viyadükler çatladı, havaalanları kullanılamaz hâle geldi. Yaptığınız hastaneler ortadan ikiye bölündü. Yirmi yıl boyunca inşaat, beton, yol diye övündünüz; 7,7'lik depremle tüm dekor çöktü. O gün 7,7 şiddetinde deprem oldu ama aynı zamanda o enkazın altında AKP iktidarının her noktasını sarmaşık gibi sardığı rant sistemi kaldı. Bilimden saptınız "Kader planı." dediniz, insanların inancını böyle bir durumda dahi istismar etmeye devam ettiniz. "Madem kader planına inanıyorsan neden her gittiğin yere 3 bin kişilik koruma ordusuyla gidiyorsun?" diye sorarlar insana.

Değerli milletvekilleri, Sayın Erdoğan bölgeye gidiyor, konuşma yapıyor, diyor ki: "Bir sene müsaade edin, toplu konutlar yapacağız." Hâlâ aklı fikri betonda yıllardır olduğu gibi çünkü elinin altında onlarca, yüzlerce bıçkın müteahhit var. Eğer elinde çekiç varsa her sorunu çivi olarak görmek istersin, Sayın Erdoğan da sorunu o şekilde görüyor. Tek adam rejiminin piyasacı mantığı bizi getirebileceği yere getirdi arkadaşlar, rant ve kâr hedefiyle sonuç bu. Artık köhneleşmiş, eskimiş, vakti dolmuş piyasacı ekonomik politikaları bir kenara bırakmak gerekiyor. Her şeyi piyasaya, kamusal olarak sağlanması gerekenleri de hayırseverlerin insafına bırakmakla gelebildiğimiz yer burası. Salgında dağıtılamayan maskeler, açıklanamayan ölüm istatistikleri, orman yangınlarında bulunamayan uçaklar, helikopterler… Şunu tekrar vurgulamaya devam etmemiz gerekiyor: Hayatımız, kelimenin tam anlamıyla, doğru düzgün işleyen bir kamuya ve doğru düzgün işleyen bir planlamaya bağlı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Devamla) – Tamamlıyorum Başkanım.

Değerli milletvekilleri, kurulacak komisyon, bu sürecin bir felaket olarak yaşanmasında siyasetin rolünü tüm boyutlarıyla ortaya koymaya, böyle kritik bir vakada devlet mekanizmasının neden kilitlendiğini tespit etmeye, bu kilitlenmede mevcut tek adam rejiminin rolünü ifşa etmeye, görevini ihmal ve suistimal edenlerin hukuk önünde hesap vermesini sağlamaya, bundan sonraki süreçte Meclisimize düşen görevleri belirlemeye, depremzedelerimiz için sosyal devlete yakışır uygulamaları hayata geçirecek bir çerçeve sunmaya, bundan sonra böyle bir felaket durumunda halkımızın böyle mağdur olmaması için bir yol haritası çıkarmaya çabalamalıdır ve Meclisimiz, araştırma komisyonunun ulaştığı sonuçları takip etme iradesi göstermelidir. Aksi hâlde bu komisyon sadece kurulmuş olur.

Mustafa Kemal Atatürk'ün eğer gerçekleşmezse bu topraklarda büyük acılar yaşamaya devam edeceğimiz 2 şiarıyla bitirmek istiyorum: "Hayatta en hakiki mürşit ilimdir." ve "Cumhuriyet kimsesizlerin kimsesidir."

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, bir dakika yerimden 60'a göre söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

37.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Gaziantep'in Nurdağı ilçesinin Çakmak köyünde 2014 yılından beri yaşayan bir ailenin deprem sonrası yaşadıklarına ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Antep'te bulunan milletvekilimizin verdiği bir bilgiyi önemli olduğu için paylaşacağım: Nurdağı Çakmak köyünde 2014 yılından beri yaşayan bir aile var anne-baba, oğul, 3 torunu ve geliniyle birlikte. Bu depremde kendilerinin kirada olduğu ev de yıkılmış tamamen ve Çakmak köyünde bir

çadır kent kurulmuş. Suriyeli oldukları için çadır kente alınmamışlar. Sonra tepkiler üzerine -basına da yansımış galiba- çadır kente almışlar. Bizim koordinasyonumuz da kendilerine yardım götürmüş ve bunun üzerine basına da yansımış bu bilgiler. 10 araçlık polis ve jandarma dün gitmişler, "Nizip Geri Gönderme Merkezine sizi geri göndereceğiz, Suriye'ye göndereceğiz…" Ve bölgede de ciddi bir ırkçılık ve karşıtlık var maalesef. Aile dokuz yıldır orada yaşıyor. Irkçılık dünyanın üzerinde uzlaştığı en büyük suçtur, insanlığa karşı suçtur. Bu insanlar…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyoruz Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) –Gönderilmesin diyeyim bari, bari gönderilmesinler diyeyim; tek cümle.

BAŞKAN – Anlattınız ama.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yeterli mi sizce?

BAŞKAN – İlave edeceğiniz…

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tamam, yeterli.

BAŞKAN –Peki.

IX.- MECLİS ARAŞTIRMASI (Devam)

A) ÖN GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun 6 Şubat 2023 günü merkezi Kahramanmaraş olan ve on ili etkileyen depremde bölgedeki hasar tespit çalışmaları yapılarak koordinasyonda yaşanan sorunların giderilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6996) (Devam)

2.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü ve 20 Milletvekilinin 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta yaşanan depremler sonrasında ortaya çıkan enkaz ve atığın yönetimine ilişkin ortaya çıkabilecek sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7004) (Devam)

3.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve 20 Milletvekilinin Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında ilk müdahale ve yardımlar konusunda yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7005) (Devam)

4.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin ve 20 Milletvekilinin 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremlerin öncesi ve sonrasına ilişkin iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7006) (Devam)

5.- Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir ve 20 Milletvekilinin 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlerin etkilediği 10 ilde yaşanan can kaybı ve yıkımların nedenlerinin araştırılarak ortaya çıkan sorunlara karşı alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7007) (Devam)

6.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremlerin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7009) (Devam)

7.- Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve 19 Milletvekilinin 6 Şubat 2023 tarihli merkez üssü Kahramanmaraş olan ve 10 ili etkileyen depremin ardından yaşanan eksikliklerin tespit edilerek sonraki depremlerde benzer sorunların yaşanmaması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7010) (Devam)

8.- İstanbul Milletvekili Yüksel Mansur Kılınç ve 25 Milletvekilinin Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında ortaya çıkan eksikliklerin tespit edilerek alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7024) (Devam)

9.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun ve 20 Milletvekilinin Deprem öncesi ve sonrası alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7026) (Devam)

10.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın deprem felaketinin tüm yönleriyle araştırılarak afet sonrasında yapılması gerekenlerin tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7034) (Devam)

11.- CHP Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Engin Altay, Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında arama kurtarma ve yardım faaliyetlerinde görülen eksikliklerin araştırılarak sorumluların tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7035) (Devam)

12.- HDP Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç ve Grup Başkanvekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın Kahramanmaraş merkezli depremlerin neden olduğu sonuçların idari, siyasi ve hukuki sorumlularının tespit edilerek yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7036) (Devam)

13.- Kilis Milletvekili Mustafa Hilmi Dülger ve 150 milletvekilinin başta Kilis olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7037) (Devam)

14.- Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman ve 150 milletvekilinin başta Hatay olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7038) (Devam)

15.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu ve 145 milletvekilinin başta Osmaniye olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7039) (Devam)

16.- Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Kasım Gülpınar ve 149 milletvekilinin başta Şanlıurfa olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7040) (Devam)

17.- Malatya Milletvekili Öznur Çalık ve 151 milletvekilinin başta Malatya olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7041) (Devam)

18.- Kahramanmaraş Milletvekili Celalettin Güvenç ve 151 milletvekilinin başta Kahramanmaraş olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7042) (Devam)

19.- Gaziantep Milletvekili Mehmet Erdoğan ve 145 milletvekilinin başta Gaziantep olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7043) (Devam)

20.- Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın ve 147 milletvekilinin başta Adıyaman olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7044) (Devam)

21.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Mehdi Eker ve 147 milletvekilinin başta Diyarbakır olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7045) (Devam)

22.- Elâzığ Milletvekili Zülfü Demirbağ ve 143 milletvekilinin başta Elâzığ olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7046) (Devam)

23.- MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün ülkemizde yaşanabilecek muhtemel bir deprem felaketi öncesinde ve sonrasında alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7047) (Devam)

24.- Adana Milletvekili Jülide Sarıeroğlu ve 148 Milletvekilinin başta Adana olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7048) (Devam)

25.- Sakarya Milletvekili Recep Uncuoğlu ve 143 Milletvekilinin 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7049) (Devam)

26.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu ve 19 Milletvekilinin Kahramanmaraş merkezli depremlerin tüm yönleriyle araştırılarak deprem politikalarındaki eksikliklerin çözüme kavuşturulması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7050) (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına son konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Fethi Açıkel.

Buyurun Sayın Açıkel.

CHP GRUBU ADINA FETHİ AÇIKEL (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi ve yurttaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Depremlerde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına ve tüm milletimize tekrar başsağlığı, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; depremin olduğu ilk gün akşamüstü saatlerinde aynı zamanda memleketim olan Hatay'a vardığımızda, maalesef, yağmur ve karanlık altında bir kentin ve Anadolu'nun diğer kentlerinin yıkılışını gördük; milletimizin enkaz altındaki çaresizliğini ve görev ve sorumluluklarını yerine getirmekten çok uzağa düşmüş olan Hükûmet görevlilerinin büyük aczini gördük; yıkılan hastaneleri, Jandarma binasını, Emniyet ve Valilik binalarının yokluğunda devletin aklının çaresizce bir konteynere sıkışmak zorunda kaldığını gördük; ne yapacağını bilemeyen, harekete geçmek için Beştepe'den talimat almak zorunda kalan, şoka girmiş bakanları ve şaşkın bir biçimde kamu görevlerini yerine getirmeye çalışan yetkilileri gördük; özetle, derin bir afet yönetim zafiyetini ve tek kişilik, şahsileşmiş başkanlık sisteminin tel tel döküldüğünü gördük; arama kurtarma ekiplerinin ve insani yardım tırlarının gelişi için açık tutulması gereken Anadolu otoyollarının, Ankara-Niğde Otoyolu'nun ve Pozantı bağlantı yollarının bile yoğun olmayan bir kar yağışı altında kapandığını gördük; maalesef, ilk iki gün boyunca ciddi kurtarma personeli ve ekipman gecikmeleri yüzünden can kayıplarımızın arttığını gördük; sarayın yirmi yıldır çok ama çok övündüğü ulaşım, haberleşme ve sağlık altyapısının her anlamıyla çöktüğünü ve iflas ettiğini ve AK PARTİ'nin yaklaşık çeyrek yüzyıllık şuursuzluk ve ihmaller zincirlerinin büyük sıkıntılara yol açtığını gördük.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hatay'ımızın, depremin ilk anından itibaren, elektrik kesintileri nedeniyle gözleri görmeyen, telefon ve internet kesintileri nedeniyle kulakları işitmeyen ve konuşamayan, iptal olan havaalanı yüzünden Türkiye'yle bağları kopan bir il konumuna düşürüldüğünü gördük. Hatay'ın ulaştırma, haberleşme ve sağlık altyapısını çökmüş bir hâlde bulduk. Yıkıntılar içinde çaresiz kalmış bir hükûmet zihniyetini ve şoka girmiş bir saray personel rejiminin mevcudiyetini gördük. Üzülerek söylüyorum ki Bakanlıklar arasında iletişim kopukluğunu, uyumun olmadığını; AFAD, Kızılay ve Türk Silahlı Kuvvetleri gibi güzide kurumlarımızın içi boşaltılmış, liyakatsiz kadrolarının arasında iş bölümünün ortadan kalktığını, kurumlarımızın uyum içerisinde çalışamadığını gördük. Herkesin Cumhurbaşkanının ağzından çıkacak tek bir kelimeye ve direktife baktığını gördük. İnisiyatif alamayan ve vazifesini ifa edemeyen bakanları ve içi boşaltılmış kurumların kamu yöneticilerini azarlanma korkusuyla sinmiş ve milletimizin acil taleplerine cevap veremeyen bir hükûmet hâlini gördük. Önceden tespit edilmiş bilimsel ve kurumsal stratejilerin değil, aksine, etkisiz ve keyfî direktiflerin öne çıktığını gördük.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Adalet ve Kalkınma Partisinin 1999 depreminden sonra Türkiye için gerekli olan kurumların içini boşalttığını ve deprem vergileriyle oluşturulan maddi kaynakları temel afet stratejileri için kullanmadığını… Bu depremler sonucunda, Türkiye, maalesef, asrın musibeti diyebileceğimiz bir kötü yönetimin faturalarını öder hâle gelmiştir. Biz, milletimizin üstüne çöken bu asrın musibeti gibi bu rant rejiminden vazgeçmediğimiz sürece, önce vatan, önce vatandaş, önce vatandaşlarımızın can güvenliği demediğimiz sürece, kurumlarımızın üstüne kene gibi, sülük gibi yapışan oligarklar, liyakatsiz kadrolar ve rantiye rejimi kaldırılmadığı sürece bu tür acıları yaşamaya devam edeceğiz.

Biz, bu nedenle bu komisyonun kurulması çabasını desteklemekle birlikte, gerçek çözümün cumhuriyetimizin sağlam, liyakatli kadrolarının ve kurumlarının yeniden inşa edilmesinde, bilimi, ahlakı ve cumhuriyet erdemlerini yeniden ayağa kaldıracak bir felsefede…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

FETHİ AÇIKEL (Devamla) – Verimli tarım arazilerini yüksek katlı imara açmak yerine, dikey mimariyi İstanbul'a ve Anadolu kentlerine musallat etmek yerine, kurumlarımızın afet depolarını boşaltıp, kiralayıp yabancılara peşkeş çekmek yerine kurumlarımızı, kadrolarımızı ve kurallarımızı yeniden inşa edeceğimiz bir süreç sonucunda afetlerin üstesinden gelebileceğimizi biliyoruz.

Yüce Meclisimizi ve yurttaşlarımızı saygıyla selamlıyorum. Aziz milletimize bu asrın musibetini tekrar yaşamamamız için önümüzdeki seçimlerin bir fırsat olduğunu buradan saygılarımla iletiyorum.

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talep eden Adana Milletvekili Sayın Tamer Dağlı.

Buyurun Sayın Dağlı.

AK PARTİ GRUBU ADINA TAMER DAĞLI (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

6 Şubat tarihinde "asrın felaketi" olarak nitelenen, dokuz saat arayla yaşadığımız 7,7 ve 7,6 büyüklüğündeki depremlerde ve sonrasındaki artçı sarsıntılarda hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Cenab-ı Allah'tan rahmet, kederli ailelerine ve aziz milletimize başsağlığı diliyorum; yaralı vatandaşlarımıza acil şifalar niyaz ediyorum.

11 ilimizde ciddi yıkıma sebep olan depremler sonrasında 11 bin 400'ün üzerinde artçı sarsıntı olmuş ve olmaya devam etmektedir. İçinden geçtiğimiz sürecin normal bir durum olmadığını,

ülkemizdeki ve dünyadaki bütün bilim adamları söylemektedir. Ben de Adana'mızda ailemle birlikte hem 1998 depremini hem de bu depremleri yaşamış bir kardeşiniz olarak etkilediği alan, yeryüzüne yakınlığı, süre ve oluşturduğu enerji bakımından gerçekten kıyaslamak ve izah etmek mümkün değil. CHP Hatay Milletvekilimiz Serkan kardeşimin de ifade ettiği gibi, "8 atom bombası şiddetinde." dedi yani depremin büyüklüğünü tarif edebilmek için bu ifade bile tek başına yeterli. Ki kendisini de ayrıca Hatay'da bizzat bütün toplumun kesimleriyle birlikte vermiş olduğu kurtarma çalışmalarındaki ve sonraki süreçten dolayı kutluyorum, teşekkür ediyorum. Birlik beraberlik içerisinde orada tüm milletvekillerimizle, valimizle beraber yoğun bir çaba sarf ettiğine şahit oldum.

Deprem 11 ilimizde 500 kilometrelik çapa sahip bir alandaki 14 milyon insanımızı doğrudan etkiledi. İlk günkü ağır kış şartları ve depremin yıktığı altyapıyla oluşan tüm zorluklara rağmen tüm milletvekili arkadaşlarımız, Genel Başkan Yardımcılarımız, Bakanlarımız, teşkilatlarımız, MYK üyelerimiz, MKYK üyelerimiz aynı gün sahadaki çalışmalara dâhil oldu. Tüm bakanlıklarımız, AFAD, UMKE, belediyelerimiz, sivil toplum kuruluşlarımız, askerlerimiz, polislerimiz, toplumun tüm kesimleri ve tüm vatandaşlarımız bir bütün olarak seferber oldu. Örnek bir davranış sergilenerek herkes elini taşın altına koydu. Devletimiz ve milletimiz kenetlenmiş, 85 milyon âdeta tek yürek olmuştur. Arama kurtarma çalışmalarında görev alan ve deprem sonrası vatandaşlarımızın ihtiyaçlarının karşılanmasında emek veren herkese şükranlarımı sunuyorum.

Deprem sürecinde 10 ilimiz için Adana, lojistik merkezi görevi görmüştür, aynı zamanda sağlık merkezi olmuştur. Bu çerçevede de gerçekten Valimizin koordinatörlüğünde Adana'daki tüm sağlık çalışanlarımıza da ayrıca teşekkür ediyorum. Depremde yıkılan binaların yüzde 99'a yakınının 2000 yılından önce yapılan binalar olması, kentsel dönüşümün önemini bir kez daha ortaya koymuştur. Sayın Cumhurbaşkanımız da bu konuda toplumun tüm kesimlerine ısrarla çağrıda bulunmuş ve destek olmalarını istemiştir. Mayıs 2012'de yürürlüğe giren "kentsel dönüşüm kanunu" olarak bilinen 6306 sayılı Kanun'la afet riski altındaki alanlar ile bu alanlar dışındaki riskli yapıların bulunduğu arsa ve arazilerde sağlıklı ve güvenli yaşam çevreleri oluşturmak için iyileştirme, tasfiye ve yenilemelere dair usul ve esasları düzenlenmiştir. Yine 2018 yılında Resmî Gazete'de yayımlanarak en son hâliyle yürürlüğe giren Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği, bugüne kadar yayımlanan en kapsamlı ve en güncel deprem yönetmeliğidir. Yönetmelik ve kanunların uygulanmasındaki tavizsiz tavır, yapı stokumuzun sağlamlığına önemli bir katkı sağlamıştır.

Tüm kurumlarımız gibi Gazi Meclisimiz de depremin yaralarının sarılması için gayretle mücadele etmektedir. Yaşanan felaket sonrası oluşan olumsuzlukların tespiti, depreme dayanıklı yapıların inşa edilmesi ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılması için açılması teklif edilen Meclis araştırması, yol haritamızın belirlenmesinde önemli bir kaynak oluşturacaktır.

Sözlerimi tamamlarken bizleri büyük üzüntü ve acıya sevk eden depremlerde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Cenab-ı Allah'tan bir kez daha rahmet diliyorum, mekânları cennet olsun. Aziz milletimize başsağlığı ve sabrıcemil diliyorum. Rabb'im vatanımızı ve milletimizi her türlü afetten muhafaza buyursun.

Aziz milletimizi ve Gazi Meclisimizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Evet, söz Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Ahmet Özdemir'de.

Buyurun Sayın Özdemir.

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Başta benim şehrim de olmak üzere depremde hayatını kaybeden bütün vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum, milletimize başsağlığı diliyorum.

Kahramanmaraş Milletvekilimiz Sefer Aycan, aslında çok güzel ve etraflıca sebepleri, sonuçları izah etti; onun söylediklerinin üzerine biraz katkı sağlamak anlamında bir şeyler söylemek istiyorum. Şimdi Cumhuriyet Halk Partili vekillerimiz de kendi duygularını ve eleştirilerini paylaşırken Hasan Baltacı Bey dedi ki: "Ben yirmi dört saatte Hatay'a zor ulaştım." Şimdi, burada bazı zorluklar var, bunu görmek gerekir. Yani "Devletin imkânları gelmedi." demek de kolay, bazı eksiklikler olduğunu ben de görüyorum, ben de o şehirde depreme yakalandım, ben de arama kurtarmalara katıldım, başka partilerin vekilleri de bizim partimizin vekilleri de katıldı ama bazı zorlukları da bilmeniz gerekir. Sefer Bey anlattı ama hava yolunu söylemedi, belki unuttu onu, ben de onu söyleyeyim size.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Hâlâ su yok, tuvalet yok. Onu nasıl açıklıyorsunuz?

AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Şimdi, İzmir'deki Jandarma Tugayı bize yirmi dört saat sonra geldi. Yirmi dört saat sonra gelişinin sebebi şu: Adana Havaalanı'nı kullanabildi çünkü Gaziantep Havaalanı'nı Gaziantep yolu kapalı olduğu için kullanamadı, Hatay, Kahramanmaraş ve Adıyaman Havaalanları kullanılamadığı için Adana'ya indi.

OYA ERSOY (İstanbul) – Neden? Hatay niye kullanılamıyor?

BAŞKAN – Dinleyelim sayın milletvekilleri, lütfen.

AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Ama şunu bilmenizi istiyorum: Kahramanmaraş'ta Jandarmanın 3.200 askeri var. O gün sabah saat dokuzda ben de o çalışmadaydım, İçişleri Bakanlığına bağlı Jandarmanın 3.200 askeri Kahramanmaraş'taydı, bir gün sonra bu sayı 5 bini geçti yani eğer "Millî Savunma Bakanlığının askerlerini niye görmedik?" diyorsanız asker askerdir; Jandarmanın askeri de olsa Millî Savunma Bakanlığının askeri de olsa ama şunu bilin: 20 bin tane bağımsız bölüm yıkılmış bir anda, dünyanın en büyük depremi olmuş, 7,7'lik bir deprem olmuş. Eleştirmek çok kolay ama içinde bulunup mücadele edeni de takdir etmek gerekir.

Şimdi, bir vekilimiz dedi ki biraz önce -onu eleştirmek için söylemiyorum tabii ki eksiklikleri söyleyecek- sarı çizmeyle Bakanın orada poz vermesini eleştirdi ama Bakanın orada olması kıymetliydi, orada verdiği mesaj çok kıymetliydi, dedi ki: "Hemen deprem konutları yapacağız." E, şimdi, İYİ Partili Grup Başkan Vekilimiz dedi ki: "Hemen niye başlıyorsunuz?" Müzeyyen Hanım dedi ki: "Daha artçılar varken niye başlıyorsunuz?" Şimdi, vatandaşımız zor durumda, ağır bir deprem geçirmiş, onun barınma ihtiyacına dair ona bir mesaj vermek ve gereğini yapmaktan daha önemli bir şey var mıdır? Yok.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Mesaj vermek değil, sağlıklı kentler oluşturmak önemli.

OYA ERSOY (İstanbul) – Gerçek mesaj…

AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Şimdi, gereğini yapmaktan bahsediyorum bakın. Gereğini yapmaktan daha önemli bir şey yoktur.

Şimdi, memleketimi biliyorum ben.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Jeoloji, zemin etüdünü yaptınız mı?

AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Çevre ve Şehircilik Bakanlığı gelip memleketimde etüt çalışması yaptığında biz bu memlekette 5 Şubatta da yaşıyorduk, biz bu memlekette 2000 yılında da yaşıyorduk yani fay hattı neresi, sert zeminler neresi, bir de depremde hasar görmemiş yerlerle ilgili fikrim var benim. Bakanların da fikri var, teknik analizleri var, çalışmaları var. 2020 yılında Kahramanmaraş'ta deprem çalıştayı yapılmış ve Türkiye'nin en büyük AFAD lojistik merkezi, Kahramanmaraş'a

yapılmış. Yani şunu söylemek istiyorum: Bakanımızın gelip "Evet, Kahramanmaraş'ta şu alanlarda kısa sürede deprem konutu yapacağız." demesi, bence eleştirilecek bir konu değil, takdir edilecek bir konu. İçişleri Bakanımızla sabah saat dokuzda Trabzon Caddesi'nde karşılaştık, ben de sabah evimden çıkmıştım, geldiğinden haberim yoktu, Trabzon Caddesi'nde karşılaştık. 6 valiyle birlikte, Sakarya Valisiyle birlikte, Kocaeli Valisi Settar Bey'le birlikte, Kayseri Valisi… Sadece isim söylemiyorum, ismin arkasında koca bir ekip var, onu anlatmaya çalışıyorum yani ne kadar hızlı müdahale edildiğini anlatmaya çalışıyorum. Yetişilemedi mi? Yetişilemediği yerler oldu, söylüyorum ben size.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Kepçe götürdünüz mü insanları kurtarmak için?

OYA ERSOY (İstanbul) – Nereye yetişildi?

AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Kaç tane arkadaşım rahmetli oldu, ben biliyorum bunu ama ne kadar büyük bir deprem yaşadığımızı ve ne kadar zorluk yaşadığımızı bilin diye anlatıyorum bunu size. Devletin bütün imkânlarıyla orada olduğunu anlatmak için söylüyorum.

Bakın, Hasan Vekilimiz niye "Yirmi dört saatte Hatay'a zor ulaştım." dedi? Keyfinden mi yirmi dört saat sonra gitti? Hayır çünkü şartlar çok zordu, şartlar çok zordu, bunu görmenizi istiyorum.

Bakın, Cumhurbaşkanımız bir şey söyledi, dedi ki: "Bir yıl içerisinde bu konutları hızlıca yapalım." Şimdi, İYİ Parti Grup Başkan Vekilimiz de Müzeyyen Hanım da dedi ki: "Ya, bir yıl içerisinde konut yapmakta niye acele ediyoruz? Erhan Bey dedi ki: "Biz konut yapacağız, daha iyisini yapacağız ve kiralarla ilgili belirsizliği de ortadan kaldıracağız, kiraları da bir sisteme bağlayacağız. Depremden zarar gören vatandaşlarımıza kira yardımı yapacağız."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Şimdi, bu söylenilen konuşmaların içerisindeki en neti, en gerçekleştirilebilir olanı, sistematik olanı, bilgiye dayalı olanı Cumhurbaşkanımızın söylediği, dedi ki: "Bir yıl içerisinde depreme dayanıklı, daha yatay mimaride yapılmış konutlar yapıp vatandaşımıza teslim edeceğiz." Bu, vatandaşı düşünmek değil mi, vatandaşımızın hakkını hukukunu korumak değil mi, devletin imkânlarını vatandaşa kullanmak değil mi?

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Bu, vatandaşa hayal satmaktır, başka bir şey değildir.

AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Şimdi, siyasetin dışında konuşmak gerekir bunu. Eleştirileriniz başımızın üstüne, sizden de bizden de hepimizden vatandaşlar rahmetli oldu ama haksızlık da yapmak istemiyorum kimseye. Bakın, gelen sivil toplum kuruluşlarına haksızlık yapmak istemiyorum, ne kadar çok insan geldi ama ne kadar binanın başında olursak olalım hassas arama yapmayı bilen kişi olmadığı sürece oradakiler bir yığın oluşturdu. Arama kurtarma ekipleri de şunu yaptı, vatandaşlarımızın bundan şikâyet ettiği oldu ben şahidim ama şunu yaptı: Canlı sesi alıyorsa oraya yöneldi, canlı sesi almadığı yerlere daha sonra gitti. Çünkü 20 bin bina yıkılmış, elinizde 4.500 profesyonel ekip var…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özdemir, tamamlayalım lütfen.

AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – 20 bin bina yıkılmış, elinizde 4.500 teknik ekip var, doğal olarak ilk amacınız canlı kurtarmaya yöneliktir. Zaten öyle oldu. İkinci amacımız, cesetleri bir an önce çıkarabilmek. Üçüncü amacımız, insanlar aç kalmasın; dördüncüsü, korunabilsinler; beşincisi, sağlıklı ortamlarda korunabilsinler; altıncısı, iaşe ihtiyaçlarının devamlılığını sağlamak; yedincisi, geçici barınmadan daha korunaklı barınmaya geçmek. Biz kademe kademe bunu yapmaya çalıştık ve yaptığımıza da inanıyorum. Eksiklik var mı? Eksiklik depremin büyüklüğünden dolayı, şartların

zorluğundan dolayı eksiklik var ama devletin bütün imkânları, vatandaşımızın kendisinin çabaları ve Türkiye'nin her yerindeki sivil toplum kuruluşlarıyla bu kadar büyük bir badirede, daha kötü şartların içerisinde kalabilirdik; daha iyi, daha güzel, daha kolay çıkmaya çalıştık. "Mağduriyet yaşayan vatandaşlarımız hakkını helal etsin." dediğimizde hep eleştiriyorsunuz ama bu kadar mücadelenin içinde mağduriyet varsa da onlar haklarını helal etsinler.

OYA ERSOY (İstanbul) – Hangi mücadele? Mücadele yok mağduriyet var.

BAŞKAN – Evet, söz sırası Gaziantep Milletvekili Sayın Ali Şahin'de.

Buyurun Sayın Şahin.

AK PARTİ GRUBU ADINA ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, aziz halkımız; hepinizi saygıyla selamlıyor, depremde hayatını kaybeden her bir vatandaşımızı rahmet ve minnetle anıyor, yaralılarımıza Rabb'imden acil şifalar, aziz milletimize başsağlığı diliyorum.

Değerli arkadaşlar, ben 17 Ağustos depremini İstanbul'da yaşadım, 6 Şubat depremini ise İslâhiye'de, böyle olunca 2 depremi kıyaslama imkânım oldu. Eğer 17 Ağustosta 7,4 şiddetindeki depremi bir deprem olarak tanımlarsak 6 Şubattaki yaşanan deprem bir kıyametti, bir kıyamet simülasyonuydu. Aslına bakarsanız birçok milletvekili arkadaşımız benim de uzun süre bulunduğum -yirmi bir gün- Nurdağı'nı ziyaret ettiler ve orada karşılaştığımız, ağırladığımız arkadaşlarımız da yıkımın, depremin, felaketin büyüklüğü karşısında şaşkınlıklarını bizlerle paylaştılar.

Bir kere şunu söylemek lazım: Bu felaket, bu deprem aslında depremle ilgili bildiğimiz bugüne kadar bildiğimiz bütün bilgileri, bütün literatürleri yeniden sorgulatan bir süreç, bir deprem. Çünkü bugüne kadar depremle ilgili bildiğimiz hiçbir şey bu felaketin, bu depremin sonuçlarını tanımlayabilecek, açıklayabilecek türden değil.

OYA ERSOY (İstanbul) – Bilime sorarsanız açıklar.

ALİ ŞAHİN (Devamla) – Bir kere şunu açık yüreklilikle söylemek isterim: Bu, asrın depremi değil, asırların depremi. Neden derseniz, asırlardır ayakta duran bölgemizin, şehirlerimizin o kadim mabetlerini, kadim kalelerini, muhkem kalelerini yerle bir etti. Sadece son yüzyıl içerisinde inşa ettiğimiz değil, asırlardır ayakta duran, maalesef ki mabetlerimiz ve kalelerimiz de yerle bir oldu.

Tabii, mutlaka bu süreçten çıkartmamız gereken dersler olacak, çıkartmak da zorundayız. Eksikliklerimiz var mıdır? Muhakkak ki olmuştur ama bunları bir vicdan ölçeği içerisinde, gerçekten de doğruları ortaya koymak adına ölçümleyerek yapmamız gerekir. Bir kere bu depremi anlamamız gerekiyor. Nedir o? Bu deprem bütün deprem algılarını ortadan kaldıran ve dokuz saat içerisinde 7,7 ve 7,6 gibi 2 tane büyük depremi, 2 tane büyük yıkıcı depremi oluşturmuş bir felaket. Diğer bir husus, diğer coğrafyalarda rastlandığı gibi deprem 25 kilometre derinlikte, 30 kilometre derinlikte veya ne bileyim okyanusun şu kadar kilometre uzaklığında gerçekleşen bir deprem değil; 7,7 ve 7,6 depremleri 5 kilometre, 7 kilometre sığlıkta gerçekleşen ve son derece yıkıcı depremler.

Bu depreme müdahale edebilmeyi, yönetebilmeyi zorlaştıran diğer unsurlardan bir tanesi, 11 ilimizde ve 62 ilçemizde aynı anda meydana gelmiş olmasıdır. Diğer önemli bir husus, şehir merkezlerinin yıkılmış olması ve şehir merkezlerindeki depreme müdahale edecek olan itfaiye, belediye, emniyet, sağlık ekiplerinin de depremzede durumuna düşmüş olması.

Diğer önemli bir husus yani işi yönetilemez hâle, boyuta taşıyan diğer önemli bir husus, çevre, komşu illeri yani sadece fay hattı üzerindeki illeri ve şehirleri yıkmayıp yardıma gelebilecek komşu illeri de etkileyen, yıkan, büyük ölçüde ölümlere sebebiyet veren bir deprem olmuştur. Belki de en önemlisi, en zorluğu ise, en güçlüğü ise deprem günü ve takip eden gün içerisindeki olağanüstü iklim ve kış şartlarıydı. Bu maalesef ki depreme müdahaleyi engelleyen önemli faktörlerden biri oldu.

Bugün görüşerek formüle edeceğimiz Meclis araştırması da ilerleyen süreçte bu felaket sürecini muhakkak ki tüm boyutlarıyla ortaya koyacaktır. Elimizi taşın altına koyarak, bütün gerçeklerimizi ortaya koyarak, bu işten bir siyasi menfaat ve çıkar elde etme çabası içerisine girmeden önümüzdeki yüzyıllarımızı müemmen hâle getirmek adına bu çalışmaları yapmak hepimizin bir kere borcu.

Felaketin büyüklüğünü… Aslına bakarsanız, Doğu Anadolu Fay Hattı'nda gerçekleşen bu büyük yıkım, sadece bizim dersler çıkarmamız gereken bir şey değil, bütün bir dünyanın, yerkürenin, bütün devletlerin aslında afet yönetim süreçlerini yeniden gözden geçirmelerini gerektiren bir süreçtir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ŞAHİN (Devamla) – Bir dakika daha alabilir miyim?

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ALİ ŞAHİN (Devamla) – Nitekim, Amerika'da yayınlanan, gerçekleşen, yazılan, kaleme alınan birçok makalede Doğu Anadolu Fay Hattı, San Andreas Fay Hattı'yla ilişkilendirilmek suretiyle "Böyle bir deprem süreci bizi de bekliyor, bizim de tekrar afet yönetim süreçlerimizi gözden geçirmemiz gerektiği." şeklinde bir çıkarım yapmış durumdalar.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Fay yasası çıkarmışlar o yüzden.

ALİ ŞAHİN (Devamla) – Ben o süreçte şehrimizi, gazi şehrimizi, Nurdağı'mızı ziyarete gelen, acılarımızı paylaşan başta milletvekili arkadaşlarımıza, o süreçte olağanüstü mobilize olan sivil toplum örgütlerimize, koordinatör valilerimize; Mardin, Amasya ve Şırnak Valilerimize, geldiği ilk günden itibaren sadece gazi şehrimizdeki değil, bütün bir bölgeyi koordine eden Çevre ve Şehircilik Bakanımız Murat Kurum Bey'e, yine farklı belediyelerden -hiçbir siyasi ayrım gütmeden söylüyorum- bu sıkıntıyı, bu sorunu kendisine dert edinmiş…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım, tamamlayalım.

ALİ ŞAHİN (Devamla) – Bu sorunu gerçek anlamda siyasi noktaya taşımadan gerçekten dert edinmiş herkesi saygıyla selamlıyorum. Bu felaketin bir daha ne milletimiz ne de bir başka insanlık için yaşanmamasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Evet, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubundan son konuşmacı Sakarya Milletvekili Sayın Recep Uncuoğlu.

Buyurun Sayın Uncuoğlu.

AK PARTİ GRUBU ADINA RECEP UNCUOĞLU (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Meclis araştırması komisyonu kurulmasına dair verilen önergeler hakkında AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi, aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında 6 Şubatta yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremlerde hayatını kaybeden 45.089 vatandaşımıza, değerli milletvekillerimiz Yakup Taş ve Sıtkı Güvenç'e ve milletvekillerimizin akrabalarına Cenab-ı Allah'tan rahmet, yakınlarına sabırlar, aziz milletimize başsağlığı diliyorum ve tedavileri devam eden yaralılarımıza da acil şifalar niyaz ediyorum.

Ülkemizde, 6 Şubat 2023 günü Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7,7 büyüklüğünde ve yine, aynı gün Kahramanmaraş Elbistan merkezli 7,6 büyüklüğünde 2 büyük deprem meydana gelmiştir. Meydana gelen ilk depremde Doğu Anadolu Fay Hattı'nda 315 kilometre, 2'nci depremde ise kuzey kolunda 177 kilometre olmak üzere iki farklı hatta beş yüzyıldır stres biriktiren birden fazla fay segmenti, bilim insanlarının dahi öngöremediği bir şekilde dokuz saat arayla kırılmış, hem dünya genelinde hem de ülkemiz genelinde tarih boyunca görülmeyen en yıkıcı ikili depremler meydana

gelmiştir. Hem uydu görüntülerinden hem de arazi çalışmalarıyla tespit edilen yüzlerce kilometre uzunluğundaki yüzey kırığının Amanos segmenti üzerinde 4,7 metre, Pazarcık segmentinde 3,2 metre, Çardak Fayı'nda ise toplam 8 metreye varan maksimum atım yaparak yolları, yapıları ötelediği, arazi yüzeyinde büyük deformasyonlar yaptığı, büyük çöküntü alanları, kaya düşmeleri ve heyelanlar meydana getirdiği görülmüş ve bir kısmı 7'ye yakın büyüklükte olmak üzere 11 bini aşkın artçı deprem meydana gelmesine sebebiyet vermiştir. Art arda meydana gelen ve jeofiziksel açıdan ender görülen ikili deprem özelliğindeki depremler, ülkemize tarihinin en büyük deprem afeti olarak asrın felaketini yaşatmıştır. Bu büyük felaket sonucunda 4'üncü seviye uluslararası alarm durumu ilan edilerek yardım çağrısı yapılmış ve akabinde ülkemizde yedi günlük millî yas ilan edilmiştir. Bölgedeki illerimizin 62 ilçesinde, 10.190 köyünde çok ciddi kayıplara sebep olan, 110 bin kilometrekareden fazla alanda 14 milyon insanımızı etkileyen depremler hâlâ devam etmekte, ülkemiz olağanüstü bir deprem fırtınasına tutulmuş durumdadır.

Depremlerin gerçekleştiği andan itibaren kalbimiz, aklımız, dualarımız ve bedenimizle tüm Türkiye tek yürek olup bütün kamu kurum, kuruluşları, özel sektör, sivil toplum kuruluşları, yurt içi ve yurt dışından gelen arama kurtarma ekipleri ve binlerce gönüllülerimizle birlikte, tüm imkânlarımızla depremzede vatandaşlarımız için seferber olup yaşanan felaketin etkilerini en aza indirmeye çalışmıştır.

Deprem bölgesinde AFAD koordinasyonunda 35 bin kişilik ulusal ve uluslararası arama kurtarma ekipleri ile Emniyet, Jandarma, Millî Savunma Bakanlığı, UMKE dâhil olmak üzere 271 bin personel görev almıştır. Afet bölgesinde başta iş makineleri olmak üzere toplam 15 bin araç çalışmalarını devam ettirmektedir. Türk Silahlı Kuvvetlerimize, Sahil Güvenlik Komutanlığına, Jandarma Genel Komutanlığına, Emniyet Genel Müdürlüğüne, Sağlık Bakanlığına ve Orman Genel Müdürlüğüne bağlı 115 helikopter, 78 uçak ve 38 gemi bölgede görev almıştır. Afet, barınma, beslenme, psikososyal destek grupları oluşturulmuştur. Ayrıca, deprem bölgesinin ihtiyacı olan birçok alanda, aziz milletimizin yardım seferberlikleriyle bölgeye herkes elindekini ulaştırmaya çalışmıştır.

11 ilimizi birden vuran, özellikle Kahramanmaraş'ı, Hatay'ı ve Adıyaman'ı âdeta yerle bir eden bu depremlerde son tespitlere göre, yıkık, acil yıkılacak ve ağır hasarlı 203.958 binada 583.628 bağımsız bölümün, maalesef, yüzde 98'i 2000 yılı öncesi yapılardan oluşmaktadır. 2020 bina envanterine göre, ülkemizdeki 9 milyon 859 bin 771 binanın yüzde 79,5'i yani 7 milyon 838 bin 675 bina, maalesef, 2000 yılı öncesi yapılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

RECEP UNCUOĞLU (Devamla) – Yapı stokumuz zaman içerisinde nüfus artışı ve kentleşmeye bağlı olarak sürekli bir artış göstermiş, mevcut binaların yüzde 62'si 1970 ve 2000 yılları arasındaki otuz yıllık dönemde inşa edilmiştir.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Neyi değiştirir ki?

RECEP UNCUOĞLU (Devamla) – Ancak 2000 sonrası inşa edilen yapılar yapı stokumuzun toplamının ancak yüzde 21'i etmektedir. 1980'li ve 90'lı yıllar boyunca hızlı kentleşmenin ve denetimsiz yapılaşmanın sonucunda oluşan riskli yapı stoku sorununun açık şekilde ortaya çıkması ve depremlerde büyük yıkım ve can kayıplarının bu yapılarda meydana gelmesi, ülkemizde imar, mahallî idareler, afet, koordinasyon, kentsel dönüşüm ve yapı denetim uygulamaları ile tüm denetim mekanizmalarının yeniden gözden geçirilmesini elzem hâle getirmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

RECEP UNCUOĞLU (Devamla) – 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, mevcut yapı stokumuzun depreme dirençli hâle getirilmesi ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin mutlaka ve mutlaka artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla araştırma komisyonu kurulmasının ülkemiz, milletimiz ve geleceğimiz için yararlı ve faydalı olacağı kanaatinde olduğumuzu belirtir, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Gruplar adına söz talepleri karşılanmıştır.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.47

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.59

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 68'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan Meclis araştırması önergelerinin birlikte yapılan görüşmelerine devam ediyoruz.

Önerge sahibi olarak ilk söz İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Nuhoğlu.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; deprem araştırması önergesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Selamlarımı sunarım.

6 Şubattaki depremler, Doğu Anadolu Fay Hattı üzerinde bulunan 11 ilimizde etkisini göstererek yıkıcı olmuştur, on binlerce can kaybı ve yaralının yanında büyük maddi hasara yol açmıştır. Depremlerin sığ, birbirine yakın ve kısa zaman aralığında meydana gelmiş olması tabloyu ağırlaştırmıştır. Ölenlere rahmet, yaralılara acil şifalar, yakınlarını kaybeden ailelere ve Türk milletine başsağlığı dilerim.

Ülkemizin her yöresinden, kardeş ülke Azerbaycan'dan ve diğer ülkelerden kurtarma faaliyetlerine katılanlara, jandarma ve polis arama kurtarma ekiplerine, belediyelerin itfaiye ekiplerine, AFAD, DAK ve UMKE ekiplerine, madencilerimize ve bütün gönüllü vatandaşlarımıza şükranlarımı sunarım. Allah bu gibi korkunç afetlerden korusun.

Cumhurbaşkanı depremden bir gün sonra "Devletimiz tüm kurumları, personeli, aracı gereci, imkânlarıyla depremin ilk anından itibaren seferberlik ruhuyla felaket bölgelerinde çalışmaya başlamıştır." demiştir. Depremin ilk anından itibaren bölgedeki faaliyetleri koordine etmekle görevli devlet kuruluşu AFAD'tır ancak AFAD görevine zamanında başlayamadı. Dolayısıyla, üstlendiği görevler aksadı, tam bir fiyasko yaşandı ilk günlerde. Deprem sabahından itibaren bütün bölgeden "Enkazdan sesler geliyor ama yardım ve kurtarma ekipleri yok, ne olur yardım edin." telefonları aldık. Arama kurtarma çalışmaları ilk gün başlamalıydı. Hazırlıksız olunması yüzünden ne yazık ki nice canlar kurtarılamamıştır. Böyle olmasında hiç şüphesiz sorumluluğu olan herkesin ama özellikle, zamanında görevlerini gereği gibi yapamayan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği, İçişleri ve Millî Savunma Bakanlarının vebali büyüktür.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanı bilgileri kimlerden aldıysa söyledikleri doğru değildi. İlk günlerde koordinasyon sağlanamadı, toplanma alanları yoktu, yardım konteynerleri yoktu, su yoktu, ekmek yoktu, ilaç yoktu, battaniye yoktu, çadır yoktu, velhasıl acil ihtiyaç duyulan hiçbir şey yoktu; yollar kapanmıştı, haberleşme yavaşlatılmıştı; gelen yardımların nereye, nasıl ulaşacağını bilen de yoktu. Hiç kimse felaketin büyüklüğü arkasına sığınmasın; başarısızlığın sebebi tektir, devleti yönetenlerin acizliği ve işin ehline verilmemesidir. Ben deprem bölgesinde gördüklerime ve dinlediklerime inanıyorum. İktidar mensupları ve yandaş televizyon kanalları bölgedeki gerçekleri yansıtmıyorlar, kendi başına bırakılan ve büyük mağduriyet yaşayan halkımızın ahı elbette yerde kalmayacaktır.

Değerli milletvekilleri, afet büyük, felaket çok büyük. Afeti önlemek mümkün değil; ne zaman olacağı bilinmiyordu ama olacağı biliniyordu. O hâlde niçin bu denli hazırlıksız yakalandık? Bizim itirazımız bunadır. Afet yönetimi konusunda ülke olarak hazırlıksız yakalandığımız hususlardan birincisi, yapı stokunun güvenli hâle getirilmemesidir. Bu konuda tek sorumlu iktidardır demiyorum ama Türkiye'yi tek başına yirmi seneden fazla yöneten iktidarın payı elbette çok fazladır.

İkinci husus, acil müdahale konusunda gösterilen sorumsuzluk ve acizliktir; bunun tek sorumlusu ise iktidardır. Amacım, tek adam rejimini ve iktidarı yerden yere vurmak değildir, eksiklikleri dile getirerek ülkeyi yönetenlerin dikkatini çekmektir. Afetin büyüklüğü doğrultusunda herkesi sakin ve aklıselimle düşünmeye davet ediyorum, ne yapılması gerektiğini de en özet şekliyle bir kez daha hatırlatmak istiyorum.

İzmir depremi sonrası Mecliste kurulan Deprem Komisyonu raporunun kaldırıldığı raftan indirilerek bütün önerilerin ciddiye alınması ve acilen uygulamaya konulması gereklidir. Son dönemde torba kanunlara sokuşturularak değişiklik maddelerinin ilave edildiği imar, yapılaşma ve afetle ilgili bütün kanuni düzenlemelerle birlikte kararnameler, yönetmelikler ve eylem planları bilimsel ve bütüncül olarak düzeltilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HAYRETTİN NUHOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim.

Yapı güvenliğinin millî güvenlik sorunu olduğu gerçeğiyle, bundan sonra iktidar ve yerel yönetimler bilim insanlarını ve mühendis odalarını çözüm ortağı olarak kabul etmelidir. Planlama, projelendirme, uygulama ve denetim hizmetlerinin hepsi önemlidir ve eksiksiz yürütülmelidir. Seçim sonuçlarını etkilemeye dönük algı yaratmak için bir yılda kalıcı konutları yapma sözü vermek gerçeklerle ve devlet ciddiyetiyle bağdaşmaz.

Değerli milletvekilleri, büyük milletler böyle büyük felaketlerden güçlenerek çıkmayı başarırlar. Biz de Türk milleti olarak inşallah bunu başaracağız. Eksik olan sadece siyasi iradedir, o irade de artık görünen seçim sandığıyla ortaya çıkacaktır.

Bir kez daha, hayatını kaybedenlere rahmet, yakınlarına ve Türk milletine başsağlığı diler, saygılar sunarım.

BAŞKAN – Önerge sahipleri adına ikinci söz Mersin Milletvekili Sayın Baki Şimşek'e aittir.

Buyurun Sayın Şimşek.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 Şubat 2023 Pazartesi günü meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, depreme dirençli yapı stokunun oluşturulması ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin arttırılması için alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla Meclis araştırması komisyonu kurulması üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

6 Şubat 2023 tarihinde Pazarcık ilçesi merkezli 7.7 büyüklüğündeki deprem ile Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğündeki deprem çok sayıda can kaybı ve yıkıma yol açmıştır. Depremin hemen akabinde, Hatay, İskenderun, Kırıkhan, Kumlu, Hassa, Nurdağı, İslâhiye, Kahramanmaraş, Afşin, Göksun, Elbistan başta olmak üzere, Milliyetçi Hareket Partisi milletvekillerimiz ve Ülkü Ocaklarımızla beraber deprem bölgesini ziyaret edip bir nebze olsun acılarını paylaşmaya, yaralarını sarmaya ve vatandaşlarımızın yanında yer almaya çalıştık. Bu vesileyle, depremde 45 bine yakın can kaybı olmuş, 165 binin üzerinde bina, yüz binlerce bağımsız bölüm yıkılmıştır. Hayatını kaybeden vatandaşlarımızın yakınlarına başsağlığı, yaralılara acil şifalar diliyorum.

Depremler yaşadığımız coğrafyada sık sık karşı karşıya kaldığımız ve sürekli ağır bedeller ödediğimiz doğal afetlerdir. Bu gerçekleri unutmadan gerekli önlemleri almak, dayanıklı binalar yapmak, mühendisliğin ve inşaatın tüm tekniklerini kullanarak can kayıplarının önüne geçmek hepimizin boynunun borcudur. Bugünden sonra, sadece 11 ilin değil tüm Türkiye'nin gündemi deprem gerçeğine karşı gerekli çalışmaları yapmak olmalıdır. Deprem bölgesinde, özellikle fay hattına yakın bölgelerde yıkımın ve can kaybının çok fazla olduğunu, zeminin sorunlu olduğu bölgelerde zemin sıvılaşması sebebiyle çok sayıda binanın çöktüğünü, binalar sağlam olsa bile zemin kötü olduğu için yıkılmış binlerce bina gördük. Proje, mühendislik ve inşaat tekniklerine uyulmaması, gerekli beton, demir ve işçilik kalitesinin eksik olması, kısmen de zemini iş yeri olup kolon kesme gibi sebeplerle ağır yıkımların olduğu görülmüştür. Bir diğeri de özellikle kırsal köylerde, eski yapılarda ve eski binalarda yıkımlar olmuştur.

Dolayısıyla yarın çok geç olabilir, bugünden herkes elini taşın altına koymalı, sorumluluk anlayışıyla hareket etmelidir. Radikal kararlar almak, acilen riskli binaları tespit edip risk oranlarına göre kentsel dönüşüme başlamak mecburiyetindeyiz. Deprem gerçeğine göre acil imar planları, sağlam zeminler üzerine uygun kat yüksekliklerinde sağlam binalar yapmak ve çok iyi denetim yapmak mecburiyetindeyiz. Yaşadığımız deprem gerçeği, binanın boyasından, konforundan ziyade sağlamlığının ne kadar önemli olduğunu göstermiştir. Mutlaka yatay mimariye önem vermek mecburiyetindeyiz. Kentsel dönüşüm projelerinde, kentsel dönüşüm alanlarına gidip şov yapmak yerine, bu dönüşümün önemini vatandaşlarımızla paylaşmak mecburiyetindeyiz ve ivedi bir şekilde kentsel dönüşüm projelerine hız vermek mecburiyetindeyiz.

Tektonik mimarisi, jeolojik yapısı, meteorolojik özellikleriyle Türkiye'miz doğal afetlerin risk ve tehlikelerine her zaman açıktır. Türkiye, dünyanın en başta gelen deprem kuşaklarından birinin üzerindedir, son yirmi üç yılda 4.5 üzerinde 39 deprem olmuştur. 1999 Gölcük depreminden sonra zemin etütlerinde ve hazır betonda zorunluluk getirilmiş, Deprem Yönetmeliği çıkarılmıştır. Son depremlerden sonra komşu il valilerinin deprem bölgesinde görevlendirilmesi ve o valilikteki TEDAŞ'ından diğer kurumlarına kadar, TELEKOM'una kadar bütün kurum personellerinin o bölgede görevlendirilmesi çok yerinde bir karar olmuştur, sorunların çözümünde kolaylık sağlamıştır.

2021 yılında Bakanlık 6,7 milyon riskli yapı tespit etmiş, bunların dönüştürülmesi gerektiğini belirtmiştir. Kaybedecek zamanımız yoktur, oyalanmaya hakkımız yoktur; devlet-millet el ele verip, Türkiye tek yürek olup bunların da üstesinden gelmek zorundayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

BAKİ ŞİMŞEK (Devamla) – Gün birleşme günüdür, gün dayanışma günüdür; herkes üzerine düşen sorumluluğu siyasi hesapları bir kenara bırakarak yerine getirmek mecburiyetindedir. Bu ülkenin geleceğini beraberce inşa etmek zorundayız.

Dile kemik, zihne fren, insana insaf şarttır. İzmir'deki Rıza Bey Apartmanı çöktüğünde sadece 1 tane enkazı kaç günde kaldırdığımızı unutmayalım. Burada sadece kepçenin, vincin olması yetmiyor; altta canlı olduğu için, o canlıya bir zarar verilmemesi için gayret gösteriliyor. 165 bin binanın yıkıldığı, yüz binlerce bağımsız bölümün yerle bir olduğu bir depremde insafı elden bırakmamamız gerekiyor. 800 bin insanımızın depremden zarar gördüğünü bir hafta içerisinde tespit edip e-devlet üzerinden bu insanlarımızın hesaplarına para aktaran, onların derdine derman olmaya çalışan bir Türkiye Cumhuriyeti vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son sözlerinizi alayım.

BAKİ ŞİMŞEK (Devamla) – Bu duygu ve düşüncelerle hepinizi saygıyla selamlıyor, hayırlı çalışmalar diliyorum.

BAŞKAN – Söz sırası İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nda.

Buyurun Sayın Kenanoğlu.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu komisyon bu Meclisin, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuracağı 11'inci komisyon olacak. Şimdi, şurada, ben, daha önce kurulan -1999 ve 2010 dâhil- komisyonların raporlarını derledim. İlk komisyon 1962'de kurulmuş. Şimdi, 1962'den 2010'a kadar böyle bir rapor çıkmış. Bundan önce de -benim de yer aldığım- 2021 yılında bu rapor çıktı. Burada -bu 9, bu 10- şimdi 11'inciyi kuruyoruz.

Şimdi, 1962'deki rapora baktığımda dikkatimi çeken şuydu: O zaman da çadır sorunu vardı -yani konuşuluyor- şimdi de çadır sorunu var; insanlar çadır diye feryat figan ediyorlardı 1962'de ve gelmişiz 2023'e, insanlar hâlâ çadır diye feryat figan ediyorlar.

1962'teki raporda bir diğer husus da şu: "İyi bir şehir planlaması olmalı." önerisi var ve bu konuda yoğunlaşılmış, konuşulmuş. Şimdi, geliyoruz 2023'e yani 1962'ten 2023'e geliyoruz ve hâlâ bütün konuşmacılar -iktidarı, muhalefeti, Cumhur İttifakı, Millet İttifakı hepsi- hep aynı şeyi söylüyoruz: "İyi bir şehir planlaması olmalı; işte, fay hatları üzerinde olmamalı, binalar yüksek olmamalı, depreme dayanaklı olmalı." filan. 1962'ten bu tarafa bu Mecliste hep aynı şeyler konuşuluyor.

Şimdi, kurulacak olan bu komisyon ne yapacak? İşte, kurulacak olan komisyonun bunları tekrar etmemesi gerekir yani bunları tekrar etmek için bir komisyon kuracaksak gerek yok, burada her şey yazıyor zaten. Dolayısıyla, bizim kuracağımız komisyon… Bunlar niye yapılmadı? Yani hâlâ "çadır ihtiyacı" diye insanlar niye feryat figan ediyorlar? Çadırlar niye yetişmiyor? Türkiye'nin çadır ihtiyacı nedir? Bu çadırlar niye yapılmıyor; daha doğrusu, bu çadırlar niye depolarda bekledi, kim sattı bunları? Bunun sorumluları kimler, kim göz yumdu? Bunun hesabını soracak bir çalışmanın yürütülmesi lazım ki bir daha yapılmasın.

Şimdi, Kızılay Başkanının keyfine diyecek yok, tuzu kuru; hesap da sorulmadığı zaman, yarın öbür gün herkes aynı şeyi yapacak burada. Dolayısıyla, yeni bir rapor hazırlamanın bir anlamı yok. Dolayısıyla, bu raporları işte burada kurulacak komisyon… Neden bunlar yapılmadı? 1962'ten bu tarafa şehir planlaması üzerine laflar edilirken bunlar niye yapılmadı? İmarlar düzenlenirken neden zemin etütleri yapılmadan, jeolojik araştırmalar yapılmadan kentler yeni imarlara açıldı, bunlara neden dikkat edilmedi? Bunlara kim sebep oldu, kim ruhsat verdi? Bütün bunlarla ilgili çalışma yapılması gerekiyor.

Şimdi, şu konulara katılmıyorum arkadaşlar -ikinci bir konuşmam olacak orada değineceğim- yani "asrın felaketi" "dünyanın en büyük depremi" filan, bunların hepsi hikâye; böyle bir şey yok, bunu da öbür konuşmamda anlatacağım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, şöyle bir durum var: Burada hani deniliyor ki -bizim isimlerimizi gazetelere de geçmişler böyle- "Kentsel dönüşüme kimler karşı çıktı?" filan diye. Şimdi, biz, kentsel dönüşüme tabii ki karşı çıkacağız, siz bir kere rant odaklı bir bakış açısıyla kentsel dönüşüm yaparsanız, rant odaklı bir bakış açısıyla riskli alanları ilan ederseniz biz buna karşı çıkarız. Ben İstanbul Milletvekiliyim, İstanbul'da riskli alan ilan edilen yerlere bakın: İstanbul, Ümraniye Elmalıkent, Tozkoparan, Fulya -mezarlıklar da var bunun içinde, ayrı bir konu- Beyoğlu Fetihtepe, Beykoz Tokatköy, Kadıköy Fikirtepe, Üsküdar Kirazlıtepe, Fatih Sulukule gibi gidiyor. Şimdi, baktığınız zaman buraların deprem riski açısından önceliği var mı?

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Var var, Tozkoparan'ın var.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Var mı?

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Tozkoparan'ı üflesen yıkılacak.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Tozkoparan'da tek katlı evler var, tek katlı.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Üflesen yıkılacak ya.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Öyle değil.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Bağcılar'ın daha çok ihtiyacı var, Esenler'in daha çok ihtiyacı var. Bunun gibi çok fazlasıyla deprem riski olan yerler var.

OYA ERSOY (İstanbul) – Bağcılar, Beylikdüzü…

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Şimdi, burada, öncelik olan sıralamayı yaparsın. Ya, Üsküdar Kirazlıtepe, Kadıköy Fikirtepe, Beykoz Tokatköy; bunlara ne diyorsunuz?

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Benim kardeşim oturdu orada ya!

OYA ERSOY (İstanbul) – Nasıl olacak, kaç katlı?

BAŞKAN – Karşılıklı konuşmayalım.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Şimdi, dolayısıyla burada, siz imar planlarını rant odaklı yaparsanız sonuçta biz bunlara, rant odaklı risk alanı ilanına ve imar planlarına karşı çıkarız; bu böyle değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Bitiriyorum.

Arkadaşlar, bu Deprem Komisyonunda biz bir şey önerdik; şu anda önümüzdeki, depremzedelerin yaşadığı risklerden bir tanesi, hasar durum meselesi. Şimdi, hasar durumu şöyle yapılıyor: Hafif hasarlı, orta hasarlı ağır hasarlı. Ya, depremde orta hasar diye bir şey olabilir mi? Yani işte, kolonlarda küçük çatlaklar varsa buna orta hasar diyecekmişiz.

MELİHA AKYOL (Yalova) – Kolonda değil.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Şimdi, böyle bir şey yok, depremde ya hafif hasarlıdır…

MELİHA AKYOL (Yalova) – Var, var.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Eğer yönetmeliğe koyarsanız olur tabii ki, siz tutup "orta hasarlı" diye bir kavram koyarsanız olur. Ama bu orta hasarlılar ne oluyor biliyor musunuz? Bu hasar durumları zemin etütlerine bakılmadan yapılıyor; ya, siz sadece binaya bakarak hasar durumu tespiti yapıyorsunuz. Şimdi, siz burada, zemine bakmadan binaya orta hasar veriyorsunuz ve ilk depremde orası yıkılıyor. Ev sahipleri ne yapıyorlar? Buralara boya badana yapıyorlar, kiracılara kiraya veriyorlar, kendileri terk ediyorlar, ondan sonra kiracılar o göçüğün altında kalıyorlar.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Ankara Milletvekili Sayın Tekin Bingöl.

Buyurun Sayın Bingöl.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – "Böylesi trajik bir olayın ardından hiçbir şey olmamış gibi göreve devam etmek imkânsızdır." Bu, siyasi bir iradenin bakışıdır; bu siyasi irade, komşumuz Yunanistan'da vuku bulan tren kazasıyla birlikte hayatını kaybeden 46 kişinin ardından Yunanistan'daki Ulaştırma Bakanının açıklaması. Anında, daha o kazanın niçin gerçekleştiği tespit edilmeden, makinist hatası mı, yol hatası mı, sinyalizasyon hatası mı belli değil; hemen gereğini yapıyor. Çok merak ediyorum, Türkiye'deki siyasi irade yani Adalet ve Kalkınma Partisi komşudaki bu gelişmeyi nasıl yorumlayacak, ne diyecek? Çok merak ediyorum "O, onların işi." deyip geçiştirecek mi?

Bakın, o gün, o depremin yaşandığı gün Türkiye'nin bir ucundan bir ucuna, İbrahim Peygamber'in ateşine ağzına bir damla su alıp koşturan karınca misali vatandaşlarımız "Oraya ne yaparız?" diye koşturdular, ayrımsız. Peki, Türkiye'deki siyasi irade ne yaptı? Günler sonrasında oraya gittiler, insanlara küfrettiler, hakaret ettiler ve bazıları AFAD'ın çadırlarının önünde gülerek, birbirleriyle şakalaşarak o deprem bölgesinde kanayan yürekleri daha fazla kanattılar. İşte Yunanistan'daki siyasi irade, işte Türkiye'deki siyasi irade; arada bu kadar büyük bir fark var.

Başka bir şey, şimdi, Cumhurbaşkanı diyor ki: "Ben 2 kez deprem bölgesine gittim." Ya, Allah aşkına, Cumhurbaşkanına gazete okutmuyor musunuz, televizyon izlemiyor mu, sosyal medyayı takip etmiyor mu ya da siz gerçekleri görmesin diye engelliyor musunuz? Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu 3 kez gitti, hafta sonu bir daha gidecek, hafta sonu bir daha gidecek ve ardı arkası kesilmeyecek. Bizim milletvekillerimizin hepsi, şu anda bile, yollarda seferber olmuşlar, hiçbir şekilde siyasi rant elde etme hesabı gütmeden deprem bölgesinde, orada çalışıyorlar.

Bir başka şey, yine, Cumhurbaşkanı diyor ki: "Ya, depremleri önleyemeyiz ki." Elhak depremleri önleyemeyiz ama bir şey yaparız, yapacağımız iş o depreme yönelik tedbir alarak; bilimi, aklı ve çağdaşlığı kullanarak o depremin zararlarından yurttaşlarımızın etkilenmesini engelleriz. Bu yapılıyor mu? Yapılmıyor.

Şimdi, bakın, 2003 yılından bugüne kadar depremle ilgili 200'ün üzerinde araştırma önergesi verilmiş, bunların bir kısmı dönem sonuna bırakılmış, bitmiş, bir kısmıysa sırayla "gündemde, gündemde, gündemde" diye yazılıp raflarda duruyordu yani değerli milletvekilleri, bu büyük acı yaşanmadan önce gerçek anlamda bir deprem komisyonu kurulsaydı, gereği yapılsaydı da bu acıları yaşamasaydık.

Şimdi bir deprem komisyonu kurulacak, bundan önce sadece AKP döneminde kurulan komisyonlardan ne farkı var? Zamana yayılıyor, sümen altı edilecek. 400, 500 sayfalık o komisyon raporları var ya; sadece depremle ilgili değil, diğer başka nedenlerle kurulan komisyon raporlarının hangisinin gereği yapıldı Allah aşkına, hangisi ciddiye alındı? Hangisinde bu ülkenin menfaatine "Ya, şu komisyon raporlarına bakalım da feyzalalım, bir şeyler yapalım, bu ülkenin insanları zarar görmesin." denildi? Hiçbirinde. Hepsi Meclisin tozlu raflarına kaldırıldı. Şimdi bir deprem komisyonu kurulacak; kurulsun, her türlü katkıyı arkadaşlarımız verdi, vermeye hazırız ama bir şey söyleyeyim mi, bu siyasi irade olduğu sürece onlarca komisyon raporu çıksa bile nafile çünkü siyasi iradenin bakışı farklı bir şey. Nasıl? Kızılay. Nasıl? AFAD. Sizin yönetiminizde, sizin yönlendirmenizle idare edilen bu kurumlar asla gerçek görevlerini ifa etmiyorlar; rant, rant, rant!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Teşekkürler.

Bakış açısı budur ve Kızılay da bugün sadece ve sadece rant odaklı bir bakış açısıyla perişan edildi, hayır kurumu rant kurumuna dönüştürüldü. Bu komisyonun içerisinde mutlaka ama mutlaka çok önemli bir kısım Kızılaya ayrılmalı. Kızılayda yaşanan olumsuzluklar açığa çıkarılmadan, bundan sonra orası düzene getirilmeden, ıslah edilmeden, Allah göstermesin, yaşanabilecek bir başka felakette yine Kızılay konuşulacak, yine AFAD konuşulacak. Yapılması gereken iş, bu komisyon kurulduğunda tez elden AFAD gözden geçirilmeli, her türlü en ufak ayrıntısına kadar Kızılayda yaşanan o rant anlayışı mutlaka açığa çıkarılmalı ve gereği yapılmalı.

Buradan sesleniyorum: Şu komşundaki siyasi iradedeki gibi bir parça, bir parça vicdanını, merhametini, onurunu koruyan birisi varsa çıksın, istifa etsin; bari en azından bir tane örneğimiz olsun.

Saygılar sunuyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Onlar bakan, bizimkiler memur.

BAŞKAN – Önerge sahipleri adına son konuşmacı Kocaeli Milletvekili Sayın İlyas Şeker.

Buyurun Sayın Şeker.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, dirençli yapı stokunun oluşturulması, kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılmasına yönelik meclis araştırması önergesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla hürmetle selamlıyorum.

Depremde vefat eden tüm vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 Şubat Pazartesi günü ülkemizi yasa boğan ve "asrın depremi" olarak da adlandırılan, 11 ilimizi kapsayan, bunun dışında birçok ilimizde hissedilen, hatta güneydoğu sınırımızdaki komşu ülkelerde dahi can kaybına neden olan Kahramanmaraş merkezli 7 kilometre derinlikteki 7,6 ve 7,7 büyüklüğünde arka arkaya yaşanan, çok büyük yıkıcı etkisi olan 2 depremi ülke olarak yaşadık ve ciddi anlamda sarsıldık. Ülkemizin yaklaşık yedide 1'ini yani 110 kilometrekarelik alanı; il, ilçe, mahalle, köy olmak üzere toplam 10.263 yerleşim yerini ve 14 milyon vatandaşımızı da direkt etkileyen bir deprem oldu. Çok sayıda can kaybına ve maddi hasarlara da neden olmuştur. Bilim insanlarının dahi öngörmediği şekilde dokuz saat arayla 2 büyük deprem yaşanmış, her 2 deprem toplam 492 kilometre uzunluğunda fay hattının kırılmasına da vesile olmuş.

Değerli milletvekilleri, depremin ilk saatlerinden itibaren bölgeye yeni yöneticilerle birlikte arama kurtarma ve ilk yardım ekipleri sevk edilmeye başlandı. Örneğin, Kocaeli Valimiz ve Büyükşehir Belediyemiz aynı gün Kahramanmaraş'a görevlendirildi ve orada göreve başladılar. Büyükşehir belediyelerimiz, ilçe belediyelerimiz, bugüne kadar 10 bini aşkın… İlçe belediyelerimiz, STK'lar ve gönüllüler depremin daha ilk gününden itibaren yüzlerce iş makinesiyle birlikte bölgeye gidip arama kurtarma çalışmalarına iştigal ettiler. Diğer taraftan, yardım toplama merkezlerinde gelen yardımları tasnif etmek, ambalajlamak ve tırlara yüklemek için yediden yetmişe yaş grubunda bütün insanlarımız "Gün birlik olma günü." diyerek çalışmalara gönüllü olarak katıldılar. Hani "Z kuşağı" diye tanımlanan gençler vardı ya, onların hepsi gönüllü olarak bu yardım merkezlerinde gelen gıda ve malzemeleri deprem bölgesine bir an önce yetiştirmek için gece gündüz demeden canla başla çalıştılar. İyi ki varsınız gençler, bizler sizlerle gurur duyduk, sizlere ve sizleri yetiştiren anne-babalarınıza teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, an itibarıyla Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ve ilçe belediyelerimiz belediye başkanlarımızın başkanlığında Hatay ve Kahramanmaraş'ta enkaz kaldırım işlerinin yanı sıra belediye hizmetlerini, sıcak yemek hizmetlerini ve sağlık hizmetlerini vermeye devam ediyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1999 depreminde enkazdan çıkan ve Merve ile Tuba kızlarımı kaybeden bir kişi olarak depremin ne anlama geldiğini, devletin gücünün ne kadar önemli olduğunu bilen birisiyim. Deprem kuşağında yaşıyoruz, öncelikle, 2000 yılı öncesi yapılmış depreme dayanıksız ciddi bir bina stoğumuz var. Bu binaların tıpkı bugüne kadar yaşadığımız depremlerde olduğu gibi, olası bir depremde yıkılma ve can kaybına neden olacakları aşikârdır. Devletimiz bu binaların yenilenmesi için her türlü imkânları vatandaşımıza sunmakta. Depreme dayanıksız binalar bir an önce kentsel dönüşüm kapsamında devletin sunduğu avantajlarla yenilenmeli. Hatay'da, İstanbul'da, Afyonkarahisar'da ve birçok ilimizde olduğu gibi vatandaşı yanlış yönlendirerek kentsel dönüşümlere engel olmayalım ne olur.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Siz Afyon'da kentsel dönüşüm değil, rantsal dönüşüm yaptınız!

İLYAS ŞEKER (Devamla) – Kentsel dönüşüme engel olmak tıpkı Hatay'da olduğu gibi insanların ölümüne sebep olmaktır. Çünkü kentsel dönüşüm depremde koruyucu hekimlik görevi üstlenmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

İLYAS ŞEKER (Devamla) – AK PARTİ hükûmetlerinde tüm engellemelere rağmen bugüne kadar 3,2 milyon konut kentsel dönüşüm kapsamında yenilendi, İstanbul başta olmak üzere, toplam 250 bin konutun da yapımı devam ediyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu konuda milletvekili olarak bizlere ve siyasi partilere önemli görevler düşmektedir. Vatandaşı doğru bilgilendirme mecburiyetimiz vardır. Oy hesabıyla vatandaşı yanlış yönlendirmek, kentsel dönüşüme engel olmak vatandaşın ölümüne sebep olmaktır. İnancımız "Bir insanın ölümüne sebep olmak bütün insanlığın ölümüne sebep olmakla eş değerdir." diyor.

Araştırma komisyonunun kurulmasının faydalı olacağını düşünüyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Meclis araştırması önergeleri üzerinde birlikte yapılan görüşme tamamlanmıştır.

Şimdi, Meclis araştırması açılıp açılmaması hususunu oylarınıza sunacağım: Kabul edenler...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bir dakika…

Sayın Başkan, grup başkan vekillerine söz verecektiniz.

BAŞKAN – Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Meclis araştırmasını yapacak komisyonun 21 üyeden kurulmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyonun çalışma süresinin, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üyenin seçimi tarihinden itibaren başlamak üzere üç ay olmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyonun gerektiğinde Ankara dışında da çalışabilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, Grup Başkan Vekilleri en son eleştirilere cevap versin diye bir anlaşmamız vardı, o konuda eğer söz verirseniz kendimizi ifade etmek isteriz.

BAŞKAN – Peki, yerinizden söz veriyorum.

Grup Başkan Vekillerine ikişer dakika söz veriyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – İkişer dakika yetmeyebilir efendim ama…

BAŞKAN – Buyurun, yani sataşmadan bir sözse süresi iki dakika biliyorsunuz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Toplu olduğu için, hepsine…

BAŞKAN – Şimdi, herkesin mutabakatıyla çıkan bir araştırma önergesi, herkesin katıldığı bir araştırma önergesi... Çok büyük acılar yaşadık, herkes acılarını kürsüde ifade etmeye çalıştı eksiklikleri ile yapılanlarla. Yani böyle güzel bir ortamda konuyu tamamlayalım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Zaten biz de yapılması gerekenleri söyleyeceğiz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç, yetmediği takdirde süreyi tamamlarız, merak etmeyin.

Buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

38.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, (10/6996, 7004, 7005, 7006, 7007, 7009, 7010, 7024, 7026, 7034, 7035, 7036, 7037, 7038, 7039, 7040, 7041, 7042, 7043, 7044, 7045, 7046, 7047, 7048, 7049, 7050) esas numaralı Meclis Araştırması Önergelerinin üzerinde MHP Grubu adına Sefer Aycan'nın ve önerge sahibi olarak Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ve deprem öncesi alınması gereken tedbirlere ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle hepinize saygılarımı sunuyorum.

Sefer Hocamı çok severim, saygı da duyarım, konuşmasını da çok dikkatle dinledim. Deprem büyük mü? Büyük, büyük bir deprem. Gerçi hangi enkazın altındaysan en büyük deprem orasıdır, enkazın altında kaldığın depremdir. Şimdi, mesele, böyle bir depremden sonra hepimizin konuşması gereken şey "Ne yapılmadı, ne yapılması gerekiyor?" Az önce Sayın Kocaeli Milletvekili burada "Ben depremden çıktım." dedi, ben de depremden çıktım. Her yıl deprem yıl dönümünde Hocam, çıkıyorum, anlatıyorum. Ailemle beraber çıktım, ilk aklıma gelen "Ailemi nereye götüreceğim?" "Toplanma bölgesi" diye bir kavram yok. Biz dedik ki: Toplanma bölgesini yapalım. Sevgili Hocam, toplanma bölgesi, eğer, sadece çorak bir arazi ise hiçbir işe yaramaz. Toplanma bölgesinde -deprem için toplanan vergilerle yani 98 milyar lirayla- bir çadır deposu varsa, su deposu varsa, orada mobil yemekhane için bir depo varsa, konserve yiyeceklerle ilgili bir depo varsa ve sizin de ifade ettiğiniz gibi, altı ayda bir bunlar kontrol ediliyorsa ve ilk yardım için orada bir depo varsa, bunun bir anlamı vardır. Şimdi, bunu konuşmayacak mıyız arkadaşlar ya, bunu söylemeyecek miyiz?

Şimdi, ben ailemle beraber çıktım, yanımdaki 5 katlı bina yıkılmış, oradan ses geliyor. Ben ilk önce ailemi alacağım, toplanma bölgesine götüreceğim. Toplanma bölgesine gittiğimde…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Türkiye Cumhuriyeti'nin ordusu NATO'daki en büyük 5'inci ordu, en büyük 5'inci ordu, dünyanın 16'ncı ordusu Türkiye Cumhuriyeti'nin ordusu. İstihkâm bölükleri, bozulan yerlere köprü yapacak gücü olan, tank geçirecek gücü olan ordumuzun, oradan ilk yardım malzemelerinin geçirilmesi için yolları derhâl onarması gerekiyor, derhâl; ordumuzun hemen intikal etmesi gerekiyor.

Millî Savunma Bakanına ben önerdim, benim odamda, o da büyük bir memnuniyetle kabul etti. Bedelli askerlik yapıyoruz, sevgili milletvekili arkadaşlarım, "Bedelli askerlik yapanlara bir buçuk ay, bir ay orada yatacaklarına, afetle ilgili eğitim verelim." dedim, "Harika bir fikir." dedi Millî Savunma Bakanı ve "onlara sefer görevi çıkartalım." dedim. Hiç olmazsa o çocuklarımız da "Biz parayla askerlik yaptık." demesinler, "Biz sefere hazır askerleriz." desinler. Eğer bu yapılmış olsaydı o çocuklarımız orada, ordumuz orada saatler içerisinde çadırları kurmuşlardı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Saatler içerisinde mobil mutfaklar açılmıştı; kimse aç, kimse açıkta değildi.

Sevgili Hocam, baz istasyonlarından bahsettiniz. Benim değerli Hocam, deprem bölgesi, biliyorsunuz, yıkılacak binaların üstüne baz istasyonlarını kurduruyorsunuz. Allah aşkına ya, bunun aklı nerede ya? Baz istasyonlarının birbirini görmesi gerekiyor. Binalar yıkıldı, baz istasyonu kalmadı, ne jeneratörü ne elektriği… Yahu kule yapacaksın ve bu işi böyle bir afet zamanında yıkılmayacak şekilde

yapacaksın. Bak Amerika ne yapmış Hocam; acil kamu haberleşme sistemi kurmuş. Ne zaman? 11 Eylül'den sonra, felaketten sonra. Burada AFAD, Kızılay, doktorlar hatta diğer sivil yardım kuruluşları, STK'ler bu hat üzerinden görüşebilir onların kurduklarında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özkoç, toparlayalım lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Yapabilir miydik? Yapardık. Hat kesilir miydi? Kesilmezdi. Her yıl valilikler -arkadaşlarımız bilir- iş insanlarına diyorlar ki: "İş makinelerinizi bize bildirin." Tamam bildirin de vatandaş şunu bilecek: "Ben Cumhuriyet Mahallesi'nde oturuyorum. Benim acil toplanma bölgem orası, ailemi götürdüm oraya. Orada yıkılan binadaki komşumu kurtarmak için acil iş makinesi toplanma alanı neresi? Kim görevli orada?" Belli mi? Yok.

Ben buradan bir kere daha sesleniyorum: Bedelli askerlerimize muhakkak eğitim verelim, bir. İki: İtfaiyecilerimizi aynı AFAD konumunda eğitimden geçirelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son sözlerinizi alayım.

Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Yıkılan bölgedeki itfaiyecilerimiz o görevi yapamazlar ama diğer itfaiyecilerimiz oraya derhâl ulaşırlar. Madencilerimizi en etkin hâle getirelim. Deprem toplanma bölgelerinde muhakkak az önce anlattığım tedbirleri alalım. Bedelli askerlik yapan çocuklarımızı afet bölgesinde görev yapacak yetişmiş elemanlar hâline getirelim.

Bu deprem hepimizin içini acıtıyor ama görevini yapmayanların içini daha fazla acıtmalı.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Alınan karar gereğince diğer denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Gaziantep Milletvekilleri Ali Şahin ve Mehmet Sait Kirazoğlu ile 58 Milletvekilinin Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi (2/4811) ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Gaziantep Milletvekilleri Ali Şahin ve Mehmet Sait Kirazoğlu ile 58 Milletvekilinin Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi (2/4811) ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 393) (*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 393 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştı.

Şimdi ikinci bölüm görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm geçici madde 1 dâhil, 6 ila 11'inci maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerinde söz isteyen İYİ Parti Grubu adına Adana Milletvekili Sayın İsmail Koncuk.

Buyurun Sayın Koncuk.

(*) 393 S. Sayılı Basmayazı 2/2/2023 tarihli 58'inci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

393 sıra sayılı Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi üzerinde İYİ Parti Grubunun görüşlerini anlatmak üzere huzurlarınızdayım.

Evet, kanun teklifiyle ilgili arkadaşlarımız gerekli konuşmaları yaptı, Komisyonda da gerekli uyarılarımızı yaptık. Tabii, burada "kültürel miras" "Türk Arkeoloji" deyince, "Türk" kelimesini duyunca aklıma hemen Andımız geldi. Hepiniz yakinen biliyorsunuz, Andımız'la ilgili 2013 yılında, bir PKK talebi olarak sözde çözüm, bizce ihanet sürecinde Andımız'ın okullarımızda okutulması, çocuklarımızın "Ne mutlu Türk'üm diyene!" diye haykırması AK PARTİ iktidarınca yasaklanmıştı. O tarihte davalar açıldı, ben de şahsım adına bir dava açtım, 2018 yılında davayı kazandım ama siyasi baskılarla maalesef Danıştay İDDK verdiği kararı değiştirdi, bozdu ve Millî Eğitim Bakanlığının, dolayısıyla AK PARTİ'nin olumsuz görüşüne uygun bir karar verdi; 2018. O günden bugüne bir sürü itirazım oldu, en son kararı İDDK verdi, en son kararı verdi. Tabii, İDDK'nin bazı üyeleri tarihe not düşme adına şerh koydular; gerçekten çok güzel karşı görüş ifade ettiler ama 11 üyeden 9'unun "kabul" oyuyla biz Danıştay sürecini kapatmış olduk. Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener de Andımız konusunu yakından takip ediyor. Geçenlerde konuyu Anayasa Mahkemesine taşıdım; en son aşamadayız şu anda, en son aşamadayız. Hani bu "Türk arkeoloji, kültürel miras" filan sözünü duyunca da böyle "Türklük" filan çok önemsediğiniz kavramlar gibi geldiği için Mecliste bilhassa AK PARTİ milletvekillerine bu bilgileri verme ihtiyacı duydum. Sayın AK PARTİ milletvekilleri, Andımız'ın okullarımızda çocuklarımıza okutturulması hâlen yasak, hâlen yasak. Böyle Türklük vurgusu vurgulayarak bunları gizleyebilmek, kapatabilmek mümkün değildir. İnşallah Anayasa Mahkemesi Andımız'la ilgili milletimiz adına doğru bir karar verir umuyorum, bu kararın da İYİ Parti olarak takipçisiyiz.

Değerli milletvekilleri, bilim adamları tarafından sürekli açıklamalar yapılıyor. İşte bir bilim adamı açıklıyor "Adanalılar tereddüt etmesin canım, yüzde 90 deprem tehlikesi yok." diyor. Bir başka bilim adamı "İşte bu deprem kırığı Adana'ya doğru yürüyor." diyor. İşte "Bingöl'e doğru yürüyor." diyen var. "İzmir tehdit altında." diyen var. Hatay, Kahramanmaraş bölgesi için yeni tehditler olduğu ifade ediliyor yani millet âdeta ateş üstünde, insanlar korkuyor.

Ben, geçen, Adana'da, bilhassa depremin yoğun olarak yaşandığı Süleyman Demirel Bulvarı'ndan gece vakti geçtim, o koca koca binalarda bir iki ışık gördüm, yanan bir iki lamba gördüm; kapkaranlık âdeta, kapkaranlık. Bizim köyden teyzemin oğlu geçen arıyor, diyor ki: "Teyze oğlu, ya, Belediye Başkanıyla görüşün de buraya masa sandalye göndersin. Köyde kahvehanede oturacak sandalye bulamıyoruz." Herkes köye kaçmış; denizevi olan denizevine, yaylaevi olan yaylaevine. Öyle mi Tamer Bey? Kozan da öyledir.

Şimdi burada ne yapacağız ya? Bu milletin endişesini gerçekten… Bu insanlar 4 tane deprem yaşadı art arda, 4 büyük deprem yaşadı artçıları da saydığımızda. O 5'leri falan saymıyorum artık yani 5'i depremden saymaz olduk. Ne yapacak? Adana'da eğitim öğretime 13 Mart tarihine kadar ara verildi. Ben, 13 Mart tarihinden sonra da Adana'da birçok insanın çocuğunu okula filan göndereceğini düşünmüyorum. Öğretmenlerimiz endişe içerisinde, bilhassa deprem bölgesinde yaşayan öğretmenlerimiz, memurlarımız, kamu görevlileri, kamu personeli endişe içerisinde.

Millî Eğitim Bakanlığı bir tayin hakkı verdi. Kime verdi? Depremde eşini ya da çocuğunu kaybedenlere tayin hakkı verdi, bir de sağlık özrü sebebiyle tayin hakkı verdi. Ama evi tamamen göçmüş, ağır hasarlı öğretmenlere, memurlara bir tayin hakkı yok. Geçenlerde Twitter'da bir açıklama gördüm, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının şartsız tayin hakkı verdiğine dair bir açıklama. Bu

hak Maraş, Hatay, Malatya, Adıyaman gibi illerimizde çalışan memurlara ve öğretmenlere verilebilir mi? En azından, böyle bir hak verdiğimizde "Kaç kişi bu hakkı kullanmak ister?" diye Millî Eğitim Bakanlığının, diğer bakanlıklarımızın bir çalışması olabilir mi? Yani bir talep toplayalım ya, bir talep toplayalım, bakalım bunun altından kalkabilecek miyiz? Yani "Bu bölge tamamen boşalsın." diyebilmemiz mümkün değil; bakın, bu yanlış anlaşılmasın. "Bu bölge boşalsın, bütün öğretmenler, bütün sağlıkçılar başka illere gitsin." Böyle bir şey demiyorum ama bir talep toplayalım. Bakalım kaç sağlıkçı tayin isteyecek, kaç öğretmen, kaç memur, kaç kamu görevlisi tayin isteyecek, yer değiştirme hakkı isteyecek? Bunları tolere edebilir miyiz? Bunlara bir bakalım, inceleyelim, bir sıraya koyalım. Ya, şimdi, evi tamamen yıkılmış bir kamu çalışanına "Sen bu bölgede çalışmaya devam edeceksin." deme hakkına sahip olduğumuzu düşünmüyorum. Evi çökmüş, malı mülkü gitmiş, belki de biriktirmiş olduğu parası, mücevheratı falan da evde vardı bilmiyoruz. Bunları düşünmemiz gerekir yani bu faciayı -işte, binalar vesaireler, onlar ayrı mesele- seyredemeyiz, birçok tedbir almak lazım. Mesela, bu bölgedeki bu tayin meselesini çözdükten sonra bu bölgede çalışmayı özendirmemiz lazım. Çift maaş uygulamasına geçmeliyiz. Yani Hatay'da çalışan bir memuru hiç deprem tehlikesi olmayan bir başka ildeki memurla bir tutmaya bundan sonra hakkınız yok değerli milletvekilleri, yok; çift maaş uygulamasını getirmek zorundasınız, seyredemezsiniz. Desteklemeliyiz bunları, bu bölgede çalışmak isteyenleri desteklemeliyiz. Geçici görevlendirmeyle bu bölgelerde çalışmak isteyen memurları da çift maaşla ödüllendirmeliyiz, en azından bunu birkaç yıl devam ettirmeliyiz.

Bakın, bu bölgede evi olan, bir düzeni olan, belki de başka geliri olmayan insanlar iyi kötü idare ediyordu. Evi gitti, malı mülkü gitti, maaşı da yok bu insanların; bu insanlara ne yapmayı düşünüyorsunuz? Hiçbir geliri kalmadı bunların. Evi gitti, hadi, evindeyken bulgur pilavıyla, makarnayla idare ediyordu. Bunlara, bu tür insanlara bir maaş bağlamayı -biz kanun teklifi verdik İYİ Parti olarak- düşündünüz mü? Bugüne kadar duymadık. Hani, devlet ayakta… Devlet ayakta, güzel, biz devletimizden yanayız, sıkıntı yok; iktidardan değil tabii, devletimizden yanayız. Devlet dediğimiz mekanizma, bütün insanların her türlü acısını, ekonomik, sosyal her türlü acısını dindirmek adına tedbirler alan organizenin adıdır. Yoksa vatandaş acı yaşarken, ızdırap yaşarken bir sürü palavrayla falan devlet yönetmek olmaz değerli milletvekilleri.

Şimdi, bakın, bir konuyu daha burada açıklayacağım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Birçok konuda iktidar söz verdi, mesela 3600 ek gösterge konusunda. Çalışma Bakanımız Sayın Vedat Bilgin burada, bu kürsüde benim konuşmam üzerine çıktı "Çalışacağız." dedi, hâlen çalışılmadı 3600 ek gösterge. Bunu çözün diye söylemiyorum, bunu çözme hakkını siz kaybettiniz. Allah nasip ederse 14 Mayısta seçim var, biz bunları çözeceğiz. Bunu ben kamuoyu duysun diye söylüyorum. Ek gösterge yönüyle kamuda bozulan bu hiyerarşiyi inşallah biz düzelteceğiz. Taşeron mevzusunu çözeceğiz, belediyelerde çalışan, sözde kadroya geçen işçilerimizin problemlerini çözeceğiz. İnşallah ülkemize hem ekonomik, sosyal huzuru hem de her alanda güvenliği biz sağlayacağız diyorum.

Hepinizi saygıyla tekrar selamlıyorum.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talep eden Gaziantep Milletvekili Sayın Sermet Atay.

Buyurun Sayın Atay.

MHP GRUBU ADINA SERMET ATAY (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; MHP Grubu adına (2/4811) esas numaralı Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi'nin ikinci bölümü üzerine konuşma yapmak için söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu ve ekranları başında çalışmaları takip eden aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Geçtiğimiz 6 Şubat sabah 04.17'de gerçekleşen ve 11 ilimizi derinden etkileyen şiddetli depremlerle uyandık. Uzmanlar tarafından "asrın felaketi" olarak nitelendirilen bu büyük afet, ilk şokun ardından dokuz saat sonra meydana gelen 2'nci depremle etkisini daha da büyüttü.

Haberi alır almaz memleketimiz ve seçim bölgemiz Gaziantep'e hareket ettik. 2'nci deprem esnasında Nurdağı ilçemizdeydik. Gördüğümüz manzara korkunç, insanlar panik içerisinde, canlarımız enkaz altında, devlet bütün birimleriyle teyakkuz hâlindeydi fakat ne acı ki depremin ilk saatlerinden itibaren itibar cellatları, iftiracılar, siyasi rant peşinde koşan insan müsveddeleri işbaşındaydı. İnsanların acıları üzerinden siyasi kazanım peşine düşen namertleri de ibretle seyrettik.

Türkiye, devleti ve milletiyle tek yürek olmuş, bölgeye akın ediyordu. Hava şartları ve otoyollardaki hasarlar nedeniyle bütün trafik Gaziantep'te "eski yol" diye tabir ettiğimiz devlet yollarından sağlanmak zorunda kalmıştı. Deprem bölgesinden çıkmaya çalışan depremzedeler, deprem bölgesine ulaşmaya çalışan yardım ekipleri ve yardımseverler sebebiyle oluşan yoğun trafik gecikmelere sebep olsa da herkes canla başla mücadele hâlindeydi; buna bizzat Nurdağı ve İslâhiye bölgesinde şahitlik ettik. Devletimiz, duyarlı vatandaşlarımız, teşkilatlarımız, Ülkü Ocaklarımız hemen harekete geçmiş, bölgeye yardım ulaştırma seferberliği başlamıştı. Bu faaliyetlerde emeği geçen devletimizin kurum ve kuruluşlarına, belediyelere, sivil toplum kuruluşlarına, bütün vatandaşlarımıza memleketim Gaziantep ve teşkilatım adına teşekkür ediyorum. İş makineleri, arama kurtarma ekipleri, insani yardım malzemeleriyle yüklü yüzlerce tır bölgeye ivedilikle sevk edildi. AFAD ekipleriyle hızlı bir koordinasyon oluşturularak devletimizin kurumlarının öncülüğünde ekiplerimiz, müdahaleye hızlı bir şekilde başladı. Liderimiz Sayın Devlet Bahçeli'nin talimatı doğrultusunda, MHP ve Ülkü Ocakları bölgede ivedi bir şekilde koordinasyon merkezleri oluşturarak depremzede vatandaşlarımızın yardımına koştu. Son ihtiyaç sahibinin de ihtiyacı giderilene kadar bu çalışmalarımız devam edecek.

14 milyon insanımızın yaşadığı deprem bölgesinde on binlerce vatandaşımızı kaybettik, on binlerce vatandaşımız yaralı olarak kurtarıldı. Hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum. Bu yarayı inşallah hep birlikte saracağız. Biliyoruz ki bu yaraların sarılması ve iyileştirilmesi ancak özel sektör ve kamunun koordinasyonu ve dayanışmasıyla mümkün olacaktır. Deprem felaketinin hasar verdiği il merkezlerinden Gaziantep, nispeten diğer illere göre daha az hasarla çıkmıştır. Gaziantep Ticaret Odası, Bölgesel Yeniden Yapılandırma Merkezi kurarak şehrimizin ekonomik altyapısını, depremden etkilenen diğer illerdeki ekonomik faaliyetlerin devamlılığını desteklemek amacıyla harekete geçmiştir. Bu örnek bir faaliyettir. Büyük felaketi tek başına telafi etmekten tabii ki uzaktır. Devletimizin atması gereken adımlar vardır ve bu adımların atılacağından da hiçbir şüphemiz yoktur.

Deprem bölgesindeki vatandaşlarımızın ve vergi mükelleflerinin deprem öncesi dönemlere ilişkin tahakkuk etmiş, vadesi geçmiş veya depremden önceki dönemlere ait olup vadesi geçmiş vergi borçları terkin edilmelidir. Deprem bölgesi dışında bulunan şirketlerin depremzede kişi ve işletmelerden olan alacakları Vergi Usul Kanunu'na göre değersiz alacak sayılmalı; alacaklı işletmeler, alacaklarını zarar kaydederek gelir ve kurumlar vergisi matrahlarından mahsup edebilmelidir. Hesapladıkları KDV'leri indirilecek KDV olarak düzeltmek suretiyle bu alacaklar vergi yükünden arındırılabilmelidir.

Deprem konutlarının inşası ve yeniden inşa işlerine KDV istisnası getirilmeli. Depremde yıkılan binaların yeniden inşası aynı zamanda kalıcı konut yapımı kapsamında TOKİ, Emlak Konut, belediyeler ve diğer kamu kuruluşlarına yapılacak teslim ve hizmetler KDV'den istisna edilmelidir. Ayrıca kendi binalarını ve iş yerlerini bu kapsamda yaptırmak isteyen vatandaşlara da bu inşaatlarla sınırlı olmak

üzere yapacakları her türlü mal ve hizmetler ile depremde hasar gören makine ve teçhizatın yerini alacak makine ve teçhizatlar da KDV'den istisna tutulmalıdır. Eğer bu makineler ithal ediliyorsa gümrük vergisinden muaf tutularak bürokratik süreç hızlandırılmalıdır.

Depremzede mükelleflere sermaye sağlamak üzere KDV ve vergi iade alacakları ivedilikle ödenmeli, metal sektörü KDV tevkifat yükümlülüğünün kaldırılması gerekmektedir. Bilindiği üzere, Türkiye Bankalar Birliği depremin bölge ekonomisinde yol açtığı olumsuz etkilere maruz kalan, ödeme güçlüğü içerisinde bulunan müşterilerin talepleri hâlinde vadesi gelmiş borçlarının altı ay ötelenmesi kararı almıştır. Ancak, bu ötelemede Gaziantep'in şehir merkezi istisna tutulmuştur. Bu hususun düzeltilmesi ve Gaziantep'teki işletmelerin de kredi ödemelerinin altı ay ötelenmesi bir gerekliliktir. Talep edilen vergi düzenlemeleri ve finansman desteklerinin kapsamı sadece üretim işletmelerini değil, sağlık, turizm, organizasyon alanlarını içine alan hizmet sektörünü de kapsamalıdır. Yeni yatırımlar için kurumlar vergisi indirim oranı yüzde 100 olmalı, ayrıca yatırım destek fonu oluşturulmalıdır. Bölgeye yönelik yapılacak desteklerde mal ve hizmet tedarikinde mümkün olan mertebe deprem bölgesindeki işletmelere öncelik verilmesi gerekmektedir.

Türkiye ihracatının yaklaşık yüzde 9'unu gerçekleştiren, dış ticarette kilit öneme sahip İskenderun Limanı'nın zarar görmesi nedeniyle işler Mersin Limanı'na kaymıştır. 28 Şubat'a kadar konteyner ardiye ücretinin yansıtılmaması kararı alınmış olup bu sürenin uzatılması gerektiği düşüncesindeyiz.

Deprem nedeniyle oluşan iç göçün en aza indirilmesi yönünde sosyal politikalar oluşturulmalı, deprem nedeniyle işsiz kalan çalışanların yeniden istihdamını kolaylaştırmak için işverene yönelik sigorta prim ve vergi teşvikleri yeniden düzenlenmelidir. Depremden zarar görenlere yapılan yardım, veraset ve intikal vergisinden istisna edilmelidir.

Cumhurbaşkanı kararıyla Emniyet Hizmetleri Sınıfı Mensupları Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği düzenlenerek Emniyet teşkilatı için Gaziantep ve Kahramanmaraş şark hizmeti sayılacak bölgeler kapsamına alınmıştır. Bu uygulama çok yerinde olup Kilis ilimizin de bu kapsama alınması gerekmektedir. Aynı uygulama Jandarma teşkilatı tarafından da hayata geçirilmelidir. Gaziantep Adliyesinin hâkim ve savcı ihtiyacı ivedilikle giderilmeli, buraya atanacak personelin özendirici sosyal haklar ve ücretlerle çalışması sağlanmalıdır. Sağlık Bakanlığı, bölgede hizmet veren hekimler ve sağlık çalışanları için özendirici maaş ayarlaması yapmak durumundadır. Bu uygulama, bölgedeki kamu çalışanlarının tamamını kapsaması şeklinde yapılacak bir düzenleme de beklentidir. Gaziantep yaklaşık 11 milyar dolar yıllık ihracat üretim çeşitliliğiyle bölgenin en önemli ekonomi merkezlerinden biri konumundadır.

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan depremden Gaziantep iş dünyası da olumsuz etkilenmiştir. Bu zor günlerin altından kalkabilmek için bölgemizin ve ülkemizin daha fazla üretmesi, ekonomimize katkı sağlayacak yeni iş alanlarına imkân tanıması gerekmektedir. Bu doğrultuda bölge ekonomisinin tekrar canlanması ve yeni istihdam alanlarının oluşturulabilmesi için yeni yatırımların hızlı bir şekilde hayata geçirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Hâlihazırda yatırım teşvik mevzuatına göre 3'üncü bölgede yer alan Gaziantep merkezinin 4'üncü bölge destekleri kapsamına alınması, buna bağlı olarak Gaziantep Organize Sanayi Bölgesinin 5'inci bölge ve ilçe OSB'lerinin 6'ncı bölge desteklerinden yararlanmaları bölgemiz yatırımlarına hız katacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa'mızın 63'üncü maddesine göre, devlet, tarih, kültür ve tabiat varlıklarının ve değerlerinin korunmasını sağlamakla yükümlüdür. Bu yükümlülük gereği Kültür ve Turizm Bakanlığı ülkemizdeki kültür varlıklarının arkeolojik çalışmalar ve kazılarla açığa çıkarma ve kültürel mirası korumakla görevlidir. Bu görevlerin yerine getirilmesi aşamasında vakıf statüsünün birtakım avantajlar barındırması sebebiyle Vakfın kuruluşunun faydalı olacağı inancındayız.

Gaziantep ve çevresi, insanın uygarlık öyküsünün büyük kısmının yazıldığı ve yazılmaya devam edildiği coğrafyadır. Uygarlığın birçok aşamasının yaşandığı bu kadim topraklarda unutulan geçmiş, 1600'lü yıllarla beraber Batı dünyasının dikkatini çekmiştir. Birçok insan ve grup dört yüz yıldır bu coğrafyada insan öyküsünün kayıp parçalarını yazılı kaynaklardan, arkeolojik kazılardan ele geçirdi, çeşitli verilerle araştırılmaya devam edildi. Artarak devam eden bu çalışmalarda her geçen gün uygarlığın gelişim aşamaları parça parça gün yüzüne çıkarıldı. Bu sebeple Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfının Gaziantep merkezli kurulmasının yerinde olduğu ve bu Vakfın katkılarıyla sadece Gaziantep değil bölgemizde bulunan diğer şehirlerdeki kültürel mirasa da sahip çıkılacağı inancındayız. Vakfın kuruluş kanununu destekliyor, bu kanunda emeği geçen başta Kültür ve Turizm Bakanlığı olmak üzere herkese teşekkür ediyorum. Vakfın bölgemize, Gaziantep'imize, devletimize hayırlı olmasını diliyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden İzmir Milletvekili Sayın Serpil Kemalbay.

Buyurun Sayın Kemalbay.

HDP GRUBU ADINA SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sayın Başkan, sayın vekiller; Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi üzerine konuşmayacağım çünkü dün Tiryaki Vekilimiz aslında bahsetti, ismi "Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsü," İngilizce sitesinde "Anadolu Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsü." Yine bir enstitünün vakfa dönüştürülmesiyle ilgili bu kanun teklifi de aslında halka yararlı bir amaç için, kamu faydası için gelmeyen bir yasa teklifi, o yüzden "parmatokrasi"yle geçecek birazdan; çok anlamlı değil.

Ben tabii ki deprem üzerine konuşmak istiyorum. Biliyorsunuz, 6 Şubatta Türkiye ve Suriye'de, Rojova'da, Afrin'de etkisini gösteren çok büyük bir deprem yaşadık; art arda 7,7 büyüklüğünde, 7,6 büyüklüğünde, Hatay'da 6,4 büyüklüğünde yaşanan bu depremlerde 100 bini aşkın insanımızı kaybettik, çok sayıda insan uzuv kaybetti, yaralandı. Herkesin acısını paylaşıyoruz, yaşamını yitirenleri saygıyla anıyorum.

Şimdi, iktidar depremde bu kadar çok canın yitirilmesinin başsorumlusu. Bu sorumluluğunu gizlemek için, örtbas etmek için "asrın felaketi" diye bir algı yaratmaya çalışıyor; ben size bunu göstermeye çalışacağım. Bir kere, bu, dünyanın en büyük, dünya tarihinin en şiddetli depremi falan değil. Dünya tarihinin en şiddetli depremi 9,5 büyüklüğündeki… Başta Şili'de olmak üzere birçok deprem var, "Pasifik ateş çemberi" diye tarif edilen yerde 8'in üzerinde, 8,5'un üzerinde birçok deprem oluyor; bunlar dünya tarihinin en şiddetli depremleri. Elbette ki bizim yaşadığımız deprem de büyük ve şiddetli yaşandı ama şiddetli olmasının altında yatan temel neden fay hattı üzerine yapılan çürük binalardır. Yani siz ne yaptınız da hani, neyi doğru yaptınız da şimdi "Bizim sorumluluğumuz yok." diyorsunuz? Neyi başardınız da 99 depreminden hangi dersleri çıkardınız ve onları hayata geçirdiniz de şimdi "Biz doğru yaptık, biz her şeyi yaptık ama asrın felaketiyle karşı karşıyayız." diyorsunuz? Biraz önce burada bahsedildi, 99 depreminden çıkan derslerden bir tanesi, her kentte depreme karşı bazı alanlarda, toplanma merkezlerinde toplanmaktı, buralarda jeneratörden tutalım da çadıra kadar pek çok ihtiyaç malzemesinin olduğu depolar olacaktı ve arama kurtarmacılar yerelden örgütlenecekti, eğitimler alacaktı; deprem olduğunda hemen koşacaktık ve daha, yerelden, kendi kendimizin hayatını, yakınlarımızı kurtarabilecektik. Depreme dirençli kentler yapacaktık, kentsel dönüşüm yapacaktık. Bunların hangisini yaptınız? Yirmi iki yıldır ne yaptınız? Bunların hiçbirini yapmadınız, bunların hiçbirini yapmadığınız gibi kentsel dönüşüm projeleri yerine bizim "rantsal dönüşüm" dediğimiz, nerede daha çok rant var, oralara gidip çökmeye çalıştınız, oralara gidip inşaat şirketleriyle kol kola verip buralarda kasalarınızı doldurmaya çalıştınız. Açgözlü bir şekilde, doymaz bir şekilde kasalarınızı

doldururken müteahhitlerle kol kola girerek ve arka arkaya "imar affi" adı altında insanların katledilmesine yol açacak çürük binalara, çok sayıda katlara izin vererek insanları ölüme sürüklediniz ya, insanları öldürdünüz, öldürdünüz.

Bakın, burada bazı sağlık emekçileri var, çok sayıda var, isimleri de var; örneğin, bu Sevda Bahçe Sertkol, Hatay İskenderun Devlet Hastanesinden. Çok sayıda var, burada hepsini göstermek isterdim. Rukiye Kıyılı, hemşire... Bu insanlar Hatay İskenderun Devlet Hastanesinde göçük altında kalarak yaşamlarını yitirdiler, hastanede. Bakın, biz Hatay'a gittiğimizde bir benzinciden benzin alırken pompacı dedi ki: "Babamı kaybettim." "Nerede kaybettiniz? Eviniz mi yıkıldı?" dedik. "Hayır, hastanede tedavi oluyordu, hastane çöktüğü için, İskenderun Hastanesi çöktüğü için yaşamını yitirdi." Yine, aynı şekilde, eski Antakya Devlet Hastanesinde yaşamını yitiren pek çok sayıda sağlık emekçisi ve hasta var. AKP'li milletvekillerinden burada olan varsa sormak isterim: İskenderun Devlet Hastanesinde kaç kişi yaşamını yitirdi? Bakın, İskenderun Devlet Hastanesinin çürük olduğu on bir yıl önce tespit edilmiş ve Sağlık Bakanlığının sitesinde de yer alıyor. On bir yıldır neredeydiniz? Neden güvenli, sağlıklı bir hastane yapmadınız? Bunun hesabını verdiniz mi? Vermediniz. Bakın, ben İslâhiye'ye de gittim. İslâhiye'de gerçekten korkunç bir görüntü vardı, her yer yıkılmıştı Nurdağı'nda, İslâhiye'de. İslâhiye T Tipi Cezaevini ziyaret ettim acaba cezaevinde de herhangi bir yıkım vesaire var mı diye. İslâhiye Cezaevi dimdik ayakta, İslâhiye Kaymakamı bile duş almak için İslâhiye Cezaevine geliyor, İslâhiye Cezaevinde konumlanıyor, işlerini oradan yürütüyor çünkü güvenli bir bina. Yani neymiş, neymiş? Biz güvenli konut yapmadığımız için, depreme dirençli konut yapmadığımız için bu insanlar, 100 bini aşkın insan yaşamını yitirdi. Bu bir katliam ama bu katliamdan dolayı herhangi bir üzüntü belirttiniz mi yani kendi sorumluluğunuzla ilgili herhangi bir üzüntü belirttiniz mi? Belirtmediniz. Herhangi bir kişi, herhangi bir görevli istifa etti mi? Etmedi.

Bakın, siz ne yeni ne de eski binaların depreme direnç kazanması için hiçbir önlem almadınız, hiçbir şey yapmadınız. Depremden sonra arama kurtarma için ilk iki gün, Hatay için ilk üç gün devlet deprem yerinde yoktu. Kurtarılanların da hayatını sürdürebilmeleri için hâlâ -bugün 25'inci gün mü 24'üncü gün mü- insanların suyu yok, hâlâ "tuvalet" diye bağırıyor, insanların elinde akıllı telefon var ama gidebileceği bir tuvalet yok. Dolayısıyla, bu katliamdan basbayağı sorumlusunuz ama hiç kimse bir özür belirtmedi.

Bakın, Savunma Bakanı ne dedi, biliyor musunuz? "Askeri Irak'tan mı çekseydik, Suriye'den mi?" Ya, siz ne diyorsunuz? Hiç Nurdağı'nı gördünüz mü, İslâhiye'yi gördünüz mü, Maraş'ı gördünüz mü, Antakya'yı gördünüz mü? Orası zaten savaş alanı, savaş alanı. Yani nedir? Askerin tercihi neresiymiş? Irak'ta, Suriye'de bulunmakmış ama Türkiye'de 11 ilin yanında olmamakmış, Türkiye halklarının yanında olmamakmış. Bu nedir? Bu bir tercihtir. "Devlet nerede?" diye kimse sormamalı. Devlet budur işte, devlet budur yani devlet bir avuç elitin çıkarları için her şeyi yapıyor. Nasıl ki Çorlu tren katliamında suçluydunuz, nasıl ki Soma maden cinayetinde suçluydunuz, nasıl ki Amasra grizu patlamasında suçluydunuz, orman yangınlarında, orman yangınlarını söndürecek helikopterleriniz olmadığı için suçluydunuz işte bugün de suçlusunuz. Suçlusunuz ve istifa etmelisiniz. Başta Cumhurbaşkanı Erdoğan ve bütün silsile istifa etmeli ve elbette ki bizler de hesap sormalıyız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) – Eğer biz hesap sormazsak bu gözü dönmüş sermaye düzeni, bu mafyatik neoliberalizm, tek parti karması bu sistem halkı her zaman öldürmeye devam edecek, her zaman. Ve kurumların içini boşaltarak, kamu yararı gütmesi gereken kurumları sermayeye, piyasaya, peşkeş çekerek insanları acılarıyla baş başa bırakacak, bir de insanları suçlayacak.

Bakın, insanlar ne diyor? "Canımızdan can gitti, feryat ettik, aman dedik, kulak veren olmadı." Burada, durmadan, gelmişsiniz, "Biz oradaydık, biz oradaydık." Ya, hepimiz oradaydık. Devlet, kurumlarıyla -dünyanın 21'inci ekonomisinden bahsediyoruz- 21'inci ekonomi hiçbir imkânıyla orada yoktu. Hesap vereceksiniz, o kadar.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

39.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün 393 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, elimizden geldiği kadar konuşmacıların hitabını sakinlikle dinliyoruz, notlarımızı alıyoruz, çok güzel öneriler oluyor; az önce Sayın Özkoç'un bedelli meselesini çok önemli olarak not ediyorum mesela, çok istifade ettiğimizi söylemek istiyorum fakat üslupla ilgili bazen itirazımız, isyanımız var yani konuşma arasında ısrarla "İnsanları öldürdünüz." "Siz ne yaptınız ki?" "Asrın felaketi değildir." "İmar affını çıkardınız." tarzı ithamları ve ağır ifadeleri doğru bulmuyoruz. Daha sakin, daha dikkatli bir dil hepimiz için daha kıymetlidir diye düşünüyorum.

Bakınız "imar affı" dedikleri imar barışıysa -ben çok iyi hatırlıyorum- Garo Bey hariç bütün partilerin ortak çalışmasıyla yapılan bir çalışmaydı. Hatta önergeleri çıkardım, birçok parti ve birçok vekil "Daha ötesi olsun, tarih genişlesin."

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – HDP hiçbir zaman, hiçbir zaman imar affını…

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – "Garo Bey hariç." derken nereden, Garo Bey nereden?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Arkadaşlar, dinleyin beni lütfen, lütfen dinleyin beni; lütfen dinleyin, lütfen dinleyin.

BAŞKAN – Sayın Turan, siz Genel Kurula hitap edin, ben sizi dinliyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, sabahtan beri her şey dendi, daha otuz saniye olmadı; bu, ayıp. Sayın Başkan, lütfen…

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Hayır, "Garo Bey" dediniz de nereden Garo Bey, o yüzden?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Algı oluşturmayın.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Peki, geri aldım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Böyle bir usül olmaz Sayın Başkan. Hiçbir şey demeyecek miyiz?

BAŞKAN – Deyin, deyin.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Her şeyi diyorsunuz. "Katil" diyorsunuz ya!

BAŞKAN – Sayın Turan, siz Genel Kurula söyleyin lütfen.

OYA ERSOY (İstanbul) – Öyle bir usül olur tabii, öylesiniz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bakın, zapta geçsin, söyleyin lütfen.

BAŞKAN – Sayın Turan…

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Dava açacağım buna.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Buna tahrik ediyorsunuz.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – İnsanların ölmesinden sorumlusunuz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, bu ifadeye dava açacağım, söylesin bir daha.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Açın!

OYA ERSOY (İstanbul) – Açın!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sessiz söylemeyin.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Açın!

OYA ERSOY (İstanbul) – Açın!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – İnsanların depremde ölmesinden sorumlusunuz.

BAŞKAN – Ama böyle yürütemeyiz görüşmeleri Sayın Turan. Siz bana söyleyin.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ama on beş saniye olmadı daha.

BAŞKAN – Lütfen Genel Kurula hitap edin.

Buyurun, dinliyorum.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Önce sen istifa et Bülent Bey.

BAŞKAN – Sayın Kemalbay…

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, “imar affi” dedikleri imar barışıysa bütün partilerin önemli oranda katkısıyla, önergeleriyle şekillenerek, hatta “İktidar bu konuda yeterli adımı atamadı, cesaret sağlayamadı, daha ötesi olsun.” diye önerge verilen bir kanun teklifi.

İkincisi, birçok konuda burada tartışma yaptık. “Kanal İstanbul en büyük kentsel dönüşüm.” dediğimizde ağzımızı açamadık, her türlü ithamda yine bulunuldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Aynı şekilde, “kentsel dönüşüm” diyoruz, itiraz; “kaza, kader” diyoruz, itiraz. Çok değişik insanlarsınız ya! Her şeye karşı çıkıyorsunuz.

OYA ERSOY (İstanbul) – Ya, önce hastaneler ile yollar ve havalimanlarına yapılsın ya!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Siz çok değişik insanlarsınız çünkü İskenderun Devlet Hastanesinin hesabını vermediniz daha.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Değerli arkadaşlar, AFAD’ı karalayın, Kızılayı karalayın, Diyaneti karalayın, bizlere bağırın, böyle bir üslup olabilir mi?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Niye hastane çöküyor ya! Niye hapishane çökmüyor da hastane çöküyor?

BURHAN ÇAKIR (Erzincan) – Dinle, dinle ya!

OYA ERSOY (İstanbul) – Sen dinle, bizi dinle de biraz farklı bir şey duy.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bakınız, Yunan Başbakanı Miçotakis “Bu önemli afet, iki milletin bir araya gelmesine bir milat teşkil etsin.” dedi. Yunan Başbakanı söyledi bunu. Ya, Allah aşkına, bugün sakin olmayacaksınız da bugün yası ortak paylaşmayacağız da ne zaman bunu yapacaksınız?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yunan Ulaştırma Bakanı da istifa etti.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Altını çiziyorum, her eleştiriyi kıymetli buluyorum ama Yunan Başbakanının "Bu bir milat olsun, ilişkiler düzelsin." demesinin ötesinde bir ilişki bekleme hakkımız yok mu bizim? Ne zaman bir araya geleceğiz?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Siz, Yunanistan'dan örnek alıp istifa etmelisiniz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Onun dışında, konuşmacı ısrarla "Devlet yok, devlet yok." dedi. Bakın, devlet ilk andan beri orada olmaya çalıştı…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Özür diliyorum Başkanım.

BAŞKAN – Evet, son kez açıyorum.

Buyurun.

OYA ERSOY (İstanbul) – Devlet nedir?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – …fakat devletin aslında yok olmasını isteyenlerin ifadesi bu, tam da böyle istiyorlar.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Devleti siz yok ediyorsunuz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Devlet ilk günden beri oradaydı tüm kurumlarıyla beraber.

Bakınız, bir muhalefet düşünün, bu olağanüstü felaketten bile itibar kaybederek çıkıyor. Bir aynaya bakın, sakinleşin ne olur.

Ayrıca, ısrarla "Ne yaptınız?" dediler. Bakınız deprem bölgesinde yapılacak binalar hakkında yönetmelik 2007'de yayınlandı, aynı şekilde, 2011'de Yapı Denetim Kanunu hep beraber buradan çıkarıldı, Ulusal Deprem Stratejisi 2012 yılında yayınlandı.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – İstifa et, istifa.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun 2012'de yayımlandı; 2012'den bu yana İstanbul'da 300 bin, Türkiye genelinde 3 milyondan fazla konut yenilendi, 24 milyon vatandaşımızın, depremde sağlam, dayanıklı konutlarda yaşaması sağlandı. Aynı şekilde de şu an…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Son Başkanım.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Aynı şekilde Ankara'da 10 bin, İstanbul'da 90 bin olmak üzere 250 binden fazla konutun dönüşümü şu an devam ediyor. Bakınız, eksiğimizi tartışalım ama "Yoksunuz, yapmadınız." derseniz, bu haksızlık olur. Yıkılan evlerin çok büyük çoğunluğu 99'dan önceki binalar, bunu görmek zorundayız.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Uydu fotoğraflarına bakın.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Aynı şekilde, depremin çok büyük olduğu doğru değilmiş. Arkadaşlar, kaç atom bombası büyüklüğünde olduğu, Almanya'dan büyük bir alanda olduğu, Gürcistan'dan Mısır'a kadar hissedildiği; hep konuştuk bunları. Bu depreme nasıl "küçük" diyebilirsiniz?

Ben şunu demek istiyorum Başkanım: Aramızdaki vekillerimizi de kaybettik, yarın bizim de başımıza gelebilir; hatıramız kıymetli olan, her şey siyaset değildir, her şey itham değildir.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Bir tane gösterin ya, bir taneden de özür dilediğinizi gösterin.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Özdemir Asaf "Hayattayken insanca yaşamayı unutmayın, bir bakarsınız saat üç, bir bakarsınız saat hiç." demiş. O "hiç"in bizim için olabileceğini düşünmenizi istirham ediyorum Sayın Başkanım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Evet, zaten çok hiç oldu, çok kaybettik.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Laf salatasısınız!

OYA ERSOY (İstanbul) – Saray kaç şiddetinde depreme dayanır, söylesenize.

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun.

40.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan, sayın vekiller.

Sayın Turan…

(AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı konuşmalar)

BAŞKAN – Sayın Özkoç, Sayın Oluç'a söz verdim.

Sayın Turan, Sayın Grup Başkan Vekillerim; rica ediyorum sizden.

Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Şimdi, Sayın Turan, doğru olmayan şeylerle cevap veriyorsunuz, birincisi onu söyleyeyim. Ya, burada "küçük deprem" diyen oldu mu Allah aşkına?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Oldu, şimdi söyledi.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Kim?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – "Küçük deprem" dedim mi ya?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – "Küçük deprem" demedi.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – "'Asrın felaketi' diyemezsin." dedi.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Evet, diyemezsin.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Tamam ben sizi dinledim, ben de cevap vereyim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yanınızdaki hanımefendiye söyle önce o zaman.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Şimdi, bakın "küçük deprem" diye bir şey yok.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Oluç, Genel Kurula hitap edin, karşılıklı konuşmayın lütfen, ben sizi dinliyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Kim söyledi onu?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – "Susun." diyecek yeri geldiğinde.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Niye?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Nasıl "Niye?" Konuşmacısını dinleyecek.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – "Garo dışında" diyorsun, ben de Garo Bey HDP'li değil mi bunu söylüyorum yani manipülasyon yapma diye.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Komisyonda Garo Bey'in itirazı var, "Haklı buluyorum, güzel söylüyor." diyorum.

BAŞKAN – Sayın Oluç… Sayın Kerestecioğlu…

Müsaade edin Sayın Oluç konuşsun. Ben sizi dinliyorum.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Turan, ben sizi dinledim, siz beni dinleyecek misiniz?

BAŞKAN – Peki, o zaman karşılıklı konuşalım arkadaşlar!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan. Yok, ben sizin söylediğinizi dinliyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Şimdi bakın, "küçük deprem" diyen kimse yok. Mesele burada şu: Neyi tartışıyoruz biz? Niye deprem komisyonu kurulmasını tartıştık bu kadar? Niye? Çünkü ortada yaşanmış bir felaket var ve bu felaketten ders çıkartalım, bu bir daha yaşanmasın diye bunları tartışıyoruz ve burada yahu sizin Genel Başkanınız Cumhurbaşkanı sıfatıyla kalkıp "Ya bazı hazırlıksızlıklar, geç müdahaleler oldu." diyecek; hani ben çok samimi bulmuyorum bunu, onu diyecek, siz hâlâ burada kalkacaksınız ne kadar müthiş işler yaptık diye anlatacaksınız, hiç olmazsa Genel Başkanınız kadarını söylemeyi becerin, birincisi bu.

İkincisi, ya imar affından bahsediyorsunuz. Bakın, ben size bir şey söyleyeyim: İmar affı çıkarıldığı zaman 2018'de burada –açın, tutanaklara bakın- HDP imar affına "Hayır." demiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ben ne dedim?

ŞAHİN TİN (Denizli) – Garo dedi.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Garo Bey değil, Garo Bey orada milletvekili olarak konuşmasını yapmıştır, "Hayır." demiştir, oylamada HDP "hayır" oyu vermiştir.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Tamam, revize ediyorum, komisyona baktım.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Şimdi, niye bunu söylüyorum? Ben bugün konuşurken siz yoktunuz. Bakın, diyorsunuz ya "1999 öncesi yapılmış binalar." diye. O zaman imar affını niye çıkardınız kardeşim?

NECİP NASIR (İzmir) – İmar affı değil, imar barışı o, imar barışı. Teknik olarak bilmiyorsunuz.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Neden o imar affını çıkarıp da 2017'nin son gününden evvel yapılmış olan bütün binaları affedecek yasanın altına imza attınız? Neden çıkardınız? 3 milyon binaya af getirdiniz ve şu anda deprem bölgesinde yıkılmış olan binaların kaç tanesi o imar affından yararlandı o zaman, bunu biliyor musunuz? Sizin Genel Başkanınız yine gitti, o illerde konuşma yaptı; Maraş'ta, Malatya'da, Hatay'da konuşma yaptı. "Biz ne güzel…"

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım.

NECİP NASIR (İzmir) – Af değil o, imar barışı.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – İmar barışı değil, imar barışı dediğiniz şey ruhsatsız binaları affedip onlara ruhsat vermektir.

NECİP NASIR (İzmir) – Hayır, kentsel dönüşümün önünü açabilmek için yapılan bir düzenleme o, teknik olarak bilmiyorsunuz.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Barış marış yok ortada, affetmek var ve çürük olan, sağlam olmayan, sağlam zemine yapılmamış olan binaları affetmek var. Sizin siyasi sorumluluğunuz var ya, bunu nasıl reddedeceksiniz? Yasayı burada siz çıkarmışsınız.

Gelelim öbür meseleye: Yapı Denetim Yasası. Kamu kurumu olan TMMOB'den yapı denetimini alıp da bunu özel şirketlere veren yasayı siz çıkardınız Sayın Turan. Bunu unuttuk mu zannediyorsunuz? Bunu siz çıkardınız ve bir şey söyleyeceğim size: Bakın, bugün bunu tekrar anlattım, şeytan üçgeni kurulmuş, bu şeytan üçgeninin içinde siz varsınız, siz. O şeytan üçgeni nedir biliyor musunuz? O şeytan üçgeni, müteahhit proje yapıyor…

TAMER DAĞLI (Adana) – Bütün belediyeler AK PARTİ'de mi?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Anlatayım, müteahhit…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Toparlıyorum efendim.

BAŞKAN – Son sözlerinizi alayım Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Müteahhit proje yapıyor, yapı denetim firmasını kuruyor, aynı müteahhit kendi yaptığı projeyi, kendi yapı denetim firmasında "Sağlamdır." diye onaylatıyor, ondan sonra gidiyor belediyeye, fen ve imar işlerinden -kendi adamlarınızı yerleştirmişsiniz oraya- ruhsatı, iskânı alıyor; işte, şeytan üçgeni budur esas itibarıyla. Bunun siyasi sorumluluğu, siyasi iktidara ait değil de kime ait Allah aşkına?

NECİP NASIR (İzmir) – Bakın, onların hepsi değişti.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Şimdi "AFAD'ı ve Kızılayı karalıyorsunuz." dediniz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ya, bağırma, duyuyoruz, korkmuyoruz. Niye bağırıyorsunuz?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Yani insan öfkeleniyor Sayın Turan ya, öfkeleniyor.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ya, bağırmayın ya, korkmuyoruz. Niye bağırıyorsunuz?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bakın "AFAD'ı ve Kızılayı karalıyorsunuz." dediniz, alakası yok. Orada AFAD emekçilerinin yaptığı çalışmayı gerçekten büyük bir saygıyla karşıladık ve ben bunu defalarca kürsüde de söyledim. Mesele AFAD emekçileri değildir, mesele AFAD'ı yöneten zihniyettir. Ya, ben bugün yine söyledim Sayın Turan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Son bir dakika efendim, izin verirseniz…

BAŞKAN - Ama söylediklerinizi tekrarlıyorsunuz. Şimdi bütün arkadaşlar yoktu burada.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Hayır ama "AFAD'ı ve Kızılayı karalıyorsunuz." dedi Sayın Başkan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bir de bağırıyor, bağırınca ne oluyor Başkanım? Korkacak mıyız bağırınca?

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Lütfen bağırmadan konuşsunlar, lütfen.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Niye bağırıyorsun ya? Karşında küçük çocuk mu var ya?

BAŞKAN – Şimdi yeterince süre verdim Sayın Oluç, yeterince süre verdim.

Şimdi Sayın Özkoç'a da aynı süreyi vereceğim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Peki, tamam, buyurun.

BAŞKAN - Sayın Özkoç, buyurun.

41.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Şimdi, önce bir fikir birliğine varalım. Sayın Cumhurbaşkanı şöyle demiş: "Son afette yıkılan tüm binaların yüzde 98'i 1999'dan önce; yüzde 98'i."

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Evet, öyle dedi.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Az önce siz ne dediniz? "Yüzde 65'i" dediniz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kim dedi ağabey ya?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Siz, az önce… Kayıtlara bakın.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – 98 dedim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Değil.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Peki, yanlış söylemişim, 98.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bak, kayıtları var.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – 98 diye söyledim. Yanlış anlaşılmışsa revize ediyorum, 98'i.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Recep Uncuoğlu ne dedi?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bilmiyorum ne dediğini.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – "Yüzde 22'si" dedi. Ya, bir karar verin.

Şimdi, bak…

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bu bilimsel bir çalışma, gözünüzü seveyim, yapmayın ya!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ya, işte, aranızda karar verin.

Mimarlar Odası Başkanı, bilimsel çalışma…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özkoç, mikrofona konuşur musunuz, anlayamıyoruz.

Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Recep Bey dönüşülmesi lazım olanı söylemiş.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayır.

Türkiye Mimarlar Odası Başkanı "Deprem bölgesindeki konutların yüzde 60'ından fazlası 1999 yılı sonrasında yapıldı." diyor. Tamam mı Bülent Bey? Birincisi bu.

Gelelim imar affına. Emekliye 2 ikramiye verilmesi, "evet" dedik; yaşlıların maaşlarının artırılması, "evet" dedik -torba yasayla getiriyorsunuz bunları- öğrenci affı, "evet" dedik.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yapma Engin ağabeyciğim ya!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Demedik mi?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yapmayın gözünüzü seveyim ya!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayır, demedik mi arkadaş?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Peki, bitir, ben de konuşacağım o zaman.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayır, demedik mi?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Söyleyeceğim şimdi nasıl olduğunu.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ya, torba yasa değil mi?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Tamam, devam edin, kesmeyeyim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tamam mı? İmar affıyla ilgili Serdal Kuyucuoğlu o önergede çıktı, konuşmasını yaptı, itirazımızı belirttik. Kesinlikle bizim ellerimiz kalkmadı; video kayıtları bende, getirir, gösteririm. Komisyonda Zekeriya Temizel hepinizin takdir ettiği bir konuşma yaptı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – O yüzden, arkadaşlar, burası birbirimizi karalama, birbirimize bağırma yeri değil ama eleştirilere de tahammül edin ya. Siz de iktidar partisisiniz, yirmi bir yıldan beri bu ülkeyi yönetiyorsunuz ya. Böyle "büyük bir deprem" dediğiniz depremde buradaki muhalefet de "Yirmi bir yılda neredeydiniz?" deme hakkına sahip size ya.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Hiç itirazım yok, baş tacı.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - İşte ya, desinler ya, bırakın ya.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ama "parti" dersen… Diyemezsin abiciğim ya.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ya, bize parmak sallamayın, yapmayın bunu ya, yapmayın bunu ya.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Sallar mıyım parmak canım.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Doğru, mantıklı eleştirilere her zaman açığız ama iftira ve karalama olmadığı takdirde.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan…

42.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç ile İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptıkları açıklamalardaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Şimdi, Sayın Başkan, Engin Bey'in üslubuna teşekkür ediyorum. Bağırmaması kıymetli çünkü arkadaşlarımız bağırınca korktuğumuzu zannediyor. Biz korkmuyoruz, niye bağırıyorsunuz anlamıyorum yani.

İkincisi, bakın, altını çizmek istiyorum, hani "Konuşmayacak mıyız?" dediler ya; tabii, konuşacaklar. Sabahtan beri her partinin aşağı yukarı beşer konuşmacısı oldu, 5 parti 25 konuşmacı yapar. 25 konuşmacı oldu, ilk defa cevap veriyoruz. Dinlemiyor, anlamıyor falan değiliz ama bırakın da bitiminde iki dakika sataşmadan "katil" gibi, "'Asrın büyük felaketi' demeyin." gibi ithamlara cevap verelim. Aslında bunu sakin dinlemek lazımdı. Bakın, ben ne siyasi polemik istiyorum ne kavga istiyorum ama benim "Asrın felaketi değil bu." diyene, bu yaptığınız yanlıştır diyebilmem lazım yoksa tabii ki belediyenin kusuru varsa belediye, imar müdürünün ise imar müdürü, yapı denetimse o, müteahhitse o; kimse sorumlusu hesap sorulsun. Dün yoktunuz, biz burada konuştuk, uzun uzun konuştuk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Fakat burada "Bu yalan." falan derseniz bu, polemiğe girer; buna cevap vermek zorunda kalırım. Bakınız, hadi diyelim ki o imar barışı bir torba yasaydı, ondan böyle oldu. Bakın, CHP'nin seçim bildirgesi; imar affı için madde, madde, madde o kanun genişletilsin teklifi var elimde.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Neyle ilgili?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bakın, söyleyeceğim neyle ilgili.

Üç: Bir vekil -isim vermeyeyim polemik olmasın diye- bizim verdiğimiz teklifin daha ötesi olsun, süre olsun diye teklifte bulunuyor. Fakat "Bu bizim vekilimiz ama grubun ilgisi yok." diyemezsiniz; CHP Grubunun oluruyla, parafıyla bunu gönderiyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Geriye çekmiş mi onu?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sonra deprem olunca da geçen hafta geri çekiyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ya, geçen hafta deprem olunca değil.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Burada "Sen yanlışsın, ben yanlışım." kavgası yapmak istemiyorum, burada üsluba itirazım var.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Depremden önce. Bir kere doğru söyle.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Depremden önce çekiyor.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yapma Engin ağabey, yapma.

BAŞKAN – Şimdi, bir şeyde anlaşalım Sayın Grup Başkan Vekilleri…

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yapma, yapma.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet, depremden önce çekildi.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Önce çekti, önce çekti.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hakeza, zapta geçsin, yine söylüyorum…

BAŞKAN – Sayın Grup Başkan Vekili, bir müsaade eder misiniz…

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Burcu Hanım, Afyon Vekili ki "Depremden önce çekti." dedi, az sonra tarih vereceğim, önce mi sonra mı.

BAŞKAN – Bir şeyde anlaşalım: Karşılıklı konuşmayın, karşılıklı birbirinizi ikna etmeye çalışmayın lütfen. Eğer bunu yapacaksanız keseceğim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Peki, teşekkür ediyorum.

Ben konuşmaya karşı değilim, ithama, hakarete karşıyım Sayın Başkan.

ŞAHİN TİN (Denizli) – İtham ve karalamalara, iftiralara karşıyız.

BAŞKAN – Sayın Oluç, son turu yapıyorum.

Buyurun.

43.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Yok, çok uzatmayacağım yani daha konuşmaya devam edeceğiz çünkü fakat şunu söyleyeyim Sayın Turan…

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Başkanım, artık ne yapacağımızı konuşalım burada.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Baş tacı ama şimdi…

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – İmar affını da bize bağlamayın.

BAŞKAN – Ama bakın, biraz evvel uyardım, yine yapıyorsunuz arkadaşlar; lütfen, rica ediyorum… Sonra da milletvekili arkadaşlarımızın laf atmasına kızıyorsunuz. Önce bir birbirimizi dinlemeyi becerebilelim diyeyim.

Buyurun Sayın Oluç.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Hakkımız saklı, değil mi Başkanım?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Turan, bir şey söyleyeceğim çok kısa…

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Böyle konuş, canımı ye.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Yok, şimdi, şöyle bir şey söyleyeceğim. Bakın…

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bağırmasın, sabaha kadar dinleyelim Başkanım.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Yani insan sinirleniyor bazen.

BAŞKAN – O zaman ben sizin ikinizi birlikte arkaya alayım, siz konuşun lütfen.

Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Neden sinirlendiğini söyleyeyim insanın yani 50 bine yakın insan ölmüş Sayın Turan, acısı herkesin çok büyük, anlatabiliyor muyum?

Şimdi, bakın, size şunu söyleyeyim: Bizim bütün bunları tartışmamızın bir nedeni var, sadece meselenin siyasi ve hukuki sorumlularını, idari sorumlularını ortaya çıkarmak için değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Uzatmayacağım, buyurun, tamamlayın.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bunu elbette yapacağız ama onun ötesinde başka bir şey var ve bu konu bizim neden gündemimizde? Çünkü "Türkiye bir deprem bölgesi." diyoruz ya hepimiz konuşurken, çok ciddi sorunlar var önümüzde, en büyük sorun İstanbul depremi, İzmir depremi, Bingöl, Adana depremi beklentileri; bunlar çok ciddi sorunlar. Ve ben hatırlıyorum, burada, yine bu Mecliste, Genel Kurulda yıllar önce deprem olduğunda "Yahu, daha ciddi sorunlar var, konuşalım." dedik de Deprem Komisyonunu kurduk fakat gereken hiçbir adımı Deprem Komisyonunun raporundan sonra atmadık yani konuşuyoruz, konuşuyoruz; aynı noktadayız. Bunun için de siyasi iktidar olarak sizi eleştiriyoruz yani bundan daha doğal bir şey olabilir mi?

BAŞKAN – Sayın Oluç, teşekkür ediyoruz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Başkanım…

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç.

44.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Şimdi, arkadaşlar, o öyle yaptı, bu böyle yaptı, ondan sonra da öyle olmadı falan gibi olmaz.

Şimdi, söyleyeceğimiz şey şu: İmar affını hangi siyasi parti getirdi Türkiye Büyük Millet Meclisine?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Adalet ve Kalkınma Partisi.

NECİP NASIR (İzmir) – İmar barışı o, imar affı değil; teknik olarak bilmiyorsunuz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – İmar affını burada oy çokluğuyla hangi siyasi parti o maddede kabul etti, oy çokluğuyla hangi siyasi parti kabul etti? Hangi ittifak? Belli. Kayıtlar var mı? Kayıtlar da belli. Şimdi, kardeşim, bunu getirip de "Ya, siz de katıldınız ona." demeye gerek var mı?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Affın genişlemesi için önerge veren arkadaşlarımız kim?

BAŞKAN – Sayın Çilez, Komisyon sırasından laf atmayın lütfen.

Buyurun, devam edin Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Baksana oturuşa, adam vallahi hiç şey değil yani.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hasan Bey, yer değişin, yer değişin.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Affın genişlemesi için…

BAŞKAN – Sayın Çilez…

Buyurun, siz devam edin Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Baksana…

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Neye bakacak?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Oturuşuna ya, konuşmana baksana.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ya, sorduğum soruya bak sen!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Adabına bir baksana.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, bitirelim lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bir şey demiyorum ki kendimi ifade ediyorum.

Adabına bir bak, kendine bir bak ya; al videoya, bir bak ya!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Engin Bey, ama terbiyesizlik yapıyorsun ya!

BAŞKAN – Sayın Çilez…

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bana bak, sensin terbiyesiz!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Bir şey soruyorum, kim verdi diyorum.

BAŞKAN – Sayın Çilez…

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Genişlemesi için teklif veren milletvekili var mı?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sensin terbiyesizlik yapan kardeşim!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Yapma ya! Ayıp ediyorsun, çok ayıp ediyorsun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bak, çok ayıp ediyorsun ve terbiyesizsin!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hasan Bey, tamam.

BAŞKAN – Şimdi, arkadaşlar…

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Çok terbiyesizsin!

BAŞKAN – Sayın Özkoç, müsaade eder misiniz…

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Arkadaşlar, bu vekili uyarır mısınız, ne demek Grup Başkan Vekiline böyle ya!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ya, tamam, bir şey demiyorum.

BAŞKAN – Sayın Çilez, lütfen, rica ediyorum…

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kardeşim, senin bir gücün varsa, adamsan dışarıya gelirsin, orada konuşuruz seninle.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, lütfen Genel Kurula hitap eder misiniz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Siz onu niye susturmuyorsunuz?

BAŞKAN – Susturuyorum, tamam.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayır, bir şey dediğinizi duymuyorum.

BAŞKAN – Siz münakaşa ederken ben gerekeni dedim, merak etmeyin.

Siz devam edin Sayın Özkoç, buyurun.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Sizin kendi Başkanınız “Sus.” dedi adama.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Biz torba yasaya bunun için karşıyız, bu yüzden karşıyız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım, başka uzatmayacağım.

Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Onun için buradaki, muhalefetteki bütün milletvekilleri torba yasanın içerisine… Ben 50 tane sayacağım daha sonra getirdikleri her şeyi ama şimdi burada Grup Başkan Vekili geliyor "Bir konuda uzlaşıyoruz." diyor, tam tersini yapıyorsunuz.

BAŞKAN – Evet, bitti mi Sayın Özkoç?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ağabey, yapma gözünü seveyim. "Afet değil." derse ne diyeceğim ben ya? Seninle ilgili değil konu.

BAŞKAN – Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.33

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.51

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 68'nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Gaziantep Milletvekilleri Ali Şahin ve Mehmet Sait Kirazoğlu ile 58 Milletvekilinin Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi (2/4811) ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 393) (Devam)

BAŞKAN – 393 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

İkinci bölüm üzerinde gruplar adına son söz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın İbrahim Özden Kaboğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Kaboğlu.

CHP GRUBU ADINA İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Divan, sayın vekiller, acılı halkımız; 393 sıra sayılı yasa önerisinin bölümü üzerine konuşmadan önce acıları yeniden paylaşıyorum ve iki bilinmeyenin acılarımızı ne kadar dağladığını, derinleştirdiğini belirterek sözlerime başlamak istiyorum.

Birincisi, empati. Beton yığını altında can veren on binler acaba kaçıncı saniyesinde, dakikasında, saatinde, gününde veya haftasında hangi acılar içerisinde can verdiler? Bunu tasavvur etmek bile çok çok acı. İkincisi ise kaç bin yurttaşımızın can verdiğini bilebilecek durumda olmamanın çaresizliği veya aymazlığı da belki aynı şekilde acı. Tabii ki bilgi için, bunu bilebilmek için afetlere bilimsel yaklaşım gereği var.

Şimdi, afet yönetimi hukuku Türkiye'de seksen yıldır var; ilk yasanın tarihi 1943, hâlen yürürlükte, seksen yıldır var. Burada üç ayağı söz konusu böyle bir yasal düzenlemenin: Birincisi, zaman; öncesi, esnası ve sonrası. İkincisi, hukuki işlemler; düzenleme, denetleme ve yaptırım süreci. Üçüncü ayak ise genel kamu yönetiminin ve afetler yönetiminin tabi olduğu üçlü ilke; görev, yetki ve sorumluluk. Tabii ki burada seksen yıllık mevzuatın yetersizliklerinden söz edilebilir ama afet yönetimi hukukunun etkili olmaması aslında bu mevzuata bağlanamaz; bunun etkili uygulanmamış olmasına da değinmekte yarar var.

Burada, sayın vekiller, tam üç hafta önce OHAL ilan edilirken şu soruları sormuştum:

1) Mevzuatın hangi hükmü sizin hızlı önlem almanızı engelledi?

2) Eğer OHAL ilan edecek idiyseniz neden ilk üç saatte değil de otuz altıncı saatte bunu düşündünüz?

Bu soruları sormuştum ve sonrasına baktığımız zaman aslında şunu söyledim: Mevzuat yeterlidir ama ilan edecekseniz bunu OHAL Kanunu'yla yapın, önlemleri alın, OHAL CBK'sine gerek yoktur. Bir de şu uyarı vardı: OHAL'i seçimleri gölgelemek için kullanmayın.

Evet, gecikme nedeninin mevzuat olmadığını yetkililer itiraf etti. Tek değinme… Millî Savunma Bakanı "Ben Cumhurbaşkanına arz ettim." dedi ama Cumhurbaşkanının dönüp dönmediğini beyan etmedi. Dolayısıyla, Millî Savunma Bakanının bu beyanı bile 2017 Anayasa kurgusunun çöküşünün açık bir göstergesi.

Aslında, tabii, OHAL ilan edildi ama burada yürütme yoktu, yalnızca atanmış kişi vardı ve o buraya gelmedi ama sonra itiraf etti, "İlk günlerde sorunlarımız oldu." biçiminde itirafta bulundu. OHAL CBK'leri de aslında OHAL dışında kullanılmaya başlandı; ya 126 sayılı CBK'de olduğu gibi Anayasa dışı veya üniversitelerin kapatılması gibi veyahut da şimdi seçim gevezeliği yapılıyor olması gibi "14 Mayısa alacağız." diye, seçimlere yönelik olarak kullanılması gibi amacı dışında kullanıldı.

Muhalefet bir ironi yapıyor "Hükûmet istifa!" diye, ciddiye alınıyor bu ironi; hükûmet yok aslında çünkü 2017 kurgusunda hükûmet ilga edildi, yılların hükûmeti ilga edildi fakat arkadaşlarımız yine "İstifa!" diyorlar. Oysa hükûmetin istifası için bir, hükûmetin bulunması; iki, hesap verebilir bir hükûmetin olması gereği açıkken burada böyle bir şey söz konusu olmadığı hâlde "İstifa!" demek ve buna laf yetiştirmek, zannediyorum, bir ironi atışması olsa gerek. Herhâlde biz afet hukuku yasal düzenlemesini yapsak bile -ki yapma gereği var- ancak 2017 Anayasa kurgusunda yani "parti başkanlığı yoluyla devlet başkanlığı ve yürütme" adını verebileceğimiz tek kişi yönetiminde bu yasanın etkili olamayacağı 6 Şubat depreminden bu yana kanıtlanmış oldu. O nedenle tabii ki hem etkili bir yasa hem de demokratik hukuk devletine geçiş için Anayasa çalışmalarına ivme kazandırmamız gerektiğini belirtiyorum.

Hemen bu teklife geçiyorum, teklif sahipleri yok galiba yani bu teklifi yazanlar burada bulunmuyorlar ama tabii ki sorun onların burada bulunup bulunmaması değil, bu teklifin ne getirdiği ve ne götüreceğine ilişkin değerlendirmelerdir. Aslında Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi'nin -arkeoloji tanımına girmeyeceğim, çok yapıldı burada ama bunun- bu teklifin düzenleme alanının insanlığın ortak mirası veya insanlığın ortak mirasına saygı çerçevesinde bir insan hakkına tekabül ettiğini belirtmekle yetineceğim. İki önemli özelliği var bunun: İnsanlığın ortak mirası üzerinde hiç kimsenin mülkiyet hakkı bulunmamaktadır, bir; iki, bütün insanlık yani herkes bundan yararlanma hakkına sahiptir. Bu nedenle bu öneriyi değerlendirirken bu açıdan bakmak gerekir ve bu yasa önerisinin en az beş çelişkisi bulunmaktadır. Bir, genel gerekçe kucaklayıcı ama maddelerin daraltıcı yaklaşımı. İkincisi, konu bakımından insanlığın ortak mirası evrensel bir kavram fakat yasa, soy ve din temelinde indirgeyici bir yaklaşımla düzenleme yapıyor. Üçüncüsü ise -daha önemli- bu konuda, Türkiye'de, üniversitelerde yalnızca 44 üniversitede arkeoloji bölümü var iken sanki bunlar hiç yokmuş gibi, Bakanlık yokmuş gibi, vakıflar bulunmuyormuş gibi, bu konuda dernekler yokmuş gibi "arkeoloji" adı altında âdeta ayrı bir yapı, bir paralel devlet yapısı kurulmasına, kurulma iradesine tanık olmaktayız. Bu bakımdan Vakıf ulusaldır ama vakfın merkezi olan Enstitü yereldir; bu da ayrı bir çelişki. Ancak statü açısından baktığımız zaman Vakfın özel hukuk tüzel kişisi, Enstitünün ise kamu tüzel kişisi olması gerekirken Vakıf kamu hukuku tüzel kişisi olarak kuruluyor ve mütevelli heyetinin belirleyeceği statüye göre Enstitünün çalışması öngörülüyor. Fakat daha önemlisi, burada, bu yasanın yasa tekniğine uygun olup olmadığı ve de Anayasa'ya uygun olup olmadığına ilişkin… Yasa tekniği bakımından birçok maddesi, özellikle 1'inci ve 3'üncü maddesi çok sorunlu ama zamansızlık nedeniyle bunları belirtemeyeceğim. Ancak özellikle bu metnin, bu yasayla vakıf kurmanın Anayasa'ya açıkça aykırı olduğunu yalnızca 4 madde çerçevesinde belirtmek isterim. Anayasa'ya açıkça aykırı derken biraz önce konuştuk, baz istasyonları… Kaçak baz istasyonlarına Anayasa Mahkemesi kararına karşın "evet" dendi.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hocam, beni gösterme ya.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Hayır, biraz önce tartışıldı. Şimdi, baz istasyonları nedeniyle ne kadar yurttaşımız öldü, onu bile bilemiyoruz. Dolayısıyla, Anayasa'ya aykırılık itirazımızın ne kadar ciddi olduğunu ama bu salonda, komisyonlarda ne kadar dalga geçildiğini acı bir biçimde buradan yeniden dillendirme gereği bulunuyor.

Evet, dernek statüsüne tabii vakıf, vakıf özgürlüğü, dernek özgürlüğü, özel hukuk tüzel kişisi ama burada özel hukuk tüzel kişisi kanunla kuruluyor ve tüzel kişilik tanımı da ortadan kaldırılıyor, vakıf özgürlüğü de ortadan kaldırılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim.

Bu yapılırken hiç değilse Kültür ve Tabiat Varlıkları Kanunu madde 63 çerçevesinde Anayasa'nın devlete verdiği görev, yetki; kültürel, doğal ve tarihsel varlıkları koruma yetkisi çerçevesinde çıkarılan yasada yapılan tanımlara bakılsaydı bu şekilde bir soya ve dine indirgenmiş bir yasal düzenleme yapılmazdı. Tabii ki bu açıdan, ayrımcılık yapması açısından, bırakın bugünün kuşakları arasında geçmiş kuşaklardan devraldığımız miras, insanlığın ortak mirası bakımından bile bir ayrımcılık söz konusu; bu, bilim dalının özüne tamamen aykırı ayrımcılık hem soy temelinde hem dinsel temelde. Bu açıdan, hem Anayasa'nın 10'uncu maddesine hem de Anayasa'nın 2'nci maddesine, laik devlet ilkesine aykırı bulunmaktadır. Tabii ki en önemli...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Hocam, son sözlerinizi alayım.

Buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hocam, Anayasa'ya aykırı.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Evet, Anayasa'yla dalga geçin siz, dalga geçin. Anayasa'ya aykırı yasaları tekrar oylayın çünkü ilkin sayı üstünlüğünüz haklılık ölçütü oluyordu, Anayasa Mahkemesi iptal ettikten sonra tekrar burada oyluyorsunuz tıpkı geçen aylarda yaptığınız gibi. Hatta bir vekiliniz "Yasama dokunulmazlığımız yok mu, Anayasa'ya aykırı yasa oylayabiliriz." aymazlığını bile dillendirdi burada ve biz hâlâ gülebiliyoruz; on binlerce yurttaşımızın burada yaptığımız kötü yasalar nedeniyle öldüğünü düşünmeden, dikkate almadan burada yine "İbrahim Kaboğlu Anayasa'ya aykırıdır." diyor diye kahkahalar bile atılabiliyor ve deniyor ki: "Kaboğlu'na sorsak burada yasa yapılmaz."

Sayın Turan, sevgili Turan, Grup Başkan Vekili olduğunuz için söylüyorum; Anayasa'ya aykırı olana Anayasa'ya aykırı diyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaboğlu, teşekkür ediyorum.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Tıpkı "İmar Yasası'nda etki analizi yoktur, o nedenle onun kabul edilmemesi gerekir." dediğimiz gibi...

BAŞKAN – Sayın Kaboğlu, teşekkür ediyorum.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Sıkça İmar Yasası'nda yaptığımız değişikliklerin esasen bizim sorumluluğumuzu doğurduğunu beyan etmek için.

BAŞKAN – Sayın Kaboğlu, teşekkür ediyorum.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Yoksa sırf Anayasa'ya aykırı olup olmadığı tartışmasının çok ötesinde bir konu.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hocam, eyvallah ama seçim beyannamesini bir okuyun lütfen, gözünüzü seveyim.

BAŞKAN – Sayın Turan, lütfen daha sonra sıralarda görüşürseniz memnun olurum.

Devam ediyoruz görüşmelere.

Gruplar adına söz talepleri karşılanmıştır.

Şimdi şahıslar adına ilk söz talebi Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'e aittir.

Buyurun Sayın Sezgin.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle benzer bir düzenleme Antalya Diploması Forumu Vakfı için de gerçekleştirilmişti. O vakıf düzenlemesindeki yanlışlar bu Vakıfla ilgili düzenlemede de mevcut. Antalya Diplomasi Forumu Vakfının kurulması esnasında dile getirdiğimiz itirazlarımızı Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı için de dile getiriyoruz. Bu itirazlarımızdan en kritik olanını burada bir defa daha tekrar etmek istiyorum, biraz önce de söylendi: Özel kanunla vakıf kurulması mevcut Anayasa'ya aykırıdır. Vakıflar da dernekler ve sendikalar gibi sivil toplum kuruluşlarıdır, devletin bu tür vakıf yapılanmalarını doğrudan kurması ve yönetmesi sivil toplum anlayışına da zıt bir yaklaşımdır. İktidarın zihniyeti de zaten sivil toplumu mümkün mertebe daraltmaktır.

Devletin bu tür vakıf yapılanmalarını doğrudan kurması ve yönetmesi gerçekten sivil toplum anlayışına zıttır. Antalya Diplomasi Forumu Vakfı görüşmelerinde dile getirdiğimiz gibi, bu tür girişimler şahsi mülk ve hâkimiyet alanı yaratma ihtirasının yansımalarıdır. Yönetimi âdeta münhasıran tek kişi tarafından seçilen ve sadece o kişiye hesap verecek yapılar oluşturulmaktadır. Ayrıca, iktidar, bu tür vakıflar aracılığıyla, kamunun yerine getirmesi gereken hizmetleri rant mekanizmasına dönüştürmenin yollarını açmaktadır. Kızılayda facia içinde yaşanan facia bunun apaçık bir örneğidir. Arkeoloji ve kültürel miras için bir sivil girişime ihtiyaç varsa bunu devletin değil sivil toplumun dinamikleriyle veya sivil toplumun da en etkili şekilde yer alacağı tamamen özerk ama her açıdan hesap verebilir yapılar vasıtasıyla karşılamak doğru olacaktır. Oysa bu Vakfın kurulmasıyla yapılmak istenenin, vakıf üzerinden yürütülecek faaliyetleri kamu tüzel kişiliklerinin denetimine ilişkin mevzuatın dışına çıkarmak olduğu açıktır. İktidar giderayak kendisine ve yandaşlarına birtakım rant mekanizmaları sağlamaya çalışmaktadır.

Değerli arkadaşlar, arkeoloji hem tarihsel birikim ve değerlerimizi öğrenme hem de bunlara sahip çıkma bilincini takviye etme ve geliştirme açısından önemlidir. Ülkemizde Osman Hamdi Bey'in çabalarıyla başlayan arkeoloji çalışmalarına verilen önem zaman içinde iniş çıkışlar yaşamıştır. Miraslarımızı yok saymak isteyenler de olmuştur, üç kuruşluk rant uğruna her türlü kültürel değerimizi hiçe sayanlar da. Oysa biz bu toprakları seviyorsak bu topraklardaki mirası da sevmek ve korumak zorundayız. Atatürk'ün dediği gibi "Bir vatanın sahibi olmanın yolu, o topraklarda yaşanmış tarih olaylarını bilmekten, burada doğmuş uygarlıkları tanıyıp onlara sahip çıkmaktan geçer." Bu, insanlığa yönelik de bir görev. Arkeolojik miraslarını en iyi koruyan ülkelerden biri olan İtalya'nın saygınlığında, itibarında bu özelliği belirleyici bir unsurdur. İtalya'nın dünyanın önde gelen turizm destinasyonlarından biri hâline gelmesinde arkeolojik mirasını özenle koruması da etkili olmuştur. İtalya, Ulusal Sanat Tarihi ve Arkeoloji Enstitüsü gibi kurumlar vasıtasıyla ülkesine, tarihî değerlerine ve ülkelerinde yaşamış medeniyetlerin mirasına sahip çıkabilmiştir. Biz, arkeoloji alanında yeni bir kurum yaratacaksak İtalya'dan bu örneği alalım ve kuralım. Ülkemizde de görüşmekte olduğumuz türden rant mekanizmaları değil, İtalya'daki gibi hassas, üst düzey, saygın ve uzman bir yapı oluşturulması gerekmektedir. Ülkemize ve toprağımıza saygı, insanlığa karşı ödev bunu gerektirir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Devamla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yaşadığımız deprem sonrasında arkeoloji alanında ciddi bir yeniden yapılanma gereği daha da önem kazanmıştır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Şahıslar adına son söz Kütahya Milletvekili Sayın Ahmet Erbaş'a aittir.

Buyurun Sayın Erbaş.

AHMET ERBAŞ (Kütahya) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; 393 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

11 ilimizin ve 13 milyon vatandaşımızın doğrudan etkilendiği, dünya deprem tarihinin en acı, en yıkıcı depremlerinden birini ülke olarak yaşadık. Bu deprem, yüz ölçümü olarak 16 Avrupa ülkesinden daha büyük bir alanı ve nüfus olarak 25 Avrupa ülkesinden daha kalabalık bir bölgeyi etkilemiştir. Olağanüstü bir dönemden geçtiğimiz kuşkusuzdur, yaşadığımız deprem felaketi ne ilktir ne de son olacaktır. Zincirleme facialar kapımızı çalmadan, doğal ve insani yıkımlar hanemize dayanmadan tüm tedbirlerimizi almalı, yaşadıklarımızdan ders çıkarmalıyız çünkü acımız çok büyük. Ruhumuz devasa bir hüzünle sarılmış ve sarsılmıştır.

Hepimizin birimiz, birimizin hepimiz olacağı bir zamanın tam ortasındayız. İşte, bu anlayışla yola çıkan Kıbrıs Türkü de sadece deprem sırasında değil, deprem sonrası için de bir seferberlik başlatmıştır. Kıbrıs Türk Mukavemet Teşkilatının ruhu bu süreçte yeniden canlanmıştır. 40'ın üzerindeki sivil toplum örgütü bir araya gelerek Kıbrıs Türk Dayanışma Platformunu kurmuştur. 100'ün üzerinde tırla yardım malzemesi Türkiye'ye ulaşmıştır. Ayrıca, 200 kişilik arama kurtarma ekibiyle deprem bölgelerindeki arama kurtarma çalışmalarına destek olunmuş, bunun yanında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Müteahhitler Birliği 30'un üzerinde iş aracını İskenderun bölgesine sevk etmiştir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde turizmcilerin önderliğinde ve 40 sivil toplum kuruluşunun katılımıyla oluşturulan platform, bölgede depremzedelere Kıbrıs köyünü kurmak için 42 metrekarelik bin adet konteyner konut üretilmesi ve tahsis edilen bölgeye montajı için üretim çalışmalarına başlamıştır. Konteyner konutların ilk sevkiyatı 3 Mart tarihinde yani yarın gerçekleşecektir.

Değerli milletvekilleri, 45 bin canımızı yitirdiğimiz asrın felaketinde Gazimağusa Türk Maarif Koleji öğrencileri, öğretmenleri ve ailelerinden oluşan 26'sı çocuk, 35 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşımız da Adıyaman'daki depremde hayatını kaybetmiştir. Depremde hayatını kaybeden tüm Kuzey Kıbrıslı kardeşlerimize Allah'tan rahmet, acılı ailelerine sabır ve başsağlığı diliyorum.

Deprem bölgesinde yapılacak soruşturmaların yanı sıra özellikle Adıyaman'da yıkılan, evlatlarımıza mezar olan binanın dava süreçlerinin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşı olarak da yakından takipçisi olacağız.

Değerli milletvekilleri, Kütahya'da Sanayi ve Ticaret Odası Başkanlığında, Valiliğimiz, Kütahya Belediyemiz, Tavşanlı Ticaret Odası, Simav ve Gediz Ticaret Odası ve yaklaşık 40 STK'yle bin konteynerlik bir organizasyon gerçekleştiriyoruz. Bin konteynerlik kasabayı devletimizin uygun gördüğü bir alana inşallah inşa edeceğiz. Şu anda Kütahya'mızda 5 binden fazla depremzedeye ev sahipliği yapıyoruz. Kütahya'dan, yalnızca il merkezimizden, Kütahya Belediyemizin organizasyonuyla 55 tırdan fazla malzeme bölgeye intikal ettirilmiştir. İlçe ve belde belediyelerimiz, sivil toplum kuruluşları ve gönüllü vatandaşlarımızın destekleriyle bu sayı 100'ün üzerine çıkmıştır. Tavşanlı Ticaret Odası, Hatay'ın Belen ilçesinde 50 konteynerlik bir mahalle yaptı ve her gün orada 5 bin kişiye yemek vermektedir. Kütahya halkına, deprem olduğu andan itibaren deprem bölgesine maddi, manevi,

fiziki yardım yapan vatandaşlarımıza, ellerini açıp dua eden tüm milletimize, bize yardıma gelen tüm dost ülkelerin desteklerine teşekkür ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, yaşadıkları evleri, anılarını enkaz altında bırakıp memleketlerini terk etmek zorunda kalan vatandaşlarımızın yeniden şehirlerine sağlıklı ve huzurlu dönmelerini sağlamak en önemli görevimizdir. Yüce Türk milletinin büyük felaketlerde gösterdiği bu muhteşem feraset tüm dünyaya örnek olacaktır. Depremde hayatını kaybeden tüm insanlarımıza Cenab-ı Allah'tan rahmet, acılı ailelerine ve Türk milletine de sabırlar diliyorum. Rabb'imden niyazım odur ki milletimizi bir daha böyle acılar ve afetlerle imtihan etmesin, devletimize güç ve kuvvet versin.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son verirken yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Çok teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, ikinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, ikinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o maddeler üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

6'ncı madde üzerinde 1 önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4811) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin aşağıdaki gibi değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Vakfın bütçesi ve gelirleri

MADDE 6- (1) Vakıf, bu Kanunda ve Vakıf senedinde yer alan amaç ve faaliyetleri doğrultusunda yıllık bütçe yapar. Vakfın yıllık brüt gelirlerinin en az üçte ikisi Vakfın amaçlarına, kalanı bu amaçları gerçekleştirmek için Vakıf personeli ile yönetim ve idame giderlerine sarf olunur. Ayrıca Vakıf, amaçlarını gerçekleştirmek için yurt dışında iktisadi işletme kurabilir, devralabilir ve bunlara ortak olabilir.

(2) Vakfın gelirleri şunlardır:

a) Vakfın amacına uygun ulusal ve uluslararası fonlardan aktarılan hibeler de dâhil olmak üzere yurt içi ve yurt dışı her türlü ürün, hizmet, taşınır, taşınmaz, irat ve her türlü bağışlar ile ayni ve nakdî yardımlar.

b) Vakıf faaliyetlerinden elde edilen muhtelif gelirler.

c) İktisadi işletmeler, iştirakler ve ortaklıklardan sağlanan gelirler.

ç) Vakıf taşınır ve taşınmaz varlıkları ile diğer haklarının değerlendirilmesi ile sağlanan gelirler.

d) Sponsorluk gelirleri.

e) Diğer gelirler.

Nihat Yeşil	Burcu Köksal	Mehmet Göker
Ankara	Afyonkarahisar	Burdur
Mustafa Adıgüzel	Hüseyin Yıldız	Erkan Aydın
Ordu	Aydın	Bursa
	Yıldırım Kaya	
	Ankara	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talep eden Ankara Milletvekili Sayın Nihat Yeşil.

Buyurun Sayın Yeşil.

NİHAT YEŞİL (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Yüreğimiz yanıyor, yaşadığımız acının tarifi yok. 6 Şubat ve sonrasında olan depremlerde ülkemizin üzerine karabasan gibi çöken felakette yaşamı yitiren canlarımızı rahmetle anıyorum, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum, milletvekili arkadaşımıza Allah'tan rahmet diliyor, yakınlarına, tüm milletvekili arkadaşlarımın yakınlarına da başsağlığı diliyorum.

Değerli arkadaşlar, Türkiye, afetin ve çarpık kentleşmenin ortaya çıkardığı yıkımı, koordinasyonsuzluğun verdiği acıyı yaşarken Hükûmet yasaklarla meşgul oldu. Tele1'e üç gün kapatma cezası verdi, Halk TV'yi, FOX TV'yi, KRT'yi RTÜK cezalarıyla kapatmaya çalıştı veya susturmaya çalıştı. Statlarda slogan atan Fenerbahçe, Beşiktaş seyircilerini sorgulamakla meşgul oldu. Oysaki ülkemiz çok acı bir gerçekle karşı karşıyayken bunların olmaması gerekirdi. Devletler ve liderler kriz zamanında belli olur. Maalesef, milletimiz bu süreçte devletin nasıl âciz kaldığını çok net bir biçimde görmüştür, aslında devletten ziyade Hükûmetin âciz kaldığını net bir şekilde görmüştür. Fay hatları üzerinde yer alan ülkemizin ilgili kurum ve kuruluşlarının depremle ilgili herhangi bir hazırlığının olmadığını her depremde olduğu gibi bu deprem de ortaya çıkarmıştır. Üstelik yaşadığımız deprem afet kurumlarının yöneticilerinin liyakatsizliğini de gözler önüne sermiştir.

Değerli arkadaşlar, doğal afet dediğimizde aklımıza ilk gelen kurum Kızılay olmuştur. Yüz elli dört senelik maziye sahip Kızılay bile çadır satıyorsa üstüne bir de depremzedelere gelen yardımları satıyorsa büyük bir sorun var demektir. Deprem ne kadar doğal bir afetse onu yöneten bürokratlar da bakanlar da bir o kadar organize bir afet hâline dönüştü. Bir ülke düşünün ki yaşadığı depremin verdiği zarardan daha çoğunu yönetenlerden görmüşse bu da acı bir gerçek.

Değerli arkadaşlar, bir kurum düşünün ki yağmurda şemsiye satar gibi depremde çadır satmışsa, halkımız bu acı gerçeklerle karşı karşıya kalmışsa çok acı bir gerçek oluşmuş demektir.

Değerli arkadaşlarım, çok kayıplar verdik, çok canımız yandı. Yaşanan depremlerin vatandaşlarımızın yanı sıra bölgede bulunan kültür varlıklarımıza da büyük ölçüde zararlar verdiğini net olarak görmemekle beraber, bunları yerinde incelemek üzere milletvekili arkadaşlarımızla birlikte bölgede bulunan tarihî varlıklarımızla ilgili incelemelerde bulunduk. Kültür Bakanlığımızın teknik elemanlarının, oradaki yetkili arkadaşlarımızın denetiminde belli şeyler yapıldığını gördük ama daha net çıkmadı. Ama özellikle bölgede enkaz kaldırma çalışmalarının sonuçlanmasına ilişkin, ekskavatörlerle hızlı bir şekilde çalışmalar yapılmaktadır. Taşınmaz kültür varlığı parselinde bu şekilde yapılan enkaz kaldırma çalışmalarının telafisi mümkün olmayan zararlara neden olacağı aşikârdır. Bu nedenle enkaz çalışmaları müze müdürlüğünün, koruma kurulu müdürlüklerimizin, rölöve ve anıtlar müdürlüğümüzün uzmanları denetiminde, Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğümüzün başkanlığında arkeologlar, bilim insanları, mimarlar, odalar denetiminde akademisyenlerle yapılmalıdır. Ayrıca, ilgili koruma kurulunun kararı alınmadan taşınmaz kültür varlıklarının enkaz kaldırma çalışmaları yapılmamalıdır. Ayrıca, ülkemizde temsilcilikleri bulunan Uluslararası Müzeler Konseyi, Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi, Uluslararası Kültürel Varlıkların Korunması ve Restorasyonu Çalışmaları Merkezi gibi uluslararası kuruluşların Türkiye millî komiteleri üyelerinin ivedilikle bir araya gelerek deprem bölgesinin taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarının akıbeti konusuyla birlikte bundan sonra yapılacak iş ve işlemlerin tespitleri bilimsel olarak yapılmalıdır.

Değerli arkadaşlar, bu yapılara enkaz gözüyle bakılmaz; tarihe ihanet olur, tarihî cinayet olur. Deprem bölgesindeki bütün tarihî eserleri yeniden ayağa kaldırmak lazım. Sayın Genel Başkanımızın da dediği gibi, tarihsel değerleri olan oradaki her bir çakıl taşına ihtiyacımız olacak. Şehirlerimizi tekrar yaşanabilir bir kent, tarihî eserlerimizi tekrar kültürel varlığımız hâline getirmek için öncelikle bu kentleri bilimsel kurumlarla hayata geçirmek lazım. "Biz yaptık, biz ettik." anlayışından vazgeçelim, doğru neyse onu yapalım; bilimi esas alalım, tüm kurumları çalıştıralım, yerel ve genel yönetimle ortak çalışalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen Sayın Yeşil.

NİHAT YEŞİL (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bunlar olurken -daha yeni bir yasa oysaki- depremle karşı karşıya kaldığımızda, bir şehir yeniden inşa edilirken aynısı bile yapılacak olsa, işin en doğrusu bile yapılsa kültürel varlıklarımız asla bir tek kişinin, bir tek kurumun inisiyatifine bırakılmamalıdır. Kurulmak istenen Vakıf, amaçları ve faaliyetleri de göz önünde alındığında gölge bir bakanlık hâline getirilmek istenmektedir. Cumhuriyetimizin tüm kurumlarını yok etmek için elinizden geleni yapıyorsunuz, devleti vakıf ve derneklerle yönetmeye de çalışıyorsunuz. Kurduğunuz bu Vakıf kültürel miras yönetimini özelleştiren bir yapı ortaya çıkarmaktadır. "Vakfın faaliyetleri" bölümünde kültür varlıklarının korunması, bu alanda araştırma yapılması, planlama faaliyetleri Kültür ve Turizm Bakanlığının görevleri arasındayken bu kanun teklifiyle Bakanlığın görevleri önce vakfa, daha sonra da vakıf yönetim kurulu kararıyla bir enstitüye devredilmeye çalışılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yeşil, selamlayalım lütfen.

NİHAT YEŞİL (Devamla) - Bir kamu görevi önce bir vakfa, sonra da kamu tüzel kişiliği olmayan bir enstitüye devredilemez. Normlar hiyerarşisine göre, kanun Anayasa'dan üstün olamaz. Getirdiğiniz kanun teklifiyle bir vakıf devletleştiriliyor, kanunla da Anayasa maddesi yok sayılıyor. Oysaki Anayasa'mızın 63'üncü maddesi de açık: "Devlet, tarih, kültür ve tabiat varlıklarının ve değerlerinin korunmasını sağlar, bu amaçla destekleyici ve teşvik edici tedbirleri alır." Anayasa'mızla koruyamadığınız kültür varlıklarımızı yasayla koruyamazsınız, bilimle yapamadığınızı betonla tamir edemezsiniz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

7'nci maddede önerge bulunmuyor.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

8'inci maddede 1 önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 393 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinde yer alan "durumlarda" ibaresinin "hallerde" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kemal Peköz	Abdullah Koç	Ali Kenanoğlu
Adana	Ağrı	İstanbul
Oya Ersoy	Gülüstan Kılıç Koçyiğit	Murat Çepni
İstanbul	Muş	İzmir
	Erol Katırcıoğlu	
	İstanbul	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU BAŞKANI EMRULLAH İŞLER (Ankara) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talep eden Muş Milletvekili Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Buyurun Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın vekiller; şimdi, depremi konuşuyoruz, depremin yarattığı yıkımları konuşuyoruz ama tabii, bununla beraber konuşmamız gereken olası deprem risklerini de görmezden gelemeyiz.

(Uğultular)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen, rica ediyorum, bitirmek üzereyiz.

Buyurun Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Özellikle hem Maraş merkezli hem de daha sonra Hatay ve Malatya'da gerçekleşen depremlerden sonra yine birçok bilim insanının dikkat çektiği aslında Karlıova-Varto Fay Hattı var ve burası deprem riski açısından oldukça yüksek bir risk taşıyor. Onun için Muş'un, Bingöl'ün, Elâzığ'ın, Dersim'in, Erzincan'ın, Bitlis'in çok hızlı bir şekilde deprem açısından riskli bölge ilan edilmesi ve bu bölgede çalışma yapılması gerekiyor.

Benim ilim Muş da birinci derecede deprem bölgesi ama örneğin, 4-5 kat olması gereken binalar şu anda 10 katlı. Oradaki belediye sizin değerli arkadaşlar, AKP'li bir belediye ama bu imar izinleri ne yazık ki verildi ve şu anda insanlar her gün bizi arıyorlar…

(Uğultular)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, salonda müthiş bir uğultu var, konuşmacının sözleri anlaşılmıyor. Eğer sürecin uzamasını istemiyorsanız, bir beş dakika daha tahammülünüzü rica ediyorum.

Buyurun Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Teşekkür ederim.

Şu anda özellikle yüksek katlı binalarda oturanlar, eski konutlarda oturanlar büyük bir kaygı içerisindeler ve "Vekilim, bizim ilimizde de deprem için hazırlık yapılacak mı? Binalarımız kontrol edilecek mi? Burada bir hazırlık var mı?" diye bizi arıyorlar. Ben de buradan, Meclis kürsüsünden sormak istiyorum: Muş için, Bingöl için, Bitlis için, Dersim için, Elâzığ için, Erzincan için ve olası diğer bütün depremler için, İstanbul, İzmir depremi için gerçek bir hazırlık yapıyor muyuz? Yapı stokumuzu, kamu binaları, okullar başta olmak üzere gözden geçiriyor muyuz? Arızalı ya da yıkılması gereken binaları hızlıca boşaltıyor muyuz? Deprem toplanma alanlarını belirliyor muyuz? Halkımızı bu konuda bilgilendiriyor muyuz? Yeterli çadır tedariki sağlıyor muyuz? Bütün bu soruları Meclisten, buradan ben de sormak istiyorum.

Şimdi, büyük bir yıkım var ve insanlar gerçekten çok mağdurlar. Şu anda en temel ihtiyaç çadır, konteyner ama başka mağduriyetler de oluyor. Örneğin, bakın, Urfa'da birinci derecede toprak alanı olan, birinci derecede verimli tarım arazisi olan üniversite arazisine şu anda konteyner kent yapılıyor değerli arkadaşlar. Yine, Antakya Güzelbahçe'de içine buğday ekili olan alanlar dozerlerle düzleştiriliyor ve oralara konteyner kent kurulmak isteniyor.

Bakın, insanlar her şeyini kaybetti; evini kaybetti, işini kaybetti, sevdiklerini kaybetti, geçim kaynağını kaybetti, şu anda bazılarının elinde sadece küçücük tarım imkânları ve tarım koşulları var ama siz de onu, tarım alanlarını götürüp bir daha dönüşmeyecek şekilde konteyner kente çeviriyorsunuz, insanlar

buna itiraz edince de oradaki yetkililer "Biz ne yapalım? Emlak Konut burayı gösterdi, burada konteyner kent yapacağız." deyip işin içerisinden çıkıyor. Bu, kabul edilemez değerli arkadaşlar; hele de deprem bölgesindeki insanlarımızın yeniden ve yeniden mağdur edilmesi asla kabul edilebilir bir şey değildir.

Diğer bir mesele: Şimdi, az önce Sayın Turan da söyledi, "Siz kentsel dönüşüme 'Hayır.' diyorsunuz, biz kentsel dönüşüme 'Evet.' diyoruz" dedi ama biz rantsal dönüşüme "Hayır." diyoruz. Biz yerinde dönüşüme "Evet." diyoruz ama oranın, o topluluğun, o mahallenin göçertilip demografik yapısının, kültürel yapısının değiştirilmesine, orada toplum katılımı olmadan, müteahhitlerin, 5'li sermaye çetelerinin denetiminde rantsal dönüşüm yapılmasına "Hayır." diyoruz değerli arkadaşlar.

Bakın, önümüzde dünya kadar kentsel dönüşüm örnekleri var; Sulukule var, Fikirtepe var. Siz Fikirtepe'yi ne hâle getirdiniz ya? Fikirtepe'deki insanların hepsini kovdunuz, Sulukule'deki bütün insanları kovdunuz, İzmir Kadifekale'deki insanları kovdunuz çünkü oralar şehrin merkezinde kalmıştı, çok değerliydi ve oralara çöküldü; çok açık ve net. Bu insanları, binbir emekle orada tutunan insanları kentin daha da dışına, kentin çeperlerine doğru sürdünüz. Bunu kabul etmediğimizi ifade ediyoruz.

NECİP NASIR (İzmir) – Yanlış bilgilendiriyorsunuz, doğru değil. İzmir'i bilmiyorsunuz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Yine, kentsel dönüşüm diye, bir tane bina yapmış, kendine bir ev yapmış ya da bir apartman dairesi yapmış insanların yıllarca yeniden ve yeniden borçlandırılmasına, ödeyemeyecekleri borçların altına konulmasına karşı çıkıyoruz. Eğer bir kentsel dönüşüm olacaksa bu, bilim insanlarıyla, yerel yönetimlerle, toplum katılımıyla ve oradaki insanların iradesiyle olmak durumunda. "Ben yaptım, oldu." mantığını doğru bulmuyoruz; biz bu anlayışa karşıydık, bundan sonra da karşı olmaya devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Son olarak, önümüzde, gelecek hafta, ayın 8'inde 8 Mart Dünya Kadınlar Günü var ve biz deprem alanlarında bütün kadın milletvekilleri olarak şuna tanıklık ettik: Sadece normal zamanlarda değil, afet zamanlarında da kadınlar dışlanıyorlar. Kadınların en temel ihtiyaçları karşılanmıyor. Bütün bakım emeği kadınların sırtına yükleniyor ve kadınların mahremiyeti gözetilmiyor. Bu deprem alanlarında kadınların banyo yapabileceği, mahremiyetini koruyarak tuvalete girebileceği mekânlar bile yok ve insanlar güvenli alan istiyor, kadınlar güvenli çadır kentler istiyor, güvenli konteynerler istiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Son sözlerinizi alayım.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Tacize ve diğer bütün saldırılara karşı bunun yapılması gerekiyor ama bu yönde de hiçbir adım atılmadığını, kadınların görmezden gelindiğini çok açık ve net görüyoruz.

Biz Halkların Demokratik Partisi Kadın Meclisi olarak, Türkiye'deki kadın mücadelesi yürüten bütün kadınlarla bu hafta, bütün hafta başından beri kadınların yanındayız, onların bütün özgün ihtiyaçlarını karşılamak ve bu zor zamanlarda yanlarında olduğumuzu hissettirmek istiyoruz ama biz isteriz ki bu Meclis de en azından deprem günlerinde kadınlara dair adım atsın, deprem bölgesindeki kadınları ve çocukları koruyacak bir yaklaşım sergilesin. Tabii, bu sadece kadınlarla da sınırlı değil, özellikle hedef hâline getirilen göçmen ve mülteciler ve LGBT+ bireylerin de korunması, kollanması gerekiyor.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

8’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 8’inci madde kabul edilmiştir.

9’uncu maddede önerge yoktur.

9’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 9’uncu madde kabul edilmiştir.

Geçici madde 1’de önerge yoktur.

Geçici madde 1’i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Geçici madde 1 kabul edilmiştir.

10’uncu maddede önerge yoktur.

10’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 10’uncu madde kabul edilmiştir.

11’inci maddede önerge yoktur.

11’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 11’inci madde kabul edilmiştir.

İkinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik sistemle yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içerisinde sisteme giremeyen milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini ve bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen milletvekillerinin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Gaziantep Milletvekilleri Ali Şahin ve Mehmet Sait Kirazoğlu ile 58 Milletvekilinin Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı : 282
Kabul : 252
Ret : 30 (*)

Kâtip Üye	Kâtip Üye
Bayram Özçelik	Mustafa Açıkgöz
Burdur	Nevşehir”

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Sayın Koçer…

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

45.- Gaziantep Milletvekili Abdullah Nejat Koçer'in, 393 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne ve depremde hayatını kaybeden vatandaşlara ilişkin açıklaması

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz önce yüce Meclisimizin kabul ettiği Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi için emek veren, katkı koyan bütün milletvekillerimize, bütün parti gruplarımıza, Komisyon üyelerine, hepsine ayrı ayrı teşekkür ederim. Ülkemize, milletimize, bölgemize ve Türk arkeolojisine hayırlı uğurlu olsun.

Bu vesileyle, depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum. Allah bir daha böyle bir acı yaşatmasın. İnşallah acıları paylaşacak, yaraları el birliğiyle saracağız. Ülkemize büyük geçmiş olsun.

Hayırlı akşamlar diliyorum.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, gündemimizdeki konular tamamlanmıştır.

Alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 7 Mart 2023 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.39

XI.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 393) Türk Arkeoloji Ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifine Verilen Oyların Sonucu:

Sıra Sayısı : 393
Oylama Saati : 20:34
Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 251
Reddedenler : 32
Çekimserler : 0
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 1
Toplam : 284
Açık Üyelikler : 23
Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 393
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Katılmadı
Adana	Bulut	Burhanettin	CHP	Katılmadı
Adana	Çulhaoğlu	Mehmet Metanet	İYİ PARTİ	Katılmadı
Adana	Dağlı	Tamer	AK PARTİ	Kabul
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Erdinç	Mehmet Şükrü	AK PARTİ	Kabul
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Kabul
Adana	Hatırnoğulları Oruç	Tulay	HDP	Katılmadı
Adana	Koncuk	İsmail	İYİ PARTİ	Ret
Adana	Peköz	Kemal	HDP	Katılmadı
Adana	Saneroğlu	Jülide	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Sümer	Orhan	CHP	Ret
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Katılmadı
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Kabul
Adana	Zenbilci	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Aydın	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Adıyaman	Fırat	İbrahim Halil	AK PARTİ	Katılmadı
Adıyaman	Toprak	Muhammed Fatih	AK PARTİ	Katılmadı
Adıyaman	Tutdere	Abdurrahman	CHP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Eroğlu	Veysel	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Köksal	Burcu	CHP	Ret
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Uysal	Gültekin	DP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Çelebi	Ekrem	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Koç	Abdullah	HDP	Katılmadı
Ağrı	Öztürk	Berdan	HDP	Katılmadı
Ağrı	Taşdemir	Dirayet Dilan	HDP	Katılmadı
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Amasya	Karahocagil	Mustafa Levent	AK PARTİ	Kabul
Amasya	Tuncer	Mustafa	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 393
Ankara	Akdoğan	Yalçın	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Altıntaş	Ayhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Arslan	Ali İhsan	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Aydın	Barış	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Aydın	Koray	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Katılmadı
Ankara	Bostancı	Mehmet Naci	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Ceylan	Nevzat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Destici	Mustafa	BBP	Katılmadı
Ankara	Durmaz	Sadir	MHP	Katılmadı
Ankara	Emir	Murat	CHP	Katılmadı
Ankara	Erdoğan	Asuman	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Gök	Levent	CHP	Ret
Ankara	Haberal	Erkan	MHP	Katılmadı
Ankara	Hakverdi	Ali Haydar	CHP	Katılmadı
Ankara	İşler	Emrullah	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı
Ankara	Kaya	Yıldırım	CHP	Ret
Ankara	Kerestecioğlu Demir	Filiz	HDP	Ret
Ankara	Koç	Ahmet Haluk	CHP	Katılmadı
Ankara	Kuşoğlu	Bülent	CHP	Katılmadı
Ankara	Oral	İbrahim Halil	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Polat Düzgün	Arife	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Şahin	Fatih	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Taşcıer	Gamze	CHP	Katılmadı
Ankara	Taşlıçay	Nevin	MHP	Kabul
Ankara	Turan	Hacı	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Ünsal	Servet	CHP	Ret
Ankara	Yegin	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yeşil	Nihat	CHP	Ret
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Katılmadı
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yılmaz	Durmuş	İYİ PARTİ	Ret
Antalya	Arı	Cavit	CHP	Katılmadı
Antalya	Aydın	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Bahşi	Feridun	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Kabul
Antalya	Budak	Çetin Osman	CHP	Ret
Antalya	Bülbül	Kemal	HDP	Ret
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Çelik	Sena Nur	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Özer	Aydın	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 393
Antalya	Subaşı	Hasan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Vural Çokal	Tuba	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Zeybek	Rafet	CHP	Katılmadı
Artvin	Balta	Ertunç Erkan	AK PARTİ	Kabul
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Ret
Aydın	Bülbül	Süleyman	CHP	Katılmadı
Aydın	Erim	Bekir Kuvvet	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Posacı	Rıza	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Sezgin	Aydın Adnan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı
Aydın	Yavuz	Metin	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Ret
Balıkesir	Akın	Ahmet	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Aydemir	Pakize Mutlu	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Aytekin	Ensar	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Çelik	Adil	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Ok	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Subaşı	Yavuz	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Şahin	Fikret	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Katılmadı
Bilecik	Yağcı	Selim	AK PARTİ	Kabul
Bingöl	Aydemir	Erdal	HDP	Katılmadı
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Kabul
Bingöl	Yılmaz	Cevdet	AK PARTİ	Katılmadı
Bitlis	Gaydalı	Mahmut Celadet	HDP	Ret
Bitlis	Kiler	Vahit	AK PARTİ	Katılmadı
Bitlis	Taşar	Cemal	AK PARTİ	Kabul
Bolu	Aydın	Arzu	AK PARTİ	Kabul
Bolu	Küpçü	Fehmi	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Göker	Mehmet	CHP	Katılmadı
Burdur	Özçelik	Bayram	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Uğur	Yasin	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Ala	Efkan	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Altaca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Katılmadı
Bursa	Aydın	Erkan	CHP	Katılmadı
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı
Bursa	Çavuşoğlu	Hakan	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Erozan	Ahmet Kamil	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Esgin	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Işık	Zafer	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Karabıyık	Lale	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 393
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Ödünç	Atilla	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Özkan	Yüksel	CHP	Katılmadı
Bursa	Sarıbal	Orhan	CHP	Katılmadı
Bursa	Tatlıoğlu	İsmail	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Vahapoğlu	Mustafa Hidayet	MHP	Kabul
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Yılmaz Gürel	Vildan	AK PARTİ	Kabul
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Katılmadı
Çanakkale	Erkek	Muharrem	CHP	Katılmadı
Çanakkale	İskenderoğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul
Çanakkale	Turan	Bülent	AK PARTİ	Kabul
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Katılmadı
Çankırı	Çivitcioğlu	Salim	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Ceylan	Ahmet Sami	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kavuncu	Erol	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Köse	Tufan	CHP	Katılmadı
Denizli	Biçer Karaca	Gülizar	CHP	Katılmadı
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Denizli	Sancar	Haşim Teoman	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Yıldız	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Aydeniz	Salihe	DBP	Katılmadı
Diyarbakır	Bal	Ebubekir	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Dağ	Dersim	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Eker	Mehmet Mehdi	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Eronat	Oya	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Özsoy	Hişyar	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Paylan	Garo	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Taşçıer	İmam	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Tosun	Remziye	HDP	Katılmadı
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Edirne	Çakırlar	Orhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Edirne	Gaytancıoğlu	Okan	CHP	Katılmadı
Elazığ	Ağar	Zülfü Tolga	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Balık	Sermin	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Bulut	Metin	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Demirbağ	Zülfü	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı
Erzincan	Çakır	Burhan	AK PARTİ	Kabul
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 393
Erzurum	Akdağ	Recep	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Aydemir	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Katılmadı
Erzurum	Cinisli	Muhammet Naci	İYİ PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Taşkesenlioğlu Ban	Zehra	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Avcı	Nabi	AK PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Çakırözer	Utku	CHP	Katılmadı
Eskişehir	Günay	Emine Nur	AK PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Kabukcuoğlu	Arslan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Karacan	Harun	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Sazak	Metin Nurullah	MHP	Kabul
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Atay	Sermet	MHP	Kabul
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Erdoğan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Filiz	İmam Hüseyin	İYİ PARTİ	Kabul
Gaziantep	Kaplan	İrfan	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Kirazoğlu	Mehmet Sait	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Koçer	Abdullah Nejat	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Taşdoğan	Ali Muhittin	MHP	Kabul
Gaziantep	Toğrul	Mahmut	HDP	Katılmadı
Gaziantep	Uzer	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Yılmazkaya	Bayram	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Yüksel	Müslüm	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Aydın	Kadir	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Öztürk	Cemal	AK PARTİ	Katılmadı
Giresun	Öztürk	Sabri	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Tığlı	Necati	CHP	Katılmadı
Gümüşhane	Akgül	Hacı Osman	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Pektaş	Cihan	AK PARTİ	Kabul
Hakkari	Dede	Sait	HDP	Katılmadı
Hakkari	Dinç	Husret	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Güzelmansur	Mehmet	CHP	Katılmadı
Hatay	Kaşıkçı	Lütfi	MHP	Katılmadı
Hatay	Mengüllüoğlu	Barış Atay	TİP	Katılmadı
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Katılmadı
Hatay	Özgürsoy	Sabahat	AK PARTİ	Katılmadı
Hatay	Şahin	Suzan	CHP	Katılmadı
Hatay	Şanverdi	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı
Hatay	Tokdemir	İsmet	CHP	Katılmadı
Hatay	Topal	Serkan	CHP	Katılmadı
Hatay	Türkoğlu	Hacı Bayram	AK PARTİ	Katılmadı
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı
Isparta	Bilgiç	Süreyya Sadi	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 393
Isparta	Cesur	Aylin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Isparta	Gökgöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul
Isparta	Özel	Recep	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Antmen	Alpay	CHP	Katılmadı
Mersin	Başarır	Ali Mahir	CHP	Katılmadı
Mersin	Çelik	Behiç	İYİ PARTİ	Katılmadı
Mersin	Gökçel	Cengiz	CHP	Katılmadı
Mersin	Gül Yılmaz	Zeynep	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Kılavuz	Olcay	MHP	Kabul
Mersin	Kurtulan	Fatma	HDP	Katılmadı
Mersin	Özkan	Hacı	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Sıdalı	Zeki Hakan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Mersin	Şimşek	Baki	MHP	Kabul
Mersin	Taşkın	Ali Cumhur	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Turan	Rıdvan	HDP	Katılmadı
İstanbul	Açıkel	Fethi	CHP	Katılmadı
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı
İstanbul	Adıgüzel	Onursal	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ağıralioğlu	Yavuz	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Gamze	CHP	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Katılmadı
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Andican	Abdul Ahat	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Arınç	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Arkaz	Hayati	MHP	Kabul
İstanbul	Ataş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Aydın	Emine Sare	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Aydoğan	Turan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ayrım	Şamil	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Babuşcu	Aziz	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Katılmadı
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bekaroğlu	Mehmet	CHP	Katılmadı
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı
İstanbul	Beyaz	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Boyraz	Osman	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bozkır	Volkan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Buldan	Pervin	HDP	Katılmadı
İstanbul	Canbaz Kaya	Dilşat	HDP	Katılmadı
İstanbul	Canikli	Nurettin	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Çamlı	Ahmet Hamdi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çelik	Ahmet	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Çetin	Cemal	MHP	Kabul
İstanbul	Çeviköz	Ahmet Ünal	CHP	Katılmadı
İstanbul	Çonkar	Ahmet Berat	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 393
İstanbul	Dedegil	Alev	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Demiröz	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Denizolgun	Fatih Süleyman	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Emecan	Emine Gülizar	CHP	Katılmadı
İstanbul	Emre	Yunus	CHP	Katılmadı
İstanbul	Emre	Zeynel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Erdem	Arzu	MHP	Kabul
İstanbul	Erdoğdu	Aykut	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ersoy	Oya	HDP	Ret
İstanbul	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Gülüm	Züleyha	HDP	Katılmadı
İstanbul	Hamzaçebi	Mehmet Akif	CHP	Katılmadı
İstanbul	İslam	Nazır Cihangir	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kaboğlu	İbrahim Özden	CHP	Ret
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kadıgil Sütlü	Saliha Sera	TİP	Katılmadı
İstanbul	Kalsın	Canan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Katılmadı
İstanbul	Karataş	Memet Bülent	MHP	Kabul
İstanbul	Katırcıoğlu	Erol	HDP	Ret
İstanbul	Kavakcı Kan	Ravza	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kaya	Erol	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kaya	Hüda	HDP	Katılmadı
İstanbul	Kaynarca	Tülay	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kenanoğlu	Ali	HDP	Ret
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kılıç	Akif Çağatay	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kılınç	Yüksel Mansur	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kubat	Mehmet Doğan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Nuhoğlu	Hayrettin	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Oluç	Hakkı Saruhan	HDP	Ret
İstanbul	Özdağ	Ümit	ZAFER P	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	Sibel	CHP	Ret
İstanbul	Özen	Zeynel	HDP	Katılmadı
İstanbul	Özsoy	Eyüp	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Piroğlu	Musa	HDP	Katılmadı
İstanbul	Polat	İffet	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Salıcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Satır	Mihrimah Belma	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Sayan Kaya	Fatma Betül	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şatıroğlu	Nevzat	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 393
İstanbul	Şeker	Ali	CHP	Katılmadı
İstanbul	Şeker	Fatih Mehmet	BAĞIMSIZ	Kabul
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şık	Ahmet	TİP	Katılmadı
İstanbul	Tanal	Mahmut	CHP	Katılmadı
İstanbul	Tanrıkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Tekin	Gürsel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Ünal	Şirin	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yaşar	Serap	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	DEVA	Katılmadı
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı
İstanbul	Zeybek	Gökan	CHP	Katılmadı
İzmir	Arslan	Ednan	CHP	Katılmadı
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı
İzmir	Bayır	Tacettin	CHP	Katılmadı
İzmir	Bekle	Cemal	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Beko	Kani	CHP	Katılmadı
İzmir	Bölünmez Çankırı	Ceyda	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Çepni	Murat	HDP	Ret
İzmir	Çıray	Aytun	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Dağ	Hamza	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Dervişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Katılmadı
İzmir	Kalyoncu	Hasan	MHP	Kabul
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kemalbay Pekgözegü	Serpil	HDP	Ret
İzmir	Kılıçdaroğlu	Kemal	CHP	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Nasır	Necip	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Osmanağaoğlu	Tamer	MHP	Kabul
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Katılmadı
İzmir	Purçu	Özcan	CHP	Katılmadı
İzmir	Sayek Böke	Selin	CHP	Katılmadı
İzmir	Sertel	Atila	CHP	Katılmadı
İzmir	Serter	Bedri	CHP	Katılmadı
İzmir	Sındır	Kamil Okyay	CHP	Katılmadı
İzmir	Yıldırım	Binali	AK PARTİ	Katılmadı
Kars	Arslan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Kars	Kılıç	Yunus	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 393
Kastamonu	Baltacı	Hasan	CHP	Katılmadı
Kastamonu	Çelik	Metin	AK PARTİ	Kabul
Kastamonu	Köylü	Hakkı	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Arık	Çetin	CHP	Katılmadı
Kayseri	Ataş	Dursun	İYİ PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Elitaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	MHP	Kabul
Kayseri	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Nergis	Hülya	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Özdemir	İsmail	MHP	Katılmadı
Kayseri	Özhaseki	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Tamer	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Yıldız	Taner	AK PARTİ	Kabul
Kırklareli	Gündoğdu	Vecdi	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Kayan	Türabi	CHP	Ret
Kırklareli	Minsolmaz	Selahattin	AK PARTİ	Kabul
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Katılmadı
Kırşehir	Kendirli	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Akar	Haydar	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Gergerlioğlu	Ömer Faruk	HDP	Katılmadı
Kocaeli	Işık	Fikri	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Katırcıoğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı
Kocaeli	Şeker	İlyas	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Tarhan	Tahsin	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Zeybek	Emine	AK PARTİ	Kabul
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Kabul
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Kabul
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Etyemez	Halil	AK PARTİ	Kabul
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Katılmadı
Konya	Kara	Esin	MHP	Katılmadı
Konya	Karaduman	Abdulkadir	SAADET P	Katılmadı
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Kabul
Konya	Özdemir	Hacı Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Samancı	Gülay	AK PARTİ	Kabul
Konya	Sorgun	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Kabul
Konya	Şener	Abdüllatif	CHP	Katılmadı
Konya	Yokuş	Fahrettin	İYİ PARTİ	Ret
Kütahya	Çetin Erenler	Ceyda	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 393
Kütahya	Erbaş	Ahmet	MHP	Kabul
Kütahya	Gazel	İshak	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Kasap	Ali Fazıl	CHP	Katılmadı
Kütahya	Tan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı
Malatya	Çakır	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Malatya	Çalık	Öznur	AK PARTİ	Katılmadı
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Katılmadı
Malatya	Kahtalı	Hakan	AK PARTİ	Katılmadı
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Katılmadı
Manisa	Akkal	Tamer	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Aydemir	Uğur	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Bakırlıoğlu	Ahmet Vehbi	CHP	Katılmadı
Manisa	Başevirgen	Bekir	CHP	Katılmadı
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Kabul 2 (Mük.1)
Manisa	Bilen	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Kaplan Kıvırcık	Semra	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı
Manisa	Özkan	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Aycan	Sefer	MHP	Kabul
Kahramanmaraş	Güvenç	Celalettin	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Öçal	Habibe	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Özdemir	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Öztunç	Ali	CHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Sezal	Mehmet Cihat	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Ünal	Mahir	AK PARTİ	Katılmadı
Mardin	Çelik	Turna	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Mardin	Demirkaya	Cengiz	AK PARTİ	Katılmadı
Mardin	Dinçel	Şeyhmus	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Dundar	Pero	HDP	Katılmadı
Mardin	Günay	Ebrü	HDP	Katılmadı
Mardin	Sancar	Mithat	HDP	Katılmadı
Muğla	Alban	Mürsel	CHP	Katılmadı
Muğla	Demir	Mehmet Yavuz	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Erbay	Burak	CHP	Katılmadı
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Muğla	Erol Gökcan	Yelda	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Girgin	Süleyman	CHP	Katılmadı
Muğla	Özcan	Suat	CHP	Katılmadı
Muş	Coşkun	Şevin	HDP	Katılmadı
Muş	Işık	Mensur	HDP	Katılmadı
Muş	Kılıç Koçyiğit	Gülüstan	HDP	Ret
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Açıkgöz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Menekşe	Yücel	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 393
Nevşehir	Sarıaslan	Faruk	CHP	Ret
Niğde	Ergun	Yavuz	AK PARTİ	Kabul
Niğde	Gültekin	Selim	AK PARTİ	Kabul
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Ret
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Ret
Ordu	Enginyurt	Cemal	DP	Katılmadı
Ordu	Gündoğdu	Metin	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Taşçı	Ergün	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Katılmadı
Ordu	Yediyıldız	Şenel	AK PARTİ	Kabul
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Katılmadı
Rize	Bak	Osman Aşkın	AK PARTİ	Kabul
Rize	Yazıcı	Hayati	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Kabul
Sakarya	Dikbayır	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Erdoğan Atabek	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Özkoç	Engin	CHP	Ret
Sakarya	Sofuoğlu	Kenan	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Uncuoğlu	Recep	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Yavuz	Ali İhsan	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Demircan	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Hancıoğlu	Neslihan	CHP	Katılmadı
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Kırcalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Köktaş	Fuat	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Usta	Erhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Samsun	Yaşar	Bedri	İYİ PARTİ	Kabul
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Zeybek	Kemal	CHP	Ret
Siirt	Danış Beştaş	Meral	HDP	Katılmadı
Siirt	Ören	Osman	AK PARTİ	Kabul
Siirt	Taş	Sıdık	HDP	Katılmadı
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Ekinci	Semiha	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Katılmadı
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Kabul
Sivas	Soluk	Mehmet Habib	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Yılmaz	İsmet	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Aygun	İlhami Özcan	CHP	Ret
Tekirdağ	Kaplan	Enez	İYİ PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Şentop	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Yel	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Yüceer	Candan	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 393
Tokat	Arslan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Kabul
Tokat	Durmaz	Kadim	CHP	Katılmadı
Tokat	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Katılmadı
Trabzon	Ayvazoğlu	Bahar	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Balta	Muhammet	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Cora	Salih	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Günnar	Adnan	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Kaya	Ahmet	CHP	Ret
Trabzon	Örs	Hüseyin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Tunceli	Önlü	Alican	HDP	Katılmadı
Tunceli	Şaroğlu	Polat	CHP	Katılmadı
Şanlıurfa	Açanal	Zemzem Gülender	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Akay	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Aydınlık	Aziz	CHP	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Erdoğmuş	Nimetullah	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Gülpınar	Mehmet Kasım	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Maçin	Nusrettin	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Özcan	Halil	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Özşavlı	Halil	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Kabul
Şanlıurfa	Sürücü	Ayşe	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Yıldız	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Altay	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Yalım	Özkan	CHP	Katılmadı
Van	Arvas	Abdulahat	AK PARTİ	Kabul
Van	Gülaçar	Osman Nuri	AK PARTİ	Kabul
Van	Kartal	İrfan	AK PARTİ	Kabul
Van	Orhan Işık	Muazzez	HDP	Katılmadı
Van	Sarısaç	Murat	HDP	Katılmadı
Van	Temel	Tayip	HDP	Katılmadı
Van	Temelli	Sezai	HDP	Katılmadı
Yozgat	Başer	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Yozgat	Keven	Ali	CHP	Katılmadı
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Kabul
Zonguldak	Çolakoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Demirtaş	Ünal	CHP	Katılmadı
Zonguldak	Türkmen	Polat	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Uçar	Hamdi	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Yavuzyılmaz	Deniz	CHP	Katılmadı
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Katılmadı
Aksaray	Erel	Ayhan	İYİ PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 393
Aksaray	İnceöz	İlknur	AK PARTİ	Katılmadı
Aksaray	Kaşlı	Ramazan	MHP	Kabul
Bayburt	Battal	Fetani	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Şeker	Recep	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Katılmadı
Kırıkkale	Can	Ramazan	AK PARTİ	Kabul
Kırıkkale	Önal	Ahmet	CHP	Katılmadı
Kırıkkale	Öztürk	Halil	MHP	Katılmadı
Batman	Acar Başaran	Ayşe	HDP	Katılmadı
Batman	İpekyüz	Necdet	HDP	Katılmadı
Batman	Özdemir	Ziver	AK PARTİ	Katılmadı
Batman	Tiryaki	Mehmet Rüştü	HDP	Katılmadı
Batman	Uca	Feleknas	HDP	Katılmadı
Şırnak	Birlik	Rizgin	AK PARTİ	Kabul
Şırnak	İmir	Nuran	HDP	Katılmadı
Şırnak	Kaçmaz	Hüseyin	HDP	Katılmadı
Şırnak	Özgüneş	Hasan	HDP	Katılmadı
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Katılmadı
Bartın	Tunç	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul
Ardahan	Atalay	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Ardahan	Yılmaz	Öztürk	YENİLİK P	Katılmadı
Iğdır	Eksik	Habip	HDP	Katılmadı
Iğdır	Karadağ	Yaşar	MHP	Kabul
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Kabul
Yalova	Büyükgümüş	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Yalova	Özel	Özcan	MEMLEKET P	Katılmadı
Karabük	Aksoy	Hüseyin Avni	MEMLEKET P	Katılmadı
Karabük	Güneş	Niyazi	AK PARTİ	Kabul
Karabük	Ünal	Cumhur	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Dülger	Mustafa Hilmi	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı
Osmaniye	Durmuşoğlu	Mücahit	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Kaya	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Ünlü	Baha	CHP	Katılmadı
Düzce	Çakır	Fahri	AK PARTİ	Kabul
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Katılmadı
Düzce	Yılmaz	Ümit	MHP	Kabul

XII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan eski hükümlü sayısına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in cevabı (7/77964)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Fatih Dönmez tarafından, Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğünün 96. Maddeleri gereğince, yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Özcan PURÇU
İzmir Milletvekili

Eski hükümlülerin sosyal hayata yeniden kazandırılması dünyadaki tüm ülkelerin ortak amaçlarından biridir. Bu bireylerin sosyal hayata yeniden kazandırılmasında devlet tarafından ve diğer aktörlerce üretilen kamu politikalarının önemi büyüktür.

Anayasamızın 49 uncu maddesine göre, "Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir. Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları korumak, çalışmayı desteklemek ve işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak için gerekli tedbirleri alır. "denmektedir.

Devletin en önemli görevlerinden biri 49 uncu maddede belirtilen çalışma hayatını geliştirmek için kişileri korurken; dezavantajlı gruplara da pozitif ayrımcılık sağlaması gerekliliğidir. Bu dezavantajlı gruplardan biri de eski hükümlülerdir.

Eski hükümlülerin çalışma hayatına katılımı için politikalar geliştirilmesi gerekirken; 2008 yılında Kanunda yapılan değişiklik ile eski hükümlülerin özel sektördeki çalıştırılma zorunlulukları tamamen kaldırılmıştır. 4857 sayılı İş Kanun'un 30 uncu maddesinde ise kamu kurum ve kuruluşlarında yüzde 2 eski hükümlü çalıştırabilme durumu yer almaktadır.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşlarda 2002 yılından günümüze kadar yıl bazında çalışan eski hükümlü sayısı kaçtır? Bu sayının toplam çalışanlarınız içindeki oranı nedir?

2. Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşlarda istihdam edilmesi gerekirken eski hükümlü açığı sayısı var mıdır? Varsa bu sayı kaçtır?

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 64272063-610- 175602
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/77964) 02-03-2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 08.02.2023 tarihli ve E-43452547-120.07-1167710 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Sayın Özcan PURÇU'nun tarafıma tevcih ettiği 7/77964 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Fatih DÖNMEZ
Bakan

Ek: Önerge Cevabı

	İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖZCAN PURÇU'NUN YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR	**DÖNEM 27/6**	**ESAS NO 7/77964**

Bakanlığımız bağlı kurum/kuruluşları bünyesinde istihdam edilen eski hükümlü personel sayısı, konuya ilişkin mevzuata uygun olacak şekilde uygulanmakta olup bu kurum/kuruluşlarımızda istihdam edilmesi gereken eski hükümlü açığı bulunmamaktadır.

2.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, kamuda çalışan mühendislerin özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in cevabı (7/77967)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Fatih DÖNMEZ tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 31.01.2023

Lütfi KAŞIKÇI

Hatay Milletvekili

Kamuda çalışan mühendislerin özlük haklarının yıllar içinde dengi olan mesleklerin çok gerisinde kaldığı görülmektedir. Son zamanlarda birçok kamu personeline çeşitli düzenlemelerle iyileştirmeler yapılmıştır. Bu iyileştirmeler yapılırken Kamu mühendislerinin de dikkate alınması mühendislerin çalışma huzurunu ve barışını da olumlu etkileyecektir.

Ülkemizde teknik hizmetler sınıfının en üst noktasında görev yapan ve özel ihtisas gerektiren mühendislik mesleğinin unvan, yetki, kapsam, çalışma şartları, kariyer basamakları, meslekte uzmanlaşmanın ve mesleki gelişimin düzenlenmesine gereksinim bulunmaktadır. Bu konuda "Mühendislik Meslek Kanunun" nun düzenlenmesi hem mesleki standartlaşmanın hem de Türkiye'nin inovasyon gelişimde merkez olmasına katkı sağlayacaktır. Bu kapsamda;

1. Kamu mühendisleri ve diğer teknik-personelin mali ve özlük haklarına yönelik iyileştirmeler tüm Kamu kurumlarını kapsadığından, ilgili kamu kurum ve kuruluşları nezdinde genel bir çalışma yapılması planlanmakta mıdır?
2. Teşvik ödemesi gibi benzeri bir iyileştirmenin bakanlığınızda görev yapan mühendisler için de düzenlenmesine yönelik bir çalışma var mıdır?
3. Bakanlığınızda çalışan tüm mühendislere aldıkları sorumluluğun karşılığı olarak yeni bir ödeme kaleminin oluşturulmasına yönelik bir çalışma var mıdır?
4. Bakanlığınızda çalışan mühendislerin ek ödemelerinin attırılmasına yönelik bir çalışma var mıdır?
5. Ek gösterge yansıtma oranları ve özel hizmet tazminat oranlarının arttırılmasına yönelik bir çalışma var mıdır?

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 64272063-610-175581 01 Mart 2023
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-77967)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 08/02/2023 tarihli ve E-43452547-120.07-1167710 sayılı yazınız.

Hatay Milletvekili Sayın Lütfi KAŞIKÇI'nın tarafıma tevcih ettiği 7-77967 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Fatih DONMEZ
Bakan

Ek: 7-77967 Esas Numaralı Önerge Cevabı

	HATAY MİLLETVEKİLİ SAYIN LÜTFİ KAŞIKÇI'NIN YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR	DÖNEM 27-6	ESAS NO 7-77967

Bakanlığımız personelinin özlük hakları yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerine göre belirlenmekte olup bu çerçevede Bakanlığımızda görev yapan mühendislerin mali ve özlük haklarında diğer Bakanlıklarda görev yapan mühendislerden farklı olacak şekilde düzenlemeye gidilmesine yönelik bir çalışma bulunmamaktadır.

DÖNEM: 27 **YASAMA YILI: 6**

68'İNCİ BİRLEŞİM
2 MART 2023 PERŞEMBE
SAAT: 14.00

GRUP ÖNERİLERİ

1.- 393 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İçtüzüğün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 5 inci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici Madde 1 dahil 6 ila 11 inci maddelerden oluşması önerilmiştir.
(Genel Kurulun 18.01.2023 tarihli 51'inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun,
2, 7, 8, 9, 14, 15, 16, 21, 22, 23, 28, 29 ve 30 Mart 2023 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyerek Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,
2 Mart 2023 Perşembe günkü Birleşiminde 393 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;
2 Mart 2023 Perşembe günkü Birleşiminde 393 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanamaması halinde haftalık çalışma günlerinin dışında 3 Mart 2023 Cuma günü Saat 14:00'te toplanması ve bu Birleşiminde denetim konularının görüşülmeyerek Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında bulunan işlerin görüşülmesi ve aynı Birleşiminde 393 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;
7 Mart 2023 Salı günkü Birleşiminde 404 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin birinci bölümünde yer alan maddelerin oylamalarının tamamlanmasına kadar;
8 Mart 2023 Çarşamba günkü Birleşiminde 404 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;
9 Mart 2023 Perşembe günkü Birleşiminde 407 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;
çalışmalarını sürdürmesi,
404 ve 407 Sıra Sayılı Kanun Tekliflerinin İçtüzüğün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi;
404 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin birinci bölümünün 1 ila 12 nci maddelerden, ikinci bölümünün 13 ila 24 üncü maddelerden oluşması;
407 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin birinci bölümünün 1 ila 7 nci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici Madde 1 dahil 8 ila 13 üncü maddelerden oluşması;
önerilmiştir.
(Genel Kurulun 28.02.2023 tarihli 66'ncı Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTISI

***Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon**
02.03.2023 Perşembe - Saat:11.00

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

68'İNCİ BİRLEŞİM 2 MART 2023 PERŞEMBE SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

❊ ❊ ❊

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

❊ ❊ ❊

3 – SEÇİM

❊ ❊ ❊

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

❊ ❊ ❊

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

❊ ❊ ❊

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

❊ ❊ ❊

1.- **(S. Sayısı: 393)** Gaziantep Milletvekilleri Ali Şahin ve Mehmet Sait Kirazoğlu ile 58 Milletvekilinin Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi (2/4811) ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.01.2023) **(*) (**) (X)**

2.- **(S. Sayısı: 404)** Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç ve 201 Milletvekilinin Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4901) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.02.2023) **(**) (X)**

3.- **(S. Sayısı: 407)** İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve 127 Milletvekilinin Çevre Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4895) ile Çevre Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.02.2023) **(**) (X)**

4.- **(S. Sayısı: 375)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Milletlerarası Finansman Kurumu Ana Anlaşmasının Tadil Edilmesine İlişkin 16/4/2020 Tarihli ve 273 Sayılı "Guvernörler Kurulu Kararı"nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Milletlerarası Finansman Kurumuna Katılmak İçin Hükümete Salâhiyet Verilmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3746) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) **(X)**

5.- **(S. Sayısı: 73)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

6.- **(S. Sayısı: 245)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3053) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) **(X)**

7.- **(S. Sayısı: 114)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2021) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) **(X)**

8.- **(S. Sayısı: 373)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Personelinin Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretimine İlişkin İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2984) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) **(X)**

9.- **(S. Sayısı: 371)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ortak Türkmen-Türk Genel Eğitim Okuluna İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4243) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) **(X)**

(*) Görüşmeleri yarım kalan işleri gösterir.
(**) İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.
(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

10.- **(S. Sayısı: 376)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4647) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) **(X)**

11.- **(S. Sayısı: 127)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) **(X)**

12.- **(S. Sayısı: 378)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4692) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) **(X)**

13.- **(S. Sayısı: 332)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2783) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) **(X)**

14.- **(S. Sayısı: 377)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4689) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) **(X)**

15.- **(S. Sayısı: 379)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4704) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) **(X)**

16.- **(S. Sayısı: 169)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2370) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) **(X)**

17.- **(S. Sayısı: 154)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2278) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) **(X)**

18.- **(S. Sayısı: 183)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1781) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) **(X)**

19.- **(S. Sayısı: 309)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) **(X)**

20.- **(S. Sayısı: 178)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) **(X)**

21.- **(S. Sayısı: 291)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2663) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) **(X)**

22.- **(S. Sayısı: 172)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) **(X)**

23.- **(S. Sayısı: 98)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adlî Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) **(X)**

24.- **(S. Sayısı: 26)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) **(X)**

25.- **(S. Sayısı: 136)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) **(X)**

26.- **(S. Sayısı: 95)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1593) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) **(X)**

27.- **(S. Sayısı: 153)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2025) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) **(X)**

28.- **(S. Sayısı: 70)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

29.- **(S. Sayısı: 74)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

30.- **(S. Sayısı: 86)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Üyelerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/1772) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) **(X)**

31.- **(S. Sayısı: 148)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) **(X)**

32.- **(S. Sayısı: 152)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1949) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) **(X)**

33.- **(S. Sayısı: 179)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) **(X)**

34.- **(S. Sayısı: 202)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1912) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) **(X)**

35.- **(S. Sayısı: 206)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1897) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) **(X)**

36.- **(S. Sayısı: 208)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2033) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) **(X)**

37.- **(S. Sayısı: 209)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2225) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) **(X)**

38.- **(S. Sayısı: 211)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) **(X)**

39.- **(S. Sayısı: 165)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" Hakkında Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1246) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) **(X)**

40.- **(S. Sayısı: 257)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3057) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) **(X)**

41.- **(S. Sayısı: 290)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2058) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) **(X)**

42.- **(S. Sayısı: 72)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

43.- **(S. Sayısı: 75)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

44.- **(S. Sayısı: 307)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3981) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) **(X)**

45.- **(S. Sayısı: 326)** 2021 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/9) (Dağıtma tarihi: 13.04.2022)

46.- **(S. Sayısı: 329)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma'da Yapılan Değişikler ve İlavelere İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4159) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) **(X)**

47.- **(S. Sayısı: 330)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü'nde Yapılan Değişiklikler ve İlaveler ile İlgili Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4160) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) **(X)**

48.- **(S. Sayısı: 331)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kuveyt Devleti Milli Muhafız Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İş Birliği Protokolünün Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4292) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) **(X)**

49.- **(S. Sayısı: 333)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) **(X)**

50.- **(S. Sayısı: 334)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Küba Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) **(X)**

51.- **(S. Sayısı: 347)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasını Değiştiren Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4335) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022) **(X)**

52.- **(S. Sayısı: 348)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3542) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022) **(X)**

53.- **(S. Sayısı: 349)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1584) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022) **(X)**

54.- **(S. Sayısı: 350)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4293) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

55.- **(S. Sayısı: 351)** Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/912) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

56.- **(S. Sayısı: 352)** Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1368) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

57.- **(S. Sayısı: 353)** Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1422) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

58.- **(S. Sayısı: 354)** Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1693) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

59.- **(S. Sayısı: 355)** Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1965) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

60.- **(S. Sayısı: 356)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Telekomünikasyon Birliği Kuruluş Yasası ve Sözleşmesinde Değişiklik Yapan Guadalajara Tam Yetkili Temsilciler Konferansı Sonuç Belgelerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2400) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) **(X)**

61.- **(S. Sayısı: 357)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Avrupa Haberleşme Ofisi (ECO) Kuruluş Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3410) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) **(X)**

62.- **(S. Sayısı: 358)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Hükümetlerarası Kuru Limanlar Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3540) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) **(X)**

63.- **(S. Sayısı: 359)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Spitsbergen ile İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris'te İmzalanan Antlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4511) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) **(X)**

64.- **(S. Sayısı: 360)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi (IGAD) Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2818) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) **(X)**

65.- **(S. Sayısı: 372)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4649) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) **(X)**

66.- **(S. Sayısı: 374)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değiştirilmesine İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4244) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) **(X)**

67.- **(S. Sayısı: 382)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4291) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) **(X)**

68.- **(S. Sayısı: 383)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) **(X)**

69.- **(S. Sayısı: 384)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2030) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) **(X)**

70.- **(S. Sayısı: 385)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1776) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) **(X)**

71.- **(S. Sayısı: 386)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3445) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) **(X)**

72.- **(S. Sayısı: 387)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4324) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) **(X)**

73.- **(S. Sayısı: 388)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Çad Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4438) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) **(X)**

74.- **(S. Sayısı: 389)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4512) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) **(X)**

75.- **(S. Sayısı: 390)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3909) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) **(X)**

76.- **(S. Sayısı: 391)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4691) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022)

77.- **(S. Sayısı: 397)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4690) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.01.2023) **(X)**

78.- **(S. Sayısı: 398)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimine İlişkin Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalyan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4766) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.01.2023) **(X)**

79.- **(S. Sayısı: 399)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4856) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.01.2023) **(X)**

80.- **(S. Sayısı: 400)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3543) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.01.2023) **(X)**

81.- **(S. Sayısı: 401)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lesotho Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3718) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.01.2023) **(X)**

82.- **(S. Sayısı: 402)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 14 Ekim 1994 Tarihinde İmzalanan Hava Hizmetleri Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4097) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.01.2023) **(X)**

83.- **(S. Sayısı: 408)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop; Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Osmaniye Milletvekili Devlet Bahçeli; Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz ve Grup Başkanvekilleri Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 325 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4779) ve Anayasa Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.02.2023)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ	YASAMA YILI
27	6

Birleştirilerek Görüşülmesi Kabul Edilen Meclis Araştırması Önergeleri

1.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun 6 Şubat 2023 günü merkezi Kahramanmaraş olan ve on ili etkileyen depremde bölgedeki hasar tespit çalışmaları yapılarak koordinasyonda yaşanan sorunların giderilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6996)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemiz, 6 Şubat 2023 günü merkezi Kahramanmaraş olan ve on ilimizi etkileyen depremin yıkıcı sonuçlarıyla karşı karşıya kalmıştır. Bu kapsamda Gazi Meclisimiz, Türk milleti ile hemhal bir vaziyette görev ve sorumluluklarını tam ve kâmil olarak ifa etme gayretini açıkça ortaya koymuştur. Ancak gerek deprem bölgesinin yayıldığı sathın genişliği gerekse depremin şiddeti her geçen gün daha yıkıcı sonuçları ortaya çıkarmaktadır. Bu noktadan hareketle Meclisimizin ilave tedbir ve çalışmalar gerçekleştirme gerekliliği hâsıl olmuştur. Deprem bölgesinde hasar tespit çalışmalarının yapılması, koordinasyon ve ihtiyaç noksanlıklarının giderilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi uhdesinde bir araştırma komisyonu kurulması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini arz ederiz.

D. Müsavat DERVİŞOĞLU
İzmir Milletvekili
Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Ülkemiz, 6 Şubat 2023 günü merkezi Kahramanmaraş olan ve on ilimizi etkileyen depremin yıkıcı sonuçlarıyla karşı karşıya kalmıştır. Milli varlığa karşı hak ve ödevlerde, nimet ve külfetlerde daima bir olan Türk milleti bu büyük felaket karşısında da ilk andan itibaren milli birlik ve beraberlik ile hareket etmiştir. Bu kapsamda Türk milletinin iradesinin tecelligahı olan Türkiye Büyük Millet Meclisi, tüm siyasi partilerin ortak bildirisi ile bu elim hadise karşısındaki milli birlik mesajını deklare etmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin üyeleri, depremden etkilenen yerleşim birimlerimizde çalışmalara katkı sunabilmek amacıyla bölgeye intikal etmiştir.

Buna ilave olarak, TBMM Başkanlık Makamınca 06.02.2023 tarihli ve 1166368 sayılı Oluru ile deprem bölgelerine yardım etmek ve ihtiyaçları karşılamak amacıyla TBMM Genel Sekreterinin başkanlığında TBMM Acil Durum Yönetim Merkezi kurulmuştur. Gazi Meclisimiz, Türk milleti ile hemhal bir vaziyette görev ve sorumluluklarını tam ve kâmil olarak ifa etme gayretini açıkça ortaya koymuştur. Ancak gerek deprem bölgesinin yayıldığı sathın genişliği gerekse depremin şiddeti her geçen gün daha yıkıcı sonuçları ortaya çıkarmaktadır. Bu noktadan hareketle Meclisimizin ilave tedbir ve çalışmalar gerçekleştirme gerekliliği hâsıl olmuştur.

Bu kapsamda deprem bölgesinde hasar tespit çalışmalarının yapılması, koordinasyon ve ihtiyaç noksanlıklarının giderilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi uhdesinde bir araştırma komisyonu kurulması gerekmektedir.

2.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü ve 20 Milletvekilinin 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta yaşanan depremler sonrasında ortaya çıkan enkaz ve atığın yönetimine ilişkin ortaya çıkabilecek sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7004)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Şubat 2023'te merkez üstü Pazarcık olan 7,7 büyüklüğündeki deprem ve merkez üstü Elbistan olan 7,6 büyüklüğündeki depremler Maraş, Antep, Malatya, Gaziantep, Hatay, Adıyaman, Osmaniye, Adana, Kilis ve Urfa'da ağır yıkımlara neden olmuş, 11 ili etkilemiş, resmî açıklamalara göre şimdiye kadar 41 binin üzerinde yurttaşımız yaşamını yitirirken binlerce bina yıkılmış ve yüzbinlerce bina da hasar görmüştür. Enkazlarda arama kurtarmadan enkaz kaldırmaya ve atıkların istiflenmesine kadar asbest başta olmak üzere açığa çıkan tozlardaki zararlı maddeler ve atıklarla mücadelenin doğru yönetilmemesi depremde yaşadığımız kayıpların katlanmasına sebep olabilecek, yol açacağı kanser ve akciğer hastalıkları nedeniyle ciddi bir halk sağlığı sorunu yaratacaktır. Başta asbest olmak üzere tehlikeli atık maddelerin yönetimindeki sorunların belirlenmesi, yönetmeliklere aykırı enkaz kaldırma ve atıkların toplandığı merkezlere dair tedbirsizliklerin ortadan kaldırılması, ilerde yaşanabilecek kitlesel sağlık problemlerinin önüne geçilmesi için önleyici tedbirlerin alınması, halk sağlığı, canlılar, tarım alanları, su havzalarını korumak başta olmak üzere güvenli bir atık yönetimi uygulanmasının acilen hayata geçirilmesine yönelik Anayasanın 98'inci, İçtüzüğün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ
İzmir Milletvekili

GEREKÇE

Uydu görüntüleri ve güncel hava fotoğrafları üzerinden yapılan analizler neticesinde yaklaşık olarak; Antep ilinde 1000, Hatay'da 1750, Maraş il merkezinde 950, Adıyaman il merkezinde 650 ve Osmaniye İl merkezinde 100 binanın yıkıldığı tespit edilmiştir. Uluslararası Kanser Araştırmaları Ajansın (IARC), kanserojen maddeler listesinde "kesin kanserojen" olarak tanımlayarak 1. grupta sınıflandırdığı asbest maddesinin Türkiye Asbest Yatakları Haritasına göre depremden etkilenen bölgenin ülkemizde çevresel asbestin yoğun olduğu alanlar arasında olduğu belirtilirken, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası tarafından da Hatay ve Maraş başta olmak üzere depremde yıkılan ve ağır hasarlı oldukları için yıkımına karar verilen çok sayıda binada asbest katkılı malzeme kullanıldığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla deprem bölgesinde kentsel dönüşüm ve bina yıkımlarında karşımıza çıkan "asbest maruziyeti riski" başta olmak üzere tehlikeli atık maddeler enkaz kaldırma aşamasında yaşanacak önemli sorunlardan biri olmaktadır.

Uzmanlara ve bilim insanlarına göre depremde asbest maruziyetinin deprem sırasında yıkılan yapılardan yayılan tozdan, depremde yıkılan yapılarda arama kurtarma çalışmaları ve yıkıntıların kaldırılması sırasında yayılan tozdan ve depremde zarar gören yapıların daha sonra yıkımı sırasında yayılan tozdan oluştuğu belirtilmektedir.

Depremin ilk günlerinden bugüne kadar sahada yaptığımız gözlemler ve basında ortaya çıkan görüntülere baktığımızda 'İnşaat ve Hafriyat Atıkları', 'Tozla Mücadele', 'Tehlikeli Atıklar', 'Asbestli Çalışmalarda İş Sağlığı ve Güvenliği' gibi yasa ve yönetmeliklere uyulmamaktadır. Enkazlarda yapılan işlemler, hafriyat ve yıkıntı atıklarının yönetilememesi, arama kurtarma ve enkaz kaldırma esnasında önlem alınmaması, tozun önlenmemesi, uygunsuz istifleme alanları nedeniyle havaya, toprağa, yeraltı sularına karışarak sonuçları yıllar sonra açığa çıkacak bir sağlık felaketine zemin hazırlanmaktadır. Yıkılan binalarda, enkaz kaldırma işlemleri esnasında ortaya çıkan tozlarda depremzedeler, gönüllüler, çalışanlar gözle görülmeyen asbest, kurşun, civa, küf mantarı gibi son derece tehlikeli tozlara maruz kalmıştır. Deprem bölgesinde bulunan halkın, arama ve kurtarma da çalışan kişiler başta olmak üzere enkaz kaldırmak üzere çalışanların korunması için önlem alınmaması, depremde zarar gören yapıların yıkımında, tozlanmayı önlemek için gerekli işlemlerin yapılmaması, yasa ve yönetmeliklerin zorunlu kıldığı her türlü tedbirlerin alınmaması kabul edilebilir bir durum olamaz.

Devlet kurumları, yerel yönetimler, siyasi iktidar nasıl ki binaların yıkılması ve hasar görmesini önleyecek tedbirleri almamış, depremin ardından arama, kurtarmada hayati öneme sahip saatlerde, ilk 48 saatte koordinasyonuyla, iş makinesiyle, arama kurtarma ekipleriyle depremzedenin yanında olamamış ise aynı şekilde tehlikeli toz ve atıkların yönetiminde de gerekli önlemleri alamamış, hazırlıklı olamamış, ortama yayılan son derece tehlikeli tozlara karşı halk sağlığını koruyamamış, doğru atık yönetimi uygulayamamıştır. Acilen uzmanların çağrılarına uyarak doğru atık yönetimine geçilmelidir. Enkaz alanında çalışanlar, gönüllüler ve bölgede çadırlarda yaşayanlar asbest riski ve alınması gereken tedbirler konusunda bilgilendirilmeli; çalışma süresince uygun filtreli tam yüz maskesi, eldiven, tulum, göz koruyucu gibi kişisel koruyucu ekipmanların kullanılması sağlanmalıdır. Enkaz kaldırmada ıslak çalışma vb. tozla mücadele yöntemleri uygulanmalıdır. Enkaz alanında asbest sökümü uzmanları görevlendirilmelidir. Deprem bölgesinde yaşayanlar ve deprem alanında görev yapanlar uzun vadeli sağlık izlemine alınarak olası asbest etkileri takip edilmelidir. Atıklar tarım alanlarından, yaşam alanlarından, su havzalarından uzakta izolasyonu yapılarak muhafaza edilmelidir.

Bu bağlamda; deprem bölgelerinde depremler sonrasında yıkılan veya yıkılacak olan binalarda tozla mücadele, doğru atık yönetimi gibi işlemlerin hayat geçirilmesi, ortaya çıkan asbest başta olmak üzere tehlikeli atık maddelere karşı depremzedelerin, gönüllülerin, çalışanların, canlıların sağlığı ve güvenliğinin korunması, yine asbest ve zehirli kimyasallarından tarım alanlarımızın su havzalarımızın korunmasına yönelik tedbirlerin alınmasının sağlanması amacıyla acilen bir araştırma komisyonu kurulması elzemdir.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
4	KEMAL PEKÖZ	ADANA	
5	HABİP EKSİK	IĞDIR	
6	OYA ERSOY	İSTANBUL	
7	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
8	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
9	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
10	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	
11	RIDVAN TURAN	MERSİN	
12	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	
13	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
14	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	
15	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	
16	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	
17	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	
18	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
19	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
20	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	

3.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve 20 Milletvekilinin Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında ilk müdahale ve yardımlar konusunda yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7005)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye 6 Şubat 2023 tarihinde 10 kenti etkileyen büyük yıkım ve can kayıplarına neden olan bir deprem felaketiyle karşı karşıya kalmıştır. Kahramanmaraş merkezli Hatay, Adıyaman, Gaziantep, Malatya, Şanlıurfa, Diyarbakır, Osmaniye, Kilis ve Adana'yı etkileyen 7.7 ve 7.6'lık depremlerde 10 ilde neredeyse hasar görmeyen bina kalmazken, binlerce yurttaşımız da yaşamını yitirmiştir.

Depremde ayakta kalması gereken kamu binaları bile yıkılmıştır. Hatay'da iki devlet hastanesi, bir polis evi, İskenderun Limanı, havalimanı pisti ve AFAD binası yıkılmıştır. Adıyaman'da belediye binası yerle bir olurken, Malatya havalimanının çatısı çökmüş, KYK yurtları, okullar hasar görmüştür. Deprem Türkiye'nin önemli tarihi eserlerini de yıkıp geçmiştir.

Deprem sonrası en kritik ilk 48 saatte afet bölgelerine etkin bir şekilde müdahale edilememiş, arama kurtarma çalışmalarında uzman ekipler deprem bölgelerine kısa sürede ulaştırılamamıştır. Zamana karşı yarışta, AFAD'ın kamu kurumları ile sivil toplum örgütleri ve gönüllülerin deprem bölgelerinde koordinesini sağlayamaması arama kurtarma çalışmalarının aksamasına ve can kayıplarının artmasına neden olmuştur. Enkaz altında kalanlar yakınlarının yardımıyla çıkarılırken, arama kurtarma ekipleri depreminin ikinci gününden sonra enkaz bölgelerine ulaşmaya başlamıştır. Enkaz altından gelen 'sesimi duyan var mı?' çığlıkları karşısında enkazlara müdahale edemeyen yurttaşlarımız da büyük bir çaresizliğe mahkum edilmiştir. Özellikle kırsal bölgelere, köylere arama kurtarma ekiplerinin ulaşmadığı depremzede yurttaşlarımız tarafından dile getirilmiştir.

Enkazdan kurtarılan yurttaşlarımız ise, kara kışta çadır ve ısıtıcı gibi öncelikli barınma ihtiyaçlarını karşılayamamış, soğukla, hastalıkla mücadele etmeye başlamıştır. Yine, kamu kurumları, sivil toplum örgütleri arasında koordinasyonun sağlanamaması nedeniyle birçok bölgeye gıda, çadır, ısıtıcı ve ilaç yardımı yapılamamıştır. Türkiye'nin dört bir yanından deprem bölgelerine gönderilen yardımlara ise AFAD tarafından dağıtılacağı gerekçesiyle el konulması gerçek ihtiyaç sahiplerinin taleplerinin karşılanamamasına neden olmuştur. Deprem sonrası ihtiyaç duyulan organizasyonun sağlanamaması deprem bölgelerinde büyük bir krize neden olmuş, depremzede yurttaşların yaralarının sarılmasını geciktirmiştir.

T. B. M. M. CUMHURİYET HALK CHP

Bu bağlamda, Kahramanmaraş merkezli 10 ili kapsayan 6 Şubat depremine giden süreçteki ihmaller ile gerekli önlemlerin alınmamasının nedenleri başta olmak üzere, deprem sonrası zamana karşı yarışta AFAD'ın görev ve sorumluluklarını zamanında yerine getirememesi, hızlı ve etkin koordinasyonun sağlanamaması ve afetin yarattığı yıkımın sonuçları ile depremzedelerin barınma, sağlık ve eğitim ihtiyaçlarının araştırılması amacıyla TBMM İçtüzüğünün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Utku Çakırözer

Eskişehir Milletvekili

Cahide Yücel
Tekirdağ Mv.

Burhanettin Bulut
Adana Mv

Jale Nur Süllü
Eskişehir Mv.

Suat Özcan
Muğla Mv.

Sibel Özdemir
İstanbul Mv.

İlhami Özcan Aygun
Tekirdağ Mv.

Gülizar Biçer Karaca
Denizli Milletvekili

A. Vekili Bakırlıoğlu
Manisa Mv

Gamze Taşcıer
Ankara Mv

Av. Mahmut Tanal
İstanbul Mv

Aziz Aydınlık
Sakarya Mv.

Süleyman Bülbül
Aydın Mv.

T.B.M.M. CUMHURİYET HALK PARTİSİ CHP 1923 GRUP BAŞKANLIĞI

3914 Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Servet Ünsal	Ankara Mv	
Mahir POLAT	İzmir MV	
Ali Fazıl KASAP	Kütahya Mv	
Ömer Fethi Gürer	Niğde Mv.	
Sayit Torun	Ordu Mv	
Cengiz GÖKÇEL	Mersin MV	
Nihat Yeşil	Ankara Mv.	
Ulaş Karasu	Sinop MV.	

T. B. M. M. CUMHURİYET HALK PARTİSİ CHP 1923 GRUP BAŞKANLIĞI

4.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin ve 20 Milletvekilinin 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremlerin öncesi ve sonrasına ilişkin iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7006)

20.02.2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye, 6 Şubat 2023 Pazartesi günü iki büyük depremle sarsılmış, on binlerce insanımız hayatını kaybetmiş, 85 milyar liralık ekonomik kayıp yaşanmıştır. 6 Şubat 2023 Pazartesi günü saat 04.17'de Kahramanmaraş Pazarcık'ta 7.7 büyüklüğünde, saat 13.24'te ise Kahramanmaraş Elbistan'da 7.6 büyüklüğünde meydana gelen depremler 11 ilimizde büyük hasara yol açmıştır. İki büyük deprem sonrası biri 6.6 büyüklüğünde olmak üzere bu güne kadar 6.000'i aşkın artçı deprem oluşmuştur. Depremlerin ardından Kahramanmaraş, Adana, Gaziantep, Malatya, Osmaniye, Diyarbakır, Şanlıurfa, Adıyaman, Hatay ve Elazığ illerinde bu güne kadar açıklanan rakamlara göre 40 bini aşkın insanımız hayatını kaybetmiş, 100 binden fazla vatandaşımız da yaralanmış, henüz rakamları tam olarak bilinmese de yüzbini aşkın bina ve bina türü yapı, karayolu, demiryolu, havalimanları, limanlar, köprü, baraj, viyadük, tünel, enerji ve telekomünikasyon altyapısı ile kentsel altyapı ve üstyapı ağır hasar almış; yapılan bazı bilimsel ve ekonomik değerlendirmelere göre 70 milyar doları aşkın ekonomik kaybın yaşanmasına neden olmuştur.

Depremin ardından kritik ilk 36 saate, altyapının depremler dahil doğa kaynaklı afetlere karşı hazır hale getirilmemesi, eşgüdüm ve koordinasyon eksikliği, nitelikli personel yetersizliği, liyakatsiz yönetim anlayışı ile birleşince, arama-kurtarma çalışmaları doğru ve efektif şekilde yürütülememiştir. Binlerce insanımız enkaz altında yardım beklerken, insan yaşamı için kritik öneme sahip saatler heba edilmiştir. Depremin üzerinden 15 gün geçmesine rağmen birçok yerde binlerce insanımızın cansız bedeni enkaz altında çıkarılmayı beklemektedir. Türkiye, Alp-Himalaya aktif tektonik kuşağı içerisinde yer alan bir ülkedir. Kahramanmaraş merkezli bu depremler Türkiye'nin yaşadığı ilk depremler değildir ve ne yazık ki son da olmayacaktır.

Bu bilinçle hareket edilmelidir ancak son Kahramanmaraş depremi, ülkemizin bu bilinçten oldukça uzak olduğunu kanıtlar niteliktedir.

T.C. İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD), Kahramanmaraş merkezli iki büyük depreme müdahalede oldukça geç ve yetersiz kalmıştır. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun öncülüğünde aylar önce gerçekleşen "Çök-Tutun-Kapan" tatbikatı, telefonlara SMS atılarak gerçekleştirilen uygulama, bu depremde tamamen havada kalmıştır. Deprem anında İçişleri Bakanlığı'ndan herhangi bir uyarı, telefon SMS, siren sesi gibi herhangi bir alarm, gezici uyarı sistemine dair hiçbir çalışma yapılmamıştır. İnsanlar, yoğun yağış altında can havliyle kendilerini sokağa atmış, arabalarına sığınıp nereye gideceklerini bilmez halde trafiği kilitlemiştir. Trafik sıkışıklığı nedeniyle belediyemize ait kurtarma ekipleri de enkaz alanlarına gecikmeli ulaşmıştır. Enkazdan çıkarılan yaralıların hastanelere ulaştırılmasında sorunlar yaşanmıştır. Sağlık Müdürlüğü ile AFAD ekiplerinin deprem konusundaki bilgi ve eğitim yoksunluğu Adana'da yoğun şekilde göze çarpmıştır. Toplanma alanları, okul bahçeleri ile resmi kurum ve kuruluşlarının vatandaşa açılması için 2 gün boyunca talimat beklenmiştir. Bu süre zarfında birçok vatandaşımız enkaz altında yaşamını yitirmiş, yaralılarımızdan hastaneye ulaşamadan ya da güvenli alanlara taşınmadan hayatını kaybedenler olmuştur. Geçici barınma konusunun çözümünün tamamı neredeyse belediyelerimize bırakılmıştır. Telekomünikasyon altyapısının yetersizliği sonucu çökmesi

nedeniyle telefonla iletişim mümkün olamamıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Deprem Araştırma Komisyonu Raporu'nda ifade edilen ve göz ardı edilen çok sayıdaki düzenleme ve diğer öneriler gibi '**Afete Özel Çağrı Hattı'nın** hayata geçirilmemesi, iletişim alanında zafiyetlerin yaşanmasına, koordinasyon ve eşgüdümün sağlanamamasına neden olmuştur.

Ülke insanımıza; "**deprem sırası ve deprem sonrası**" yapması gereken davranışların ilköğretimden itibaren örgün öğretim içinde verilmemesi yani, "deprem/afet bilinci ve eğitimlerin yoksunluğu" sahada yoğun şekilde gözlenmiştir. Deprem anında büyük korku ve panikle nereye gideceğini bilmez durumda, toplanma alanlarına yaya olarak gitmekten çok araçları ile karmaşa halinde bir yerlere varma çabasına girmişlerdir.

AFAD Başkanlığı ilk yardım ve müdahalede yetersiz kalmış, geçici barınma alanlarında kalan binlerce yurttaşımızın günlerce ısınma, çadır, seyyar tuvalet ve duş ihtiyacını karşılayamamıştır. Halada birçok yerleşim biriminde depremin üzerinden 15 gün geçmiş olmasına rağmen binlerce vatandaşımıza çadır ulaştırılamamıştır. Çadır bulamayan vatandaşlarımız soğuk kış günlerinde adeta kaderleriyle baş başa bırakılmıştır. 11 ilin deprem nedeniyle büyük zarar gördüğü bu süreçte Türkiye'nin tüm kaynaklarının aktarıldığı, büyük ihaleler verildiği müteahhitlere, iş insanlarına ait iş makinelerinin herhangi bir çalışmasına tanık olunmamıştır. İnsanlar el yordamıyla enkaz altındaki vatandaşları kurtarma mücadelesine girmiştir. Toplam 14 milyona yaklaşan nüfusuyla dikkat çeken 11 ilimiz adeta ölü kent hüviyetine bürünmüştür. Yaşadığımız depremler bizlere bir kez daha göstermiştir ki; bir doğa olayı olan depremle mücadele sadece yaraların sarılmasından ibaret değildir. İlköğretimden başlamak üzere vatandaşlarımıza deprem bilinci ve eğitiminin verilmesi kaçınılmazdır. Depremde güvenli yerleşim alanlarının seçilmesi öncelikli olmalıdır. Aktif fay zonları veya hatları jeolojik-jeoteknik ve mikrobölgeleme çalışmaları ile paleosismolojik araştırmalarla bir an önce saptanıp, sakınım bantları ile birlikte uygulama imar planlarına sakıncalı alan olarak işlenmelidir. Bu alanlara asla insanın yaşayacağı bina ve bina türü yapılar yapılmamalıdır. Yine yapılar heyelan, sıvılaşma, yanal yayılma, kaya düşmesi, oturma, çökme, dere yatakların taşkın sahası, tsunami tehlikesi bulunan alanlar gibi jeolojik sakıncalı alanlara yerleştirilmemesi, sağlam zemin birimleri üzerine oturtulmasını sağlayacak düzenlemeler bir an önce hayata geçirilmelidir.

Bina tasarımları zemin cinsine göre yapılmalı, deprem yönetmeliği kurallarına uygun olmalı, yapı denetimi zemin ve temel etütlerinin yerinden denetiminden başlayarak, etüt ve proje, yapı üretimi süresince ilgili uzmanlık alanlarına sahip mühendis ve mimarlar tarafından sağlıklı bir şekilde yapılmalı, ruhsat veren kurumların denetim birimleri mutlaka sürece dahil edilmeli ve çoklu denetim mekanizması getirilerek binaların depremler başta olmak üzere her türlü afet risklerine karşı dayanıklığı sağlanmalıdır.

Afet anında acil müdahale edecek ekiplerin sayısı ve kapasitesi geliştirilmelidir. AFAD Başkanlığı dışında Türk Silahlı Kuvvetleri, Belediyelerin İtfaiye Daire Başkanlıkları gerekli eğitimleri alarak topyekûn arama-kurtarma çalışmalarında yer alması sağlanmalıdır.

Türkiye Diri Fay Haritası baz alınarak yapılan incelemede, Aksaray, Bolu, Sakarya, Yalova, Bursa, Balıkesir, Manisa, İzmir, Aydın, Denizli, Erzurum, Kahramanmaraş, Hatay, Hakkari, Muğla, Eskişehir, Kütahya, Bingöl gibi 24 ilimizin merkez yerleşim birimleri ile 110 ilçe merkezi ile 502 mahalle veya köyümüzün deprem üretme potansiyeli aktif fayların geçtiği hatlar üzerine doğrudan oturduğu bilinmektedir. Olası bir depremde en çok etkilenecek bu

kentlerimiz ile bunların çeperlerinde bulunan yerleşim birimlerimiz öncelikli olmak üzere derhal yapı envanteri çıkarılmalı ve doğrudan fay zonu sakınım bandı üzerinde olan yerleşim birimlerimiz kentsel dönüşüm kapsamına alınarak buradan taşınmalıdır. Fay zonları üzerinde bulunmayan riskli binalar ya kentsel dönüşüme uğramalı ya da iyileştirilmelidir. Bu kapsamda tüm gelişmiş ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de acilen "**Fay Yasası**" çıkarılmalıdır.

Özel İletişim Vergisi adı altında alınan deprem vergisi tüm kentlerin iyileştirilmesi için kullanılmalıdır. Meclise sunduğumuz Fay Yasası acilen görüşülmeli ve kabul edilmelidir. 1959 yılında çıkarılan 7269 sayılı Afetler Kanunu günümüz ihtiyaçları da göz önüne alınarak yeniden düzenlenmelidir. Türkiye'de afet ve acil durumlara ilişkin çalışmaların tek elden yürütüleceği, ülkemiz kentleri ile altyapısının depremler başta olmak üzere doğa kaynaklı afetlere hazır hale getirileceği, afet risk azaltma stratejisini yürütecek, bütünleşik afet yönetim sistemini esas alan "**Afet, Acil Durum ve İklim Değişikliği Bakanlığı**" kurulmalıdır.

Kamu kurum ve kuruluşları ve belediyelerde mutlaka yer bilimciler görev almalıdır. İmar afları Türkiye'nin gündeminden çıkarılmalıdır. Kentsel dönüşüm deprem kuşağındaki illerden başlatılmalıdır. Ranta dayalı kentsel dönüşümlerin önüne geçilmelidir. Depremde yaşamını yitiren on binlerce yurttaşımız, yıkılan, hasar gören bina ve bağımsız bölüm sahip ve varislerinin hakları eksiksiz teslim edilmelidir. Sorumluluk sadece müteahhitlere yüklenemeyecek kadar ağırdır. Zira devletin temel görevi yurdumuzun her köşesinde yaşayan vatandaşlarımızın hakkını, hukukunu, can ve mal güvenliğini sağlamaktır. Tüm bu nedenlerle Kahramanmaraş depremlerinin öncesi ve sonrasının tüm yönleriyle açığa çıkması, deprem öncesi, ânı ve sonrasında alınabilecek tedbirlerle ilgili eksikliklerin, iddiaların tespiti, deprem kuşağındaki ülkemizde afet zararlarının en aza indirilmesi, vatandaşlarımızın hayatlarını kaybetmemesi ve gelecek nesillere daha sağlıklı kentler ve daha yaşanabilir bir çevre sunmak adına Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğümüzün 104 ve 105. Maddeleri gereğince **'Kahramanmaraş Depremi' için meclis araştırması açılmasını** saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

Dr. Müzeyyen ŞEVKİN
CHP Adana Milletvekili

TEKİN DİNÇÖL
ADANA MV.

Burak ERBAY
Muğla Mv.

Dursun Çiçek
Adana MV

Alpay Antmen
Mersin Mv.

Decan Purçu
İzmir Mv.

Av. Mahmut Tanal
İstanbul Mv.

Seyit Torun
Ordu Mv.

Ali Fazıl KASAP
Kocaeli Mv.

T.B.M.M. CUMHURİYET HALK PARTİSİ CHP 1923 GRUP BAŞKANLIĞI

3915.... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Mahir POLAT	İzmir Mv	
Orhan SARIBAL	Bursa Mv.	
Utku Gökmen	Eskişehir	
Condan Yüceer	Tekirdağ Mv.	
UZAF KARASU	Sivas Mv	
Ali Mahir BASARIR	Mersin Mv.	
Ali Haydar HAKVERDİ	Ankara Mv.	
Gettin ARIK	Kayseri Mv.	
Kunalp Kayan	Kırıkkale Mv.	
Gökhan Osman Bulut	Antalya Mv	
Orhan Sümer	Adana MV.	
Nurhayat Altaca Kayışoğlu	Bursa MV	

T.B.M.M. CUMHURİYET HALK PARTİSİ GRUBU CHP 1923

Önerge Özeti

Türkiye, 6 Şubat 2023 Pazartesi günü iki büyük depremle sarsılmış, on binlerce insanımız hayatını kaybetmiş, 85 milyar liralık ekonomik kayıp yaşanmıştır. 6 Şubat 2023 Pazartesi günü saat 04.17'de Kahramanmaraş Pazarcık'ta 7.7 büyüklüğünde, saat 13.24'te ise Kahramanmaraş Elbistan'da 7.6 büyüklüğünde meydana gelen depremler 11 ilimizde büyük hasara yol açmıştır. Depremlerin ardından Kahramanmaraş, Adana, Gaziantep, Malatya, Osmaniye, Diyarbakır, Şanlıurfa, Adıyaman, Hatay ve Elazığ illerinde bu güne kadar açıklanan rakamlara göre 40 bini aşkın insanımız hayatını kaybetmiş, 100 binden fazla vatandaşımız da yaralanmış, henüz rakamları tam olarak bilinmese de yüz bini aşkın bina ve bina türü yapı, karayolu, demiryolu, havalimanları, limanlar, köprü, baraj, viyadük, tünel, enerji ve telekomünikasyon altyapısı ile kentsel altyapı ve üstyapı ağır hasar almış yapılan bazı bilimsel ve ekonomik değerlendirmelere göre 70 milyar doları aşkın ekonomik kaybın yaşanmasına neden olmuştur.

Depremin ardından kritik ilk 36 saate, altyapının depremler dahil doğa kaynaklı afetlere karşı hazır hale getirilmemesi, eşgüdüm ve koordinasyon eksikliği, nitelikli personel yetersizliği, liyakatsiz yönetim anlayışı ile birleşince, arama-kurtarma çalışmaları doğru ve efektif şekilde yürütülememiştir. Binlerce insanımız enkaz altında yardım beklerken, insan yaşamı için kritik öneme sahip saatler heba edilmiştir. Türkiye, bir deprem ülkesidir ancak son Kahramanmaraş depremi, ülkemizin bu bilinçten oldukça uzak olduğunu kanıtlar niteliktedir.

T.C. İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD), Kahramanmaraş merkezli iki büyük depreme müdahalede oldukça geç ve yetersiz kalmıştır. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun öncülüğünde aylar önce gerçekleşen "Çök-Tutun-Kapan" tatbikatı, telefonlara SMS atılarak gerçekleştirilen uygulama, tamamen havada kalmıştır. Sağlık Müdürlüğü ile AFAD ekiplerinin deprem konusundaki bilgi ve eğitim yoksunluğu yoğun şekilde göze çarpmıştır.

Toplanma alanları, okul bahçeleri ile resmi kurum ve kuruluşlarının vatandaşa açılmasında geç kalınmıştır. Bu süre zarfında birçok vatandaşımız enkaz altında yaşamını yitirmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Deprem Araştırma Komisyonu Raporu'nda ifade edilen ve göz ardı edilen çok sayıdaki düzenleme ve diğer öneriler gibi '**Afete Özel Çağrı Hattı'nın** hayata geçirilmemesi, iletişim alanında zafiyetlerin yaşanmasına, koordinasyon ve eşgüdümün sağlanamamasına neden olmuştur.

"Deprem/afet bilinci ve eğitimlerin yoksunluğu" sahada yoğun şekilde gözlenmiştir. AFAD Başkanlığı ilk yardım ve müdahalede yetersiz kalmış, geçici barınma alanlarında kalan binlerce yurttaşımızın günlerce ısınma, çadır, seyyar tuvalet ve duş ihtiyacını karşılayamamıştır. Depremde güvenli yerleşim alanlarının seçilmesi öncelikli olmalıdır. Aktif fay zonları veya hatları jeolojik-jeoteknik ve mikrobölgeleme çalışmaları ile paleosismolojik araştırmalarla bir an önce saptanıp, sakınım bantları ile birlikte uygulama imar planlarına sakıncalı alan olarak işlenmelidir.

Türkiye Diri Fay Haritası baz alınarak yapılan incelemede, Aksaray, Bolu, Sakarya, Yalova, Bursa, Balıkesir, Manisa, İzmir, Aydın, Denizli, Erzurum, Kahramanmaraş, Hatay, Hakkari, Muğla, Eskişehir, Kütahya, Bingöl gibi 24 ilimizin merkez yerleşim birimleri ile 110 ilçe merkezi ile 502 mahalle veya köyümüzün deprem üretme potansiyeli aktif fayların geçtiği

hatlar üzerine doğrudan oturduğu bilinmektedir. Doğrudan fay zonu sakınım bandı üzerinde olan yerleşim birimlerimiz kentsel dönüşüm kapsamına alınarak buradan taşınmalıdır. Acilen "**Fay Yasası**" çıkarılmalıdır. "**Afet, Acil Durum ve İklim Değişikliği Bakanlığı**" kurulmalıdır.

Kamu kurum ve kuruluşları ve belediyelerde mutlaka yer bilimciler görev almalıdır. Sağlıklı kentler ve daha yaşanabilir bir çevre için Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğümüzün 104 ve 105. Maddeleri gereğince **'Kahramanmaraş Depremi' için meclis araştırması açılmasını** saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

5.- Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir ve 20 Milletvekilinin 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlerin etkilediği 10 ilde yaşanan can kaybı ve yıkımların nedenlerinin araştırılarak ortaya çıkan sorunlara karşı alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7007)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Şubat 2023 tarihinde Maraş merkezli iki büyük depremden etkilenen, Antep, Urfa, Diyarbakır, Adana, Adıyaman, Osmaniye, Hatay, Kilis, Malatya ilinde çok sayıda can kaybı ve büyük bir yıkım yaşanmıştır. Depremin yol açtığı sonuçlar dikkate alınarak; inşaat sektöründeki yasal boşlukların, yapı denetim sorunlarının, kentsel dönüşüm projelerinin tahribkâr sonuçlarının, bina stoklarının güçlendirme çalışmalarındaki eksikliklerin, depremle etkin mücadele yöntemlerinin yetersizliklerinin tüm boyutlarıyla yeniden tartışmaya açılması, sorgulanması, araştırılması, depremzedelerin acılarını sarmak için maddi ve manevi zararlarının karşılanması, deprem sonrası yaşanan sorunların ve aksaklıkların uzman görüşleri doğrultusunda tespit edilmesi ve çözüm yöntemlerinin belirlenmesi, hükümetin ve kamu kurumlarının bu konudaki sorumluluklarının ele alınması ve gerçekleşmesi muhtemel depremlere karşı alınan tedbirlerin değerlendirilmesi ve ek tedbirler için gereken düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla, Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzüğün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince, Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Dirayet Dilan Taşdemir
Ağrı Milletvekili

GEREKÇE

Ülkemizde 6 Şubat 2023 tarihinde Maraş ili Pazarcık merkezli 7.7 büyüklüğünde ve Elbistan Merkezli 7.6 büyüklüğünde iki deprem meydana gelmiştir. Depremden etkilenen Maraş Antep, Urfa, Diyarbakır, Adana, Adıyaman, Osmaniye, Hatay, Kilis, Malatya ili ile birlikte tüm ülke büyük bir acı yaşamıştır. Depremin meydana geldiği illerin genelinde neredeyse sağlam bina kalmamıştır. Ölü ve yaralı sayısı ise her geçen gün artmakla birlikte AFAD tarafından yapılan açıklamada, 42 bin 310 kişinin yaşamını yitirdiği, yaralı sayısı ise 100 binin üzerinde olduğu resmi verilerle açıklanmıştır. Söz konusu illerde büyük ve küçük ölçekli sarsıntılar devam etmektedir. En son yine 20 Şubat Pazartesi akşamı Hatay'ın Defne ve Samandağ'ı ilçelerinde meydana gelen 6.4 ve 5,8 büyüklüğündeki depremde 6 kişi daha enkaz altında kalarak yaşamını yitirdi. Deprem kuşağında olan ve daha önce de çok kez büyük depremler yaşamış bir ülkemizde, doğal afetin yanı sıra bu kadar can ve mal kaybının yaşanmasının şüphesiz en büyük nedeni ihmal ve denetimsizliktir.

Türkiye toprakları çeşitli aktif deprem fayları üzerinde yer aldığını depremin her zaman olacağı bilinmesine rağmen gerekli önlemler alınmamakta, plansız şehirleşme devam etmekte, imar planları afet riskine göre hazırlanmamaktadır. Geçmişte birçok büyük deprem ve doğal afetler yaşadığımız halde gerekli önlemler ve hazırlıklar yapılmamaktadır.

Jeolojik konumu itibarı ile yüksek deprem riski altında olan ülkemizde uzmanlar depremin kapıda olduğunu ve Deprem Tehlike Haritası'nda aktif fay hatlarından tehlike derecelerine kadar gerekli tüm uyarıları yapmalarına rağmen göz göre göre gelen depremlere iktidar, "ilahi bir sınav, kader planı" diyerek siyasi sorumluluktan kaçınmaktadır. Oysa sorumluluk zincirinin başı ve ilk halkası bizatihi siyasi iktidardır. Binlerce kaçak yapıya göz yumarak, çarpık kentleşmenin önünü açarak, binaların tasarım, inşa ve bakım süreçlerinde denetimleri yapmayarak, aflar çıkararak, ranta dayalı imar planları yaparak büyük felaketlere davetiye çıkarmaktadır.

Öte taraftan depremden sonrası alınması gereken önlemler ve hazırlıklar en az depremden önceki kadar hayatidir. Türkiye'de yaşanan her doğal afet olayında olduğu gibi depremlerde del afet yönetimi hep bir felakete ve kaosa dönüşmektedir.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 10 ilde etkili olan depremde AFAD ve siyasi iktidar Afeti yönetememiş büyük bir insani krize sebep olmuştur. AFAD ilk 72 saatte arama kurtarma faaliyetlerini gerçekleştirmemiş, çalışmaları koordinasyonunu sağlayamamış, imkanları seferber edememiş, yardımları depremzedelere ulaştırmamıştır. Dolayısıyla doğal afet, tam bir

felakete dönüşmüştür. Göz göre göre gelen depremde, insanlar bir yandan günlerce enkaz altında kalarak yaşamını yitirmiş, diğer yandan kurtulanlar ağır kış koşulları altında çadırsız, sobasız, aç susuz ölüme terkedilmiştir. Devletin yurttaşlardan aldığı deprem vergilerinin yanında son 10 ilde yaşanan deprem için trilyonluk bağış toplanmasına rağmen halen deprem bölgelerinde barınma, ısınma ve beslenme ihtiyaçları giderilmemiştir.

Bu bağlamda 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremin etkilediği 10 ilde yaşanan can kaybının ve yıkımın yanında depremin açığa çıkardığı sosyal, siyasal ekonomik ve hukuki sorunlarına ilişkin Meclis araştırması açılması elzemdir.

Başkanlığı
Tarih: 23/02/2
Sayı: E--120.10-

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
4	KEMAL PEKÖZ	ADANA	
5	HABİP EKSİK	IĞDIR	
6	OYA ERSOY	İSTANBUL	
7	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
8	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
9	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
10	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	
11	RIDVAN TURAN	MERSİN	
12	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	
13	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
14	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	
15	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	
16	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	
17	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	
18	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
19	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
20	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	

6.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremlerin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7009)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Şubat 2023 tarihinde on vilayetimizi ve tüm ülkemizi derinden etkileyen, sebep olduğu yıkımın büyüklüğü ile çevre illerimizde de zarara yol açan; Kahramanmaraş Pazarcık ve Elbistan merkezli 7.7 ve 7.6 şiddetinde iki deprem meydana gelmiştir. Bu iki deprem nedeniyle, kırk binin üstünde vatandaşımız hayatını kaybetmiş, yüz binin üzerinde vatandaşımız yaralanmış, iki milyonun üzerinde vatandaşımızın bölgeyi terk ettiği resmi kayıtlarda yer almıştır. Acımız, kayıplarımız çok büyüktür. Deprem felaketi, bundan önce yaşanan deprem ve diğer tabii afetlerden ders alınmadığını, tabii afetlere hazır olmadığımızı, ihmalin büyüklüğünü, afet sonrası arama-kurtarma çalışmalarında son derece geç ve yetersiz kalındığını, Devlet kurumları arasındaki koordinasyonsuzluğu gözler önüne sermiştir. Bu çerçevede; bir deprem ülkesi olduğumuz gerçeğinden hareketle, bir daha bu acı ve kayıpları yaşamamak amacıyla, deprem felaketine neden olan tüm hususları, önlenmesi amacıyla alınması gerekli tedbirleri, bu felaketin sonuçlarının bu kadar ağır olmasındaki tüm sorumluların tespiti ile gerekli cezaları almalarının sağlanması, deprem nedeniyle mağduriyeti ağır olan vatandaşlarımızın, barınma, iş, gıda, eğitim, psikolojik ve sosyal güvenlik başta olmak üzere her türlü ihtiyaçlarının sağlanması, bölgenin zemin etüdü doğru yapılarak ve tarihi doku korunarak yeniden yapılandırılması ve güvenli hale getirilmesi; kısaca deprem felaketinin teknik, hukuk, kültür, ekonomi, güvenlik, eğitim ve psikoloji, tarih vb. tüm yönlerden araştırılması, sorumluların tespiti, alınacak önlemlerin belirlenmesi ve hakikatin yüce Türk milleti ile paylaşılması amacıyla Anayasanın 98 inci, TBMM İçtüzüğünün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca İYİ Parti Grubu adına meclis araştırması açılmasını saygılarımla arz ve talep ederim.

D. Müsavat DERVİŞOĞLU
İzmir Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

GEREKÇE

6 Şubat 2023 tarihinde on vilayetimizi ve tüm ülkemizi derinden etkileyen, sebep olduğu yıkımın büyüklüğü ile çevre illerimizde de zarara yol açan; Kahramanmaraş Pazarcık ve Elbistan merkezli 7.7 ve 7.6 şiddetinde iki deprem meydana gelmiştir. Deprem nedeniyle can kaybı ve yaralı sayısı çok yüksek boyutlardadır. Çok sayıda vatandaşımıza ulaşılamadığı bilgisi mevcuttur. Yıkılan ve ağır hasarlı bina sayısı giderek artmaktadır. Tüm ülke tek yumruk olarak bütün enerjisiyle yaraları sarmak için seferber olmuştur. Bununla birlikte yaşanan deprem felaketi, yarattığı tahribatla önceki deprem felaketlerinden hiç ders alınmadığını, böylesi bir afete hiç hazır olunmadığını gözler önüne acı bir şekilde sermiştir. Devlet organları arasında koordinasyonsuzluk önemli bir sorundur. Sorumlusu hükümettir. Afet sonrası müdahalede geç kalınmasının can kayıplarını artırdığı iddiaları son derece vahimdir. Yerel-merkezi idare organları arasında yetki çatışması, yardımların zamanında ulaşmasını önlemiştir. Bölgede salgın hastalıkların meydana gelmesi korkulan bir durumdur. İlk andan itibaren bölgeye ulaşan sivil toplum kuruluşlarının ve bireysel olarak tüm vatandaşların yardım çabaları son derece kıymetlidir, desteklenmelidir. Yaraların, ancak, kamu - özel ayrımı yapmaksızın el birliği ile sarılacağı unutulmamalıdır. AFAD ve benzeri kuruluşlar liyakatli kadrolarla güçlendirilmeli ve tartışma konusu olmaktan çıkarılmalıdır.

Deprem felaketi tüm ülkeyi derinden etkilemiş, hazırlıksız ve plansız olunması nedeniyle KYK yurtlarından faydalanılması amacıyla yükseköğretimde online eğitime geçilmesi gençlerin eğitim hayatının sekteye uğramasına yol açmıştır. Bu yanlıştan bir an önce dönülmeli ve yüz yüze eğitime derhal başlanmalıdır.

Bölgede barınma, ağır mevsim koşulları nedeniyle ısınma, hijyen, gıda kısaca her türlü ihtiyaç had safhadadır. Vefat eden vatandaşlarımız için kefen dahi bulunamadığı, zamanında ulaşmadığı üzülerek müşahede edilmiştir. Devlet, hızla vatandaşlarımıza sürdürülebilir ekonomik gelir sağlamalı, sosyal Devlet politikalarını uygulamaya geçirmelidir. Palyatif, bir sefere mahsus, arızi yardımların uzun vadede derde çare olmayacağı açıktır.

Bölgeyi terk etmek zorunda kalan iki milyonun üzerindeki vatandaşımızın diğer illerde barınma ve diğer ihtiyaçlarının karşılanması çözüm bekleyen ayrı bir sorun olarak ortadadır.

Deprem felaketinde ailesini kaybeden ve hepimize emanet çocuklarımızın en güvenli ve doğru bir şekilde korunması, yetiştirilmesi Devletimize düşen önemli bir görevdi

Bundan sonra böyle bir felaketi yaşamamak amacıyla konunun tüm yönleriyle araştırılması zorunludur. Önceki dönemlerde TBMM de ,"Depreme Karşı Alınabilecek Önlemlerin ve Depremlerin Zararlarının En Aza İndirilmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla" kurulan araştırma komisyonlarının raporları incelendiğinde kentsel dönüşüm ve yapı denetim sistemlerinin ön plana çıktığı görülmektedir. Günümüze kadar bu alanda yeterli yol kat edildiğinden bahsetmek ise mümkün değildir. Bu raporlardaki önerilerin çoğu yazılarda kalmış, hayata geçirilmemiştir. Zemin etüdünün doğru yapılması, doğru zemine doğru projenin uygulanması, planlama, 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun ve İmar Kanunu hükümlerinin ve Deprem Yönetmeliğinin eksiksiz uygulanmasının ne kadar önemli olduğu bir kere daha görülmüştür. Sıklıkla kanunlaştırılan imar barışı/affı uygulamaları, Kamu İhale Kanununun çok sayıdaki değişikliğinin bu olumsuz tablodaki yeri yadsınamaz.

Bölgenin demografik yapısının, tarihi dokusunun, bitki örtüsünün, tarım alanlarının ve diğer canlı yapının korunması ve güvenliğin sağlanması, ekonomik hayatın yeniden canlandırılması amacıyla; planlı, modern, bilimsel her türlü tedbir acilen hayata geçirilmelidir.

Depreme maruz kalan vatandaşların kıymetli eşyaları, taşınır varlıkları korunmalıdır.

Afet toplanma merkezlerinin, yeşil alanların imara açılma uygulamasına son verilmelidir. Deprem eğitimiyle ilgili uygulamalar artarak devam etmelidir.

Depremle ilgili olarak toplanan tüm gelirlerin, bölgenin ve deprem mağdurlarının ihtiyaçlarına harcanması titizlikle sağlanmalı ve takip edilmelidir. Bu konu ile ilgili olarak toplumdan gelen her soru şeffaf ve doğru bir şekilde cevaplanmalıdır. Toplanan bağışlar seçim ekonomisine heba edilmemelidir. Kamu kaynaklarının AFAD ve KIZILAY a aktarılarak denetim dışı, esnek ve hesap vermez harcama sistemine sokulmasına son verilmeli bu kuruluşlar da hesap verebilir kılınmalıdır.

Gelinen aşamada deprem felaketinin sonuçlarının bu kadar ağır olmasındaki tüm sorumluların tespiti ve gerekli cezaları almaları, delillerin toplanması sağlanmalıdır. TBMM olarak boşluk olduğu tespit edilen tüm konular değerlendirilmeli ve gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Depreme maruz kalan vatandaşların iş hukuku alanında mağdur olmaları önlenmeli, iş güvencesi başta olmak üzere tedbirler acilen alınmalıdır. Konunun siyasetin aracı yapılmayacak önemde olduğu göz önünde tutularak bilimsel olarak araştırılmalıdır.

Yukarıda arz edilen nedenlerle, yaşadığımız son deprem felaketinin teknolojik, hukuki, kültürel, ekonomik, güvenlik, eğitim ve psikolojik tarihsel vb. tüm yönleriyle araştırılması, sorumluların tespiti, alınacak önlemlerin, yapılması gereken yasal düzenlemelerin belirlenmesi yönleriyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda araştırılıp değerlendirilmesi, bir daha böylesi felaketlerin yaşanmaması amacıyla çözüm önerilerinin tartışılması ve tespiti için Anayasa'nın 98 inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca meclis araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

7.- Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve 19 Milletvekilinin 6 Şubat 2023 tarihli merkez üssü Kahramanmaraş olan ve 10 ili etkileyen depremin ardından yaşanan eksikliklerin tespit edilerek sonraki depremlerde benzer sorunların yaşanmaması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7010)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Şubat 2023 tarihli merkez üssü Kahramanmaraş olan ve başta Gaziantep, Adana, Hatay, Malatya, Diyarbakır, Adıyaman, Osmaniye, Şanlıurfa, Elazığ ve Kilis olmak üzere birçok ilimiz meydana gelen, son yüzyılın en büyük depreminin ardından eksikliklerin tespit edilmesi, sonraki olası depremlerde benzer sorunların yaşanmaması ve Hükümetin deprem politikasındaki eksikliklerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğünün 104 ve 105'inci maddelerine göre Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim. **21/02/2023**

Dr. Aylin CESUR
Isparta Milletvekili

GEREKÇE

Ülkemiz jeolojik yapısı, topografyası ve iklim özellikleri nedeniyle afetlerden en çok etkilenen ve yüksek derecede risk taşıyan coğrafyalardan biridir. Dünyanın etkin depremlerinin görüldüğü kuşaklardan birisi üzerinde yer alan Türkiye'de en çok can ve mal kaybına sebep olan afet türü ise depremdir.

Deprem Bölgeleri Haritasına göre, ülkemizin yüzde 92'sinin deprem bölgeleri içerisinde olduğu, nüfusumuzun yüzde 95'inin deprem tehlikesi altında yaşadığı ve büyük sanayi kentlerinin yüzde 98'i ve barajlarımızın % 93'ünün deprem bölgesinde bulunduğu bilinmektedir. Uzmanlar, "Türkiye nüfusunun yüzde 60'a yakınının, faal olan ve zarar verebilen deprem alanları üzerinde yerleştiği"ni dile getirmektedir.

Geçmişte ülkemizde çok sayıda vatandaşımızın ölümüne neden olan yıkıcı deprem felaketleri yaşanmıştır ve yaşanmaya devam etmektedir. Türkiye'nin bulunduğu coğrafya, 1500'lü yıllardan itibaren farklı zamanlarda 7 ve üstü büyüklüğünde 25 depremle sarsıldı. Ve en son Doğu Anadolu Fay hattı üzerinde meydana gelen merkez üssü Kahramanmaraş olan ve başta Gaziantep, Adana, Hatay, Malatya, Diyarbakır, Adıyaman, Osmaniye, Şanlıurfa, Elazığ ve Kilis olmak üzere birçok ilimizi etkileyen 7,7 ve 7,6 büyüklüğünde iki deprem sonucunda binlerce can enkaz altında kurtarılmayı beklemiş ve milyonlarca vatandaşımız dondurucu kış şartlarında sokakta kalmıştır.

Afet ve Acil Durum Yönetimi (AFAD) Başkanı Yunus Sezer, afetin birinci günü deprem bölgelerindeki son duruma ilişkin yaptığı açıklamada "Ulaşılamayan bir bölgemiz yok ama sürekli arama kurtarma birlikleri ile takviyelerimiz devam ediyor. Ulaşanlar var, ulaşanlara da takviye birliklerimiz de bir şekilde hem kara yoluyla hem hava yoluyla devam ediyor" demiştir. Ancak depremzedeler, depremin etkilediği birçok il, ilçe ve köyde arama kurtarma ekiplerinin ilk 24 saatte müdahalede bulunmadığını, yardımların geç geldiğini, haber alınamayan köylerin bulunduğu belirtmiştir. Depremin geniş bir alana yayılması ile dondurucu kış şartlarında vatandaşlarımız yiyecek ve suya ulaşmakta zorluk çekmiş, ısınmalarını sağlayacak koşulların olmadığı ve çadırların kurulmadığı için hayati tehlikelerle karşı karşıya kalmıştır. Gerekli tedbirler en kısa sürede alınamadığı için soğuktan ölümler de yaşanmıştır. Yeterli ekipman ve ekip olmadığı için insanlar kaderlerine terk edilmiş, kendi imkanlarıyla enkaz altında

kalan ailelerini ve yakınlarını kurtarmaya çalışmış, hatta saatlik ücretli vinç kiralamak zorunda kalmışlardır.

Arama kurtarma personeli eksikliği nedeniyle enkazlara zamanında yeterli müdahale yapılamamasının nedenlerinden biri de, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nın 2022 yılında ek bütçe dahil 12 milyar 161 milyon 792 bin TL olan bütçesinin, 2023 yılında 8 milyar 75 milyon 405 bin TL'e düşürülerek yüzde 33,6 oranında azaltılması olabileceği düşünülmektedir. Ayrıca AFAD'ın 23 Kasım 2022 tarihli, Düzce/Gölyaka depremi sonrasında hazırladığı Düzce Depremi Etki Analiz Raporunda, Düzce Depremi özelinde afet yönetimi konusunda kurum içi ve kurumlararası koordinasyonda eksikliği olduğu, çadır güvenliğinin sağlanamadığı, yemek dağıtımında sorunlar ve aksaklıklar yaşandığı, hasar tespit çalışmalarında aksama ve yetersizlik olduğu, göreve uygun seçilmemiş ekip üyelerinin bulunduğu, görev dağılımında sıkıntılar ve iletişim eksiklikleri yaşandığı belirtilmiştir.

Ağır kış şartlarında depremzedelere çadır ve konteyner ulaştırılmasında ciddi sıkıntılar yaşanmıştır. Oysa Kızılay Malatya'da dünyanın en büyük konteyner üretim fabrikalarından birine sahiptir. Fabrika arazisinde olası bir deprem felaketine hazırlık amacıyla on binlerce konteyner stoklanabilecekken, Kızılay yönetimi tarafından fabrikada konteyner stoklanmasına "ekonomik gerekçelerle" onay verilmediği gündeme getirilmiştir.

Jeoloji Mühendisleri Odası Başkanı Hüseyin Alan depremin beklendiğini belirterek, bu bölgelerin depreme hazır edilmesi gerektiği konusunda rapor hazırladıklarını ve ilgili bakanlıklarla Cumhurbaşkanlığı'na sunduklarını ancak hiçbir şekilde bir geri dönüş alamadıklarını ifade etmiştir. Afet Uzmanı Kubilay Kaptan, bölge için mühendisler tarafından daha önce yapılan uyarıların dikkate alınmadığını belirterek, depremin yarattığı hasara bakıldığında önlem alınmadığını ve denetim yapılmadığını belirtmiştir. TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu üyesi Tansel Önal da ülkemizde kaçak yapılaşma ya da ruhsatlı olsa da denetim görmemiş yapılar olduğunu ve bugüne kadar yapı stoku konusunda ciddi çalışma yapılmadığını belirtiyor.

Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, son üç yılda 300 güçlendirme ihalesi iptal edildi. İhalelerin iptal gerekçesi olarak "İhaleye teklif veren istekli çıkmaması veya ihalede verilen tekliflerin kamu kurumunun ayırdığı bütçenin

üzerinde olması" gösterilmiştir. İhalesi iptal edilen kurumlar arasında okullar, cezaevleri, havalimanları, halk eğitim merkezleri, spor salonları ve huzurevleri bulunmaktadır.

Kahramanmaraş merkezli meydana gelip, 10 ilde büyük yıkıma neden olan 7.7 ve 7.6 büyüklüğündeki deprem nedeniyle İskenderun Devlet Hastanesi'nin bir bloğu, Antakya'daki Özel Akademi Hastanesi, Özel Malatya Yeşilyurt Divan Hastanesi ile Gözde Akademi Hastanesi ve Adana'da Çocuk Hastanesi yıkılmıştır. Hatay Havalimanı yolunda derin çatlaklar oluşmuş, pistteki yarılmalar nedeniyle havalimanı uçuşlara kapatılmıştır. Oysa Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Afet İşleri Dairesi, Devlet Su İşleri, Kandilli Rasathanesi ile Fırat Üniversitesi işbirliğince bu alanla ilgili hazırlanan raporlarda inşaa edilecek havaalanı pistinin fay hattı ve kurutulan Amik gölü üzerinde olduğu ve bu alanda havaalanı yapmanın mümkün olmadığı belirtilmektedir.

Dünya Sağlık Örgütü, deprem nedeniyle en yüksek acil durum olarak değerlendirilen ve DSÖ'nün kurum çapındaki varlıklarının seferber edilmesi anlamına gelen '3. Seviye Acil Durum' ilan edildiğini açıklamıştır.

Belli aralıklarla çıkarılan imar aflarının da depremin afete dönüşmesinde büyük rol oynadığı bilinmektedir. 2020 yılında Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin yayınladığı İzmir Depremi İlk Gözlem Raporunda deprem kaynaklı hasar ve ölümlerin azaltılmasının tek yolunun şehir planlamanın eksiksiz yürütülmesi ve imar affının yasaklanması gerektiği belirtiliyor. En son 6 Haziran 2018 tarihinde "İmar Barışı" adı altında Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren yasa ile imara aykırı, ruhsatsız ya da ruhsat eklerine aykırı olan yapıtlar kayıt altına alınmıştır. Çevre, Şehircilik Ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum son imar affı kapsamında Türkiye genelinde toplamda 7 milyon 85 bin 969 adet Yapı Kayıt Belgesi verildiğini, bunların 5 milyon 848 bin 927'sini konutların oluşturduğunu belirtmiştir. Kahramanmaraş merkezli depremlerin etkilediği 10 ilde imar affı kapsamında verilen yapı kayıt belgesi sayısı ise 294 bin 166'dır. Adana'da 59 bin 247, Adıyaman'da 10 bin 629, Diyarbakır'da 14 bin 719, Gaziantep'te 40 bin 224, Hatay'da 56 bin 464, Kahramanmaraş'ta 39 bin 58, Kilis'te 4 bin 897, Malatya'da 22 bin 299, Osmaniye'de 21 bin 107, Şanlıurfa'da 25 bin 521 yapı kayıt belgesi verilmiştir. Bunların ne kadarı hasar gören veya yıkılan binadır tespit edilmelidir.

1999 Marmara Depreminde kurtarma faaliyetlerini başarılı şekilde yürüten, ülkemizdeki en büyük ve yaygın teşkilata sahip olan Türk Silahlı Kuvvetleri'nin

imkanları; böylesine büyük can kaybının ve yıkımın olduğu, kar nedeniyle yolların kapalı olduğu ve yol ve köprülerin hasar görmesi sebebiyle yardım ekiplerinin bölgeye ulaşamadığı bir ortamda, erkenden etkin bir şekilde kullanılamadığına ve geç yönlendirildiğine yönelik bölgeden raporlar kamuoyunda paylaşılmış ve bu bilginin doğu olup olmadığı konusu kamuoyu tarafından bir çok yayın organında dillendirilmektedir.

Depremin 3. günü, geçmekte olan her dakikanın her saniyenin kritik sayıldığı bir anda Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun, 15.00 ile 23.45 saatleri arasında internet altyapısını kademeli olarak keserek internete ve sosyal medyalara bant daraltma kararı uyguladığı kamuoyunda yer almıştır. Deprem felaketinin yaşandığı illerimizde enkaz altındaki pek çok vatandaşımız, sosyal medya platformları üzerinden yönlendirilen yardımlar sayesinde kurtarılmıştır. Depremzedeler zorlu hava koşulları ve olanaksızlıklarla mücadele ederken, yıkılan binalarda enkaz altında kalan çok sayıda vatandaşımız kurtarılmayı beklerken, sosyal medyada bant daraltma uygulamasına gidilmesi neden tercih edilmiştir, netlik kazanmalı ve sonraki afetler için varsa, bu yanlışlardan ders çıkarılmalıdır. Halkın haber alma hakkı da engellenmiş ise, bu da açığa çıkarılmalıdır.

Yakın tarihimizde 17 bin 118 vatandaşımızın öldüğü Gölcük ve 894 vatandaşımızın hayatını kaybettiği Düzce Depremi'nin üzerinden 24 yıl, 601 vatandaşımızın vefat ettiği Van Depremi'nin üzerinden 12 yıl, 2020 yılında 117 vatandaşımızı kaybettiğimiz İzmir Depremi'nin ve 41 vatandaşımızın hayatını kaybettiği Elazığ Depremi'nin üstünden 3 yıl geçmesine rağmen, yukarıda sayılan bilgilerle, maalesef bazı yerel ve merkezi yönetimlerin Kahramanmaraş Depremi'ne hazırlıksız yakalandığı ve devletin kurumları müdahalede yetersiz kaldığı iddia edilmektedir.

Oysa 1999 depremlerinden sonra deprem zararlarının azaltılması konusunda ülkemizin ilk afet strateji belgesi niteliğindeki Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı(UDSEP), AFAD Başkanlığı'nca 2012 yılında yayınlanmış ve yürürlüğe konmuştur. En son 2021 tarihli "Depreme Karşı Alınabilecek Önlemlerin Ve Depremlerin Zararlarının En Aza İndirilmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu"nda yaşanmış ve olası depremler için gerekli araştırmalar yapılmış ve alınması gereken tedbirler de ele alınmıştır. Uzun yıllardır konunun uzmanı öğretim

üyeleri, meslek odaları ve sivil toplum kuruluşları deprem riski ve kötü sonuçları üzerine açıklamalar yaparak, böylesine büyük felaketlerin tekrar yaşanmaması için ilgili yetkililere ve kurumlara uyarılarda bulunmuşlardır. İktidarın elinde nelerin yapılacağına, nelerin değiştirilmesi gerektiğine ilişkin yeteri kadar çalışma mevcuttur.

1999 depreminden sonra hayata geçirilen ve kamuoyunda deprem vergisi olarak bilinen geçici vergiler, 2002 yılında Özel İletişim Vergisi adıyla kalıcı hale gelmiştir. 24 yıldır cep telefonu, internet, bankacılık işlemleri, Spor Toto, Milli Piyango, uçak biletleri, gümrük ve pasaport işlemleri gibi birçok konuda deprem vergisi ödenmektedir. 1999-2022 yılları arasında özel iletişim vergisi adı altında nominal değeri ile 88 milyar 240 milyon lira toplanmıştır. Buradan toplanan paraların depremin yol açacağı riskleri ortadan kaldırmaya harcanması gerekirken, bu paraların nereye harcandığına ilişkin şeffaf bir açıklama iktidar partisi yetkililerince yapılmamıştır. Deprem için toplanan vergilerin akıbetini öğrenmek, deprem vergilerinden ne kadar gelir elde edildiğini ve elde edilen gelirin ne kadarının deprem bölgesine gönderildiğini, depremzedelerin sağlık, barınma ve eğitim ihtiyaçları için ne kadarının kullanıldığı ve toplanan vergilerin ne kadarının bina güçlendirme ya da kentsel dönüşüm için harcandığını tespit etmek demokrasinin en temel unsurudur. Dönemin Maliye Bakanı Sayın Mehmet Şimşek, 27 Ekim 2011 tarihinde TBMM'de yaptığı açıklamada deprem vergilerinin sağlık, eğitim ve duble yollar için harcandığını açıklamıştır. Konuyla ilgili "Deprem Vergisi Yapıştı Kaldı" başlığıyla 17 Ekim 2003 tarihinde bir haber yapan Hürriyet gazetesi, dönemin Maliye Bakanı Sayın Kemal Unakıtan'ın "Bu vergiler zaten deprem nedeniyle getirilmemişti. Öyle olsaydı depremzedeye verilirdi" sözlerine yer vermiştir.

Bu sebeple ülkenin dört bir yanından vatandaşlarımızın depremzedelere yardım etmek için gönderdikleri ayni ve nakdi bağışların adresi çoğunlukla AFAD ve Türk Kızılay'ı yerine, vatandaş nezdinde güvenilir bazı sivil toplum kuruluşları olmuştur. Bu da sorgulanması gereken bir durumdur.

Kamu binalarının depreme karşı dayanıksız olduğu; özellikle yoğun iş gören okul, hastane ve havalimanı inşaatları gibi kamu binalarının depreme dayanıklı inşa edilmediği yaşanan bu son depremle de tekrar görülmektedir.

Gelecekte ülkemizin depremleri en az can kaybı ve maddi hasarla atlatabilmesi için yer seçimi ve zemin etütlerinin daha hassas yapılması, proje yapımı ve bu projelerin teknik şartnamelerine göre uygulanması ve denetlenmesi gerekmektedir. İmar Kanunu ile ilgili mevzuat çağın şartlarına uygun olarak yeniden düzenlenmelidir. Deprem riski ve depremden büyük hasar görme riski yüksek olan bölgelerimizle ilgili, ivedilikle gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir.

.....Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Milletvekili	Seçim Bölgesi	İmza
Orhan Çakırlar	Edirne	
Yavuz Ağıralioğlu	İstanbul	
Bahattin Yıldırım	Konya	
Ayhan EREN	Aksaray	
Metanet Gülhaoğlu	Adana	
Hayrettin Nuhoğlu	İstanbul	
NACİ CİNİSLİ	Erzurum	
Hasan Subaşı	Antalya	
Şenol SUNAT	Ankara	
İmam Hüseyin FİLİZ	Gaziantep	
Lütfü Türkkan	Kocaeli	
Koray AYDIN	Ankara	
Feridun BAHŞİ	Antalya	
Behiç Çelik	Mersin	
Dursun ATAŞ	Kayseri	
Yasin ÖZTÜRK	Denizli	
Durmuş YILMAZ	Ankara	
Ayhan ALTINTAŞ	Ankara	

İbrahim Halil ORAL Ankara

ÖZET

Merkez üssü Kahramanmaraş olan ve 10 ilimizi etkileyen 7,7 ve 7,6 büyüklüğünde iki deprem sonucunda binlerce can enkaz altında kurtarılmayı beklemiş ve milyonlarca vatandaşımız dondurucu kış şartlarında sokakta kalmıştır. Depremzedeler, depremin etkilediği birçok il, ilçe ve köyde arama kurtarma ekiplerinin ilk 24 saatte müdahalede bulunmadığını, yardımların geç geldiğini, haber alınamayan köylerin bulunduğu belirtmiştir. Depremin geniş bir alana yayılması ile dondurucu kış şartlarında vatandaşlarımız yiyecek ve suya ulaşmakta zorluk çekmiş, ısınmalarını sağlayacak koşulların olmadığı ve çadırların kurulmadığı için hayati tehlikelerle karşı karşıya kalmıştır. Gerekli tedbirler en kısa sürede alınamadığı için soğuktan ölümler de yaşanmıştır. Yeterli ekipman ve ekip olmadığı için insanlar kaderlerine terk edilmiş, kendi imkanlarıyla enkaz altında kalan ailelerini ve yakınlarını kurtarmaya çalışmıştır.

AFAD'ın 23 Kasım 2022 tarihli, Düzce/Gölyaka depremi sonrasında hazırladığı Düzce Depremi Etki Analiz Raporunda, Düzce Depremi özelinde afet yönetimi konusunda kurum içi ve kurumlararası koordinasyonda eksikliği olduğu, çadır güvenliğinin sağlanamadığı, yemek dağıtımında sorunlar ve aksaklıklar yaşandığı, hasar tespit çalışmalarında aksama ve yetersizlik olduğu, göreve uygun seçilmemiş ekip üyelerinin bulunduğu, görev dağılımında sıkıntılar ve iletişim eksiklikleri yaşandığı belirtilmiştir.

Kızılay Malatya'da dünyanın en büyük konteyner üretim fabrikalarından birine sahiptir. Fabrika arazisinde olası bir deprem felaketine hazırlık amacıyla on binlerce konteyner stoklanabilecekken, Kızılay yönetimi tarafından fabrikada konteyner stoklanmasına "ekonomik gerekçelerle" onay verilmediği gündeme getirilmiştir.

1999 Marmara Depreminde kurtarma faaliyetlerini başarılı şekilde yürüten, ülkemizdeki en büyük ve yaygın teşkilata sahip olan Türk Silahlı Kuvvetleri'nin imkanları; böylesine büyük can kaybının ve yıkımın olduğu, kar nedeniyle yolların kapalı olduğu ve yol ve köprülerin hasar görmesi sebebiyle yardım ekiplerinin bölgeye ulaşamadığı bir ortamda, etkin bir şekilde kullanılamadığına ve geç yönlendirildiğine yönelik bölgeden raporlar kamuoyunda paylaşılmıştır.

Kahramanmaraş merkezli 10 ilde büyük yıkıma neden deprem nedeniyle İskenderun Devlet Hastanesi'nin bir bloğu, Antakya'daki Özel Akademi Hastanesi, Özel Malatya Yeşilyurt Divan Hastanesi ile Gözde Akademi Hastanesi ve Adana'da Çocuk Hastanesi yıkılmıştır. Hatay Havalimanı yolunda derin çatlaklar oluşmuş, pistteki yarılmalar nedeniyle havalimanı uçuşlara kapatılmıştır.

6 Haziran 2018 tarihinde "İmar Barışı" adı altında yürürlüğe giren yasa ile imara aykırı, ruhsatsız ya da ruhsat eklerine aykırı olan yapılar kayıt altına alınmıştır. Kahramanmaraş merkezli depremlerin etkilediği 10 ilde imar affı kapsamında verilen yapı kayıt belgesi sayısı ise 294 bin 166'dır. Adana'da 59 bin 247, Adıyaman'da 10 bin 629, Diyarbakır'da 14 bin 719, Gaziantep'te 40 bin 224, Hatay'da 56 bin 464, Kahramanmaraş'ta 39 bin 58, Kilis'te 4 bin 897, Malatya'da 22 bin 299, Osmaniye'de 21 bin 107, Şanlıurfa'da 25 bin 521 yapı kayıt belgesi verilmiştir.

Depremin 3. günü, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun, 15.00 ile 23.45 saatleri arasında internet altyapısını kademeli olarak keserek internete ve sosyal medyalara bant daraltma kararı uyguladığı kamuoyunda yer almıştır. Depremzedeler zorlu hava koşulları ve olanaksızlıklarla mücadele ederken, yıkılan binalarda enkaz altında kalan çok sayıda vatandaşımız kurtarılmayı beklerken, sosyal medyada bant daraltma uygulamasına gidilmesi neden tercih edilmiştir, netlik kazanmalıdır.

1999 depreminden sonra hayata geçirilen ve kamuoyunda deprem vergisi olarak bilinen geçici vergiler, 2002 yılında Özel İletişim Vergisi adıyla kalıcı hale gelmiştir. 1999-2022 yılları arasında özel iletişim vergisi adı altında nominal değeri ile 88 milyar 240 milyon lira toplanmıştır. Toplanan paraların depremin yol açacağı riskleri ortadan kaldırmaya harcanması gerekirken, bu paraların nereye harcandığına ilişkin şeffaf bir açıklama iktidar partisi yetkililerince yapılmamıştır.

8.- İstanbul Milletvekili Yüksel Mansur Kılınç ve 25 Milletvekilinin Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında ortaya çıkan eksikliklerin tespit edilerek alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7024)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Depremlerin ve doğal afetlerin halkımızın can ve mal güvenliğine, ülkemizin milli güvenliğine yönelik oluşturduğu tehditlerin ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi, Kahramanmaraş merkezli depremde ortaya çıkan güvenlik zaaflarının ve nedenlerinin belirlenmesi, deprem sonrasında Türk Silahlı Kuvvetleri ve Jandarma'nın halkımızın can ve mal güvenliğinin korunması, arama kurtarma faaliyetleri ile koordinasyonun sağlanması için seferber edilememesinin nedenlerinin araştırılması, deprem sırasında kesintisiz ve güvenli haberleşmenin sağlanamamasının nedenlerinin ortaya çıkarılması ve bu durumun ülkemizin siber güvenliğine yönelik yarattığı risklerin belirlenmesi, ülkemizin Ulusal Afet Yönetimi Stratejisi ve Eylem Planı'nın uygulamasındaki eksikliklerin ve zafiyet oluşturan unsurların tespit edilmesi ve eksikliklerin giderilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci TBMM İç Tüzüğünün 104'üncü ve 105'nci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını saygılarımla arz ve teklif ederiz.

Yüksel Mansur KILINÇ
İstanbul Milletvekili

Ak. Mahmet Göker
Burdur Mv.

Tahsin TARHAN
Kocaeli Milletvekili

İLHAN KAPLAN
Gaziantep MV.

Servet LİNSAL
Ankara Mv

Uğur Bayraktutan
Artvin Mv.

Onursal Adıgüzel
İst. Mv

Mahir Ünal
İzmir Milletvekili

Nurhayat Altaca Kayışoğlu
Bursa MV

Ganime Aksoy İlgezdi
İstanbul Mv

Hüseyin Yıldız
Antalya Mv

T. B. M. M. CUMHURİYET HALK PARTİSİ CHP 1923 GRUP BAŞKANLIĞI

3926 Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Süleyman Girgin	Muğla	
Cavit ARI	Antalya	
Faruk Sarıbıyık	Nevşehir	
Ali Keven	YOZGAT	
Ahmet KAYA	TRABZON	
Ahmet Akın	Balıkesir	
ENSAR AYSEVER	Balıkesir	
Özgür Ceylan	Çanakkale	
Ali Haydar HACIVERİ	Ankara	
Nihat Yeşil	Ankara	
MELAŞ KARASU	Sivas MV	
Orhan SARIBAL	Bursa MV.	
Mürsel ALBAN	Muğla Mv.	
Burak ERBAY	Muğla Mv.	
Veli Ağbaba	Malatya	

T.B.M.M. CUMHURİYET HALK PARTİSİ CHP 1923 GRUP BAŞKANLIĞI

GEREKÇE

06.02.2023 günü, merkez üssü Kahramanmaraş'ın Pazarcık ve Elbistan ilçeleri olan 7,7 ve 7,6 büyüklüğünde iki farklı deprem meydana gelmiştir. Deprem 13,5 milyon nüfusun yaşadığı 10 ili etkilemiş, on binlerce vatandaşımız enkaz altında kalarak can vermiştir.

300 kilometre çapındaki bölgede büyük yıkıma neden olan depremlerde 105 bin bina yıkılmış veya ağır hasarlı olarak tespit edilmiş, 11 bin binada orta hasar, 99 bin 300 binada ise az hasar oluşmuştur. Toplamda 215 bin bina ve yaklaşık 900 bin bağımsız birim hasar almıştır.

Deprem, özellikle Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman ve Malatya'da hastane, okul, belediye binası, Kızılay binası, AFAD binası, havalimanı gibi kritik öneme sahip binalarda yıkıma neden olmuş, kentlerin alt yapısını da büyük oranda tahrip etmiştir.

Depremin etkilediği illerimize günlerce elektrik ve doğalgaz verilememiş, gıda, barınma, su, iş manikası, kurtarma ekipleri zinciri kurulamamış, internet ve telefon erişimi büyük ölçüde aksamıştır.

Deprem sonrasında başta arama kurtarma olmak üzere barınma ve gıda yardımlarında koordinasyon sağlanamamış, özellikle ilk iki gün yüzbinlerce depremzede kaderi ile baş başa bırakılmış vatandaşlarımız "Nerede bu devlet?" diyerek feryat etmişlerdir.

Depremden sonra ortaya çıkan olumsuz durum; devleti yönetenlerin, bütüncül bir afet yönetimini uygulamakta yetersiz kaldıklarını ortaya çıkarmıştır.

Kahramanmaraş merkezli deprem göstermiştir ki; ülkemiz milli güvenliğimize büyük risk ve tehdit oluşturan depremlere hazır değildir. Deprem sonrasında Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma ve Polis teşkilatları, sivil arama kurtarma unsurları, madencilerimiz, Kızılay ve sivil yardım kuruluşlarımız merkezi bir koordinasyon ile seferber edilememiş, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) yetersiz kalmış, Ulusal Afet Yönetimi Stratejisi ve Eylem Planı uygulanamamıştır.

Yarattığı büyük can kaybı başta olmak üzere; kentlerimizin alt yapısında yarattığı yıkım, oluşturduğu maddi kayıp ve toplumsal yapımızı olumsuz olarak etkilime gücü nedeniyle depremin bir milli güvenlik sorunu olarak ele alınması, deprem öncesi ve sonrasına yönelik çalışmaların bu anlayış ile yapılmasını zorunlu kılmaktadır.

T. B. M. M. CUMHURİYET HALK PARTİSİ CHP 1923

Siyasi iktidar ve sorumlu makamlardaki yöneticiler, 485 aktif fay hattının bulunduğu, başta büyük kentlerimiz olmak üzere ülkemizin büyük bölümünün deprem kuşağında olduğu bilinci ile depremi bir milli güvenlik sorunu olarak ele almamış, bu yönde hazırlık yapmamışlardır.

Bilim insanlarının, üniversitelerimizin, hatta AFAD'ın beklenen depremlere yönelik uyarıcı raporlarına rağmen deprem ve doğal afetlerin yarattığı risk ve tehditler Milli Güvenlik Kurulu (MGK) toplantılarında ele alınmamış, 2012-2022 arasındaki 10 yılda yayınlanan hiçbir MGK bildirisinde depremlerin MGK gündemine alındığına dair bilgiye yer verilmemiştir.

Türkiye nüfusunun %19'unun yaşadığı, Gayri Safi Yurtiçi Hasılanın yüzde 40'ının üretildiği, üniversitelerimizin % 30'nun bulunduğu İstanbul'da beklenen büyük depremin halkımızın can ve mal güvenliğine, ülkemizin milli güvenliğine daha büyük risk ve tehditler oluşturacağı bilinmektedir.

Can ve mal güvenliği, sınır güvenliği, askeri güvenlik, gıda güvenliği, siber güvenlik problemleri, iletişim alt yapısı ile birlikte depremin siyasi, ekonomik, güvenlik ve jeopolitik sonuçlarının önceden ön görülüp gerekli tedbirlerin alınması ülkemizin milli güvenliği için büyük önem arz etmektedir.

T. B. M. M. CUMHURİYET HALK CHP 1923

9.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun ve 20 Milletvekilinin Deprem öncesi ve sonrası alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7026)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye, jeolojik açıdan deprem kuşağında bulunan bir ülke olmasına karşın AKP iktidarı bugüne kadar mevcut yapı stoğunun depreme karşı güçlendirilmesi ve yeni yapılarda Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği ve Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği başta olmak üzere yasal mevzuatın uygulanması konusundaki yükümlülüklerini yerine getirmemiştir. Yasal mevzuat uygulanmazken, imar afları ile ülkenin geleceği de ipotek altına alınmıştır. Can ve mal kaybını arttıran bu anlayış, ülkemizi depreme hazırlık konusunda çaresiz bırakmıştır. 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ın Pazarcık İlçesi'nde 7.7, Elbistan'da 7.6, 20 Şubat 2023 tarihinde Hatay'ın Defne İlçesinde 6,4 Samandağ ilçesinde 5,8 büyüklüğünde gerçekleşen depremler, ülkemizin deprem konusunda hiçbir hazırlığı olmadığını ortaya koymuştur.

Türkiye'de mutlaka Fay Yasası çıkarılmalı, diri fay zonları üzerindeki alanlar yapılaşmaya kapatılmalıdır. Tarım, hayvancılık ve mera alanları da bu fay zonlarına göre oluşturulmalıdır. Kentlerin gelişim ve yerleşim stratejileri yeniden belirlenmelidir. Tüm kentler, depreme karşı bütüncül bir strateji ile ele alınmalıdır. Deprem riski içeren kentlerdeki okul, hastane, havalimanı dahil tüm kamu binalarında deprem güçlendirmesi yapılmalı, zayıf binalar boşaltılmalıdır. Riskli tüm yapılar boşaltılarak, kentsel dönüşüm çerçevesinde gözden geçirilmelidir. Deprem planları hazırlanmalı, tüm kentlerde geniş toplanma alanları oluşturulmalıdır. Deprem sonrası oluşacak yıkımın ardından depremzedelerin yerleştirileceği alanlar, konutlar, prefabrik evler belirlenmelidir. Türk Kızılay Derneği'nin afet anlarındaki çadır üretme ve müdahale kapasitesi arttırılmalıdır. Deprem sonrası oluşacak elektrik, su kesintileri ile GSM şebekelerindeki sorunlara karşı eylem planı geliştirilmelidir. Deprem sonrası için arama kurtarma ekipleri arttırılmalı, enkazlara yönelik iş makineleri hızla devreye sokulmalı, gerekirse özel sektörün elindeki tüm iş makinelerine el konulmalıdır.

Deprem bölgelerinde yaşanan artçılar bitmeden betonlarda oluşacak yeni çatlak ve kırıklara karşı yeni inşaatların da önüne geçilmelidir. Kredi ile aldıkları evleri yıkılan depremzedelerin borçları silinmeli, evsiz kalanların tümünün mağduriyeti önlenmeli, hayvancılık ve tarım açısından büyük zarara uğrayan üreticilerimizin her türlü zararı "hibe" şeklinde tazmin edilmelidir.

İmar aflarını yasaklayacak Anayasal önlemler alınmalıdır.

Deprem öncesi ve sonrası için alınacak tüm önlemlerin araştırılması amacıyla TBMM İçtüzüğünün 104 ve 105'inci maddelerine göre bir Meclis Aaraştırması açılmasını arz ederim. (23.02.2022)

Saygılarımızla.

Dr. İlhami Özcan AYGUN
CHP Tekirdağ Milletvekili

Suat Özcan
Muğla Mv

Ahmet AKIN
Bolu Mv

İstanbul Mv

ADI SOYADI	İLİ	İMZA
Turabi Kayan	Kırklareli Mv.	
Nihat YEŞİL		ANKARA
ULAŞ KARASU	Sivas MV	
SİBEL ÖZDEMİR	İstanbul mv.	
Orhan SARIBAL	Bursa Mv.	
Mehmet Bekaroğlu	İstanbul M.V.	M.B.
Yıldırım KAYA	Ankara Mv.	
Fikret ŞAHİN	Batıkent MV	
Yüksel Mansur Kılınç	İstanbul	
Veli Ağbaba	Malatya Mv.	
Kaan BEKO	İzmir MV.	
Tahsin TARHAN	Kocaeli Mv	
Okan GAYZANUOĞLU	Edirne Mv	
Mesut AUSAN	Muğla Mv.	
Orhan Sarıar	Adana MV	
Gamze Akkuş İlgezdi	İstanbul Mv	
Nihat YEŞİL	Ankara Mv	

T.B.M.M. CUMHURİYET HALK PARTİSİ CHP 1923 GRUP BAŞKANLIĞI

GEREKÇE

Türkiye, 2023 yılı başında yaşanan facia niteliğindeki depremler ile 11 şehrimizde büyük yıkım yaşamıştır. Hatay, Kahramanmaraş gibi kentlerimiz tarihsel dokusunu da kaybedecek şekilde çökerken; Cumhuriyet tarihinin en büyük can kaybı oluşmuştur.

1999 yılında yaşanan Marmara Depremi'ne karşın gereken dersler alınmamıştır. AKP iktidarı, 21 yıldır mevcut yapı stoğunu depreme karşı güçlendirmemiştir. Pazarcık ve Elbistan depremleri ile 11 ilimizde yeni yapılan binaların da yıkılması düşündürücüdür. Yeni yapılarda Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği ve Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği başta olmak üzere yasal mevzuatın uygulanmaması; facianın çapını büyütmüştür. AKP iktidarı; yasal mevzuatları uygulamazken, imar afları ile ülkenin geleceği de ipotek altına alınmıştır. Can ve mal kaybını arttıran bu anlayış, ülkemizi depreme hazırlık konusunda çaresiz bırakmıştır.

Türkiye'de mutlaka Fay Yasası çıkarılmalı, diri fay zonları üzerindeki alanlar yapılaşmaya kapatılmalıdır. Tarım, hayvancılık ve mera alanları da bu fay zonlarına göre oluşturulmalıdır. Tüm imar planları gözden geçirilmedir. Kentlerin gelişim ve yerleşim stratejileri yeniden belirlenmelidir. Tüm kentler, depreme karşı bütüncül bir strateji ile ele alınmalıdır. Deprem riski içeren kentlerdeki okul, hastane, dahil tüm kamu binaları, otogar ve havalimanlarında deprem güçlendirmesi yapılmalı, zayıf binalar boşaltılmalıdır.

Riskli tüm yapılar boşaltılarak, kentsel dönüşüm çerçevesinde gözden geçirilmelidir. Pazarcık ve Elbistan depremlerinin ardından İstanbul'da riskli bulunan 93 okulun, İzmir'de 8 okulun, Tekirdağ'da 5 okulun tahliyesine karar verilmesi, bugüne kadar gösterilen ihmalin itirafıdır. Depreme hazırlık konusunda bugüne kadar uyuyan Merkezi Yönetim, 2023 yılı başındaki facia sonrasında alelacele adımlar atmaktadır. Depreme karşı alınacak önlemler, ancak bütüncül strateji ile başarıya ulaşabilir.

Tüm illeri kapsayan deprem planları hazırlanmalı, geniş toplanma alanları oluşturulmalıdır. Deprem sonrası oluşacak yıkımın ardından depremzedelerin yerleştirileceği alanlar, konutlar, prefabrik evler belirlenmelidir. Türk Kızılay Derneği'nin afet anlarındaki çadır üretme ve müdahale kapasitesi arttırılmalıdır. AFAD sil baştan yapılandırılmalıdır. Deprem sonrası oluşacak elektrik, su kesintileri ile GSM şebekelerindeki sorunlara karşı acil eylem planları geliştirilmelidir. Deprem sonrası için arama kurtarma ekipleri arttırılmalı, enkazlara yönelik iş makineleri hızla devreye sokulmalı, gerekirse özel sektörün elindeki tüm iş makinelerine el konulmalıdır.

Deprem bölgelerinde yaşanan artçılar bitmeden betonlarda oluşacak yeni çatlak ve kırıklara karşı yeni inşaatların da önüne geçilmelidir. Kredi ile aldıkları evleri yıkılan depremzedelerin borçları silinmelidir. Evini ve işyerini kaybeden tüm depremzedelerin mağduriyeti önlenmeli, hayvancılık ve tarım açısından büyük zarara uğrayan üreticilerimizin her türlü zararı "hibe" şeklinde tazmin edilmelidir. Deprem bölgelerinde işçi çıkarılması durdurulmalıdır.

İmar aflarını yasaklayacak Anayasal önlemler alınmalıdır.

T. B. M. M. CUMHURİYET HALK PARTİSİ CHP 1923

10.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın deprem felaketinin tüm yönleriyle araştırılarak afet sonrasında yapılması gerekenlerin tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7034)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Şubat 2023 tarihinde on vilayetimizi ve tüm ülkemizi derinden etkileyen, son yılların en büyük deprem felaketi yaşanmıştır. Çok sayıda canımızı kaybettiğimiz, binlerce yaralımızın olduğu bu felaket, sadece afetin gerçekleştiği illerimizi değil, tüm ülkemizi derinden etkilemiştir. Yaşadığımız deprem felaketi, bundan önce yaşanan deprem ve diğer tabii afetlerden ders alınmadığını acı bir şekilde göstermiştir. Deprem bölgesinde vatandaşlarımızın başta barınma ve ısınma olmak üzere; hijyen, güvenlik, ilaç, doktor gibi çok önemli ihtiyaçları yeterince karşılanamamıştır. Bölgede hala çadır ihtiyacı giderilmiş durumda değildir. Bu çerçevede; deprem öncesinde alınması gerekli tedbirlerin alınmadığı gibi deprem sonrasında da arama-kurtarma çalışmalarında ve vatandaşlarımızın acil ihtiyaçlarını gidermede ne kadar geç kalındığını, görevli kurumlar arasında koordinasyonsuzluğu da maalesef anlaşılmış durumdadır. Tüm yaşanan olumsuzlukların üstüne Kızılay'ın bu afette verdiği kötü sınav ülke genelinde ayrıca infiale yol açmıştır. Bir deprem ülkesi olduğumuz gerçeğini bir an önce kabul etmek durumundayız. Kahramanmaraş ve Hatay merkezli deprem felaketinin sonuçlarının bu kadar ağır olmasının nedenlerini, alınması gereken tedbirleri, afet sonrası arama kurtarma çalışmalarında yaşanan aksaklıkların nedenleri ve yapılması gerekenleri bu konuda tüm sorumluların tespiti ile gerekli cezaları almalarının sağlanması hususunda TBMM de üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmelidir. Deprem bölgelerinin demografik yapısının ve güvenliğinin korunması, sağlam zeminleri belirleyip, planlayarak bölgenin dokusuna uygun yapılaşma gerçekleştirilmelidir. Bir daha böyle ağır kayıpların yaşanmaması için deprem felaketinin tüm yönleriyle araştırılması, alınacak önlemlerin belirlenmesi, afet sonrası yapılacakların tespiti, bu afetin sonuçlarının bu denli yıkıcı olmasında sorumluluğu olanların gereken cezaları almasının sağlanması ve araştırmanın sonuçlarının yüce Türk milleti ile paylaşılması amacıyla Anayasanın 98 inci, TBMM İçtüzüğünün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca İYİ Parti Grubu adına meclis araştırması açılmasını saygılarımla arz ve talep ederim.

Erhan USTA
Samsun Milletvekili
Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Kahramanmaraş ve sonrasında Hatay merkezli yaşanan deprem felaketi binlerce canımızın kaybına, binlercesinin yaralanmasına yol açmıştır. Artçı sarsıntılar hala devam etmektedir. Tüm ülkemizi derinden etkileyen bu felakette binlerce bina yıkılmış, binlercesi oturulamaz hale gelmiştir. Can kaybı, yıkılan bina sayısı her gün giderek artmaktadır. Kayıp ya da ulaşılamayan vatandaşlarımız ve özellikle çocuklarımızın varlığı vahim bir durumdur.

Deprem bölgesinde vatandaşlarımızın başta barınma ve hijyen, ilaç olmak üzere her türlü ihtiyacının karşılanamamış olması üzüntü vericidir. Arama kurtarma çalışmalarında, yardımların bölgeye ulaşmasında siyasi iktidar ziyadesiyle geç kalmıştır. Bu durum da can kaybının artmasına neden olmuştur. Tüm ülke elinde ne varsa deprem bölgesine yollamak için seferber olurken, çadırları bilabedel ve derhal bölgeye sevk etmesi gereken Kızılay'ın, STK'lara satması tüm ülkede infiale ve öfkeye neden olmuştur. Her felakette ısıtan battaniye, doyuran ana kucağı, kötü gün dostu olarak bildiğimiz Kızılay'ın içi boşaltılmış, adeta yozlaşmış bir çadır tüccarı haline dönüştürülmüştür.

Yaşanan felaket; afet yönetim politikalarının yetersizliğini, tabii afetlere hiç hazır olunmadığını; bu konuda görevli kurumlar arasındaki koordinasyonsuzluğu ve yetki çatışmalarını bize açıkça göstermiştir. Siyasi iktidarın bir afet politikası yoktur. 2019 yılında gerçekleştirilen deprem tatbikatının yaklaşan felaketin büyüklüğünü gözler önüne seren AFAD raporu dahi siyasi iktidarı tedbir almaya yöneltmemiştir. AFAD ve Kızılay gibi afetle mücadelede görevli kurumların liyakatli kadrolarla donatılması, tartışılır olmaktan çıkarılması gereklidir.

İmar barışı adı altında getirilen uygulamaların bu olumsuz sonuca katkısı göz ardı edilmemelidir. 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun ve İmar Kanunu hükümlerinin ve Deprem Yönetmeliğinin harfiyen uygulanması ve denetlenmesi sağlanmalıdır. Bölgenin demografik yapısı, tarihi ve kültürel dokusu, tarımsal potansiyeli ve bitki örtüsü bilimin ışığında titizlikle korunmalıdır. Acele ve plansız uygulamalarla orman alanları, meralar, yapılaşma uğruna tahrip edilmemelidir. Bu alanda yapılacak yanlışların sorumluluğunun ağırlığı ve telafisinin olmayacağı unutulmamalıdır.

Felaketin ardından ihale dağıtma yarışı yaşanmamalıdır. Rant peşinde koşanlar engellenmelidir. Deprem için toplanan tüm gelirler bu bölgenin yeniden ve güvenli bir şekilde kurulmasına, depremden zarar gören vatandaşlarımızın ihtiyaçlarına ayrılmalıdır.

Tüm ülke genelinde afet/acil toplanma merkezleri artırılmalıdır. Konteyner alanları belirlenmelidir. Bu alanların imara açılması uygulamasına derhal son verilmelidir. Hasarlı binaların tespiti en kısa sürede tamamlanmalı, depreme dayanıklı hale getirilmelidir.

Bölgede, salgın hastalıkların önlenmesi amacıyla tedbirlerin alınması, su ihtiyacının giderilmesi ve hijyen hala ihtiyaçların en başında yer almaktadır. Yaraların ancak, kamu - özel ayrımı yapmaksızın el birliği ile sarılacağı unutulmamalı ve ayrımcı dil kullanılmamalıdır. Önümüzde uzun ve meşakkatli bir yol vardır. Bu yolda ilk başta gençlerin eğitimine sekte vurulması doğru olmamıştır. Yüz yüze eğitime en kısa sürede başlanmalıdır. Eğitime verilen zararın sonuçları da Ülkemizin geleceği açısından çok ağır olacaktır.

Deprem bölgesinde sürdürülebilir ekonomik ve sosyal tedbirlerin acilen alınması gerekmektedir. Kayıp çocuklarımızla ilgili toplumun kaygıları en kısa sürede giderilmelidir. Onlar bizlerin en kıymetli emanetleridir.

Bundan önce de TBMM deprem felaketlerini araştırmış, hazırlanan raporları görüşmüştür. Ancak, varılan sonuçların, önerilen tedbirlerin hayata geçirilmesi maalesef söz konusu olmamıştır. Böyle bir felaketi bir daha yaşamamak amacıyla konunun tüm yönleriyle araştırılması zorunludur. Ancak bu çalışmalar, söylenen sözler tutanaklarda, TBMM'nin raflarında kalmamalıdır

Siyasi iktidar yapılan çalışmalardan toplumu haberdar etmeli, hesap vermeli ve şeffaf olmalıdır. Toplumun kaygıları giderilmeye çalışılmalıdır. Olayın psikolojik boyutu oldukça ağırdır ve her türlü tedbirin alınmasını zorunlu kılmaktadır.

6 Şubat'ta yaşadığımız depremin merkez üssü Kahramanmaraş, felaketin merkez üssü ise Beştepe olmuştur.

Ülkemizin deprem riski belli, neler yapılması gerektiği ise bilinmiyor; bilim insanları ikaz etmiş, Meclis araştırma komisyonları raporlar hazırlamıştır. Buna rağmen, neden depreme hazırlıksız yakalandık? Neden deprem sonrasında gerekli organizasyon yapılmadı? Neden müdahalede gecikildi? Kurulacak araştırma komisyonunun temel misyonu bu olmalıdır. Bu sorulara sağlıklı cevap bulamazsak önümüzde duran muhtemel İstanbul depreminin bir felakete dönüşmesi kaçınılmaz olacaktır.

TBMM olayı tüm boyutlarıyla araştırmalı, değerlendirilmeli ve gerekli yasal düzenlemeleri gerçekleştirmelidir.

Yukarıda arz edilen nedenlerle, bir daha böyle ağır kayıpların yaşanmaması için deprem felaketinin tüm yönleriyle araştırılması, alınacak önlemlerin belirlenmesi, afet sonrası yapılacakların tespiti, bu afetin sonuçlarının bu denli yıkıcı olmasında sorumluluğu olanların gereken cezaları almasının sağlanması, çözüm önerilerinin belirlenmesi ve araştırmanın sonuçlarının yüce Türk milleti ile paylaşılması amacıyla Anayasanın 98 inci, TBMM İçtüzüğünün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca meclis araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

11.- CHP Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Engin Altay, Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında arama kurtarma ve yardım faaliyetlerinde görülen eksikliklerin araştırılarak sorumluların tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7035)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanlığı ve bakanlıklar ile başta AFAD ve Kızılay olmak üzere bunlara bağlı kurum ve kuruluşlarla diğer kamu kurum ve kuruluşlarının 6 Şubat depreminde, görevlerini zamanında ve gerektiği gibi yerine getirmemiş olmasının, arama ve kurtarma çalışmalarının zamanında ve gerektiği gibi yapılamamasının, Türk halkının ve uluslararası camianın yaptığı yardımların ihtiyaç sahiplerine gerektiği zamanda ulaştırılamasının, arama ve kurtarma ile yardım faaliyetlerinin gerektiği gibi organize edilememesinin, Türkiye'nin son 20 yılda depremlere hazır hale getirilememesinin ve bu ihmal ve sorumsuzluklar sorunu binlerce can kaybına yol açılmasının nedenlerinin araştırılması amacıyla, Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğünün 104 ve 105'inci maddelerine göre Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.02.03.2023

Engin ALTAY
İstanbul Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

Özgür ÖZEL
Manisa Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

Engin ÖZKOÇ
Sakarya Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

Müzeyyen ŞEVKİN
Adana Milletvekili

T. B. M. M. CUMHURİYET HALK PARTİSİ CHP 1923 GRUP BAŞKANLIĞI

GEREKÇE

Türkiye dünyanın en yüksek afet riski taşıyan ülkelerinin başında gelmektedir. Depremler, orman yangınları, sel ve benzeri afetler nedeniyle her yıl büyük insan kayıpları verilmektedir. Her yıl en az bir büyük deprem yaşayan Türkiye'nin afetlere müdahale gücü ve yeteneğinin, Kahramanmaraş merkezli son depremlerde de ortaya çıktığı gibi 1900'lü yıllardaki düzeyinin bile gerisinde kaldığı gözlenmektedir.

Türkiye depremlerde can kaybı açısından dünyada üçüncü sırada yer almaktadır. Bu sonuç, iki önemli nedenden kaynaklanmaktadır. Bunlardan birincisi yanlış kentleşme ve imar aflarıyla teşvik edilen afetlere dayanıksız yapı stoku, ikincisi de afetlere kısa sürede müdahale ederek can kaybını en aza indirecek bir yapılanmanın bulunmamasıdır.

6 Şubat 2023'ten itibaren yaşanan depremlerde yaşanan can kaybının bu kadar yüksek olmasının en önemli nedeni; arama, kurtarma ve yardım hizmetlerinin gerektiği zamanda, gerektiği yerde ve gerektiği hızda yapılamamasıdır. Deprem bölgesinde ilk günden itibaren AFAD ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu yöneticilerinin, kararsızlık, iş bilmezlik, koordinasyonsuzluk, liyakatsizlik ve ehliyetsizliklerinden kaynaklanan bir karmaşa hakim olmuştur. Bölgeye giden arama ve kurtarma ekiplerinde yer alanların açıkça ifade ettiği gibi arama ve kurtarma faaliyetlerini koordine etmesi gereken kamu kurum ve kuruluşları, arama kurtarma faaliyetlerini engelleyen, enkazaltındaki canlı vatandaşların kurtarılmasını geciktiren bir tutum sergilemiştir. Dolayısıyla deprem bölgesinde günlerdir aklın, bilimin ve durumun gerektirdiği çalışmalar yapılamamıştır. Bu durum, yürütmeden tek başına sorumlu olan Cumhurbaşkanı tarafından da "helallik" istediği konuşmada açıkça itiraf edilmiştir.

Yürütmenin başı tarafından itiraf edildiği gibi çalışmaların ilk günlerde "arzu edildiği gibi" yürütülememesinin, bu ucube rejim gereği tek kişiden talimat almadan harekete geçemeyen kamu kurum ve kuruluşlarının felç olmasından kaynaklandığı, bunun da binlerce vatandaşımızın canına mal olduğu açıktır. Depremden sonra arama ve kurtarma faaliyetlerinde kamu yönetiminden kaynaklandığı açık olan yetersizlik ve sistemin felç geçirmesi, başta AFAD ve Kızılay olmak üzere bu kurum ve kuruluşların bağlı bulunduğu bakanlıklar ile Cumhurbaşkanlığının afet karşısında acz içinde kaldığını ortaya koymaktadır.

Tek adam rejiminin, binlerce bebek, çocuk, genç, yaşlı vatandaşımızın canına mal olan yönetsel sorunları ve bunların sorumlularını belirleme ve çözme iradesinin ve niyetinin olmadığı görülmektedir.Dolayısıyla kamunun afetlere müdahale süreçlerinin, bu alanda görevlendirilen kurum ve kuruluşların yeterliliğinin, bu kuruluşlarda görevlendirilenlerin ehliyet ve liyatkatinin, TBMM tarafından başta bilim insanları olmak üzere tüm tarafların da görüş, değerlendirme ve bulguları da esas alınarak gözden geçirilmesi bundan sonra yaşanacak felaketlere müdahale açısından elzemdir.

Yaşadığımız son depremler, AFAD ve Kızılay gibi kurum ve kuruluşların afetlere müdahale hazırlık ve refleksinin olmadığını da açıkça ortaya koymaktadır. Depremden sağ kurtulanlar, soğuktan donma ve açlıktan ölme tehlikesi yaşarken Kızılay'ın

T.C. CUMHURİYET HALK PARTİSİ CHP 1923 GRUP BAŞKANLIĞI

depolarındaki çadırların ve gıda maddelerinin depremzedelere ulaştırılmayıp satışa sunulması gibi yüzlerce örnek tek adam rejiminin afetlere mühadale hizmetlerini bile "holding yönetimi mantığıyla ve kar esasına" göre örgütlediğini göstermesi açısından dikkate değerdir. Ayrıca depolarda bekletilen bu çadır ve gıda maddelerine AFAD gibi bir kamu kuruluşundan önce AHBAP gibi bir sivil toplum kuruluşunun ulaşıp satına almış olması da unutulmamalıdır. Depremin dördüncü gününde ne Kızılay ne de AFAD bu çadır ve gıda maddelerini depremzedelere dağıtma ihtiyacı hissetmemiştir. Bu utanç verici umursamazlık, iktidar tarafından savunulmaktadır.

Zor durumdaki insanlara yardım amacıyla kurulmuş Kızılay gibi bir derneğin, topladığı bağışları yardım yerine ticari amaçlar için sermaye olarak kullanması, iktidar partisine ideolojik yakınlığı bulunan vakıflara yapılacak bağışlara aracılık yapmak gibi bir role bürünmesi, yöneticilerine lüks ve şatafata yönelik harcamalar yapması gibi kurumsal çürümeyi gösteren deliller ortada durmaktadır.

Türkiyenin en büyük örgütlü gücü, milletin en güvendiği kurumu ve dakikalar içerisinde mobilize olabilecek kabiliyeti bulunan Türk Silahlı Kuvvetleri, depremin ilk saatlerinde ve ilk gününde Cumhurbaşkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı üçgeni arasında yaşanan ancak henüz karanlıkta kalan bazı nedenlerle afete müdahale etmesi geciktirilmiştir. En iyiniyetli düşünceyle "basiretsizlik" olarak tanımlanabilecek bu durum enkaz altında kurtarılmayı bekleyen binlerce vatandaşın ölümüne neden olmuştur.

Bundan önceki en yüksek can kaybının yaşandığı Marmara depreminden sonra bu amaçla toplanan vergilere ve ayrılan kaynaklara rağmen Türkiye'nin son 20 yılda afetlere gerektiği gibi hazırlanamadığı ortaya çıkmıştır. Türkiye'nin bu sürede yapı stokunu depreme dayanıklı hale getirme şansı, kaynakları ve zamanı, iktidarın "barış" adıyla süslediği kaçak yapılara getirilen aflar, partililere ve yandaşlara rant yaratmaya dönük imar planlamaları, birkaç müteahhitin vurgun yapması için hazırlanmış projeler uğruna harcanmıştır. Beklenen depremlere yönelik olarak gerçekte hiç bir hazırlık yapılmadan geçirilen son 20 yılda yapılanlar ve yapılmayanlar tüm günahı ve sevabıyla ortaya çıkarılmalıdır.

Marmara depreminden sonra yapılacak yeni inşaatların depreme dayanıklılı olarak inşa edilmesini sağlamak amacıyla bir çok düzenleme hayata geçirilmişti. Ancak son depremlerde 1999 yılından sonra inşa edilen binaların da depreme dayanamadığını ve binlerce vatandaşımızın ölümüne neden olduğu gözlenmiştir. Bu acı sonucun oluşmasında kentsel planlamayla ilgili olarak oldukça geniş yetkileri bulunan merkezi yönetim ve yerel yönetimlerin payı bulunduğu ortadadır.

İktidar, yaşadığımız bu deprem felaketi karşısında yaşadığı çaresizliği "yüzyılın felaketi" diyerek olağan göstermeye çalışmaktadır. Oysa Japonya ve Şili gibi çok daha yüksek şiddette depremlere maruz kaldığı halde çok daha az can kayıpları yaşayan ülkelerin bulunduğu, deprem nedeniyle yaşanan ölümlerin kader değil akıl ve bilim ışığında alınacak önlemlerle önlenebilir olduğu bir gerçektir.

T. B. M. M. CUMHURİYET HALK PARTİSİ CHP 1923

Cumhurbaşkanlığı ve ilgili bakanlıklar ile başta AFAD ve Kızılay olmak üzere bunlara bağlı kurum ve kuruluşların 6 Şubat depreminde, görevlerini zamanında ve gerektiği gibi yerine getirmemiş olmasının, arama ve kurtarma çalışmalarının zamanında ve gerektiği gibi yapılamamasının, Türk halkının ve uluslararası camianın yaptığı yardımların ihtiyaç sahiplerine gerektiği zamanda ulaştırılamasının, arama ve kurtarma ile yardım faaliyetlerinin gerektiği gibi organize edilememesinin, Türkiye'nin son 20 yılda depremlere hazır hale getirilememesinin nedenlerinin araştırılması ve sorumlularının ortaya çıkarılması TBMM'nin son 20 yılda doğal afetlerde kaybettiğimiz binlerce bebek, çocuk, genç ve yaşlı vatandaşımıza karşı kaçınamayacağı vicdani ve insani borcudur.

T. B. M. M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
CHP
1923
GRUP BAŞKANLIĞI

12.- HDP Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç ve Grup Başkanvekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın Kahramanmaraş merkezli depremlerin neden olduğu sonuçların idari, siyasi ve hukuki sorumlularının tespit edilerek yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7036)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

6 Şubat'ta Maraş merkezli iki deprem ile 20 Şubat'ta Hatay merkezli depremler telafisi imkânsız sonuçlara neden olmuştur. Doğa olaylarının felaketle sonuçlanmasının idari-kurumsal, siyasi ve hukuki sorumluları bulunmaktadır. Söz konusu depremler sonucu ortaya çıkan ağır tahribatlar ve kayıpların sorumlularının tespit edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis araştırması açılmasını teklif ve arz ederim.

Meral Danış BEŞTAŞ
HDP Grup Başkanvekili
Siirt Milletvekili

Hakkı Saruhan OLUÇ
HDP Grup Başkanvekili
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

6 Şubat'ta Maraş, 20 Şubat'ta Hatay merkezli gerçekleşen ve son derece ağır ve acı sonuçları olan depremler yaşanmış, bu depremler on bir kent, yüz on üç ilçe ile yaklaşık 15 milyonu aşkın insanı etkilemiştir. AFAD'ın 01/03/2023 tarihinde açıkladığı son verilere göre depremde 45 bin 89 yurttaş yaşamını yitirmiştir. 31 bin bina yıkılmıştır.

Her ne kadar iktidar "asrın felaketi", "kader planı" gibi söylemlerle sorumluluğu üstünden atmaya çalışsa da, gerçekte doğa olayı olan depremlerin sonuçlarının sebebi idari-kurumsal, siyasi ve hukuki görev ve sorumluluklar yerine getirilmemesidir.

Bu kapsamda, 6 Şubat'ta Maraş, 20 Şubat'ta Hatay merkezli gerçekleşen ve büyük yıkımlara ve kayıplara neden olan depremlerin idari-kurumsal, siyasi ve hukuki sorumluluk alanlarını şu şekilde ifade edebiliriz:

1. Depremin olduğu andan itibaren 48-72 saatlik dilimde depremde etkilenen her yerde gerekli arama kurtarma çalışmalarının başlamamasıyla yüzlerce yurttaş donma tehlikesi, açlık ve ölümle yüz yüze bırakılmıştır.

2. Depreme karşı idari-kurumsal kapasitenin yetersizliği ve liyakatsizliği yıkımın ve tahribatın artmasına neden olmuştur. İdari-kurumsal ihmaller neticesinde yaşam ve barınma hakkı, ısınma ve hijyenli ortamda yaşama ihtiyaçları ortadan kalkmıştır.

3. Her ne kadar iktidar yıkılan binaların 2002 yılı öncesi inşa edildiğini söylese de, AKP döneminde 9 kez imar affı çıkarıldığı unutulmamalıdır. Depremden etkilenen 10 ilde 294 bin 166 bina imar affından yararlanmıştır. Bu bölgede yıkılan 31 bin bina ile ağır hasar gören binlerce binanın bu imar aflarından faydalanıp faydalanmadığı sorusunun cevabı siyasi sorumluluğun adresini net şekilde ortaya çıkaracaktır.

4. TMMOB gibi kurumsal ve yetkin denetim kurumlarının yetkilerinin özel şirketlere devredilmesiyle, müteahhit -yapı denetimi- belediye şeytan üçgeni ile çıkar amaçlı işbirlikleri gerçekleştirilmiş, ve yıkım büyümüştür.

5. 2003-2022 yılları arasında toplanan 38 milyar dolar civarında olan deprem vergilerinin başka amaçlar için kullanılması depremin sonuçlarını onarılamaz düzeye ulaştırmıştır. Bu verginin farklı amaçlar için kullanılmasını planlayan, izin veren ve icra edenlerin açığa çıkarılması, hukuki ve siyasi sorumluluğun tespiti için gereklidir.

6. Depremde hastaneler, yurtlar, yollar ve köprüler de yıkılmış veya hasar görmüşlerdir. Hasar gören veya yıkılan yerlerden sorumlu olan kamu idarelerinin de doğrudan ihmali bulunmaktadır. Bu ihmallerin ve sorumluların tespit edilmesi devletin yurttaşlara olan sorumluluklarının kaçınılmaz gereğidir.

7. Deprem bölgelerinde ulaşım ve iletişim alt yapılarının çökmesi ile BTK tarafından Twitter'ın kısıtlanması açık şekilde yaşam hakkının ihlali olmuştur. Bu iki durumun sorumluları açığa çıkarılmalıdır.

8. AFAD'ın 10 kent için hazırladığı raporda belirtilen koordinasyon eksikliğinin yürütme erki tarafından dikkate alınmaması ve AFAD'ın liyakatten vareste kadrolarla doldurulmasının depremin sonuçlarına etkisi önemli bir sorumluluk alanıdır. 6-7 bin personeli ve 2023 bütçesinde sadece yüzde 0,25 payı olan AFAD'ı idari-kurumsal kapasiteden yoksun bırakan siyasi sorumluların açığa çıkarılması gerekmektedir.

9. Devleti şirket gibi yöneten siyasi aklın Kızılay'ı şirketleştirmesi ve liyakati askıya alarak yandaşlarını Kızılay'a yerleşmesi, deprem sırasındaki yetersizlikleri korkunç düzeyde arttırmıştır.

10. Aşırı merkezileşme hem yerel yönetimlerin ilk ve acil yardım yapma potansiyelini ortadan kaldırmış hem de sivil toplum, gönüllü kuruluşların yardımlarını engellemiş veya geciktirmiştir. Depremlerde bir kez daha görülmüştür ki, merkeziyetçilik Türkiye'nin felaketi olmaya devam etmektedir.

Tüm bu maddelerden de anlaşılacağı üzere, doğa olayı olarak depremin yarattığı korkunç ve telafisi imkânsız sonuçların idari-kurumsal, siyasi ve hukuki sorumlularının tespiti ve açığa çıkarılması için Meclis araştırması açılması gerekmektedir.

13.- Kilis Milletvekili Mustafa Hilmi Dülger ve 150 milletvekilinin başta Kilis olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7037)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başta Kilis İlimiz olmak üzere ülkemizi büyük yasa boğan 6 Şubat 2023 Pazartesi günü saat 04.17'de Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7.7 büyüklüğünde ve aynı gün 13.24'te yine Kahramanmaraş Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğünde iki büyük deprem meydana gelmiştir. Yaklaşık 110 bin kilometre karelik alanı etkileyen ve çok büyük yıkıcı etkisi olan bu depremler 11 ilimizde 62 ilçemizde ve 10.190 civarı mahalle ve köyümüzde yaşayan 14 milyon vatandaşımızı doğrudan etkilemiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, depreme dirençli yapı stokunun oluşturulması ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Ahmet Salih DAL
Kilis Milletvekili

Mustafa Hilmi DÜLGER
Kilis Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye ve yakın çevresinde, her yıl irili ufaklı ortalama 25.000 civarında deprem meydana gelmektedir. Bölgemizde 1900 yılı ile 2020 yılları arasında can kaybına veya hasara neden olan yaklaşık 250 civarında büyük deprem meydana gelmiştir. Yaşanan bu depremlerde büyük can kayları meydana gelmiştir. Can kaybının ve ağır maddi hasarların en fazla yaşandığı depremler büyüklüğü 7'nin üstünde olan 1939 yılı Erzincan depremi ve 1999 yılı Gölcük merkezli Marmara depremleridir.

Ülkemizde 6 Şubat 2023 Pazartesi günü saat 04.17'de Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7.7 büyüklüğünde ve aynı gün 13.24'te yine Kahramanmaraş Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğünde iki büyük deprem meydana gelmiştir. Yaklaşık 110 bin kilometre karelik alanı etkileyen ve çok büyük yıkıcı etkisi olan bu depremler 11 ilimizde 62 ilçemizde ve 10.190 civarı mahalle ve köyümüzde çok ciddi yıkıma sebep olan ve bu bölgelerde yaşayan 14 milyon vatandaşımızı doğrudan etkilemiş, çok sayıda can kaybına ve maddi hasarlara neden olmuştur. Ayrıca bu deprem Niğde, Sivas ve Kayseri gibi illerimizi de kısmen etkilemiştir. Kahramanmaraş'ta kırılan fayın kırılma aralığının 500 yıl olması dolayısıyla bu süre zarfında bölgede ciddi bir enerji birikimi oluşmuştur Meydana gelen Pazarcık merkezli ilk depremde 315 km, Elbistan merkezli ikinci depremde ise 177 km olmak üzere iki farklı fay bilim insanlarının dahi öngöremediği şekilde 9 saat arayla kırılmış ve bölgede büyük bir enerji boşalması meydana gelmiştir. Depremin odak derinliği yaklaşık 7 kilometre olup sığ odaklı bir özellik arz etmektedir. Arazide hem uydu görüntülerinden hem de arazi çalışmaları ile ilk depremin 3.5 metre civarında, ikinci depremin de 6.5 metre civarında maksimum yanal atım yaparak yüzey kırığının yolları, yapıları ötelediği ve arazi sınırlarında büyük değişiklikler yaptığı, 80 santimetreye kadar düşey yükselmeler oluşturduğu büyük çöküntü alanları, kaya düşmesi ve heyelanlar meydana getirdiği görülmüş ve bir kısmı 7'ye yakın büyüklükte olmak üzere 11 bini aşkın artçı deprem meydana gelmesine sebebiyet vermiştir.

Ülkemizin son yüzyılda yaşadığı en büyük deprem felaketi olan bu durum kamuoyunda asrın felaketi olarak nitelendirilmiştir. Bu büyük felaket sonucunda 4. Seviye uluslararası alarm durumu ilan edilerek yardım çağrısı yapılmış ve akabinde ülkemizde 7 günlük milli yas ilan edilmiştir.

Bu depremler sonucu Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa olmak üzere on bir ilimizde binlerce bina yıkılmış, on binlerce bina kullanılamaz hale gelmiş ve 45 bin vatandaşımız vefat etmiş ve 115 bini aşkın vatandaşımız yaralı olarak kurtarılmıştır. Yaşanan afetler sonucunda yüzbinlerce insanımız diğer şehirlere göç etmiş, binaları hasarlı olan vatandaşlarımız ise çadır kentlerde ve konteyner kentlerde yaşamlarını sürdürmektedir. Devletimiz ve yüce gönüllü milletimiz tüm kapasite ve kabiliyetiyle depremin ilk saatinden itibaren sahada yer almış, bu afet karşısında tüm imkanlarını seferber ederek, yaşanan felaketin etkilerini en aza indirmeye çalışmıştır.

Binlerce gönüllü vatandaşımız ve sivil toplum kuruluşlarımız deprem bölgesinde büyük bir gayret ve özveriyle çalışmalara ve yardımlara iştirak etmişlerdir. Deprem bölgesinde AFAD koordinasyonunda ulusal ve uluslararası arama kurtarma ekipleri ile Emniyet, Jandarma, MSB, UMKE dahil olmak üzere 271 bin personel görev almıştır. Afet bölgesinde başta ekskavatör, çekici, vinç, dozer, kamyon, arazöz, treyler, greyder, vidanjör vb. iş makineleri olmak üzere toplam 15bin araç çalışmalarını devam ettirmektedir. Hava Kuvvetleri, Kara Kuvvetleri, Deniz Kuvvetleri, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel

Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı ve Orman Genel Müdürlüğü'ne bağlı 115 helikopter, 78 uçak ve 38 gemi bölgede görev almıştır. Afet barınma, beslenme ve psikososyal destek grupları oluşturulmuştur. Ayrıca deprem bölgesinin ihtiyacı olan birçok alanda yardım seferberliği düzenlenmiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan, şiddet ve etki bakımından karada meydana gelen Dünyanın en büyük depremleri arasına giren asrın felaketi sonrasında ülkemizde imar, mahalli idareler, afet, koordinasyon, kentsel dönüşüm ve yapı denetim uygulamaları ile tüm denetim mekanizmalarının yeniden gözden geçirilmesi elzem hale gelmiştir. Aynı zamanda depremin yaşandığı 11 ilimizde TOKİ öncülüğünde mevcut uygulamalar kapsamında inşa edilen on binlerce binanın herhangi bir hasar görmemesi de dikkate alındığında TOKİ tecrübesinin sağlıklı, güvenli yapı stokunun oluşturulmasında çok değerli kazanım sağladığı ortaya çıkmıştır.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, depreme dirençli yapı stokunun oluşturulması ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince meclis araştırma komisyonu kurulmasının ülkemiz ve milletimiz için yararlı olacağı kanaatindeyiz.

RECEP ÖKEL ISPARTA M.V.	Mehmet Çetik Kastamonu M.V.
Derya Birkbak Gaziantep M.V.	Orhan Erdem Konya M.V.
RECEP UNCUOĞLU SAKARYA M.V.	Mehmet Erdoğan Gaziantep M.V.
Zeki ÇIK Bursa M.V.	Sami SAKIR Kocaeli M.V.
Badiye Sezer Katırcıoğlu Kocaeli M.V.	YELDA EBRU GÖKCAN MUĞLA M.V.
Akif Çağatay Kılıç Balıkesir M.V.	Ahmet Arslan Kars

Hamza Karacan Eskişehir Mv	Ramazan Can Kırıkkale Mv
Dr. Tülay Vural Kokal Antalya Mv	Selahattin Minsolmaz Kırklareli Mv.
Zeynep Gökçe Akçamal Çankırı Mv.	Bayram Özçelik Burdur Mv.
Mustafa Akıkgöz Nevşehir Mv.	Fatma Aksal Edirne Mv.
Tamer Osmanağaoğlu Adana Mv	Gülida Manisalıoğlu Çanakkale Mv.
Nusret BAŞER Yozgat Mv	Ahmet TAN Kütahya Mv.
Şehmi KÜPÇÜ Bolu Mv	Ziya ALTUNYALDIZ Konya Mv

Nihat Özdemir Kastamonu M.V.	YUSUF BEYAZIT TOKAT MV
Recep ŞİKER Kayseri MV	Orhan Atalay Aydın
Nokay Gavuşoğlu Bursa MV	Necip NASIR İzmir MV
Yaşar Kırkpınar İzmir MV	Cemil YANAR Kocaeli MV
Rümeysa KADAK İstanbul M.V.	İsmet SARIEROĞLU Aydın MV.
Erol KAYMAZ Çorum MV	Tülay Köymarca İstanbul MV
Ahmet Polat Doğan Antalya Milletvekili	Atilla ÖDÜNÇ Bursa Milletvekili

Metin YAVUZ Aydın MV	Mustafa Levent Karahocagil Antalya M. Vekili
M. Müfit Aydın Bursa MV.	Mustafa YEL Tekirdağ Milletvekili
Ali Özkaya Afyonkarahisar MV	Ata Uzun Antalya Milletvekili Aday USLU.
Orhan Kırcali Samsun MVV	A. NEŞAT KOÇER GAZİANTEP MV
Mustafa ARSLAN Tokat MV.	İsmail Güneş Uşak MV.
İbrahim YURDUSEVEN Afyonkarahisar MV.	Semra Koplon Kurcule Çanakkale Vekili
Nevzat Şahroğlu İst. MV	Ali Cumhur TAŞKIN MERSİN MV

Uğur Gökçek
Isparta Mv.

İbrahim Aydemir
Erzurum Milletvekili

Samil Aynur Ist. Mv	M. Akif Yilmaz Kocaeli Mv.
Niyazi Güneş Karabük MV	M. Fatih Topal Adıyaman Mv.
Selman Özboyacı Konya MV.	Sermet Bacik Elazığ Mv.
Genel Yeşilyıldız Ordu M	Abdir Aydın Çanakkale Mv.
Hüseyin Wenzel Kayseri M.V	Oya Ersoy Diyarbakır MV
Aziz Pekcan Ankara	Cemal Bektaş İzmir MV.

Ecol KAYA İST	Narum Mavi Sinop
Hulusi Sertürk İstanbul Mv	Cevdet Dayıoğlu Mardin
Volkan Bozkır İstanbul Mv	Burhan SAKIR Erzurum Milletvekili
Mehmet Mehdi EKER DİYARBAKIR	İsmail Tamer Kayseri Mv
M. Habib SOLUK Sivas	Şirin ÜNAL İST. Mv.
Hasan GİLEZ Amasya Milletvekili	Ergün TAŞCI Ordu Mv
Osman Gülağar Van Milletvekili	Abdulahat Arslan Van

Hac. Ahmet DEDEMAN Konya MV.	Mehmet Ali Zaheri Şanlıurfa Mv.
Semiha ERGÜNCİ Sivas MV.	Ahmet Hamdi ÇAMCI İSTANBUL
Lütfiye Selma GAM ANKARA MV.	Ceyda Çetin Erenler Kütahya Mv.
Çiğdem Koncagül Tekirdağ Mv.	Ahmet GÖLAKOĞLU Zong. Mv.
Kemal Çelik Antalya Mv.	İrfan ÖZSOY İstanbul Mv
Polat TÜRKMEN Zonguldak MV	Sabri Özcan Giresun mv.
Abdullah Aegru Adana Mv	Ahmet SORGUN KONYA

Yavuz ERGÜN Niğde M.V.	Meliha Akyol YALOVA M.V
Yıldan Yılmaz Güral Bursa Mv.	Emine Nur Günay Eskişehir Mv
Osman Boyner Manisa Mv.	Tamer Akkal Manisa Mv.
İlyas SEKER Kocaeli Mv.	İrfan Karataş Van M.V
Abdullah GÜLER İstanbul Mv.	Zeynep Yıldız Ankara Mv.
Fatih Sulyman Derinozgün (Stanbul	Ahmet Berat Çonkar İstanbul Milletvekili
Cahit Özkan Denizli Mv	Mustafa CANBEY Balıkesir Mv

Ahmet Lenbülci Adana MV	Mehmet Ali GELERİ İzmir MV
İsmail OK Balıkesir MV	Reşit Bardakoğlu Bingöl
Selim GÜLTEKİN Niğde M.V.	Hacı Osman AKGÜL Gümüşhane MV
Cihan PEKTAŞ Gümüşhane MV.	Metin Gündoğdu ORDU MV.
F. Alpay ÖZALAN İzmit M.V	Müeyyit DURMUŞOĞLU Osmaniye MV.
Hamdi UCAR Zonguldak MV	Salih CORA Trabzon MV
Cüneyt Kaya Giresun MV	Rahir Akyürek Konya M.M.

Salim Güniteioğlu Gaziantep MM.	Ahmet Kılıç Bursa Milletvekili
Orhan YEGİN Ankara M.V.	M. Yavuz DEMİR Muğla M.V.
Yasin UGÜR Burdur MV.	Gaziantep M.V. Ali Şahin
Seghan DİNÇER Mardin MV	Selman Oğuzhan KESER Karaman MV
M. Sait KIRAZOĞLU GAZİANTEP MV	Hacı ÖZKAN Mersin MV
VEİSEL EROĞLU Afyonkarahisar MV	Osman Aşkın BAK Rize MV
Fuat Köktaş Samsun MV	Cemal ÖZTÜRK Giresun MV.

Selami ALTINOK
Ermeni M.V.

Nevzat Ayla
Ankara

Zeynep Gül YILMAZ
Mersin

Murat BAYBATUR
Mersin

Serkan Bayram
DT MV

Fatma Betül SAYAN KAYA
İSTANBUL MV.

Mehmet Şükrü Erdinç
Adana

Ekrem GÖGÜBİ
Ağrı M.V.

Süleyman Karaman
Erzincan

Bekir Kuvvet Erim
AYDIN

Hasan Turan İstanbul Milletvekili		

14.- Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman ve 150 milletvekilinin başta Hatay olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7038)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başta Hatay İlimiz olmak üzere ülkemizi büyük yasa boğan 6 Şubat 2023 Pazartesi günü saat 04.17'de Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7.7 büyüklüğünde ve aynı gün 13.24'te yine Kahramanmaraş Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğünde iki büyük deprem meydana gelmiştir. Yaklaşık 110 bin kilometre karelik alanı etkileyen ve çok büyük yıkıcı etkisi olan bu depremler 11 ilimizde 62 ilçemizde ve 10.190 civarı mahalle ve köyümüzde yaşayan 14 milyon vatandaşımızı doğrudan etkilemiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, depreme dirençli yapı stokunun oluşturulması ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Abdulkadir ÖZEL
Hatay Milletvekili

Hüseyin YAYMAN
Hatay Milletvekili

Hacı Bayram TÜRKOĞLU
Hatay Milletvekili

Sabahat ÖZGÜRSOY
Hatay Milletvekili

Hüseyin ŞANVERDİ
Hatay Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye ve yakın çevresinde, her yıl irili ufaklı ortalama 25.000 civarında deprem meydana gelmektedir. Bölgemizde 1900 yılı ile 2020 yılları arasında can kaybına veya hasara neden olan yaklaşık 250 civarında büyük deprem meydana gelmiştir. Yaşanan bu depremlerde büyük can kayları meydana gelmiştir. Can kaybının ve ağır maddi hasarların en fazla yaşandığı depremler büyüklüğü 7'nin üstünde olan 1939 yılı Erzincan depremi ve 1999 yılı Gölcük merkezli Marmara depremleridir.

Ülkemizde 6 Şubat 2023 Pazartesi günü saat 04.17'de Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7.7 büyüklüğünde ve aynı gün 13.24'te yine Kahramanmaraş Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğünde iki büyük deprem meydana gelmiştir. Yaklaşık 110 bin kilometre karelik alanı etkileyen ve çok büyük yıkıcı etkisi olan bu depremler 11 ilimizde 62 ilçemizde ve 10.190 civarı mahalle ve köyümüzde çok ciddi yıkıma sebep olan ve bu bölgelerde yaşayan 14 milyon vatandaşımızı doğrudan etkilemiş, çok sayıda can kaybına ve maddi hasarlara neden olmuştur. Ayrıca bu deprem Niğde, Sivas ve Kayseri gibi illerimizi de kısmen etkilemiştir. Kahramanmaraş'ta kırılan fayın kırılma aralığının 500 yıl olması dolayısıyla bu süre zarfında bölgede ciddi bir enerji birikimi oluşmuştur Meydana gelen Pazarcık merkezli ilk depremde 315 km, Elbistan merkezli ikinci depremde ise 177 km olmak üzere iki farklı fay bilim insanlarının dahi öngöremediği şekilde 9 saat arayla kırılmış ve bölgede büyük bir enerji boşalması meydana gelmiştir. Depremin odak derinliği yaklaşık 7 kilometre olup sığ odaklı bir özellik arz etmektedir. Arazide hem uydu görüntülerinden hem de arazi çalışmaları ile ilk depremin 3.5 metre civarında, ikinci depremin de 6.5 metre civarında maksimum yanal atım yaparak yüzey kırığının yolları, yapıları ötelediği ve arazi sınırlarında büyük değişiklikler yaptığı, 80 santimetreye kadar düşey yükselmeler oluşturduğu büyük çöküntü alanları, kaya düşmesi ve heyelanlar meydana getirdiği görülmüş ve bir kısmı 7'ye yakın büyüklükte olmak üzere 11 bini aşkın artçı deprem meydana gelmesine sebebiyet vermiştir.

Ülkemizin son yüzyılda yaşadığı en büyük deprem felaketi olan bu durum kamuoyunda asrın felaketi olarak nitelendirilmiştir. Bu büyük felaket sonucunda 4. Seviye uluslararası alarm durumu ilan edilerek yardım çağrısı yapılmış ve akabinde ülkemizde 7 günlük milli yas ilan edilmiştir.

Bu depremler sonucu Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa olmak üzere on bir ilimizde binlerce bina yıkılmış, on binlerce bina kullanılamaz hale gelmiş ve 45 bin vatandaşımız vefat etmiş ve 115 bini aşkın vatandaşımız yaralı olarak kurtarılmıştır. Yaşanan afetler sonucunda yüzbinlerce insanımız diğer şehirlere göç etmiş, binaları hasarlı olan vatandaşlarımız ise çadır kentlerde ve konteyner kentlerde yaşamlarını sürdürmektedir. Devletimiz ve yüce gönüllü milletimiz tüm kapasite ve kabiliyetiyle depremin ilk saatinden itibaren sahada yer almış, bu afet karşısında tüm imkanlarını seferber ederek, yaşanan felaketin etkilerini en aza indirmeye çalışmıştır.

Binlerce gönüllü vatandaşımız ve sivil toplum kuruluşlarımız deprem bölgesinde büyük bir gayret ve özveriyle çalışmalara ve yardımlara iştirak etmişlerdir. Deprem bölgesinde AFAD koordinasyonunda ulusal ve uluslararası arama kurtarma ekipleri ile Emniyet, Jandarma, MSB, UMKE dahil olmak üzere 271 bin personel görev almıştır. Afet bölgesinde başta ekskavatör, çekici, vinç, dozer, kamyon, arazöz, treyler, greyder, vidanjör vb. iş makineleri olmak üzere toplam 15bin araç çalışmalarını devam ettirmektedir. Hava Kuvvetleri, Kara Kuvvetleri, Deniz Kuvvetleri, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel

Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı ve Orman Genel Müdürlüğü'ne bağlı 115 helikopter, 78 uçak ve 38 gemi bölgede görev almıştır. Afet barınma, beslenme ve psikososyal destek grupları oluşturulmuştur. Ayrıca deprem bölgesinin ihtiyacı olan birçok alanda yardım seferberliği düzenlenmiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan, şiddet ve etki bakımından karada meydana gelen Dünyanın en büyük depremleri arasına giren asrın felaketi sonrasında ülkemizde imar, mahalli idareler, afet, koordinasyon, kentsel dönüşüm ve yapı denetim uygulamaları ile tüm denetim mekanizmalarının yeniden gözden geçirilmesi elzem hale gelmiştir. Aynı zamanda depremin yaşandığı 11 ilimizde TOKİ öncülüğünde mevcut uygulamalar kapsamında inşa edilen on binlerce binanın herhangi bir hasar görmemesi de dikkate alındığında TOKİ tecrübesinin sağlıklı, güvenli yapı stokunun oluşturulmasında çok değerli kazanım sağladığı ortaya çıkmıştır.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, depreme dirençli yapı stokunun oluşturulması ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince meclis araştırma komisyonu kurulmasının ülkemiz ve milletimiz için yararlı olacağı kanaatindeyiz.

Selahattin Minsolmaz Kırklareli Mv.	Bayram Özçelik Burdur Mv.
Mustafa Akıkpaş Hatay Mv	Namen Çapa Adana Mv.
Fatma Aksal Edirne Mv	Gülhalat Ankandaroğlu Çanakkale Mv.
Yusuf BAŞER Yozgat Mv	Şehmi Küpsü Bolu Mv.
Ahmet TAN Kütahya Mv	Ziya ACUNYAŞAR Konya Mv
Hasan Turan İstanbul Milletvekili	

Samra Kaplan Kurnuç Manisa Mv	Nevzat Şahroğlu İst Mv.
Mehmet Uğur Gökgöz Uşak Mv.	Metin Çelik Kastamonu Mv.
RECEP ÖZEL Isparta M.V.	Derya Bakbak Gaziantep MV
Orhan Erdem Konya MV.	RECEP UNCUOĞLU SAKARYA M.V.
Mehmet Erdoğan Gaziantep MV	Zafer IŞIK BURSA M.V.
Sami SAKIR Kocaeli MV	Sadık Sezer Katırcıoğlu Kocaeli MV

Yusuf BEYAZIT
Tokat MV

Recep ŞEKER
Karaman MV

M. Akif Yılmaz Kocaeli MV.	M. Fatih Toprak Adıyaman MV.
Selman ÖZBOYACI KONYA MV.	Niyazi Güneş Karabük MV
Sermin BALIK ELAZIĞ MV	Sonel Yedikardeş Ordu MV
Kadir Aydın Ankara MV.	Hülya Akagün Kocaeli MV
Oya Ersoy Diyarbakır MV	Mustafa YEL Tekirdağ Milletvekili
Cemal Bekle İzmir MV.	Nazım Okyar Aydın MV

Orhan Atalay
Antalya MV

Ahmet Şentürk Adana Mv	Mehmet Ali GEÇER İzmir Mv.
İsmail ÖK Balıkesir Mv.	Reşit Bardakoğlu Bursa
Selim GÜLTEKİN Niğde Mv.	Hacı Osman AKGÜL Gümüşhane Mv
Cihan Pehlaş Gümüşhane Mv	Metin Gündoğdu ORDU MV
F. Alpay ÖZALAN İzmir Mv.	Nurettin DURMUŞOĞLU Osmaniye Mv.
Hamdi UCAR Zonguldak Mv	Salih ÇORA Trabzon Mv
Oğuzhan Kaya Çorum Mv.	Rahir Akyürek Konya M.V.

Salim Güniteroğlu Gaziantep MV.	Ahmet Kılıç Bursa Milletvekili
Orhan YEGİN Ankara M.V.	M. Yavuz DEMİR Muğla M.
Yasin UGUR Burdur MV.	Ali Şahin Gaziantep MV.
Seyfettin ORNGER MALATYA MV	Osman Aşkın BAK Rize MV
VEYSEL EROĞLU Afyonkarahisar	M. SAİT KİLİZOĞLU Gaziantep MV
Selman Oğuzhan ESEN Karaman MV.	Hacı ÖZKAN Mersin MV
Fuat Kalıcıoğlu Samsun MV	Cemal ÖZTÜRK Giresun MV

Yavuz ERGUN Niğde M.V.	Vildan Yılmaz Güzel Bursa Mv.
Melika Akyol YALOVA M.V	Tamer Akkal Manisa Mv.
İsmail Bilen Manisa MV.	Emine Nur Günay Eskişehir MV
İlyas ŞEKER Karaman MV.	Abdullah GÜLER İstanbul Mv.
Fatih Süleyman Derinöğün İstanbul Mv	Ahmet Berat Çonkar İstanbul Mv.
Cahit Özkan. Denizli Mv.	Zeynep Yılmaz Ankara Mv.
Mustafa CANBEY Balıkesir MV	Erol KAYA İSTANBUL

Nazım Maviş Sinop Mv.	Hulusi Sertürk İstanbul ANY.
Burhan ÇAKIR Erzurum milletvekili	Volkan Bozkır İstanbul Mv.
ŞİRİN ÜNAL İST. mv.	Cengiz Dönmez
Mehmet Mehdi EKER DİYARBAKIR	İsmail Tamer Kayseri mv
Mehmet Halil SOLUK SİVAS MV	Hasan GİLEZ Amasya Milletvekili
Ergun TAŞCI Ordu Mv	Irfan Kartal Van M. V
Hacırıt DİNÇ Hakkari mv	Sami Ayrım İst. Mv

Hacı Ahmet ÖZKUNE Konya MV	Mehmet Ali Zeheri Şanlıurfa Mv.
Ahmet Hamdi ÇAMU İSTANBUL	F. Pelin Can Lütfiye Seha ÇAM ANKARA MV.
Ceyda Çetin Erenler Kütahya Mv.	Gigdem Konçayıl Tekirdağ Mv.
Semiha EKİNCİ Sivas MV	Ahmet GOLAKOĞLU ZONG. MV.
Kemal Çelik Antalya Mv.	Eyüp Özsoy İstanbul Mv.
Polat TÜRKMEN Zonguldak MV	Abdullah Begen Adana MV
Ahmet SORGUN KONYA	Sabri Özterzi Giresun mv.

Mehmet Tanrıverdi Adana MV	Mustafa YEL Tekirdağ Milletvekili
Ali Özkaya Afyonkarahisar MV	Rıza Pazarcı Aydın MV
Cemal Bakla İzmir MV	A. Nejat KOÇER Gaziantep MV
İbrahim YURDUNKUSEVEN Afyonkarahisar MV.	Muntaha ARSLAN Tokat MV.
İsmail Güneş Uşak MV	M. Nihat AYPAK Bursa MV
Atay HSLU Antalya Milletvekili	Orhan Kiraali Samsun MV

Ali Cumhur TAŞKIN
Muğla MV

İbrahim Aydemir
Erzurum Milletvekili

Hakan Çavuşoğlu Bursa Mv	Necip NASIR İzmir MV
Yaşar Kırkpınar İzmir MV	Cemil YAMAN Kocaeli M
Rümeysa KADAK İstanbul Mv.	Julide SARIEROĞLU Adana MV.
Aziz KAVUNCU Çorum MV	Tülay Kaynarcı İstanbul MV
Ahmet Polat Düzgün Ankara Milletvekili	Attila ÖDÜNÇ Bursa Milletvekili
Hayri Kareca Eskişehir Mv	Ramazan Can Kırıkkale M
Dr. Tuba Vural Çelik Antalya M	Zemzem Gülender Açıkgöz Şanlıurfa MV.

[illegible] Muğla M.V.	Ali Gözlik Balıkesir M.V.
Fatma Betül SAYAN KAYA İstanbul M.V.	Ahmet Arslan Kars
Selami ALTINOK Erzurum M.V.	Nevzat Ceylan Artvin
Zeynep Gül YILMAZ Manisa M.V.	Murat BALBAY Muğla
Serkan Bayram Isparta	Ekrem Çelebi Afyon M.V.
Mehmet Şükrü Erdinç Adana	Zeki Özdemir Batman M.V.
Süleyman Kaçmaz Erzincan	Behiç Kemal Erin Ağrı

15.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu ve 145 milletvekilinin başta Osmaniye olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7039)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başta Osmaniye İlimiz olmak üzere ülkemizi büyük yasa boğan 6 Şubat 2023 Pazartesi günü saat 04.17'de Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7.7 büyüklüğünde ve aynı gün 13.24'te yine Kahramanmaraş Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğünde iki büyük deprem meydana gelmiştir. Yaklaşık 110 bin kilometre karelik alanı etkileyen ve çok büyük yıkıcı etkisi olan bu depremler 11 ilimizde 62 ilçemizde ve 10.190 civarı mahalle ve köyümüzde yaşayan 14 milyon vatandaşımızı doğrudan etkilemiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, depreme dirençli yapı stokunun oluşturulması ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

İsmail KAYA
Osmaniye Milletvekili

Mücahit DURMUŞOĞLU
Osmaniye Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye ve yakın çevresinde, her yıl irili ufaklı ortalama 25.000 civarında deprem meydana gelmektedir. Bölgemizde 1900 yılı ile 2020 yılları arasında can kaybına veya hasara neden olan yaklaşık 250 civarında büyük deprem meydana gelmiştir. Yaşanan bu depremlerde büyük can kayları meydana gelmiştir. Can kaybının ve ağır maddi hasarların en fazla yaşandığı depremler büyüklüğü 7'nin üstünde olan 1939 yılı Erzincan depremi ve 1999 yılı Gölcük merkezli Marmara depremleridir.

Ülkemizde 6 Şubat 2023 Pazartesi günü saat 04.17'de Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7.7 büyüklüğünde ve aynı gün 13.24'te yine Kahramanmaraş Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğünde iki büyük deprem meydana gelmiştir. Yaklaşık 110 bin kilometre karelik alanı etkileyen ve çok büyük yıkıcı etkisi olan bu depremler 11 ilimizde 62 ilçemizde ve 10.190 civarı mahalle ve köyümüzde çok ciddi yıkıma sebep olan ve bu bölgelerde yaşayan 14 milyon vatandaşımızı doğrudan etkilemiş, çok sayıda can kaybına ve maddi hasarlara neden olmuştur. Ayrıca bu deprem Niğde, Sivas ve Kayseri gibi illerimizi de kısmen etkilemiştir. Kahramanmaraş'ta kırılan fayın kırılma aralığının 500 yıl olması dolayısıyla bu süre zarfında bölgede ciddi bir enerji birikimi oluşmuştur Meydana gelen Pazarcık merkezli ilk depremde 315 km, Elbistan merkezli ikinci depremde ise 177 km olmak üzere iki farklı fay bilim insanlarının dahi öngöremediği şekilde 9 saat arayla kırılmış ve bölgede büyük bir enerji boşalması meydana gelmiştir. Depremin odak derinliği yaklaşık 7 kilometre olup sığ odaklı bir özellik arz etmektedir. Arazide hem uydu görüntülerinden hem de arazi çalışmaları ile ilk depremin 3.5 metre civarında, ikinci depremin de 6.5 metre civarında maksimum yanal atım yaparak yüzey kırığının yolları, yapıları ötelediği ve arazi sınırlarında büyük değişiklikler yaptığı, 80 santimetreye kadar düşey yükselmeler oluşturduğu büyük çöküntü alanları, kaya düşmesi ve heyelanlar meydana getirdiği görülmüş ve bir kısmı 7'ye yakın büyüklükte olmak üzere 11 bini aşkın artçı deprem meydana gelmesine sebebiyet vermiştir.

Ülkemizin son yüzyılda yaşadığı en büyük deprem felaketi olan bu durum kamuoyunda asrın felaketi olarak nitelendirilmiştir. Bu büyük felaket sonucunda 4. Seviye uluslararası alarm durumu ilan edilerek yardım çağrısı yapılmış ve akabinde ülkemizde 7 günlük milli yas ilan edilmiştir.

Bu depremler sonucu Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa olmak üzere on bir ilimizde binlerce bina yıkılmış, on binlerce bina kullanılamaz hale gelmiş ve 45 bin vatandaşımız vefat etmiş ve 115 bini aşkın vatandaşımız yaralı olarak kurtarılmıştır. Yaşanan afetler sonucunda yüzbinlerce insanımız diğer şehirlere göç etmiş, binaları hasarlı olan vatandaşlarımız ise çadır kentlerde ve konteyner kentlerde yaşamlarını sürdürmektedir. Devletimiz ve yüce gönüllü milletimiz tüm kapasite ve kabiliyetiyle depremin ilk saatinden itibaren sahada yer almış, bu afet karşısında tüm imkanlarını seferber ederek, yaşanan felaketin etkilerini en aza indirmeye çalışmıştır.

Binlerce gönüllü vatandaşımız ve sivil toplum kuruluşlarımız deprem bölgesinde büyük bir gayret ve özveriyle çalışmalara ve yardımlara iştirak etmişlerdir. Deprem bölgesinde AFAD koordinasyonunda ulusal ve uluslararası arama kurtarma ekipleri ile Emniyet, Jandarma, MSB, UMKE dahil olmak üzere 271 bin personel görev almıştır. Afet bölgesinde başta ekskavatör, çekici, vinç, dozer, kamyon, arazöz, treyler, greyder, vidanjör vb. iş makineleri olmak üzere toplam 15bin araç çalışmalarını devam ettirmektedir. Hava Kuvvetleri, Kara Kuvvetleri, Deniz Kuvvetleri, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel

Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı ve Orman Genel Müdürlüğü'ne bağlı 115 helikopter, 78 uçak ve 38 gemi bölgede görev almıştır. Afet barınma, beslenme ve psikososyal destek grupları oluşturulmuştur. Ayrıca deprem bölgesinin ihtiyacı olan birçok alanda yardım seferberliği düzenlenmiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan, şiddet ve etki bakımından karada meydana gelen Dünyanın en büyük depremleri arasına giren asrın felaketi sonrasında ülkemizde imar, mahalli idareler, afet, koordinasyon, kentsel dönüşüm ve yapı denetim uygulamaları ile tüm denetim mekanizmalarının yeniden gözden geçirilmesi elzem hale gelmiştir. Aynı zamanda depremin yaşandığı 11 ilimizde TOKİ öncülüğünde mevcut uygulamalar kapsamında inşa edilen on binlerce binanın herhangi bir hasar görmemesi de dikkate alındığında TOKİ tecrübesinin sağlıklı, güvenli yapı stokunun oluşturulmasında çok değerli kazanım sağladığı ortaya çıkmıştır.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, depreme dirençli yapı stokunun oluşturulması ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince meclis araştırma komisyonu kurulmasının ülkemiz ve milletimiz için yararlı olacağı kanaatindeyiz.

Yusuf BAŞER Yozgat MV	Şehmi KÜRŞÜ Zonguldak MV
Ahmet TAN Kırıkkale MV.	Hasan TURAN İstanbul Milletvekili
Ziya ALTUNYALDIZ Konya MV	

Erol Karayev Çorum MV	Tülay Kaynarca İstanbul MV
Ayşe Polat Düzgün Ankara Milletvekili	Atilla ÖDÜNÇ Bursa Milletvekili
Hasan Karacan Eskişehir MV	Ramazan Can Kırıkkale MV
Dr. Tuba Vural Çelik Antalya MV	Zemzem Gökçe Akçamal Eskişehir MV.
Selahattin Mansur Kaz Kırklareli MV	Bayram Özçelik Burdur MV.
Namen Tapan Adana MV.	Mustafa Akıkpınar Nevşehir MV.
Fatma Aksal Edirne MV.	Gülbide İskendaroğlu Çanakkale MV.

Mehmet Şükrü Erdinç Adana	Ömer Özdemir Batman M.V.
Fatma Betül SAYAN KAYA İSTANBUL M.V.	Selçuk Kocaman Erzincan
Bekir Kuvvet Erim AYDIN	YUSUF BOYAN TOKAT MV
Recep ŞEKER Konya Mv.	Onur Öztürk Artvin
Hakan Çavuşoğlu Bursa Mv.	Necip NASIR İZMİR MV
Yaşar Kırkpınar İZMİR MV	Cemil YAMAN Kocaeli MV
Rümeysa KADAK İstanbul Mv.	Jülide SARIEROĞLU Adana Mv.

DELEP ÜNLÜGÜN SAKARYA M.V.	Mehmet Erdoğan Gaziantep M.V.
Zafer IŞIK BURSA M.V.	Sami SAKIR Kocaeli M.V.
Kadir Sezer Katırcıoğlu Kocaeli M.V.	YELDA ERÇAN MUĞLA M.V.
Adil GÜLLÜK Balıkesir M.V.	Ahmet Aroğlu Kars
Selami ALTINOK Erzurum M.V.	Nevzat Ceylan Sakarya
Zeynep Gül YILMAZ Manisa	Murat BAYBATUR Muğla
Serkan Bayram PSD M.V.	Ekrem GÜLGÖRÜ Afyon M.V.

İbrahim YUROLUKSEVEN Afyonkarahisar MV.	A. NEJAT KOÇER GAZİANTEP MV.
Mustafa ARSLAN Tokat MV.	İsmail Güneş Uşak MV.
Atay USLU Antalya MV	Orhan Kırcali Samsun MV.
İbrahim Aydemir Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir	Seyfettin Kaplan Kırıkkale Kırıkkale MV
Nevzat Sahtıroğlu İst. MV.	Mehmet Çağar Gökçöz Isparta MV
RECEP ÖZEL ISPARTA MV	Medin KILIÇ Kastamonu MV
Orhan Erdem Konya MV. Orhan Erdem	Derya Bakbak Gaziantep MV

İrfan Kartal Van M.V.	M. Akif Yılmaz Kocaeli M.V.
Polat Çakmak Zonguldak M.V.	M. Fatih Toprak Adıyaman M.V.
Oya Ersoy Diyarbakır M.V.	Niyazi Güneş Karabük M.V.
Şenel Yeşiltepe Ordu M.V.	Kadir Aydın Çankırı M.V.
Hülya Nergis Kayseri M.V.	Mustafa YEL Tekirdağ Milletvekili
Ali Özkaya Afyonkarahisar M.V.	Rıza Kocaoğlu Aydın M.V.
Cemal Bekle İzmir M.V.	Metin Yavuz Adana M.V.

Hacı Ahmet ÖZDEMİR Konya Mv.	Mehmet Ali Cuheri Şanlıurfa Mv.
Lütfiye Selma Çam ANKARA MV.	Ahmet Hamdi ÇAMLI İSTANBUL
Ceyda Çetin Erenler Kütahya MV.	Çiğdem Kencagil Tekirdağ Mv.
Semiha EKİNCİ Sivas MV	Ahmet GOLAKOĞLU Zong. MV.
Kemal Çelik Antalya MV.	Eyüp ÖZSOY İstanbul MV
Selman ÖZBOYACI Konya MV.	Sabri Öztürk Giresun MV.
SERMİN BALIK ELAZIĞ MV	Ahmet SORGUN KONYA

Nazım Maviş Sinop Mv.	Hulusi Sertürk İstanbul Mv
Burhan ÇAKIR Erzincan Milletvekili	Volkan Bozkır İstanbul Mv
Cevdet Demirkaya Mardin	Mehmet Mehdi EKER Diyarbakır
İsmail Temel Kayseri Mv	M. Habib SOZEN Sivas Mv
ŞİRİN ÜNAL İST. Mv.	Hasan GİLEZ Amasya Milletvekili
Ergun TAŞCI Erzurum	Osman Nuri Gülaçar Van Milletvekili
Abdulahat Arvas Van	Çamil Ayrım İst. Mv

Vildan Yılmaz GÜL Bursa Mv.	Cemal ÖZTÜRK Giresun Mv
Yavuz ERGÜN Niğde M.V.	Emine Nur Günay Eskişehir MV
İsmail Güler Manisa MV.	Tamer Akkal Manisa Mv.
Zeynep Yıldız	İlyas ŞEKER Kocaeli Mv.
Ahmet Berat Çonkar İstanbul Milletvekili	Abdullah GÜLER İstanbul Mv.
Fatih Süleyman Dereolgun İstanbul Mv	Lütfü Özkan Denizli
Mustafa CANBEY Balıkesir Mv.	Erol KAYA İST

Salim Güniteioğlu Çankırı M.V.	Ahmet Kılıç Bursa Milletvekili
Orhan YEGİN Ankara M.V.	M. Yavuz DEMİR Muğla M.V.
Yasin UĞUR Bursa M.V.	Sephmus DİNÇER Mardin M.V.
Ali Şahin Gaziantep M.V.	VEYSEL EROĞLU Afyonkarahisar M.V.
Selman Özcan ESER Karaman M.V.	Osman Aşkın BAK Kırşehir M.V.
M. Salih KİRAZOĞLU Gaziantep M.V.	Hacı ÖZKAN Mersin M.V.
Ruat Köktaş Samsun M.V.	Meliha Akgöl YALOVA M.V.

Ahmet Zenbilci Adana MV	Mehmet Ali GEÇERİ İzmir MV
İsmail OK Balıkesir MV	Fayzi Bardakoğlu Bingöl
Selim GÜLTEKİN Niğde M.V.	Hacı Osman AKGÜL Gümüşhane MV
Cihan PEKTAŞ Gümüşhane MV.	Metin Gündoğdu ORDU MV.
F. Alpay ÖZALAN İzmir MV	Mücahit DURMUŞOĞLU Osmaniye Milletvekili
Hamdi UCAR Zonguldak MV	Nabi Akyürek Konya M.V.
Salih CORA Trabzon MV	Oğuzhan Kayı Çorum MV

16.- Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Kasım Gülpınar ve 149 milletvekilinin başta Şanlıurfa olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7040)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başta Şanlıurfa İlimiz olmak üzere ülkemizi büyük yasa boğan 6 Şubat 2023 Pazartesi günü saat 04.17'de Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7.7 büyüklüğünde ve aynı gün 13.24'te yine Kahramanmaraş Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğünde iki büyük deprem meydana gelmiştir. Yaklaşık 110 bin kilometre karelik alanı etkileyen ve çok büyük yıkıcı etkisi olan bu depremler 11 ilimizde 62 ilçemizde ve 10.190 civarı mahalle ve köyümüzde yaşayan 14 milyon vatandaşımızı doğrudan etkilemiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, depreme dirençli yapı stokunun oluşturulması ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Zemzem Gülender AÇANAL
Şanlıurfa Milletvekili

Mehmet Kasım GÜLPINAR
Şanlıurfa Milletvekili

Mehmet Ali CEVHERİ
Şanlıurfa Milletvekili

Ahmet AKAY
Şanlıurfa Milletvekili

Halil ÖZŞAVLI
Şanlıurfa Milletvekili

Halil ÖZCAN
Şanlıurfa Milletvekili

İbrahim Halil YILDIZ
Şanlıurfa Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye ve yakın çevresinde, her yıl irili ufaklı ortalama 25.000 civarında deprem meydana gelmektedir. Bölgemizde 1900 yılı ile 2020 yılları arasında can kaybına veya hasara neden olan yaklaşık 250 civarında büyük deprem meydana gelmiştir. Yaşanan bu depremlerde büyük can kayları meydana gelmiştir. Can kaybının ve ağır maddi hasarların en fazla yaşandığı depremler büyüklüğü 7'nin üstünde olan 1939 yılı Erzincan depremi ve 1999 yılı Gölcük merkezli Marmara depremleridir.

Ülkemizde 6 Şubat 2023 Pazartesi günü saat 04.17'de Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7.7 büyüklüğünde ve aynı gün 13.24'te yine Kahramanmaraş Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğünde iki büyük deprem meydana gelmiştir. Yaklaşık 110 bin kilometre karelik alanı etkileyen ve çok büyük yıkıcı etkisi olan bu depremler 11 ilimizde 62 ilçemizde ve 10.190 civarı mahalle ve köyümüzde çok ciddi yıkıma sebep olan ve bu bölgelerde yaşayan 14 milyon vatandaşımızı doğrudan etkilemiş, çok sayıda can kaybına ve maddi hasarlara neden olmuştur. Ayrıca bu deprem Niğde, Sivas ve Kayseri gibi illerimizi de kısmen etkilemiştir. Kahramanmaraş'ta kırılan fayın kırılma aralığının 500 yıl olması dolayısıyla bu süre zarfında bölgede ciddi bir enerji birikimi oluşmuştur Meydana gelen Pazarcık merkezli ilk depremde 315 km, Elbistan merkezli ikinci depremde ise 177 km olmak üzere iki farklı fay bilim insanlarının dahi öngöremediği şekilde 9 saat arayla kırılmış ve bölgede büyük bir enerji boşalması meydana gelmiştir. Depremin odak derinliği yaklaşık 7 kilometre olup sığ odaklı bir özellik arz etmektedir. Arazide hem uydu görüntülerinden hem de arazi çalışmaları ile ilk depremin 3.5 metre civarında, ikinci depremin de 6.5 metre civarında maksimum yanal atım yaparak yüzey kırığının yolları, yapıları ötelediği ve arazi sınırlarında büyük değişiklikler yaptığı, 80 santimetreye kadar düşey yükselmeler oluşturduğu büyük çöküntü alanları, kaya düşmesi ve heyelanlar meydana getirdiği görülmüş ve bir kısmı 7'ye yakın büyüklükte olmak üzere 11 bini aşkın artçı deprem meydana gelmesine sebebiyet vermiştir.

Ülkemizin son yüzyılda yaşadığı en büyük deprem felaketi olan bu durum kamuoyunda asrın felaketi olarak nitelendirilmiştir. Bu büyük felaket sonucunda 4. Seviye uluslararası alarm durumu ilan edilerek yardım çağrısı yapılmış ve akabinde ülkemizde 7 günlük milli yas ilan edilmiştir.

Bu depremler sonucu Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa olmak üzere on bir ilimizde binlerce bina yıkılmış, on binlerce bina kullanılamaz hale gelmiş ve 45 bin vatandaşımız vefat etmiş ve 115 bini aşkın vatandaşımız yaralı olarak kurtarılmıştır. Yaşanan afetler sonucunda yüzbinlerce insanımız diğer şehirlere göç etmiş, binaları hasarlı olan vatandaşlarımız ise çadır kentlerde ve konteyner kentlerde yaşamlarını sürdürmektedir. Devletimiz ve yüce gönüllü milletimiz tüm kapasite ve kabiliyetiyle depremin ilk saatinden itibaren sahada yer almış, bu afet karşısında tüm imkanlarını seferber ederek, yaşanan felaketin etkilerini en aza indirmeye çalışmıştır.

Binlerce gönüllü vatandaşımız ve sivil toplum kuruluşlarımız deprem bölgesinde büyük bir gayret ve özveriyle çalışmalara ve yardımlara iştirak etmişlerdir. Deprem bölgesinde AFAD koordinasyonunda ulusal ve uluslararası arama kurtarma ekipleri ile Emniyet, Jandarma, MSB, UMKE dahil olmak üzere 271 bin personel görev almıştır. Afet bölgesinde başta ekskavatör, çekici, vinç, dozer, kamyon, arazöz, treyler, greyder, vidanjör vb. iş makineleri olmak üzere toplam 15bin araç çalışmalarını devam ettirmektedir. Hava Kuvvetleri, Kara Kuvvetleri, Deniz Kuvvetleri, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel

Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı ve Orman Genel Müdürlüğü'ne bağlı 115 helikopter, 78 uçak ve 38 gemi bölgede görev almıştır. Afet barınma, beslenme ve psikososyal destek grupları oluşturulmuştur. Ayrıca deprem bölgesinin ihtiyacı olan birçok alanda yardım seferberliği düzenlenmiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan, şiddet ve etki bakımından karada meydana gelen Dünyanın en büyük depremleri arasına giren asrın felaketi sonrasında ülkemizde imar, mahalli idareler, afet, koordinasyon, kentsel dönüşüm ve yapı denetim uygulamaları ile tüm denetim mekanizmalarının yeniden gözden geçirilmesi elzem hale gelmiştir. Aynı zamanda depremin yaşandığı 11 ilimizde TOKİ öncülüğünde mevcut uygulamalar kapsamında inşa edilen on binlerce binanın herhangi bir hasar görmemesi de dikkate alındığında TOKİ tecrübesinin sağlıklı, güvenli yapı stokunun oluşturulmasında çok değerli kazanım sağladığı ortaya çıkmıştır.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, depreme dirençli yapı stokunun oluşturulması ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince meclis araştırma komisyonu kurulmasının ülkemiz ve milletimiz için yararlı olacağı kanaatindeyiz.

Dr. Tuba Vural Çelik Antalya Mv.	Selahattin Mihalmaz Kırklareli Mv.
Zeynep Gülender Ağaoğlu Çorum Mv.	Bayram Özçelik Burdur Mv.
Namık Havutça Aydın Mv.	Mustafa Akıncıoğlu Hatay Mv.
Fatma Aksal Edirne Mv.	Çanakkale Mv. Gülbiye Yüksekdağlı
Yusuf BAŞER Yozgat Mv	Ahmet TAN Kütahya Mv
Fehmi Küpçü Bolu Mv	Ziya ALTUNYALDIZ Konya Mv
Hasan Turan İstanbul Milletvekili	

Nihat Gökçeoğlu Bursa MV	Necip NAZIR İZMİR MV
Yaşar Kırkpınar İzmir MV	Cemil YANAR Kocaeli MV
Julide SARIEROĞLU Adana MV.	Rümeysa KADAK İstanbul Mv.
Erol KAVUNCU Çorum MV.	Tülay Kaynarca İstanbul MV
Ayşe Polat Doğan Ankara Milletvekili	Atilla DOĞNA Bursa Milletvekili
Harun Karacan Eskişehir MV	Ramazan Can Kırıkkale MV

Semra Kaplan Kınıracık Manisa MV	Nevzat Katırcıoğlu İst. MV.
RECEP ÖZEL ISPARTA M.V.	Medin Akçik Kastamonu MV
Derya Bakbak Gaziantep MV.	Orhan Erdem Konya MV. Orhan Erdem
RECEP UNCUOĞLU SAKARYA M.V.	Mehmet Erdoğan Gaziantep MV
Zafer Çağlayan Bursa M.V.	Sami Sakar Kocaeli MV Sami Sakar
Radiye Sezer Katırcıoğlu Kocaeli MV	YELDA ERE ERCAN DİYARBAKIR MV.

M. Akif Yılmaz Kocaeli Mv.	M. Fatih Toprak Adıyaman Mv.
Vizyazi Şüneş Karabük MV	Abdullah Doğru Artvin MV
SERMİN BALIK ELAZIĞ MV.	Oya Ersoy Diyarbakır MV
Kayseri M.V. Hülya Alergus	Cemal Bekle İZMİR MV
Aziz Kocaoğlu Aydın MV	Mustafa YEL Tekirdağ Milletvekili
Cemal Bekle İzmir MV.	Metin Yavuz Aydın MV

Adil Çelik Balıkesir MV	Fatma Betül SAYAN KAYA İSTANBUL MV
Ahmet Arslan Kars	Selami ALTINOK Erzurum M.V.
Nevzat Ayık Ankara	Zeynep GÜL YILMAZ Mardin
Murat BALBAŞ Muğla	Serkan Berem İSTANBUL
Ekrem CELEBİ Afyonkarahisar	Mehmet Şükrü Erdinç Adana
Süleyman Karaman Erzincan	Ömer Çelik Bodrum M.V.
Bekir Kemal Ersin AYDIN	YUSUF BEYAZIT TOKAT MV

Ahmet Denbilci Konya MV	Mehmet Ali GEÇER İzmir MV.
İsmail OK Balıkesir MV.	Selim GÜLTEKİN Niğde M.V.
Reşat Bardakoğlu Bingöl	Cihan Pektaş Gümüşhane MV.
Metin Gündoğdu ORDU MV. Mgündoğdu	F. Alpay Özalan İzmir M.V
Mücahit DURMUŞOĞLU Osmaniye MV.	Tahir Akyürek Konya M.V.
Salih Cora Trabzon MV	Gorum Mur Oğuzhan Kaya Sinop
Salim Ginitaioğlu Çankırı MV.	Ahmet Kılıç Bursa Milletvekili

Hacı ÖZKAN Mersin MV.	Tamer Aktav Manisa MV.
Yavuz ERGÜN Niğde MV.	Ayşe Şekerler Kocaeli MV.
Emine Nur Günay Eskişehir MV	Abdullah GÜLER İstanbul MV.
Fatih Süleyman Denizoğlu İstanbul MV	Zeynep Yıldız Ankara MV.
Ahmet Berat Çonkar İstanbul Milletvekili	Cemil Çeçen
Calut Özkan Denizli MV.	Mustafa CANBAY Balıkesir MV.
Erol KAYA İKT	Nazım Maviş Bursa

Orhan YEGİN Ankara M.V.	M. Yavuz DEMİR Muğla M.V.
Yasin UGUR Burdur MV	[illegible] Gaziantep MV.
Seyhmus ONGEL Mardin MV	Selman Oğuzhan ESEN Karaman MV.
M. Salih KIZAZOĞLU Gaziantep MV	VEYSEL EROĞLU Afyonkarahisar
Fuat Köktaş Samsun MV	Osman Arkın BOLK Rize MV
Cemal ÖZTÜRK Giresun MV	Yavuz ERGUN Niğde M.V.
Vildan Yılmaz GÜREL Bursa MV	İsmail Güneş Manisa MV.

Muluk Sarıbek Manisa Mv	Mehmet Mehdi EKER Diyarbakır Mv
İsmail Tamer Kayseri Mv	M. Halil SOLUK Sivas Mv
Volkan Bozkır İstanbul Mv	ŞİRİN ÜNAL İst. Mv.
Burhan ÇAKIR Erzincan Milletvekili	Ergün TAŞCI Sakarya Mv.
Hasan ÇİLEZ Amasya Milletvekili	Osman Nuri Çabuşoğlu Van Milletvekili
Husret DİNÇ Hakkari Mv	KAMİL AYRIM Sak. Mv
Abdulahat ARVAS Van	İrfan Kartal Van Mv

Hacı Ahmet Özkurt Konya MV	Mehmet Ali Cevheri Şanlıurfa Mv.
Semiha Elinci Sivas MV	Ahmet Hamdi Çamlı İSTANBUL
Y. Selva Çam Lütfiye Selva Çam ANKARA MV.	Ceyda Çetin Erenler Kütahya Mv.
Gigdem Koncagül Tekirdağ Mv.	Ahmet Gologlu Zong- MV
Kemal Çelik Antalya Mv.	Eyüp Özsoy İstanbul Mv.
Polat TÜRKMEN Zonguldak MV.	Sabri Öztürk Giresun mv.
Selman ÖZBOYACI Konya MV.	Ahmet SORGUN KONYA

Mustafa Levent Karahocagil Amasya M. Vekili	M. Müfit Ayan BURSA MV
Ali Özkaya Afyonkarahisar MV	A. NEJAT KOLÇ GAZİANTEP MV.
İbrahim YURDAKULEVLİ Afyonkarahisar MV	Orhan Kırcalı Samsun MV.
Aday USLU Adıyaman MV	Mustafa ARSLAN Isparta MV.
İsmail Güneş Uşak MV	Ali Cumhur TAŞKIN MERSİN M.V
Mehmet Ufuk GÖKÇÖZ Isparta MV	İbrahim Aydemir Erzurum Milletvekili

Recep ŞEKER
Karaman MV

17.- Malatya Milletvekili Öznur Çalık ve 151 milletvekilinin başta Malatya olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7041)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başta Malatya İlimiz olmak üzere ülkemizi büyük yasa boğan 6 Şubat 2023 Pazartesi günü saat 04.17'de Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7.7 büyüklüğünde ve aynı gün 13.24'te yine Kahramanmaraş Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğünde iki büyük deprem meydana gelmiştir. Yaklaşık 110 bin kilometre karelik alanı etkileyen ve çok büyük yıkıcı etkisi olan bu depremler 11 ilimizde 62 ilçemizde ve 10.190 civarı mahalle ve köyümüzde yaşayan 14 milyon vatandaşımızı doğrudan etkilemiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, depreme dirençli yapı stokunun oluşturulması ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Bülent TÜFENKÇİ
Malatya Milletvekili

Öznur ÇALIK
Malatya Milletvekili

Hakan KAHTALI
Malatya Milletvekili

Ahmet ÇAKIR
Malatya Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye ve yakın çevresinde, her yıl irili ufaklı ortalama 25.000 civarında deprem meydana gelmektedir. Bölgemizde 1900 yılı ile 2020 yılları arasında can kaybına veya hasara neden olan yaklaşık 250 civarında büyük deprem meydana gelmiştir. Yaşanan bu depremlerde büyük can kayları meydana gelmiştir. Can kaybının ve ağır maddi hasarların en fazla yaşandığı depremler büyüklüğü 7'nin üstünde olan 1939 yılı Erzincan depremi ve 1999 yılı Gölcük merkezli Marmara depremleridir.

Ülkemizde 6 Şubat 2023 Pazartesi günü saat 04.17'de Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7.7 büyüklüğünde ve aynı gün 13.24'te yine Kahramanmaraş Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğünde iki büyük deprem meydana gelmiştir. Yaklaşık 110 bin kilometre karelik alanı etkileyen ve çok büyük yıkıcı etkisi olan bu depremler 11 ilimizde 62 ilçemizde ve 10.190 civarı mahalle ve köyümüzde çok ciddi yıkıma sebep olan ve bu bölgelerde yaşayan 14 milyon vatandaşımızı doğrudan etkilemiş, çok sayıda can kaybına ve maddi hasarlara neden olmuştur. Ayrıca bu deprem Niğde, Sivas ve Kayseri gibi illerimizi de kısmen etkilemiştir. Kahramanmaraş'ta kırılan fayın kırılma aralığının 500 yıl olması dolayısıyla bu süre zarfında bölgede ciddi bir enerji birikimi oluşmuştur Meydana gelen Pazarcık merkezli ilk depremde 315 km, Elbistan merkezli ikinci depremde ise 177 km olmak üzere iki farklı fay bilim insanlarının dahi öngöremediği şekilde 9 saat arayla kırılmış ve bölgede büyük bir enerji boşalması meydana gelmiştir. Depremin odak derinliği yaklaşık 7 kilometre olup sığ odaklı bir özellik arz etmektedir. Arazide hem uydu görüntülerinden hem de arazi çalışmaları ile ilk depremin 3.5 metre civarında, ikinci depremin de 6.5 metre civarında maksimum yanal atım yaparak yüzey kırığının yolları, yapıları ötelediği ve arazi sınırlarında büyük değişiklikler yaptığı, 80 santimetreye kadar düşey yükselmeler oluşturduğu büyük çöküntü alanları, kaya düşmesi ve heyelanlar meydana getirdiği görülmüş ve bir kısmı 7'ye yakın büyüklükte olmak üzere 11 bini aşkın artçı deprem meydana gelmesine sebebiyet vermiştir.

Ülkemizin son yüzyılda yaşadığı en büyük deprem felaketi olan bu durum kamuoyunda asrın felaketi olarak nitelendirilmiştir. Bu büyük felaket sonucunda 4. Seviye uluslararası alarm durumu ilan edilerek yardım çağrısı yapılmış ve akabinde ülkemizde 7 günlük milli yas ilan edilmiştir.

Bu depremler sonucu Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa olmak üzere on bir ilimizde binlerce bina yıkılmış, on binlerce bina kullanılamaz hale gelmiş ve 45 bin vatandaşımız vefat etmiş ve 115 bini aşkın vatandaşımız yaralı olarak kurtarılmıştır. Yaşanan afetler sonucunda yüzbinlerce insanımız diğer şehirlere göç etmiş, binaları hasarlı olan vatandaşlarımız ise çadır kentlerde ve konteyner kentlerde yaşamlarını sürdürmektedir. Devletimiz ve yüce gönüllü milletimiz tüm kapasite ve kabiliyetiyle depremin ilk saatinden itibaren sahada yer almış, bu afet karşısında tüm imkanlarını seferber ederek, yaşanan felaketin etkilerini en aza indirmeye çalışmıştır.

Binlerce gönüllü vatandaşımız ve sivil toplum kuruluşlarımız deprem bölgesinde büyük bir gayret ve özveriyle çalışmalara ve yardımlara iştirak etmişlerdir. Deprem bölgesinde AFAD koordinasyonunda ulusal ve uluslararası arama kurtarma ekipleri ile Emniyet, Jandarma, MSB, UMKE dahil olmak üzere 271 bin personel görev almıştır. Afet bölgesinde başta ekskavatör, çekici, vinç, dozer, kamyon, arazöz, treyler, greyder, vidanjör vb. iş makineleri olmak üzere toplam 15bin araç çalışmalarını devam ettirmektedir. Hava Kuvvetleri, Kara Kuvvetleri, Deniz Kuvvetleri, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel

Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı ve Orman Genel Müdürlüğü'ne bağlı 115 helikopter, 78 uçak ve 38 gemi bölgede görev almıştır. Afet barınma, beslenme ve psikososyal destek grupları oluşturulmuştur. Ayrıca deprem bölgesinin ihtiyacı olan birçok alanda yardım seferberliği düzenlenmiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan, şiddet ve etki bakımından karada meydana gelen Dünyanın en büyük depremleri arasına giren asrın felaketi sonrasında ülkemizde imar, mahalli idareler, afet, koordinasyon, kentsel dönüşüm ve yapı denetim uygulamaları ile tüm denetim mekanizmalarının yeniden gözden geçirilmesi elzem hale gelmiştir. Aynı zamanda depremin yaşandığı 11 ilimizde TOKİ öncülüğünde mevcut uygulamalar kapsamında inşa edilen on binlerce binanın herhangi bir hasar görmemesi de dikkate alındığında TOKİ tecrübesinin sağlıklı, güvenli yapı stokunun oluşturulmasında çok değerli kazanım sağladığı ortaya çıkmıştır.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, depreme dirençli yapı stokunun oluşturulması ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince meclis araştırma komisyonu kurulmasının ülkemiz ve milletimiz için yararlı olacağı kanaatindeyiz.

Dr. Tülbe Uysal Çakal Antalya MV	Selahattin Mihalmaz Kırklareli MV.
Zeyzem Gülender Açıkgöl Çankırı MV	Bayram Özçelik Burdur MV.
Mustafa Akıkpınar Manisa MV	Pamer Yapıcı Adana MV
Fatma Aksal Edirne MV	Gülda Akbardoğlu Çanakkale MV.
Yusuf BAŞER Yozgat MV	Şehmi Küçük Bolu MV
Ahmet TAN Mutahya MV.	Ziya ALTUNYALDIZ Konya MV
Hasan Turan İstanbul MV	

Hakan Çavuşoğlu Bursa MV	Yaşar Kırkpınar İzmir MV
Necip NASIR İzmir MV	Cemil YAMAN Kocaeli MV
Rümeysa KADAK İstanbul MV	Julide SARIEROĞLU Adana MV.
Erol KAVUNCU Çorum MV	Tülay Kaynarca İstanbul MV.
Arife Polat Doğan Ankara Milletvekili	Atilla ÖDÜNÇ. Bursa Milletvekili.
Hasan Karacan Eskişehir MV	Ramazan Can Kırıkkale MV

Semra Kaplan Kumrulu Kırıkkale M.V.	RECEP ÖZEL ISPARTA M.V.
Metin ÇELİK Kastamonu M.V.	Derya Bakbak Gaziantep MV
Orhan Erdem Konya M.V.	RECEP UNCUOĞLU SAKARYA M.V.
Mehmet Erdoğan Gaziantep M.V.	Bahri SAKIR Kocaeli M.V.
Zafer IŞIK Bursa M.V.	Badiye Seçer Katırcıoğlu Kocaeli M.V.
YELDA ÖRCAN	Adil Çelik Balıkesir M.V.

M. Akif Yılmaz Kocaeli Mv.	M. Fatih Toprak Adıyaman Mv.
Niyazi Güneş Karabük Mv	Mustafa YEL Tekirdağ Milletvekili
İbrahim YURDAKUSEVEN Afyonkarahisar Mv	Muhtar AKSUN Isparta Mv
İsmail Güneş Usak Mv	Osman Kurecik Samsun Mv.
Atay USLU Antalya Mv	Ali Cumhur TAŞKIN Mersin Mv
Mehmet Ugur GÖKDÖŞ Isparta Mv	İbrahim Aydemir Erzurum Milletvekili

Nevzat Şahıroğlu
İst Mv.

Ahmet Arslan Kars	Selami ALTINOK Erzurum M.V.
Murat BAYBATUR Muğla	Nevzat Ayla Ankara
Zeynep GÜL YILMAZ Mardin	Serkan Bayram İzmir
Ekrem Gökkeri Afyon M.V.	Mehmet Şükrü Erdinç Adana
Ömer Özsoy Batman M.V.	Fatma Betül Sayan Kaya İstanbul M.V.
Süleyman Karaman Erzincan	Belkıs Kuvvet Eren Aydın
Yusuf BEYAZIT Tokat M.V.	Recep ŞEKER Karaman M.V.

Mehmet Akkaya Bilecik

Şamil AYRIM Ist. MV	Selman ÖZBOYACI KONYA MV.
SERMİN BALIK ELAZIĞ MV.	Sonel Yeğildar Ordu MV
Kadir Aydın Çanakkale MV	Hülya Menekş Kayseri MV.
Oya Eronat Diyarbakır MV	Hülya Menekş Kayseri MV
Cemal Bektaş İzmir MV.	Metin Yavuz Aydın MV
M. Levent Karabozan Amasya M. Vekili	M. Müfit AYDIN BURSA MV
Ali Özkaya Afyonkarahisar MV.	A. NEJAT KOÇER GAZİANTEP MV.

Hacı Ahmet Özdemir Konya MV	Mehmet Ali Cahiri Şanlıurfa MV.
Ahmet Hamdi ÇAMLI İSTANBUL	Ş. Selva Çam Lütfiye Selva ÇAM ANKARA MV.
Ceyda Çetin Erenler Kütahya MV.	Çiğdem Koncagül Tekirdağ MV.
Semiha EKİNCİ Sivas MV.	Ahmet GOLABOĞLU Zong MV.
Kemal Çelik Antalya MV	Eyüp Özsoy İstanbul MV
Polat TURKMEN Zonguldak MV	Sabri ÖZTÜRK Giresun MV.
Abdullah Doğru Adana MV	Ahmet SORGUN KONYA

Nazım Maviş Sinop	Mehmet Sandak İstanbul M.
Burhan ÇAKIR Erzincan Milletvekili	Mehmet Nezihi ÖKER DİYARBAKIR
İsmail Tamer Konya M.	M. Halil SOLUK Siirt M.
Volkan Bozkır İstanbul M.	Şirin ONAL İzm. Mv.
Hasan GİLEZ Amasya Milletvekili	Ergun TAŞCI Edirne Mv.
Osman Nuri Çeçenler Van Milletvekili	Abdulkahat Arvas Van
Hasret Pinç Hakkari M. Mv.	İrfan Kardal Van M.

Cemal ÖZTÜRK Giresun MV	Yavuz ERGÜN Niğde MV.
Emine Nur Günay Eskişehir MV	İsmail Bilen Manisa MV.
Ilyas Şeker Kocaeli MV.	Tamer Akkal Manisa MV.
Abdullah GÜLER İstanbul MV.	Zeynep Yılkar Ankara MV.
Ahmet Berat Çonkar İstanbul MV.	Fatih Süleyman Denizoğlu İstanbul MV
Cengiz Demirboğa Manisa MV	Cahit Özkan Denizli MV
Mustafa CANBEY Balıkesir MV.	Erol KAYA İST

Ahmet Zenbilci Adana MV	Mehmet Ali GEÇERİ İzmir MV
İsmail OK Balıkesir MV.	Feyzi Berbatek Bingöl
Selim GÜLTEKİN Niğde M.V.	Hacı Osman AKGÜL Gümüşhane MV
Cihan Pektaş Gümüşhane MV.	Metin Gündoğdu ARDU Milletvekili
F. Alpay ÖZALAN İzmir M.V.	Mücahit DURMUŞOĞLU Osmaniye MV.
Hamdi UÇAR Zonguldak MV	Salih COŞA Trabzon MV
Osman Kaya Çorum MV	Bahir Akyürek Konya M.V.

Balim Giniteioğlu Çankırı mv.	Ahmet Kılıç Bursa Milletvekili
Orhan YEGİN Ankara M.V.	M. Yavuz DEMİR Muğla Mv.
Yasin Mücü Burdur Mv	Ali Şahin Gaziantep Mv.
M. SAİT KİRAZOĞLU GAZİANTEP MV	Selma Oğuzhan EŞER Karaman Mv
Hacı ÖZKAN Mersin MV	Osman Akın BAK Rize MV
VEYSEL EROĞLU Afyonkarahisar	Fuat Köktaş Samsun MV
Meliha Akyol YALOVA M.V	Vildan Yılmaz Güral Bursa Mv.

18.- Kahramanmaraş Milletvekili Celalettin Güvenç ve 151 milletvekilinin başta Kahramanmaraş olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7042)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başta Kahramanmaraş İlimiz olmak üzere ülkemizi büyük yasa boğan 6 Şubat 2023 Pazartesi günü saat 04.17'de Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7.7 büyüklüğünde ve aynı gün 13.24'te yine Kahramanmaraş Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğünde iki büyük deprem meydana gelmiştir. Yaklaşık 110 bin kilometre karelik alanı etkileyen ve çok büyük yıkıcı etkisi olan bu depremler 11 ilimizde 62 ilçemizde ve 10.190 civarı mahalle ve köyümüzde yaşayan 14 milyon vatandaşımızı doğrudan etkilemiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, depreme dirençli yapı stokunun oluşturulması ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Mahir ÜNAL
Kahramanmaraş Milletvekili

Celalettin GÜVENÇ
Kahramanmaraş Milletvekili

Ahmet ÖZDEMİR
Kahramanmaraş Milletvekili

Habibe ÖÇAL
Kahramanmaraş Milletvekili

Mehmet Cihat SEZAL
Kahramanmaraş Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye ve yakın çevresinde, her yıl irili ufaklı ortalama 25.000 civarında deprem meydana gelmektedir. Bölgemizde 1900 yılı ile 2020 yılları arasında can kaybına veya hasara neden olan yaklaşık 250 civarında büyük deprem meydana gelmiştir. Yaşanan bu depremlerde büyük can kayları meydana gelmiştir. Can kaybının ve ağır maddi hasarların en fazla yaşandığı depremler büyüklüğü 7'nin üstünde olan 1939 yılı Erzincan depremi ve 1999 yılı Gölcük merkezli Marmara depremleridir.

Ülkemizde 6 Şubat 2023 Pazartesi günü saat 04.17'de Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7.7 büyüklüğünde ve aynı gün 13.24'te yine Kahramanmaraş Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğünde iki büyük deprem meydana gelmiştir. Yaklaşık 110 bin kilometre karelik alanı etkileyen ve çok büyük yıkıcı etkisi olan bu depremler 11 ilimizde 62 ilçemizde ve 10.190 civarı mahalle ve köyümüzde çok ciddi yıkıma sebep olan ve bu bölgelerde yaşayan 14 milyon vatandaşımızı doğrudan etkilemiş, çok sayıda can kaybına ve maddi hasarlara neden olmuştur. Ayrıca bu deprem Niğde, Sivas ve Kayseri gibi illerimizi de kısmen etkilemiştir. Kahramanmaraş'ta kırılan fayın kırılma aralığının 500 yıl olması dolayısıyla bu süre zarfında bölgede ciddi bir enerji birikimi oluşmuştur Meydana gelen Pazarcık merkezli ilk depremde 315 km, Elbistan merkezli ikinci depremde ise 177 km olmak üzere iki farklı fay bilim insanlarının dahi öngöremediği şekilde 9 saat arayla kırılmış ve bölgede büyük bir enerji boşalması meydana gelmiştir. Depremin odak derinliği yaklaşık 7 kilometre olup sığ odaklı bir özellik arz etmektedir. Arazide hem uydu görüntülerinden hem de arazi çalışmaları ile ilk depremin 3.5 metre civarında, ikinci depremin de 6.5 metre civarında maksimum yanal atım yaparak yüzey kırığının yolları, yapıları ötelediği ve arazi sınırlarında büyük değişiklikler yaptığı, 80 santimetreye kadar düşey yükselmeler oluşturduğu büyük çöküntü alanları, kaya düşmesi ve heyelanlar meydana getirdiği görülmüş ve bir kısmı 7'ye yakın büyüklükte olmak üzere 11 bini aşkın artçı deprem meydana gelmesine sebebiyet vermiştir.

Ülkemizin son yüzyılda yaşadığı en büyük deprem felaketi olan bu durum kamuoyunda asrın felaketi olarak nitelendirilmiştir. Bu büyük felaket sonucunda 4. Seviye uluslararası alarm durumu ilan edilerek yardım çağrısı yapılmış ve akabinde ülkemizde 7 günlük milli yas ilan edilmiştir.

Bu depremler sonucu Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa olmak üzere on bir ilimizde binlerce bina yıkılmış, on binlerce bina kullanılamaz hale gelmiş ve 45 bin vatandaşımız vefat etmiş ve 115 bini aşkın vatandaşımız yaralı olarak kurtarılmıştır. Yaşanan afetler sonucunda yüzbinlerce insanımız diğer şehirlere göç etmiş, binaları hasarlı olan vatandaşlarımız ise çadır kentlerde ve konteyner kentlerde yaşamlarını sürdürmektedir. Devletimiz ve yüce gönüllü milletimiz tüm kapasite ve kabiliyetiyle depremin ilk saatinden itibaren sahada yer almış, bu afet karşısında tüm imkanlarını seferber ederek, yaşanan felaketin etkilerini en aza indirmeye çalışmıştır.

Binlerce gönüllü vatandaşımız ve sivil toplum kuruluşlarımız deprem bölgesinde büyük bir gayret ve özveriyle çalışmalara ve yardımlara iştirak etmişlerdir. Deprem bölgesinde AFAD koordinasyonunda ulusal ve uluslararası arama kurtarma ekipleri ile Emniyet, Jandarma, MSB, UMKE dahil olmak üzere 271 bin personel görev almıştır. Afet bölgesinde başta ekskavatör, çekici, vinç, dozer, kamyon, arazöz, treyler, greyder, vidanjör vb. iş makineleri olmak üzere toplam 15bin araç çalışmalarını devam ettirmektedir. Hava Kuvvetleri, Kara Kuvvetleri, Deniz Kuvvetleri, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel

Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı ve Orman Genel Müdürlüğü'ne bağlı 115 helikopter, 78 uçak ve 38 gemi bölgede görev almıştır. Afet barınma, beslenme ve psikososyal destek grupları oluşturulmuştur. Ayrıca deprem bölgesinin ihtiyacı olan birçok alanda yardım seferberliği düzenlenmiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan, şiddet ve etki bakımından karada meydana gelen Dünyanın en büyük depremleri arasına giren asrın felaketi sonrasında ülkemizde imar, mahalli idareler, afet, koordinasyon, kentsel dönüşüm ve yapı denetim uygulamaları ile tüm denetim mekanizmalarının yeniden gözden geçirilmesi elzem hale gelmiştir. Aynı zamanda depremin yaşandığı 11 ilimizde TOKİ öncülüğünde mevcut uygulamalar kapsamında inşa edilen on binlerce binanın herhangi bir hasar görmemesi de dikkate alındığında TOKİ tecrübesinin sağlıklı, güvenli yapı stokunun oluşturulmasında çok değerli kazanım sağladığı ortaya çıkmıştır.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, depreme dirençli yapı stokunun oluşturulması ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince meclis araştırma komisyonu kurulmasının ülkemiz ve milletimiz için yararlı olacağı kanaatindeyiz.

Namer Cepoğlu Adana Mv.	Fatma Aksal Edirne Mv.
Dülide Kükandaroğlu Çanakkale Mv. Dülide	Yusuf BAŞER Yozgat Mv
Lehmi Küçük Bolu Mv.	Ahmet TAN Kırıkkale Mv
Zeyn ALTUNYALDIZ Konya Mv	Hasan Turan İstanbul Milletvekili

Mustafa Levent Karakocaoğlu Amasya Mv. Vekili	Hakkı Hafit AYDIN BURSA MV
A. NEJAT KOÇER GAZİANTEP MV	Ali Özkaya Afyonkarahisar Mv
Atay USLU Antalya Milletvekili	Orhan Çakırali Samsun MV
İbrahim YURDAKULADEVA Afyonkarahisar Mv	Muntaha ARSLAN Isparta Mv.
İsmail GÖNÇ Uşak Mv	Abdülkadir TAŞKIN NİĞDE MV
Mehmet Ufuk GÖKÇEÖZ Isparta Mv.	İbrahim Aydemir Erzurum Milletvekili

Nevzat Şahroğlu
İst Mv.

Bayram Özcelik
Burdur Mv.

Mustafa Akıkpoğ
Nevşehir MV

M. Akif Yılmaz Kocaeli MV.	M. Fatih Topal Adıyaman MV.
Niyazi Güneş Karabük MV	Selman ÖZBOYACI Konya MV.
SERMİN BALIK ELAZIĞ MV.	Senel Tedikyıldız
Kadir Aydın Giresun MV.	Halaçoğlu Metoğlu Kayseri MV
Oya Ersoy Diyarbakır MV	Rizan Bayraktar Aydın MV
Cemal Bekle İZMİR MV.	Metin JAN Aydın MV.

Semra Kaplan Kumrek Manisa MV	RECEP ÖZEL ISPARTA M.V.
Metin ÇELİK Kastamonu MV	Derya Bakbak Gaziantep MV.
Orhan Erdem Konya MV.	RECEP UNCUOĞLU SAKARYA M.V.
Mehmet Erdoğan Gaziantep MV.	Zafer IŞIK BURSA M.V.
Sami ÇAKIR Kocaeli MV	Fadiye Sezer Katırcıoğlu Kocaeli MV
ŞELDA EDA GÜCÜN MUĞLA MV	Fahil Çelik Balıkesir MV
Recep ŞEKER Karaman MV	Selahattin Mihbalmaz Kırklareli MV

Bursa Mv. Nihat Gavaşoğlu	Necip NASIR İzmir MV
Yaşar Kırkpınar İzmir Mv	Cemil Çakır Kocaeli Mv
Rümeyza KADAK İstanbul Mv	Şükrü Şerefoğlu Adana Mv
Erol KAYUNCU Çorum Mv	Türkay Kaynarca İstanbul Mv
Arife Polat Duzgun Ankara Milletvekili	Ahmet Atilla YOYUNG Bursa Milletvekili
Harun Karacan Eskişehir Mv	Ramazan Can Kırıkkale Mv
Dr. Tülbe Nisel Gökel Antalya Mv	Remziye Bülbül Aşkınoğlu Eskişehir Mv

Hacı Ahmet Özcan Konya MV.	Mehmet Ali Lakeri Şanlıurfa MV.
Semiha EKİNCİ Sivas MV	Ahmet Hamdi, CAMCI İSTANBUL
Lütfiye Selma ÇAM ANKARA MV.	Ceyda Çetin Erenler Kütahya MV.
Çiğdem Koncagül Tekirdağ MV.	Ahmet GOLAKOĞLU Zonguldak MV.
Kemal Çelik Antalya MV.	Eyüp ÖZSOY İstanbul MV
Polat TAŞKIN Zonguldak MV	Sabri ÖZTÜRK Giresun MV.
Abdullah Dağcı Adana MV.	Ahmet SORGUN KONYA

Harun Mavişoğlu Sinop Mv	Mehmet Sevigin Manisa Mv
Burhan Çakır Erzincan Milletvekili	Volkan Bozkır İstanbul Mv
Şirin Ünal İst. Mv.	Cahit Demirkaya Mardin
Mehmet Mehdi Eker Diyarbakır	İsmail Tamer Kayseri Mv
Mehmet Halil Gülük Giresun Mv	Hasan Gilez Amasya Milletvekili
Engin Taşcı Ordu Mv	Osman Nuri Gülaçar Van Milletvekili
Şamil Ayrım İst. Mv	Abdulahat Arvas Van

Yavuz ERGÜN Niğde M.V.	Vildan Yılmaz Güral Bursa Mv
İsmail Bilen Manisa Mv.	Tamer Akkal Manisa Mv.
Cemal ÖZTÜRK Giresun Mv	İlyas Sekmen Konya Mv.
Emine Nur Günay Eskişehir MV	Abdullah GÜLER İstanbul Mv.
Zeynep Yılda Ankara Mv.	Fatih Süleyman Denizoğlu İstanbul Mv
Ahmet Berat Conkar İstanbul Mv.	Cahit Özkan Denizli
Mustafa CANBEY Bolu Mv.	Erol KAYA İST

Ahmet Sonbilci Adana MV	mehmet Ali GELEBİ İzmir MV.
İsmail OK Balıkesir MV.	Reşit Bertsels Bursa
Selim GÜLTEKİN Niğde M.V.	Haci Osman AKGÜL Gümüşhane MV
Cihan PEKTAŞ Gümüşhane MV.	Metin Gündoğdu ORDU MV.
F. Alpay ÖZALAN İzmir MV.	Mücahit DURMUŞOĞLU Osmaniye MV.
Hamdi UCAR ZONG. MV	Salih CORA Trabzon MV
Oğuzhan Kayan Çorum MV	Tahir Akyürek Konya M.V.

Salim Ginit Eroğlu Çankırı MM.	Ahmet Kılıç Bursa Milletvekili
Orhan YEGİN Ankara M.V.	M. Yavuz DEMİR Muğla M.V.
Yasin UĞUR Burdur MV	Ali Şahin Gaziantep MV.
Eyhan Dinçel Mardin MV	Mehmet Sait KIRAZOĞLU Gaziantep MV
Selman Oğuzhan ESER Karaman MV	HAKİ ÖZKAN MERSİN MV
VEYSEL EROĞLU Afyonkarahisar MV	Osman Aşkın BAK Rize MV
Fuat Kökten Samsun MV	Melika Akyol YALOVA M.V

Ahmet Aslan Kars	Selami ACTINOK Erzurum M.V.
Nevzat Ceylan Ankara	Zeynep Gül YILMAZ Mersin Mv
Murat BAYBATUR Muğla	Serkan Bayram Isp M
Fatma Betül SAYAN KAYA İSTANBUL MV.	Mehmet Şükrü Güliç Adana
Ekrem Çelebi Ank M	Ömer Özkunur Batman M.V.
Süleyman Karaman Erzincan	Bekir Kuvvet Erim AYDIN
YUSUF BEYAZIT TOKAT MV	Orhan Atalay Adıyaman

19.- Gaziantep Milletvekili Mehmet Erdoğan ve 145 milletvekilinin başta Gaziantep olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7043)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başta Gaziantep İlimiz olmak üzere ülkemizi büyük yasa boğan 6 Şubat 2023 Pazartesi günü saat 04.17' de Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7.7 büyüklüğünde ve aynı gün 13.24' te yine Kahramanmaraş Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğünde iki büyük deprem meydana gelmiştir. Yaklaşık 110 bin kilometre karelik alanı etkileyen ve çok büyük yıkıcı etkisi olan bu depremler 11 ilimizde 62 ilçemizde ve 10.190 civarı mahalle ve köyümüzde yaşayan 14 milyon vatandaşımızı doğrudan etkilemiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, depreme dirençli yapı stokunun oluşturulması ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Derya BAKBAK
Gaziantep Milletvekili

Mehmet ERDOĞAN
Gaziantep Milletvekili

A. Nejat KOÇER
Gaziantep Milletvekil

Mehmet Sait KİRAZOĞLU
Gaziantep Milletvekili

Ahmet UZER
Gaziantep Milletvekili

Ali ŞAHİN
Gaziantep Milletvekili

Müslüm YÜKSEL
Gaziantep Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye ve yakın çevresinde, her yıl irili ufaklı ortalama 25.000 civarında deprem meydana gelmektedir. Bölgemizde 1900 yılı ile 2020 yılları arasında can kaybına veya hasara neden olan yaklaşık 250 civarında büyük deprem meydana gelmiştir. Yaşanan bu depremlerde büyük can kayları meydana gelmiştir. Can kaybının ve ağır maddi hasarların en fazla yaşandığı depremler büyüklüğü 7'nin üstünde olan 1939 yılı Erzincan depremi ve 1999 yılı Gölcük merkezli Marmara depremleridir.

Ülkemizde 6 Şubat 2023 Pazartesi günü saat 04.17'de Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7.7 büyüklüğünde ve aynı gün 13.24'te yine Kahramanmaraş Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğünde iki büyük deprem meydana gelmiştir. Yaklaşık 110 bin kilometre karelik alanı etkileyen ve çok büyük yıkıcı etkisi olan bu depremler 11 ilimizde 62 ilçemizde ve 10.190 civarı mahalle ve köyümüzde çok ciddi yıkıma sebep olan ve bu bölgelerde yaşayan 14 milyon vatandaşımızı doğrudan etkilemiş, çok sayıda can kaybına ve maddi hasarlara neden olmuştur. Ayrıca bu deprem Niğde, Sivas ve Kayseri gibi illerimizi de kısmen etkilemiştir. Kahramanmaraş'ta kırılan fayın kırılma aralığının 500 yıl olması dolayısıyla bu süre zarfında bölgede ciddi bir enerji birikimi oluşmuştur Meydana gelen Pazarcık merkezli ilk depremde 315 km, Elbistan merkezli ikinci depremde ise 177 km olmak üzere iki farklı fay bilim insanlarının dahi öngöremediği şekilde 9 saat arayla kırılmış ve bölgede büyük bir enerji boşalması meydana gelmiştir. Depremin odak derinliği yaklaşık 7 kilometre olup sığ odaklı bir özellik arz etmektedir. Arazide hem uydu görüntülerinden hem de arazi çalışmaları ile ilk depremin 3.5 metre civarında, ikinci depremin de 6.5 metre civarında maksimum yanal atım yaparak yüzey kırığının yolları, yapıları ötelediği ve arazi sınırlarında büyük değişiklikler yaptığı, 80 santimetreye kadar düşey yükselmeler oluşturduğu büyük çöküntü alanları, kaya düşmesi ve heyelanlar meydana getirdiği görülmüş ve bir kısmı 7'ye yakın büyüklükte olmak üzere 11 bini aşkın artçı deprem meydana gelmesine sebebiyet vermiştir.

Ülkemizin son yüzyılda yaşadığı en büyük deprem felaketi olan bu durum kamuoyunda asrın felaketi olarak nitelendirilmiştir. Bu büyük felaket sonucunda 4. Seviye uluslararası alarm durumu ilan edilerek yardım çağrısı yapılmış ve akabinde ülkemizde 7 günlük milli yas ilan edilmiştir.

Bu depremler sonucu Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa olmak üzere on bir ilimizde binlerce bina yıkılmış, on binlerce bina kullanılamaz hale gelmiş ve 45 bin vatandaşımız vefat etmiş ve 115 bini aşkın vatandaşımız yaralı olarak kurtarılmıştır. Yaşanan afetler sonucunda yüzbinlerce insanımız diğer şehirlere göç etmiş, binaları hasarlı olan vatandaşlarımız ise çadır kentlerde ve konteyner kentlerde yaşamlarını sürdürmektedir. Devletimiz ve yüce gönüllü milletimiz tüm kapasite ve kabiliyetiyle depremin ilk saatinden itibaren sahada yer almış, bu afet karşısında tüm imkanlarını seferber ederek, yaşanan felaketin etkilerini en aza indirmeye çalışmıştır.

Binlerce gönüllü vatandaşımız ve sivil toplum kuruluşlarımız deprem bölgesinde büyük bir gayret ve özveriyle çalışmalara ve yardımlara iştirak etmişlerdir. Deprem bölgesinde AFAD koordinasyonunda ulusal ve uluslararası arama kurtarma ekipleri ile Emniyet, Jandarma, MSB, UMKE dahil olmak üzere 271 bin personel görev almıştır. Afet bölgesinde başta ekskavatör, çekici, vinç, dozer, kamyon, arazöz, treyler, greyder, vidanjör vb. iş makineleri olmak üzere toplam 15bin araç çalışmalarını devam ettirmektedir. Hava Kuvvetleri, Kara Kuvvetleri, Deniz Kuvvetleri, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel

Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı ve Orman Genel Müdürlüğü'ne bağlı 115 helikopter, 78 uçak ve 38 gemi bölgede görev almıştır. Afet barınma, beslenme ve psikososyal destek grupları oluşturulmuştur. Ayrıca deprem bölgesinin ihtiyacı olan birçok alanda yardım seferberliği düzenlenmiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan, şiddet ve etki bakımından karada meydana gelen Dünyanın en büyük depremleri arasına giren asrın felaketi sonrasında ülkemizde imar, mahalli idareler, afet, koordinasyon, kentsel dönüşüm ve yapı denetim uygulamaları ile tüm denetim mekanizmalarının yeniden gözden geçirilmesi elzem hale gelmiştir. Aynı zamanda depremin yaşandığı 11 ilimizde TOKİ öncülüğünde mevcut uygulamalar kapsamında inşa edilen on binlerce binanın herhangi bir hasar görmemesi de dikkate alındığında TOKİ tecrübesinin sağlıklı, güvenli yapı stokunun oluşturulmasında çok değerli kazanım sağladığı ortaya çıkmıştır.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, depreme dirençli yapı stokunun oluşturulması ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince meclis araştırma komisyonu kurulmasının ülkemiz ve milletimiz için yararlı olacağı kanaatindeyiz.

Namer Zeyk Adana MV	Fatma Aksal Edirne MV F. Aksal
Gülida Kıkandaroğlu Gaziantep Mv. Gülida	M Zeyk Yusuf BAŞER M Zeyk
Fehmi Hüpsü Bolu Mv.	Ahmet TAN İçişleri MV.
Ziya ALTUNYALDIZ Konya Mv	Hasan Turan İstanbul Milletvekili

Yaşar Kirkpınar Rize Mv	Cemil Yaman Kocaeli Mv
Rümeysa KADAK İstanbul Mv.	Julide SARIEROĞLU Adana MV.
Aroj KAYUNCU Samsun Mv	Tülay Kaynarca İstanbul MY
Ayşe Polat Doğan Ankara Milletvekili	Atilla ÖDÜNÇ Bursa Milletvekili
Hava Karacan Eskişehir Mv	Ramazan Can Kırıkkale Mv
Dr. Tuba Vural Çelik Kütahya Mv	Zemzem Gülendar Akpınar
Burdur Mv. Bayram Özçelik	Selahattin Mansolmaz Kırklareli Mv.

MUSTAFA ACIKGÖZ Nevşehir MV

Ali Özkaya Afyonkarahisar MV	A. NEJAT KOÇER GAZİANTEP MV.
İbrahim YURDUNUSEVER Afyonkarahisar MV	Mustafa ARSLAN Bolu MV.
İsmail Güneş Uşak MV.	Orhan Kiraalp Samsun MV
Atay USLU Antalya MV	Serra Kapkan Kunuri Mersin MV
Nevzat Satıroğlu İst MV.	Mehmet Uğur Gökgöz Isparta MV.
Ali Cumhur TAŞKIN MERSİN MV	Yıldırım Aydınlı Erzurum Milletvekili

Selim GÜLTEKİN Niğde M.V.	Fayzi Bardakoğlu Bingöl
Haci Osman AKGÜÇ Gümüşhane MV	Cihan PEKTAŞ Gümüşhane MV.
Metin Gündoğdu ORDU MV.	F. Alpay ÖZALAN İzmir MV.
Mücahit DURMUŞOĞLU Osmaniye MV.	Hamdi UCAR ZONGULDAK MV
Salih COLA Trabzon Milletvekili	Nabi Avcı Nahir Akyürek Konya M.V.
Oğuzhan Kayı Çorum MV	Salim Güniteioğlu Çankırı MV.
Ahmet Kılıç Bursa Milletvekili	Orhan YEGİN Ankara M.V.

M. Yavuz DEMİR Muğla Mv.	Yasin UGUR Burdur Mv
Ali Şahin Gaziantep Mv.	Seyhan DİNGEL Mardin Mv
Selman Oğuzhan ESER Karaman Mv.	M. SAİT KİRAZOĞLU Gaziantep Mv
Hacı ÖZKAN Mersin MV	Osman Aşkın BAK Rize Mv
VEYSEL EROĞLU Afyonkarahisar Mv	Fuat Köktaş Samsun Mv
Vildan Yılmaz GÜNEŞ Bursa Mv	YAVUZ ERBUN Niğde M.V.
Emine Nur Günay Eskişehir MV	İsmail Güler Manisa Mv.

Melika Akyol YALOVA M.V	Tamer Akkal Manisa Mv
Ayan Sevkar Tekirdağ Mv.	Fatih Süleyman Demirağ İstanbul Mv
Zeynep Yıldız Ankara Mv.	Abdullah GÜLER İstanbul Mv.
Cevdet Demirbağ Manisa	Cahit Özkan Denizli Mv.
Mustafa CANBEY Balıkesir Mv.	Ecel KAYA İST
Narin Mavişe Rize	Muhsin Sendil İstanbul Mv
Mehmet Mehdi EKER Diyarbakır	İbrahim Tamer Konya Mv

Hacı Ahmet Özkurt Konya Mv.	Mehmet Ali Cevheri Şanlıurfa Mv.
Lütfiye Pekin Çam ANKARA MV.	Ahmet Hamdi ÇAMLI İSTANBUL
Ceyda Çetin Erenler Kütahya Mv.	Gigden Koncagül Tekirdağ Mv.
Semiha EKİNCİ Sivas Mv	Ahmet Golakoğlu Zong. Mv
Kemal Kılıç Antalya Mv	Eyup Özsoy İstanbul Mv.
Polat TÜRKMEN Zonguldak Milletvekili	Fabri Özterzi Giresun mv.
Abdullah Doğru Adana Mv	Ahmet SORGUN KONYA

Mehmet Hakkı Sönmez Sivas MV	Selman ÖZBOYACI ICONYA MV
Kamil Aydın İstanbul MV	SERMİN BACIK ELAZIĞ MV.
Şenol Tedbiyaldız Ordu MV	Kader Sevin Giresun MV
Hülya Nergis Kayseri	Oya Ersoy Diyarbakır MV
Şenol Tedbiyaldız Ordu MV	Hülya Nergis Kayseri M.V.
Mustafa YEL Tekirdağ Milletvekili	Ayda Kılıç Aydın MV
Cemal Bekle İzmir M.V.	Metin Yavuz Adana MV.

M. Habib Soluk Sivas M.V.	Burhan Çakır Erzincan Milletvekili
Volkan Bozkır İstanbul MV	Şirin Ünal İzm. mv.
Hasan Çilez Amasya Milletvekili	Ergun Taşcı Ordu Mv
Osman Nuri Gülaçar Van Milletvekili	Abdulkahat Arvas Van
Hasret Dinç Hakkari	M. Akif Yılmaz Kocaeli Mv.
Niyazi Güneş Karabük MV	M. Fatih Toprak Adıyaman Mv.
Mustafa Levent Karahocagil Amasya M.vekili	M. Müfit Aydın Bursa MV

Nevzat Ceylan Sakarya MV	Zeynep Gül YILMAZ Mardin
Murat BAYBATUR Giresun	Serkan Bayram Isparta MV
Ekrem Celebi Ağrı MV	Mehmet Şükrü Erdinç Adana
Süleyman Karaman Erzincan	Ömer ÖZDEMİR Bolmen MV.
Belkis Kuvvet Erim AYDIN	YUSUF BEYAZIT TOKAT MV
Recep ŞEKER Karaman MV.	Ortan [illegible] Ardahan [illegible]
Nihat Gavuşoğlu Bursa MV	Necip NASIR İZMİR MV

RECEP ÖZEL ISPARTA M.V.	Metin ŞEKİK Kastamonu M.V.
Derya Bakbak Gaziantep MV	Orhan Erdem Konya MV.
RECEP UNCUOĞLU Sakarya M.V.	Mehmet Erdoğan Gaziantep MV.
Zafer IŞIK BURSA M.V.	Sami SAKIR Kocaeli MV
Fadiye Sezer Katırcıoğlu Kocaeli MV	YELDA ERCİL ŞİLGAN MUĞLA MY.
Adil ÇELİK Balıkesir MV	Fatma Betül SAYAN KAYA İSTANBUL MV
Ahmet Arslan Kars	Selami ALTINOK Erzurum M.V.

20.- Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın ve 147 milletvekilinin başta Adıyaman olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7044)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başta Adıyaman İlimiz olmak üzere ülkemizi büyük yasa boğan 6 Şubat 2023 Pazartesi günü saat 04.17'de Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7.7 büyüklüğünde ve aynı gün 13.24'te yine Kahramanmaraş Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğünde iki büyük deprem meydana gelmiştir. Yaklaşık 110 bin kilometre karelik alanı etkileyen ve çok büyük yıkıcı etkisi olan bu depremler 11 ilimizde 62 ilçemizde ve 10.190 civarı mahalle ve köyümüzde yaşayan 14 milyon vatandaşımızı doğrudan etkilemiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, depreme dirençli yapı stokunun oluşturulması ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

İbrahim Halil FIRAT
Adıyaman Milletvekili

Ahmet AYDIN
Adıyaman Milletvekili

Muhammed Fatih TOPRAK
Adıyaman Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye ve yakın çevresinde, her yıl irili ufaklı ortalama 25.000 civarında deprem meydana gelmektedir. Bölgemizde 1900 yılı ile 2020 yılları arasında can kaybına veya hasara neden olan yaklaşık 250 civarında büyük deprem meydana gelmiştir. Yaşanan bu depremlerde büyük can kayları meydana gelmiştir. Can kaybının ve ağır maddi hasarların en fazla yaşandığı depremler büyüklüğü 7'nin üstünde olan 1939 yılı Erzincan depremi ve 1999 yılı Gölcük merkezli Marmara depremleridir.

Ülkemizde 6 Şubat 2023 Pazartesi günü saat 04.17'de Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7.7 büyüklüğünde ve aynı gün 13.24'te yine Kahramanmaraş Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğünde iki büyük deprem meydana gelmiştir. Yaklaşık 110 bin kilometre karelik alanı etkileyen ve çok büyük yıkıcı etkisi olan bu depremler 11 ilimizde 62 ilçemizde ve 10.190 civarı mahalle ve köyümüzde çok ciddi yıkıma sebep olan ve bu bölgelerde yaşayan 14 milyon vatandaşımızı doğrudan etkilemiş, çok sayıda can kaybına ve maddi hasarlara neden olmuştur. Ayrıca bu deprem Niğde, Sivas ve Kayseri gibi illerimizi de kısmen etkilemiştir. Kahramanmaraş'ta kırılan fayın kırılma aralığının 500 yıl olması dolayısıyla bu süre zarfında bölgede ciddi bir enerji birikimi oluşmuştur Meydana gelen Pazarcık merkezli ilk depremde 315 km, Elbistan merkezli ikinci depremde ise 177 km olmak üzere iki farklı fay bilim insanlarının dahi öngöremediği şekilde 9 saat arayla kırılmış ve bölgede büyük bir enerji boşalması meydana gelmiştir. Depremin odak derinliği yaklaşık 7 kilometre olup sığ odaklı bir özellik arz etmektedir. Arazide hem uydu görüntülerinden hem de arazi çalışmaları ile ilk depremin 3.5 metre civarında, ikinci depremin de 6.5 metre civarında maksimum yanal atım yaparak yüzey kırığının yolları, yapıları ötelediği ve arazi sınırlarında büyük değişiklikler yaptığı, 80 santimetreye kadar düşey yükselmeler oluşturduğu büyük çöküntü alanları, kaya düşmesi ve heyelanlar meydana getirdiği görülmüş ve bir kısmı 7'ye yakın büyüklükte olmak üzere 11 bini aşkın artçı deprem meydana gelmesine sebebiyet vermiştir.

Ülkemizin son yüzyılda yaşadığı en büyük deprem felaketi olan bu durum kamuoyunda asrın felaketi olarak nitelendirilmiştir. Bu büyük felaket sonucunda 4. Seviye uluslararası alarm durumu ilan edilerek yardım çağrısı yapılmış ve akabinde ülkemizde 7 günlük milli yas ilan edilmiştir.

Bu depremler sonucu Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa olmak üzere on bir ilimizde binlerce bina yıkılmış, on binlerce bina kullanılamaz hale gelmiş ve 45 bin vatandaşımız vefat etmiş ve 115 bini aşkın vatandaşımız yaralı olarak kurtarılmıştır. Yaşanan afetler sonucunda yüzbinlerce insanımız diğer şehirlere göç etmiş, binaları hasarlı olan vatandaşlarımız ise çadır kentlerde ve konteyner kentlerde yaşamlarını sürdürmektedir. Devletimiz ve yüce gönüllü milletimiz tüm kapasite ve kabiliyetiyle depremin ilk saatinden itibaren sahada yer almış, bu afet karşısında tüm imkanlarını seferber ederek, yaşanan felaketin etkilerini en aza indirmeye çalışmıştır.

Binlerce gönüllü vatandaşımız ve sivil toplum kuruluşlarımız deprem bölgesinde büyük bir gayret ve özveriyle çalışmalara ve yardımlara iştirak etmişlerdir. Deprem bölgesinde AFAD koordinasyonunda ulusal ve uluslararası arama kurtarma ekipleri ile Emniyet, Jandarma, MSB, UMKE dahil olmak üzere 271 bin personel görev almıştır. Afet bölgesinde başta ekskavatör, çekici, vinç, dozer, kamyon, arazöz, treyler, greyder, vidanjör vb. iş makineleri olmak üzere toplam 15bin araç çalışmalarını devam ettirmektedir. Hava Kuvvetleri, Kara Kuvvetleri, Deniz Kuvvetleri, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel

Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı ve Orman Genel Müdürlüğü'ne bağlı 115 helikopter, 78 uçak ve 38 gemi bölgede görev almıştır. Afet barınma, beslenme ve psikososyal destek grupları oluşturulmuştur. Ayrıca deprem bölgesinin ihtiyacı olan birçok alanda yardım seferberliği düzenlenmiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan, şiddet ve etki bakımından karada meydana gelen Dünyanın en büyük depremleri arasına giren asrın felaketi sonrasında ülkemizde imar, mahalli idareler, afet, koordinasyon, kentsel dönüşüm ve yapı denetim uygulamaları ile tüm denetim mekanizmalarının yeniden gözden geçirilmesi elzem hale gelmiştir. Aynı zamanda depremin yaşandığı 11 ilimizde TOKİ öncülüğünde mevcut uygulamalar kapsamında inşa edilen on binlerce binanın herhangi bir hasar görmemesi de dikkate alındığında TOKİ tecrübesinin sağlıklı, güvenli yapı stokunun oluşturulmasında çok değerli kazanım sağladığı ortaya çıkmıştır.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, depreme dirençli yapı stokunun oluşturulması ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince meclis araştırma komisyonu kurulmasının ülkemiz ve milletimiz için yararlı olacağı kanaatindeyiz.

Namer Noyan Adana Mv.	Fatma Aksal Edirne Mv.
Gülida Tekandurağlu Çanakkale Mv.	Yusuf BAŞER Yozgat Mv.
Fehmi Hüsrevoğlu Bolu Mv.	Ahmet TAN Kırıkkale Mv.
Ziya ALTUNYALDIZ Konya Mv.	Hasan Turan İstanbul Milletvekili

Nevzat Ceylan
Giresun

Zeynepgül YILMAZ
Mardin

RECEP ÖZEL ISPARTA M.V.	Medine ÇELİK Kastamonu M.V.
Derya Bakbak Gaziantep MV.	Orhan Erdem Konya M.V. Orhan Erdem
DEVLET UNCUOĞLU SAKARYA M.V.	Mehmet Erdoğan Gaziantep MV
Zafer IŞIK Bursa M.V.	Sami SAKER Kocaeli M.V.
Badiye Sema Katırcıoğlu Kocaeli MV	YELDA ERE GÖKCAN MUĞLA M.V.

Halil ÇELİK Balıkesir M.V.	Ahmet Arslan Kars	Selami ALTINOK Erzurum M.V.

Mustafa Levent Karahocagil Amasya M.Vekili	M. Nihat Ayan Bursa MV
A. Nejat Koçer Gaziantep MV.	Mustafa Arslan Tokat MV.
İsmail Güneş Uşak MV	Orhan Kıncal Samsun MV
Atay Uslu Antalya Milletvekili	Abraham Yourouklusoyan Afyonkarahisar MV
Samra Koplay Lemirel Manisa MV	Nevzat Satıroğlu İst. MV
Ali Cumhur Aktan Mersin MV	Muğla Mehmet Ufuk Gökçöz Uşak MV.

İzmir Aydın
Erzurum Milletvekili
İzmir Milletvekili

M. Fatih Toprak Adıyaman MV.	SERMİN BALIK ELAZIĞ MV
Selman ÖZBOYACI KONYA MV.	Oya Eronat Diyarbakır MV
Şenel Yediyıldız Ordu MV	Nazlı Sağ Erzurum MV
Hülya Vergiş Kayseri MV	Mustafa YEL Tekirdağ Milletvekili
Ali Özkaya Afyonkarahisar MV	Ayşen Poçan Aydın MV
Cemal Bekle İzmir MV.	Metin Yavuz Adana MV

Ahmet Çebi Adana MV	Mehmet Ali GEÇER İzmir MV
İsmail OK Balıkesir M.V.	Selim GÜLTEKİN Niğde M.V.
Hacı Osman AKGÜÇ Gümüşhane MV	Cihan Pektaş Gümüşhane MV.
Metin Gündoğdu ORDU M.V.	Recep Berdibek Bingöl
F. Alpay ÖZALAN İzmir MV.	Mücahit DURMUŞOĞLU Osmaniye MV.
Hamdi UCAR Zonguldak MV	Salih CORA Trabzon MV
Salim Güvitaşlı Çankırı MV.	Bahir Akyürek Kayseri M.V.

Oğuzhan Kaya Çorum Mv.	Osman Aşkın BAK Rize MV
M. Yavuz DEMİR Muğla Mv.	Prof. Dr. Veysel Eroğlu Afyonkarahisar
Orhan YEGİN Ankara M.V.	Ruat Kökten Samsun MV
Mazlum UĞUR Burdur Mv	Şevkinur DİNÇOL MARDİN MV
Ali Şahin Gaziantep Mv.	Melihat Akyol YALOVA M.V
Selman Oğuzhan ESER Çanakkale Mv	M. Sait KILAÇOĞLU Gaziantep mv
Hacı ÖZKAN MERSİN MV	Cemal ÖZTÜRK Giresun Mv

Yavuz ERGÜN Niğde M.V.	Vildan Yılmaz Gürel Bursa Mv
İsmail Güler Manisa MV.	Tamer Akkal Manisa Mv.
İlyas ŞEKER Kocaeli Mv.	Emine Nur Günay Eskişehir MV
Abdullah GÜLER İstanbul Mv.	Fatih Süleyman Devrakçı İstanbul MV
Ahmet Berat Conkar İstanbul Mv.	Cevdet Durgut Manisa
Zeynep Yıldız Ankara mv	Cahit Özkan Denizli Mv
Mustafa CANBEY Balıkesir Mv.	ECO KAMA İSTANBUL

Nazım Maviş Sinop	Hulusi Şendurk İstanbul Mv
Şirhan ÇAKIR Erzincan Milletvekili	SİRİN ÜNAL İst. Mv.
Mehmet Mehdi EKER DİYARBAKIR	İsmail Çamur Konya Mv
M. Halil SOLUK SİVAS	Hasan GİLEZ Amasya Milletvekili
Ergun TAŞÇI Ordu Mv	İrfan Karatas Van M.V
Hasret DİNÇ Hakkari Mv	KAMİL AYRIM İst. Mv
M. Akif Yılmaz Kocaeli Mv.	Niyazi Güneş Karabük Mv

Hüsnü Murat Özyavuzlar Konya MV.	Mehmet Ali Şahin Şanlıurfa Mv.
Ahmet Hamdi Çamlı İSTANBUL	Dr. Selva Can Lütfiye Selva ÇAM ANKARA MV.
Ceyda Çetin Erenler Kütahya Mv.	Çiğdem Koncagül. Tekirdağ Mv
Sevinç EKİNCİ Sivas mv.	Ahmet GOLAKOĞLU ZONG. MV
Kemal Çelik Antalya Mv.	Eyüp Özsoy İstanbul Mv.
Polat Durgun Zonguldak MV	Sabri Özürkek Giresun mv.
Abdullah Doğru Adana Mv	Ahmet SORGUN KONYA

Murat BAYBATUR Marsa	Serkes Begum İzmir MV
Fatma Betül SAYHAN KAYA İSTANBUL MV.	Mehmet Şükrü Erdinç Adana
Ekrem GÜLEBİ Ağrı MV.	Ziker Özdemir Batman
Süleyman Karaman Erzincan	Bekir Kuvvet Erim AYDIN
YUSUF DEYMİT TOKAT MV	Recep ŞEKER Karaman MV
Nihat Çavuşoğlu Bursa MV	Orhan Atalay Aksaray
Necip NASIR İZMİR MV	Yaşar Kırkpınar Kırklareli

Cemil Tamam Kocaeli MV	Rümeysa KADAK İstanbul MV
J. Jülide SARIEROĞLU Adana MV.	Tülay Kaynarca İstanbul MV
Zeal Karaman Çorum MV	Hüseyin Atilla ÖDÜNÇ Bursa Milletvekili
Ahmet Pekcan Doğan Ankara Milletvekili	Harun Karacan Eskişehir MV
Ramazan Can Kırıkkale MV	Dr. Tülbe Vural Çakır Kütahya MV
Zemzem Gökçedere Aşkın Çanakkale MV.	Selahattin Mansolmaz Kırklareli MV.
Bayram Özçelik Burdur MV.	Mustafa Akıkpaş Nevşehir MV

21.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Mehdi Eker ve 147 milletvekilinin başta Diyarbakır olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7045)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başta Diyarbakır İlimiz olmak üzere ülkemizi büyük yasa boğan 6 Şubat 2023 Pazartesi günü saat 04.17'de Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7.7 büyüklüğünde ve aynı gün 13.24'te yine Kahramanmaraş Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğünde iki büyük deprem meydana gelmiştir. Yaklaşık 110 bin kilometre karelik alanı etkileyen ve çok büyük yıkıcı etkisi olan bu depremler 11 ilimizde 62 ilçemizde ve 10.190 civarı mahalle ve köyümüzde yaşayan 14 milyon vatandaşımızı doğrudan etkilemiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, depreme dirençli yapı stokunun oluşturulması ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Ebubekir BAL
Diyarbakır Milletvekili

Mehmet Mehdi EKER
Diyarbakır Milletvekili

OYA ERONAT
Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye ve yakın çevresinde, her yıl irili ufaklı ortalama 25.000 civarında deprem meydana gelmektedir. Bölgemizde 1900 yılı ile 2020 yılları arasında can kaybına veya hasara neden olan yaklaşık 250 civarında büyük deprem meydana gelmiştir. Yaşanan bu depremlerde büyük can kayları meydana gelmiştir. Can kaybının ve ağır maddi hasarların en fazla yaşandığı depremler büyüklüğü 7'nin üstünde olan 1939 yılı Erzincan depremi ve 1999 yılı Gölcük merkezli Marmara depremleridir.

Ülkemizde 6 Şubat 2023 Pazartesi günü saat 04.17'de Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7.7 büyüklüğünde ve aynı gün 13.24'te yine Kahramanmaraş Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğünde iki büyük deprem meydana gelmiştir. Yaklaşık 110 bin kilometre karelik alanı etkileyen ve çok büyük yıkıcı etkisi olan bu depremler 11 ilimizde 62 ilçemizde ve 10.190 civarı mahalle ve köyümüzde çok ciddi yıkıma sebep olan ve bu bölgelerde yaşayan 14 milyon vatandaşımızı doğrudan etkilemiş, çok sayıda can kaybına ve maddi hasarlara neden olmuştur. Ayrıca bu deprem Niğde, Sivas ve Kayseri gibi illerimizi de kısmen etkilemiştir. Kahramanmaraş'ta kırılan fayın kırılma aralığının 500 yıl olması dolayısıyla bu süre zarfında bölgede ciddi bir enerji birikimi oluşmuştur Meydana gelen Pazarcık merkezli ilk depremde 315 km, Elbistan merkezli ikinci depremde ise 177 km olmak üzere iki farklı fay bilim insanlarının dahi öngöremediği şekilde 9 saat arayla kırılmış ve bölgede büyük bir enerji boşalması meydana gelmiştir. Depremin odak derinliği yaklaşık 7 kilometre olup sığ odaklı bir özellik arz etmektedir. Arazide hem uydu görüntülerinden hem de arazi çalışmaları ile ilk depremin 3.5 metre civarında, ikinci depremin de 6.5 metre civarında maksimum yanal atım yaparak yüzey kırığının yolları, yapıları ötelediği ve arazi sınırlarında büyük değişiklikler yaptığı, 80 santimetreye kadar düşey yükselmeler oluşturduğu büyük çöküntü alanları, kaya düşmesi ve heyelanlar meydana getirdiği görülmüş ve bir kısmı 7'ye yakın büyüklükte olmak üzere 11 bini aşkın artçı deprem meydana gelmesine sebebiyet vermiştir.

Ülkemizin son yüzyılda yaşadığı en büyük deprem felaketi olan bu durum kamuoyunda asrın felaketi olarak nitelendirilmiştir. Bu büyük felaket sonucunda 4. Seviye uluslararası alarm durumu ilan edilerek yardım çağrısı yapılmış ve akabinde ülkemizde 7 günlük milli yas ilan edilmiştir.

Bu depremler sonucu Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa olmak üzere on bir ilimizde binlerce bina yıkılmış, on binlerce bina kullanılamaz hale gelmiş ve 45 bin vatandaşımız vefat etmiş ve 115 bini aşkın vatandaşımız yaralı olarak kurtarılmıştır. Yaşanan afetler sonucunda yüzbinlerce insanımız diğer şehirlere göç etmiş, binaları hasarlı olan vatandaşlarımız ise çadır kentlerde ve konteyner kentlerde yaşamlarını sürdürmektedir. Devletimiz ve yüce gönüllü milletimiz tüm kapasite ve kabiliyetiyle depremin ilk saatinden itibaren sahada yer almış, bu afet karşısında tüm imkanlarını seferber ederek, yaşanan felaketin etkilerini en aza indirmeye çalışmıştır.

Binlerce gönüllü vatandaşımız ve sivil toplum kuruluşlarımız deprem bölgesinde büyük bir gayret ve özveriyle çalışmalara ve yardımlara iştirak etmişlerdir. Deprem bölgesinde AFAD koordinasyonunda ulusal ve uluslararası arama kurtarma ekipleri ile Emniyet, Jandarma, MSB, UMKE dahil olmak üzere 271 bin personel görev almıştır. Afet bölgesinde başta ekskavatör, çekici, vinç, dozer, kamyon, arazöz, treyler, greyder, vidanjör vb. iş makineleri olmak üzere toplam 15bin araç çalışmalarını devam ettirmektedir. Hava Kuvvetleri, Kara Kuvvetleri, Deniz Kuvvetleri, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel

Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı ve Orman Genel Müdürlüğü'ne bağlı 115 helikopter, 78 uçak ve 38 gemi bölgede görev almıştır. Afet barınma, beslenme ve psikososyal destek grupları oluşturulmuştur. Ayrıca deprem bölgesinin ihtiyacı olan birçok alanda yardım seferberliği düzenlenmiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan, şiddet ve etki bakımından karada meydana gelen Dünyanın en büyük depremleri arasına giren asrın felaketi sonrasında ülkemizde imar, mahalli idareler, afet, koordinasyon, kentsel dönüşüm ve yapı denetim uygulamaları ile tüm denetim mekanizmalarının yeniden gözden geçirilmesi elzem hale gelmiştir. Aynı zamanda depremin yaşandığı 11 ilimizde TOKİ öncülüğünde mevcut uygulamalar kapsamında inşa edilen on binlerce binanın herhangi bir hasar görmemesi de dikkate alındığında TOKİ tecrübesinin sağlıklı, güvenli yapı stokunun oluşturulmasında çok değerli kazanım sağladığı ortaya çıkmıştır.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, depreme dirençli yapı stokunun oluşturulması ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince meclis araştırma komisyonu kurulmasının ülkemiz ve milletimiz için yararlı olacağı kanaatindeyiz.

Zeynep Gül YILMAZ
Manisa

Murat BALBAŞAR
Manisa

RECEP ÖZEL ISPARTA MV.	Metin ÇELİK Kahramanmaraş MV
Derya Bakbak Gaziantep MV.	Orhan Erdem Konya MV.
DELEP UNCUOĞLU SAKARYA MV.	Mehmet Erdoğan Gaziantep MV
Zafer IŞIK Bursa M.V.	Sami SAKIR Kocaeli
Hadiye Sezer Kaburoğlu Kocaeli MV	YELDA ELİF ÇORCAN MUĞLA MV.
Halil Çelik Balıkesir MV	Ahmet Arslan Kars

Salahattin ALTINOK
Bilecik M.V.

Nevzat Ceylan
Artvin

Serkan Bayram İSTİ MV	Ekrem Çiçekli Bolu M.V.
Mehmet Sükrü Erdinç Adana	Ömer Özkenir Bolu M.V.
Fatma Betül SAYAN KAYA İSTANBUL MV.	Süleyman Kocaman Erzincan
Bekir Kuvvet Erim Aydın	YUSUF BEYAZIT TOKAT MV
Recep ŞEKER Karaman MV	Ontan Aksoy Ankara
Nokay Cumhur Ay Bursa MV	Necip NASIR İZMİR MV
Yaşar Kırkpınar İZMİR MV	Cemil YAMAN Kocaeli MV

M. Müfit AYDIN Bursa MV	Ali Erkanya Afyonkarahisar MV
A. NEJAT KOÇER Gaziantep MV.	Mustafa YEL Tekirdağ Milletvekili
İbrahim YUROVUKLUSEVEN Afyonkarahisar MV	İsmail Güneş Uşak MV
Ateş USLU Antalya Milletvekili	Orhan Kıraalı Samsun MV
Semra KAPLAN KUMRULLU Manisa Mvl	İsmail Güneş Uşak MV
Mustafa ARSLAN Isparta MV.	İzmirden Aydınlıs Erzurum Milletvekili İzmirden Aydınlıs

Nevzat Satıroğlu
İst. MV.

Uşak
Mehmet Uğur Gökçöz
Isparta MV.

Rümeysa KADAK İstanbul MV.	Jülide SARIEROĞLU Adana MV.
Erol KAVUNCU Çorum MV	Tülay Kaynarca İstanbul MV
Ayşe Polat Doğan Ankara Milletvekili	Atilla SOYUNG Bursa Milletvekili
Hasan Karacan Eskişehir MV	Ramazan Can Kırıkkale MV
Dr. Tuba Vural Çelik Antalya MV	Zeynep Gallandar Akpınar Gaziantep MV.
Şehabettin Minsolmaz Kırıkkale MV.	Bayram Özçelik Burdur MV.
Mustafa Akıkpoğ Nakçıvan MK	Tamer Osmanağaoğlu Adana MV.

Şamil Ayrım Bşk. Mv Çoruh	M. Akif Yılmaz Kocaeli Mv
Niyazi Güneş Karabük MV	Mifatih Topak Adıyaman MV.
Selman ÖZBOYACI Konya MV.	SERMİN BALIK ELAZIĞ MV.
Şenol Teoliyeldar Ordu MV	Kadir Aydın Çanakkale MV.
Hülya Menges Kayseri M.V	Oya Ersoy Diyarbakır MV
Rıza Posdaş Aydın Dpt	Cemal Bekle İzmir MV.
Mustafa Levent Karahocagil Amasya M. Vekili	Metin Yılmaz Aydın Mv

Haci Ahmet ÖZENIR Kayseri MV.	Mehmet Ali Lekeri Sanliurfa Mv.
Senih EKINCI SIVAS MV	Ahmet Hamdi ÇAMLI ISTANBUL
Lütfiye Selva GAM ANKARA MV.	Ceyda Çetin Erenler Kütahya MV.
Gigdem Koncagul Tekirdag MV.	AHMET GÖLKOĞLU Zong. MV
Kemal Çelik Antalya MV	Eyüp Özsoy İstanbul MV
Polat TÜRKMEN Zonguldak MV	Sabri Öztürk Giresun MV.
Abdullah Aygün Adana MV	Ahmet SORGUN KONYA

Mustafa CANBEY Balıkesir Mv.	Burhan ÇAKIR Erzincan Milletv.
Erol KAYA İST. Mv.	Naimoğ Malik Şnop
Hulusi Sertürk İstanbul M	ŞİRİN ÜNAL İST. Mv.
Volkan Bozkır İstanbul Mv	İsmail Tamer Kayseri M
Mehmet Habib Soluk Sinop Mv	Hasan GİLEZ Amasya Milletvekili
Engin TAŞÇI Ordu Milletvekili	Irfan Kanatlı Van M.
Osman Nuri Çallıyan Van Milletvekili	Husret DİNÇ Hakkari M.M.

Hacı ÖZKAN Mersin MV	Yavuz ERGÜN Niğde M.V.
Emine Nur Günay Eskişehir MV	Tamer Akkal Manisa Mv.
İsmail Bilen Manisa Mv.	İlyas Şeker Kocaeli MV.
Fatih Süleyman Devrelgen İstanbul Mv.	Zeynep Yıldız Ankara Mv.
Abdullah GÜLER İstanbul Mv.	Ahmet Berat Conkar İstanbul Milletvekili
Cevdet Demirtaş Mardin	Cahit Özkan Denizli Mv
Mehmet Mehdi EKER DİYARBAKIR	ŞİRİN ÜNAL İST. MV.

Oğuzhan Kayan Çorum Mv	Veysel Erdoğlu Afyonkarahisar
Osman Akın Bak Rize Mv	M. Yavuz Demirel Muğla Mv.
Yasin Uğur Burdur Mv	Ali Şahin Gaziantep Mv.
Seyhmus Dinçer Mardin Mv	Fuat Köktaş Samsun Mv
M. Şait Kiraz Gaziantep Mv	Selman Oğuzhan Erer Karaman Mv.
Orhan Yeğin Ankara M.V.	Meltem Akyol Yalova M.V
Vildan Yılmaz Güneş Bursa Mv	Cemal Özcan Çanakkale Mv

Ahmet Lenbülent Adana MV	Mehmet Ali GEÇERİ İzmir MV.
İsmail OK Balıkesir MV.	Selim GÜLTEKİN Niğde MV.
Hacı Osman AKGÜL Gümüşhane MV	Cihan Pektaş Gümüşhane MV.
Metin Gündoğdu ORDU M.V.	Feyzi Bardakoğlu Bingöl
F. Alpay ÖZALAN İzmir MV.	Mücahit DURANLIOĞLU Osmaniye MV
Hamdi UCAR Zonk MV	Salih COŞA Trabzon MV
Salim Güvitaşoğlu Çankırı MV.	Nahir Akyürek Konya M.V.

Fatma Aksal Edirne Mv.	Gülida Kılıçdaroğlu Çanakkale Mv.
Yusuf Başer Yozgat Mv	Fehmi Küçükoğlu Bolu Mv.
Ahmet TAN Diyarbakır Milletvekili	Ziya ALTUNYALDIZ Konya Mv
Hasan Turan İstanbul Milletvekili	

22.- Elâzığ Milletvekili Zülfü Demirbağ ve 143 milletvekilinin başta Elâzığ olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7046)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başta Elazığ İlimiz olmak üzere ülkemizi büyük yasa boğan 6 Şubat 2023 Pazartesi günü saat 04.17'de Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7.7 büyüklüğünde ve aynı gün 13.24'te yine Kahramanmaraş Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğünde iki büyük deprem meydana gelmiştir. Yaklaşık 110 bin kilometre karelik alanı etkileyen ve çok büyük yıkıcı etkisi olan bu depremler 11 ilimizde 62 ilçemizde ve 10.190 civarı mahalle ve köyümüzde yaşayan 14 milyon vatandaşımızı doğrudan etkilemiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, depreme dirençli yapı stokunun oluşturulması ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Zülfü Tolga AĞAR
Elazığ Milletvekili

Zülfü DEMİRBAĞ
Elazığ Milletvekili

Metin BULUT
Elazığ Milletvekili

Sermin BALIK
Elazığ Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye ve yakın çevresinde, her yıl irili ufaklı ortalama 25.000 civarında deprem meydana gelmektedir. Bölgemizde 1900 yılı ile 2020 yılları arasında can kaybına veya hasara neden olan yaklaşık 250 civarında büyük deprem meydana gelmiştir. Yaşanan bu depremlerde büyük can kayları meydana gelmiştir. Can kaybının ve ağır maddi hasarların en fazla yaşandığı depremler büyüklüğü 7'nin üstünde olan 1939 yılı Erzincan depremi ve 1999 yılı Gölcük merkezli Marmara depremleridir.

Ülkemizde 6 Şubat 2023 Pazartesi günü saat 04.17'de Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7.7 büyüklüğünde ve aynı gün 13.24'te yine Kahramanmaraş Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğünde iki büyük deprem meydana gelmiştir. Yaklaşık 110 bin kilometre karelik alanı etkileyen ve çok büyük yıkıcı etkisi olan bu depremler 11 ilimizde 62 ilçemizde ve 10.190 civarı mahalle ve köyümüzde çok ciddi yıkıma sebep olan ve bu bölgelerde yaşayan 14 milyon vatandaşımızı doğrudan etkilemiş, çok sayıda can kaybına ve maddi hasarlara neden olmuştur. Ayrıca bu deprem Niğde, Sivas ve Kayseri gibi illerimizi de kısmen etkilemiştir. Kahramanmaraş'ta kırılan fayın kırılma aralığının 500 yıl olması dolayısıyla bu süre zarfında bölgede ciddi bir enerji birikimi oluşmuştur Meydana gelen Pazarcık merkezli ilk depremde 315 km, Elbistan merkezli ikinci depremde ise 177 km olmak üzere iki farklı fay bilim insanlarının dahi öngöremediği şekilde 9 saat arayla kırılmış ve bölgede büyük bir enerji boşalması meydana gelmiştir. Depremin odak derinliği yaklaşık 7 kilometre olup sığ odaklı bir özellik arz etmektedir. Arazide hem uydu görüntülerinden hem de arazi çalışmaları ile ilk depremin 3.5 metre civarında, ikinci depremin de 6.5 metre civarında maksimum yanal atım yaparak yüzey kırığının yolları, yapıları ötelediği ve arazi sınırlarında büyük değişiklikler yaptığı, 80 santimetreye kadar düşey yükselmeler oluşturduğu büyük çöküntü alanları, kaya düşmesi ve heyelanlar meydana getirdiği görülmüş ve bir kısmı 7'ye yakın büyüklükte olmak üzere 11 bini aşkın artçı deprem meydana gelmesine sebebiyet vermiştir.

Ülkemizin son yüzyılda yaşadığı en büyük deprem felaketi olan bu durum kamuoyunda asrın felaketi olarak nitelendirilmiştir. Bu büyük felaket sonucunda 4. Seviye uluslararası alarm durumu ilan edilerek yardım çağrısı yapılmış ve akabinde ülkemizde 7 günlük milli yas ilan edilmiştir.

Bu depremler sonucu Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa olmak üzere on bir ilimizde binlerce bina yıkılmış, on binlerce bina kullanılamaz hale gelmiş ve 45 bin vatandaşımız vefat etmiş ve 115 bini aşkın vatandaşımız yaralı olarak kurtarılmıştır. Yaşanan afetler sonucunda yüzbinlerce insanımız diğer şehirlere göç etmiş, binaları hasarlı olan vatandaşlarımız ise çadır kentlerde ve konteyner kentlerde yaşamlarını sürdürmektedir. Devletimiz ve yüce gönüllü milletimiz tüm kapasite ve kabiliyetiyle depremin ilk saatinden itibaren sahada yer almış, bu afet karşısında tüm imkanlarını seferber ederek, yaşanan felaketin etkilerini en aza indirmeye çalışmıştır.

Binlerce gönüllü vatandaşımız ve sivil toplum kuruluşlarımız deprem bölgesinde büyük bir gayret ve özveriyle çalışmalara ve yardımlara iştirak etmişlerdir. Deprem bölgesinde AFAD koordinasyonunda ulusal ve uluslararası arama kurtarma ekipleri ile Emniyet, Jandarma, MSB, UMKE dahil olmak üzere 271 bin personel görev almıştır. Afet bölgesinde başta ekskavatör, çekici, vinç, dozer, kamyon, arazöz, treyler, greyder, vidanjör vb. iş makineleri olmak üzere toplam 15bin araç çalışmalarını devam ettirmektedir. Hava Kuvvetleri, Kara Kuvvetleri, Deniz Kuvvetleri, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel

Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı ve Orman Genel Müdürlüğü'ne bağlı 115 helikopter, 78 uçak ve 38 gemi bölgede görev almıştır. Afet barınma, beslenme ve psikososyal destek grupları oluşturulmuştur. Ayrıca deprem bölgesinin ihtiyacı olan birçok alanda yardım seferberliği düzenlenmiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan, şiddet ve etki bakımından karada meydana gelen Dünyanın en büyük depremleri arasına giren asrın felaketi sonrasında ülkemizde imar, mahalli idareler, afet, koordinasyon, kentsel dönüşüm ve yapı denetim uygulamaları ile tüm denetim mekanizmalarının yeniden gözden geçirilmesi elzem hale gelmiştir. Aynı zamanda depremin yaşandığı 11 ilimizde TOKİ öncülüğünde mevcut uygulamalar kapsamında inşa edilen on binlerce binanın herhangi bir hasar görmemesi de dikkate alındığında TOKİ tecrübesinin sağlıklı, güvenli yapı stokunun oluşturulmasında çok değerli kazanım sağladığı ortaya çıkmıştır.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, depreme dirençli yapı stokunun oluşturulması ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince meclis araştırma komisyonu kurulmasının ülkemiz ve milletimiz için yararlı olacağı kanaatindeyiz.

Kamil Aydın İst. MV	Kadir Ayd[illegible] Ankara MV.
Hülya Akagün Kayseri M.V	Mustafa YEL Tekirdağ Milletvekili
Ali Özkaya Afyonkarahisar M.V	Aziz Poyraz Aydın MV
Cemal Bekle İzmir MV.	Metin Yavuz Aydın MV
Mustafa Levent Karahocagil Amasya M. vekili	M. Müfit AYDIN BURSA MV
Atay ASLAN Antalya milletvekili	A. NEŞAT KOÇER GAZİANTEP MV.
Muntaha ARSLAN Tokat MV.	İsmail Güneş Uşak MV

Aref KAYNARCA Çorum MV	Tülay Kaynarca İstanbul MV
Ariye Robert Dizdar Ankara Milletvekili	Attila ÖDÜNÇ Bursa Milletvekili
Hami Karacan Eskişehir MV	Ramazan Can Kırıkkale MV
Dr. Tuba Vural Çelik Antalya MV	Remzem Gülender Aşamat Erzurum MV.
Bayram ÖZGELİK Burdur MV.	Selahattin Mansur Kırklareli MV
Mustafa Akıkpoz Hatay MV	Ramen Kaplı Adana MV
Fatma Aksal Edirne MV.	Gülida Kalandaroğlu Kandıra MV.

Mehmet Şükrü ERDINÇ Adana	Ekrem GÖKÇEBİ Afyon MV.
Ziver Özdemir Batman M.V.	Süleyman Karaman Erzincan
Belis Kuvvet Erim Ayd MV	YUSUF BEYAZIT TOKAT MV
Recep ŞEKER Karaman MV	İrfan Akbay Adana
Nihat Çavuşoğlu Bursa MV	NECİP NASIR İZMİR MV
Cemil YANAR Kocaeli MV	Yaşar Kırkpınar Rize MV
Rümeysa KADAK İstanbul MV	Jülide Sarıeroğlu Adana MV.

Hacı Ahmet Özsemir Konya MV.	Lütfiye Şeka GAM ANKARA MV.
Ceyda Çetin Erenler Kütahya MV.	Semiha EKİNCİ Sivas MV.
Ahmet GOLAKOĞLU Zonguldak MV.	Kemal Çelik Antalya MV
Polat PİLİKKAŞ Bragurdak MV	Eyüp Özsoy İstanbul MV.
Abdullah Doğru Adana MV.	Ahmet SORGUN KONYA
Selman ÖZBOYACI Konya MV.	SERMİN BACIK ELAZIĞ MV
Oya Eronat Diyarbakır MV	Senel Yediyıldız Ordu MV

Şirin ÜNAL İST. MV.	M. Habib SOLUK Sivas MV
Volkan Bozkır İstanbul MV	Hasan ÇİLEZ Amasya Milletvekili
Ergun TAŞCI Ordu MV	İrfan Kantar Van MV
Hasret DİNÇ Hakkari MV	M. Akif Yılmaz Kocaeli MV
Niyazi Güneş Karabük MV	M. Fatih Topal Adıyaman MV.
Mehmet Ali Cevheri Şanlıurfa MV.	Ahmet Hamdi ÇAMLI İSTANBUL
Çiğdem Koncagül Tekirdağ MV.	Sabri ÖZTÜRK Giresun MV.

Yavuz ERBUN Niğde M.V.	Vildan Yılmaz Gürel Bursa Mv
İsmail Güler Manisa MV.	Tamer Akkal Manisa Mv.
Emine Nur Günay Eskişehir MV	İlhan ŞEKER Kocaeli MV.
Abdullah GÜLER İstanbul Mv.	Zeynep Yıldız Ankara mv.
Fatih Süleyman Denizoğlu İstanbul Mv	Ahmet Berat Conker İstanbul mv.
Caişi Devrişa mv	Cahit Özkan. Denizli Mv.
Mehmet Mehdi EKER DİYARBAKIR	İsmail Tamer Kayseri MV

Oğuzhan Kaya Çorum M.V.	Osman Aşkın BAK Rize M.V.
VEİSEL EROĞLU Afyonkarahisar	M. Yavuz DEMİR Muğla M.V.
Yasin UÇAR Burdur M.V.	Seyhan ÖMEROĞLU Mardin M.V.
Orhan YEĞİN Ankara M.V.	Ruat Kökdemir Samsun M.V.
Melisha Akyol YALOVA M.V.	Ali Şahin Gaziantep M.V.
Mustafa Mustafa KIKAROĞLU Gaziantep M.V.	Hacı ÖZKAN MUŞ M.V.
Şelma Osman ESEN Kayseri M.V.	Cemal ÖZTÜRK Giresun M.V.

Ahmet Sandıkçı Adana MV	Mehmet Ali GEÇEBİ İzmir MV
İsmail OK Balıkesir MV.	Selim GÜLTEKİN Niğde M.V.
Reşit Bedirhan Bingöl	Cihan Pektaş Gümüşhane MV.
Hacı Osman AKGÜL Gümüşhane MV	Metin Gündoğdu ORDU MV
F. Alpay ÖZALAN İzmir MV.	Mücahit DURMUŞOĞLU Osmaniye MV.
Hamdi UCAR Zonguldak MV	Sakip ÇOLA Trabzon MV
Salim Güngörüşoğlu Çankırı MV	Nahir Akyürek Konya M.V.

RECEP ÖZEL ISPARTA MV.	Metin ARIK Kastamonu MV
Derya Bakbak Gaziantep MV.	Orhan Erdem Konya MV.
RECEP UNCUOĞLU SAKARYA MV.	Mehmet Eldoğan Gaziantep MV
Dr. Fatma Betül SAYAN KAYA İSTANBUL MILLETVEKILI	Fadiye Sezer Katırcıoğlu KOCAELI MV
Yelda Erol Gökcan MUĞLA MV	Zafer Işık Bursa MV.
Sami Evcili Kocaeli MV	Adil Çelik Balıkesir MV

Orhan Kiraali
Samsun MV

İbrahim YURDUSEVEN
Afyonkarahisar MV.

Semra Kaplan Kamacık
Mersin MV

Mehmet Ufuk GÖKÇOŞ
Isparta MV

Yusuf BASER
Yozgat MV

Nevzat Sahinoğlu
İstMV

Selami ALTINOK
Erzurum M.V.

Ahmet Arslan
Kars

Nevzat Ceylan
Ankara

Zeynep GÜLYILMAZ
Mersin

Murat BAYBATUR
Mersin

Serkan Sarıyar
İzmir

Bolu mv. Şehmus Küpçü	Ahmet TAN Kütahya mv.
Zeya Akkayadız Konya mv.	Hasan Turan İstanbul milletvekili

23.- MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün ülkemizde yaşanabilecek muhtemel bir deprem felaketi öncesinde ve sonrasında alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7047)

Sayı : 26
Konu :

02/03/2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde yaşanabilecek muhtemel bir deprem felaketi öncesinde alınması gereken önlemlerin belirlenmesi, deprem sırasında ve sonrasında alınması gereken tedbirlerin tespit edilmesi ve yapılması gereken kanuni düzenlemelerin belirlenmesi için Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzüğün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 02.03.2023

E. Akçay
Erkan AKÇAY
Manisa Milletvekili
MHP Grup Başkanvekili

Muhammed Levent BÜLBÜL
Sakarya Milletvekili
MHP Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Türkiye; tektonik, sismik, topografik ve iklimsel yapısı gereği sık sık doğal afetlerle karşı karşıya kalmaktadır. Türkiye sismik açıdan oldukça aktif olan Avrasya-Arap-Afrika levhası arasında yer almaktadır. Bu nedenle ülkemizde büyük depremler yaşanmaktadır. Depremlerde binlerce vatandaşımız hayatını kaybetmekte, büyük ekonomik kayıplar yaşanmaktadır.

27 Aralık 1939 Erzincan Depremi'nde 32.962 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 100.000 vatandaşımız yaralanmış, 116.720 bina yıkılmıştır. 7 Mart ve 19 Ağustos 1966 Muş-Varto Depremlerinde 2.408 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir.

28 Mart 1970 Kütahya Gediz Depremi'nde 1.086 vatandaşımız; 24 Kasım 1976 Van-Çaldıran Depremi'nde 3.840 vatandaşımız; 13 Mart 1992 Erzincan Depremi'nde 653 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir.

17 Ağustos 1999'da meydana gelen deprem ilk kez bir bölgenin adıyla, yani Marmara Depremi olarak kayıtlara geçmiştir. Depremde; 18.373 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 48.901 vatandaşımız yaralanmıştır. 364.905 ev ve işyeri hasar görmüştür. Marmara Depremi; etkilediği alan, kapsadığı nüfus, meydana getirdiği hasar itibariyle bütün dünyada "Asrın Felaketi" olarak anılmıştır. Türkiye nüfusunun yüzde 23'ü deprem bölgesinde yaşarken, GSMH'nin yüzde 34'ü, sanayideki katma değerin yüzde 46'sı, bütçedeki vergi gelirlerinin yüzde 58'i deprem bölgesinde oluşmaktaydı. DPT'ye göre depremin ekonomiye etkisi 15-19 milyar dolar olup, 1999 yılı GSYİH'sının yüzde 8 ila 10'unun kaybına neden olmuştur.

12 Kasım 1999 Düzce Depremi'nde; 710 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 2.679 vatandaşımız yaralanmıştır.

1 Mayıs 2003 Bingöl Depremi'nde 176 vatandaşımız; 23 Ekim ve 9 Kasım 2011 Van Depremlerinde 644 vatandaşımız; 24 Ocak 2020 Elazığ Depremi'nde 41 vatandaşımız; 30 Ekim 2020 İzmir-Seferihisar Depremi'nde 116 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir.

6 Şubat 2023'te merkez üsleri Kahramanmaraş Pazarcık ve Elbistan olan 7,7 ve 7,6 büyüklüğünde iki deprem yaşanmıştır. Deprem; 500 kilometre çapında 120.000 kilometrekarelik alanda, 14 milyon vatandaşımızın yaşadığı 7'si büyükşehir 11 ilimizde, 124 ilçemizde ve 7.124 köyümüzde büyük bir felakete ve yıkıma neden olmuştur. Türkiye nüfusunun yüzde 16,3'ü depremin yıkım alanındadır. Depremde; 45.089 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 115.000 vatandaşımız yaralanmıştır.

Deprem bölgesinde 582.000 bağımsız bölüm ve 202.000 binanın acil yıkılacak, ağır hasarlı veya yıkık olduğu; 24.464 binadaki 133.575 bağımsız birimin orta hasarlı olduğu tespit edilmiştir.

6785 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararıyla; Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerimizde 8 Şubat 2023 tarihinden itibaren 3 ay süreyle OHAL ilan edilmiştir.

Kahramanmaraş depremi; şiddeti, sonuçları, etkilediği alan ve nüfus itibarıyla son bin yılın en büyük deprem felaketidir. Devletimiz afet bölgesine gecikmeksizin karargâh kurmuş; arama-kurtarma ve sağlık ekipleri, madencilerimiz, itfaiyecilerimiz, güvenlik güçlerimiz ve STK'lar insanüstü bir gayret göstermiştir. Milletimiz, deprem bölgesine dayanışma ve yardımlaşma köprüsü inşa etmiş ve Türkiye yeniden ayağa kalkmıştır.

Afet bölgelerinde 1.532.000, diğer illerde 383.000 vatandaşımız misafir edilmektedir. 287 noktada 336.000 çadır kurulmuştur. 10 ilde 130 noktada konteyner kentler kurulmaktadır.

MTA'nın Türkiye Diri Fay Hattı Haritasına göre; Türkiye'de 45 ildeki 485 diri fay 5,5 ve üzerinde deprem üretme potansiyeline sahiptir.

Türkiye'nin dünyanın en önemli deprem kuşaklarından birinde yer aldığı gerçeğini kabul ederek buna uygun gelecek planlaması yapmamız gerekmektedir. Aksi halde, geçmişte olduğu gibi gelecekteki olası depremlerde de can ve mal kayıplarının yaşanması kaçınılmazdır.

Deprem öncesinde alınması gereken önlemlerin belirlenmesi, deprem sırasında ve sonrasında alınması gereken tedbirlerin tespit edilmesi, yapılması gereken kanuni düzenlemelerin belirlenmesi için Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzüğün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

24.- Adana Milletvekili Jülide Sarıeroğlu ve 148 Milletvekilinin başta Adana olmak üzere 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7048)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başta Adana İlimiz olmak üzere ülkemizi büyük yasa boğan 6 Şubat 2023 Pazartesi günü saat 04.17'de Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7.7 büyüklüğünde ve aynı gün 13.24'te yine Kahramanmaraş Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğünde iki büyük deprem meydana gelmiştir. Yaklaşık 110 bin kilometre karelik alanı etkileyen ve çok büyük yıkıcı etkisi olan bu depremler 11 ilimizde 62 ilçemizde ve 10.190 civarı mahalle ve köyümüzde yaşayan 14 milyon vatandaşımızı doğrudan etkilemiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, depreme dirençli yapı stokunun oluşturulması ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Tamer DAĞLI
Adana Milletvekili

Jülide SARIEROĞLU
Adana Milletvekili

Mehmet Şükrü ERDİNÇ
Adana Milletvekili

Abdullah DOĞRU
Adana Milletvekili

Ahmet ZENBİLCİ
Adana Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye ve yakın çevresinde, her yıl irili ufaklı ortalama 25.000 civarında deprem meydana gelmektedir. Bölgemizde 1900 yılı ile 2020 yılları arasında can kaybına veya hasara neden olan yaklaşık 250 civarında büyük deprem meydana gelmiştir. Yaşanan bu depremlerde büyük can kayları meydana gelmiştir. Can kaybının ve ağır maddi hasarların en fazla yaşandığı depremler büyüklüğü 7'nin üstünde olan 1939 yılı Erzincan depremi ve 1999 yılı Gölcük merkezli Marmara depremleridir.

Ülkemizde 6 Şubat 2023 Pazartesi günü saat 04.17'de Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7.7 büyüklüğünde ve aynı gün 13.24'te yine Kahramanmaraş Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğünde iki büyük deprem meydana gelmiştir. Yaklaşık 110 bin kilometre karelik alanı etkileyen ve çok büyük yıkıcı etkisi olan bu depremler 11 ilimizde 62 ilçemizde ve 10.190 civarı mahalle ve köyümüzde çok ciddi yıkıma sebep olan ve bu bölgelerde yaşayan 14 milyon vatandaşımızı doğrudan etkilemiş, çok sayıda can kaybına ve maddi hasarlara neden olmuştur. Ayrıca bu deprem Niğde, Sivas ve Kayseri gibi illerimizi de kısmen etkilemiştir. Kahramanmaraş'ta kırılan fayın kırılma aralığının 500 yıl olması dolayısıyla bu süre zarfında bölgede ciddi bir enerji birikimi oluşmuştur Meydana gelen Pazarcık merkezli ilk depremde 315 km, Elbistan merkezli ikinci depremde ise 177 km olmak üzere iki farklı fay bilim insanlarının dahi öngöremediği şekilde 9 saat arayla kırılmış ve bölgede büyük bir enerji boşalması meydana gelmiştir. Depremin odak derinliği yaklaşık 7 kilometre olup sığ odaklı bir özellik arz etmektedir. Arazide hem uydu görüntülerinden hem de arazi çalışmaları ile ilk depremin 3.5 metre civarında, ikinci depremin de 6.5 metre civarında maksimum yanal atım yaparak yüzey kırığının yolları, yapıları ötelediği ve arazi sınırlarında büyük değişiklikler yaptığı, 80 santimetreye kadar düşey yükselmeler oluşturduğu büyük çöküntü alanları, kaya düşmesi ve heyelanlar meydana getirdiği görülmüş ve bir kısmı 7'ye yakın büyüklükte olmak üzere 11 bini aşkın artçı deprem meydana gelmesine sebebiyet vermiştir.

Ülkemizin son yüzyılda yaşadığı en büyük deprem felaketi olan bu durum kamuoyunda asrın felaketi olarak nitelendirilmiştir. Bu büyük felaket sonucunda 4. Seviye uluslararası alarm durumu ilan edilerek yardım çağrısı yapılmış ve akabinde ülkemizde 7 günlük milli yas ilan edilmiştir.

Bu depremler sonucu Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa olmak üzere on bir ilimizde binlerce bina yıkılmış, on binlerce bina kullanılamaz hale gelmiş ve 45 bin vatandaşımız vefat etmiş ve 115 bini aşkın vatandaşımız yaralı olarak kurtarılmıştır. Yaşanan afetler sonucunda yüzbinlerce insanımız diğer şehirlere göç etmiş, binaları hasarlı olan vatandaşlarımız ise çadır kentlerde ve konteyner kentlerde yaşamlarını sürdürmektedir. Devletimiz ve yüce gönüllü milletimiz tüm kapasite ve kabiliyetiyle depremin ilk saatinden itibaren sahada yer almış, bu afet karşısında tüm imkanlarını seferber ederek, yaşanan felaketin etkilerini en aza indirmeye çalışmıştır.

Binlerce gönüllü vatandaşımız ve sivil toplum kuruluşlarımız deprem bölgesinde büyük bir gayret ve özveriyle çalışmalara ve yardımlara iştirak etmişlerdir. Deprem bölgesinde AFAD koordinasyonunda ulusal ve uluslararası arama kurtarma ekipleri ile Emniyet, Jandarma, MSB, UMKE dahil olmak üzere 271 bin personel görev almıştır. Afet bölgesinde başta ekskavatör, çekici, vinç, dozer, kamyon, arazöz, treyler, greyder, vidanjör vb. iş makineleri olmak üzere toplam 15bin araç çalışmalarını devam ettirmektedir. Hava Kuvvetleri, Kara Kuvvetleri, Deniz Kuvvetleri, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel

Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı ve Orman Genel Müdürlüğü'ne bağlı 115 helikopter, 78 uçak ve 38 gemi bölgede görev almıştır. Afet barınma, beslenme ve psikososyal destek grupları oluşturulmuştur. Ayrıca deprem bölgesinin ihtiyacı olan birçok alanda yardım seferberliği düzenlenmiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan, şiddet ve etki bakımından karada meydana gelen Dünyanın en büyük depremleri arasına giren asrın felaketi sonrasında ülkemizde imar, mahalli idareler, afet, koordinasyon, kentsel dönüşüm ve yapı denetim uygulamaları ile tüm denetim mekanizmalarının yeniden gözden geçirilmesi elzem hale gelmiştir. Aynı zamanda depremin yaşandığı 11 ilimizde TOKİ öncülüğünde mevcut uygulamalar kapsamında inşa edilen on binlerce binanın herhangi bir hasar görmemesi de dikkate alındığında TOKİ tecrübesinin sağlıklı, güvenli yapı stokunun oluşturulmasında çok değerli kazanım sağladığı ortaya çıkmıştır.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, depreme dirençli yapı stokunun oluşturulması ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince meclis araştırma komisyonu kurulmasının ülkemiz ve milletimiz için yararlı olacağı kanaatindeyiz.

CAMİL AYRIM İst. Mv	Osman Nuri Gülzar Van Milletvekili
Abdulkahat Arvas Van	Mehmet Akif Yılmaz Kocaeli Mv
Selahattin Mihbalnaz Kırklareli Mv.	Bayram Özçelik Burdur Mv.
Namer Noyan Adana Mv	Mustafa Akıkpaş Nevşehir Mv
Fatma Aksal Edirne Mv.	Gülida Karandaroğlu Çanakkale Mv.
Yusuf BAŞER Yozgat Mv	Şehmi Küpsü Bolu Mv.

Metin Yavuz Aydın MV	Mustafa Levent Karahocagil Amasya M. Vekili
M. Müfit Arpa Bursa MV	Adem Usul Antalya Milletvekili
Osman Kavcıoğlu Samsun MV	A. Nejat Koçer Gaziantep MV.
İbrahim Yurdunuseven Afyonkarahisar MV.	Mustafa Arslan Isparta MV.
İsmail Güneş Uşak MV.	Alicumhur Taşkın Muğla MV
Mehmet Ufuk Gökçöz Isparta MV.	İbrahim Aydemir Erzurum Milletvekili

M. Fatih Topal Adıyaman MV.	SELMİN BALIK ELAZIĞ MV.
Niyazi Sönmez Karabük MV	Oya Eronat Diyarbakır MV
Selman ÖZBOYACI Konya MV.	Şenal Sarıyıldız Ordu MV
Kadir Sevdi Gaziantep MV.	Hülya Nergiz Kayseri MV.
Mustafa YEL Tekirdağ Milletvekili	Ali Özkaya Afyonkarahisar MV.
Rıza Posacı Aydın MV	Cemal Bekik İzmir MV.

Hakan Çavuşoğlu Bursa MV	Necip NASIR İzmir MV
Yaşar Karayalçın İzmir MV	Cemil TAMAM Kocaeli MV
Rümeysa KADAK İstanbul MV.	Zeliha Sarıoğlu Adana MV.
Sırrı KAYCINELI Çorum MV	Tülay Kaynarca İstanbul MV
Ankara Polat Düzgün Ankara Milletvekili	Atilla DOĞAN Bursa Milletvekili
Hami Karacan Eskişehir MV	Ramazan Can Kırıkkale MV
Dr. Tuba Vural Çelik Antalya MV	Ramazan Gülender Akamcı Çankırı MV.

Semra Kaplan Güvercin Manisa MV	Nevzat Şahıroğlu İst MV.
Recep Özel Isparta M.V.	Metin Çelik Kırıkkale MV
Derya Bakbak Gaziantep MV.	Orhan Erdem Konya MV.
Recep Unüvar Sakarya M.V.	Mehmet Erdoğan Gaziantep MV
Zafer Yılık Bursa MV.	Sami Şahin Kocaeli MV
Hadiye Sevar Katırcıoğlu Kocaeli MV	Yelda Erol Özçelik Muğla MV

Recep Şeker
Karaman MV

Onur Aksoy
Ardahan

Adil Gözük Balıkesir MV	Fatma Betül Sayan Kaya İstanbul MV
Ahmet Arslan Kars	Selami Altınok Erzurum M.V.
Nevzat Ceylan Ankara MV	Zeynep Gülyılmaz Manisa
Murat Bakbatur Manisa	Serkan Bayram İzmir MV
Mehmet Şükrü Erdinç Isparta	Ekrem Çelebi Hatay M.V.
Zühal Özdemir Batman	Süleyman Karaman Erzincan
Bekir Kuvvet Erim Aydın MV	Yusuf Beyazıt Tokat MV

Haci Ahmet ÖZDEMİR Konya MV.	Mehmet Ali Cevheri Şanlıurfa Mv.
Semiha EKİNCİ Sivas Mv.	Ahmet Hamdi ÇAMLI İSTANBUL
Lütfiye Selma Çam ANKARA MV.	Ceyda Çetin Erenler Kütahya Mv.
Çiğdem Konaçgil Tekirdağ Mv	Ahmet Golakoğlu Zong. Mv.
Kemal Çelik Antalya Mv.	Eyüp Özsoy İstanbul Mv.
Polat TURKMEN Zonguldak MV	Abdullah Doğru Adana MV
Sabri Öztürk Giresun mv.	Ahmet SORGUN KONYA

Ecvet KAYA İST	Nazım Maviş Sinop
Hulusi Sardoğan İstanbul M	Burhan ÇAKIR Erzincan Milletvekili
Volkan Bozkır İstanbul M	ŞİRİN ONAL İST. M.V.
Mehmet Mehdi EKER DİYARBAKIR	İsmail Tamer Konya M
M. Habib SOLUK SİVAS M	Hasan GİLEZ Amasya Milletvekili
Engin TAŞÇI Ordu M	İrfan Kartal Van M.V
Husret Dinç Hakkari M	ŞAMİL AYRIM İST. M.V

Hacı ÖZKAN Mersin MV	Yavuz ERGÜN Niğde M.V.
Vildan Yılmaz Güneş Bursa Mv.	Tamer Akkal Manisa Mv.
İsmail Bilgen Manisa MV.	İlyas Şeker Kocaeli MV.
Emine Nur Günay Eskişehir MV	Abdullah GÜLER İstanbul Mv.
Fatih Süleyman Denizolgun İstanbul MV	Ahmet Berat Çonkar İstanbul milletvekili
Cevdet Demirkıran MARDİN	Zeynep Yıldız Ankara Mv.
Cahit Özkan Denizli Mv.	Mustafa CANBEY Balıkesir MV.

Oğuzhan Kaya Eskişehir Mv	Osman Aşkın BAK Rize Mv
VEYSEL EROĞLU Afyonkarahisar	M. Yavuz DEMİR Muğla Mv.
Orhan YEGİN Ankara M.V.	Yaşar UGURLU Burdur Mv
Seyhan DİNÇER Mardin Mv	Ali Şahin Gaziantep Mv.
Ruat Kökdar Samsun Mv	Meliha Akyol YALOVA M.V
Hacı ÖZKAÇ Mersin M.V.	Selma Osman ESEN Karaman Mv
M. SAİT KİLİTOĞLU Gaziantep Mv	Cemal ÖZTÜRK Giresun Mv.

Ahmet Zenbilci Adana MV	Mehmet Ali GEÇERİ İzmir MV
İsmail OK Balıkesir Mv.	Selim GÜLTEKİN Niğde M.V.
Hacı Osman AKGÜL Gümüşhane MV	Recep Berdibek Bingöl
Cihan PEKTAŞ Gümüşhane MV.	Metin Gündoğdu ORDU MV.
F. Alpay ÖZALAN İzmir Mv.	Mücahit DURMUŞOĞLU Osmaniye Mv
Hamdi UCAR ZONG MV	Salih CORA Trabzon Mv
Salim Güvitçioğlu Çankırı MV.	Bahir Akyürek Konya M.V.

Ahmet TAN Kütahya Mv	Ziya AŞKINMAİDİZ Konya Mv
Hasan Turan İstanbul Milletvekili	

25.- Sakarya Milletvekili Recep Uncuoğlu ve 143 Milletvekilinin 11 ili etkileyen depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7049)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizi büyük yasa boğan 6 Şubat 2023 Pazartesi günü saat 04.17'de Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7.7 büyüklüğünde ve aynı gün 13.24'te yine Kahramanmaraş Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğünde iki büyük deprem meydana gelmiştir. Yaklaşık 110 bin kilometre karelik alanı etkileyen ve çok büyük yıkıcı etkisi olan bu depremler 11 ilimizde 62 ilçemizde ve 10.190 civarı mahalle ve köyümüzde yaşayan 14 milyon vatandaşımızı doğrudan etkilemiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, depreme dirençli yapı stokunun oluşturulması ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

İlyas ŞEKER
Kocaeli

Recep UNCUOĞLU
Sakarya

Tahir AKYÜREK
Konya

Abdullah GÜLER
İstanbul

Ahmet KILIÇ
Bursa

Atilla ÖDÜNÇ
Bursa

Hüsnü ŞENTÜRK
İstanbul

Mustafa DEMİR
İstanbul

Yusuf Ziya YILMAZ
Samsun

Necip NASIR
İzmir

Selahattin MİNSOLMAZ
Kırklareli

Şeyhmus DİNÇEL
Mardin

Selman ÖZBAYACI
Konya

GEREKÇE

Türkiye ve yakın çevresinde, her yıl irili ufaklı ortalama 25.000 civarında deprem meydana gelmektedir. Bölgemizde 1900 yılı ile 2020 yılları arasında can kaybına veya hasara neden olan yaklaşık 250 civarında büyük deprem meydana gelmiştir. Yaşanan bu depremlerde büyük can kayları meydana gelmiştir. Can kaybının ve ağır maddi hasarların en fazla yaşandığı depremler büyüklüğü 7'nin üstünde olan 1939 yılı Erzincan depremi ve 1999 yılı Gölcük merkezli Marmara depremleridir.

Ülkemizde 6 Şubat 2023 Pazartesi günü saat 04.17'de Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7.7 büyüklüğünde ve aynı gün 13.24'te yine Kahramanmaraş Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğünde iki büyük deprem meydana gelmiştir. Yaklaşık 110 bin kilometre karelik alanı etkileyen ve çok büyük yıkıcı etkisi olan bu depremler 11 ilimizde 62 ilçemizde ve 10.190 civarı mahalle ve köyümüzde çok ciddi yıkıma sebep olan ve bu bölgelerde yaşayan 14 milyon vatandaşımızı doğrudan etkilemiş, çok sayıda can kaybına ve maddi hasarlara neden olmuştur. Ayrıca bu deprem Niğde, Sivas ve Kayseri gibi illerimizi de kısmen etkilemiştir. Kahramanmaraş'ta kırılan fayın kırılma aralığının 500 yıl olması dolayısıyla bu süre zarfında bölgede ciddi bir enerji birikimi oluşmuştur Meydana gelen Pazarcık merkezli ilk depremde 315 km, Elbistan merkezli ikinci depremde ise 177 km olmak üzere iki farklı fay bilim insanlarının dahi öngöremediği şekilde 9 saat arayla kırılmış ve bölgede büyük bir enerji boşalması meydana gelmiştir. Depremin odak derinliği yaklaşık 7 kilometre olup sığ odaklı bir özellik arz etmektedir. Arazide hem uydu görüntülerinden hem de arazi çalışmaları ile ilk depremin 3.5 metre civarında, ikinci depremin de 6.5 metre civarında maksimum yanal atım yaparak yüzey kırığının yolları, yapıları ötelediği ve arazi sınırlarında büyük değişiklikler yaptığı, 80 santimetreye kadar düşey yükselmeler oluşturduğu büyük çöküntü alanları, kaya düşmesi ve heyelanlar meydana getirdiği görülmüş ve bir kısmı 7'ye yakın büyüklükte olmak üzere 11 bini aşkın artçı deprem meydana gelmesine sebebiyet vermiştir.

Ülkemizin son yüzyılda yaşadığı en büyük deprem felaketi olan bu durum kamuoyunda asrın felaketi olarak nitelendirilmiştir. Bu büyük felaket sonucunda 4. Seviye uluslararası alarm durumu ilan edilerek yardım çağrısı yapılmış ve akabinde ülkemizde 7 günlük milli yas ilan edilmiştir.

Bu depremler sonucu Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa olmak üzere on bir ilimizde binlerce bina yıkılmış, on binlerce bina kullanılamaz hale gelmiş ve 45 bin vatandaşımız vefat etmiş ve 115 bini aşkın vatandaşımız yaralı olarak kurtarılmıştır. Yaşanan afetler sonucunda yüzbinlerce insanımız diğer şehirlere göç etmiş, binaları hasarlı olan vatandaşlarımız ise çadır kentlerde ve konteyner kentlerde yaşamlarını sürdürmektedir. Devletimiz ve yüce gönüllü milletimiz tüm kapasite ve kabiliyetiyle depremin ilk saatinden itibaren sahada yer almış, bu afet karşısında tüm imkanlarını seferber ederek, yaşanan felaketin etkilerini en aza indirmeye çalışmıştır.

Binlerce gönüllü vatandaşımız ve sivil toplum kuruluşlarımız deprem bölgesinde büyük bir gayret ve özveriyle çalışmalara ve yardımlara iştirak etmişlerdir. Deprem bölgesinde AFAD koordinasyonunda ulusal ve uluslararası arama kurtarma ekipleri ile Emniyet, Jandarma, MSB, UMKE dahil olmak üzere 271 bin personel görev almıştır. Afet bölgesinde başta ekskavatör, çekici, vinç, dozer, kamyon, arazöz, treyler, greyder, vidanjör vb. iş makineleri olmak üzere toplam 15bin araç çalışmalarını devam ettirmektedir. Hava Kuvvetleri, Kara Kuvvetleri, Deniz Kuvvetleri, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel

Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı ve Orman Genel Müdürlüğü'ne bağlı 115 helikopter, 78 uçak ve 38 gemi bölgede görev almıştır. Afet barınma, beslenme ve psikososyal destek grupları oluşturulmuştur. Ayrıca deprem bölgesinin ihtiyacı olan birçok alanda yardım seferberliği düzenlenmiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan, şiddet ve etki bakımından karada meydana gelen Dünyanın en büyük depremleri arasına giren asrın felaketi sonrasında ülkemizde imar, mahalli idareler, afet, koordinasyon, kentsel dönüşüm ve yapı denetim uygulamaları ile tüm denetim mekanizmalarının yeniden gözden geçirilmesi elzem hale gelmiştir. Aynı zamanda depremin yaşandığı 11 ilimizde TOKİ öncülüğünde mevcut uygulamalar kapsamında inşa edilen on binlerce binanın herhangi bir hasar görmemesi de dikkate alındığında TOKİ tecrübesinin sağlıklı, güvenli yapı stokunun oluşturulmasında çok değerli kazanım sağladığı ortaya çıkmıştır.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması, depreme dirençli yapı stokunun oluşturulması ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince meclis araştırma komisyonu kurulmasının ülkemiz ve milletimiz için yararlı olacağı kanaatindeyiz.

Yaşar Kirkpinar İzmir MV	Cemil TAMAÇ Kocaeli M
R.Bmeyso KADAK İstanbul MV.	Jülide SARIEROĞLU Adana MV.
Ard KAYHAN Konya MV	Tülay KAYNARCA İstanbul MV.
Antje Polat DÖZGÜN Ankara Milletvekili	Attila ÖDÜNÇ Bursa Milletvekili
Hanı Karacan Eskişehir MV	Ramazan Can Kırıkkale MV

Dr. Tülbe Uzel Göker Antalya MV	Bayram Özçelik Burdur MV.
Zeynem Gülender Açanal Giresun MVKİ	Mustafa Akaydın Kırşehir MV.
Samer Süleyman Allahverdi Adana MV.	Fatma Aksal Edirne MV
Gülinda Kılıçdaroğlu Çanakkale MV.	Yusuf Ziya Özer Yozgat MV
Şehmi Küpsü Bolu MV.	Ahmet Tan Kütahya MV
Ziya Altunyaldız Konya MV	Hasan Turan İstanbul Milletvekili

M. Müfit Anadol Bursa MV	Ali Özkaya Afyonkarahisar MV
A. Nejat Koçer Gaziantep MV	İbrahim Yurdakul Seven Afyonkarahisar MV
Atay Uslu Antalya Milletvekili	Orhan Kırcali Samsun MV
İsmail Güneş Uşak MV	Mustafa Arslan Tokat MV.
Ali Cumhur Taşkın Mersin MV	Ulgötürü Mehmet Nur Gökçe Uşak MV.
İbrahim Aydemir Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir	Semra Kaplan Kamacı Mersin MV

F. Alpay ÖZALAN İzmir Milletvekili	İsmail OK Balıkesir Milletvekili
Mehmet Ali ÇELEBİ İçel Milletvekili	Mücahit DURMUŞOĞLU Osmaniye Mv.
Hamdi UCAL Zonguldak MV	Tahir Akyürek Konya M.V.
Salih CORA Trabzon Mv	Oğuzhan Kayan
Salim Güniferoğlu Çankırı MV.	Veysel Eroğlu Afyonkarahisar
Osman Aşkın BAK Rize MV	M. Yavuz DEMİR Niğde Mv.
Orhan YEGİN Ankara M.V.	Yesin Uzun Burdur MV.

Ali Şahin Gaziantep Mv.	Seyhmus Dinçel MARDİN MV
Melika Akyol YALOVA M.V	Hacı Özkan Mersin MV
Selman Oğuzhan Eser Karaman MV	Cemal Öztürk Giresun MV
Yavuz Erbun NİĞDE M.V.	Vildan Yılmaz Güzel Bursa Mv
İsmail Bilen Manisa MV.	Tamer Akkal Manisa MV.
İlyas Şeker Kocaeli MV	Abdullah Güler İstanbul MV.
Emine Nur Günay Eskişehir MV	Fatih Süleyman Dernekçi İstanbul MV

Ahmet Berat Conkar İstanbul Mv.	Zeyyep Yıldız Ankara Mv.
Cezir Demirer Ordu Mv.	Calat Özkan Denizli Mv.
Mehmet Mehdi EKER Mardin- Diyarbakır	İsmail Tamer Kayseri Mv.
M. Habib SOLUK Elazığ Mv.	Burhan ÇAKIR Erzincan Milletvekili
Şirin ONAÇ İst. Mv. Sinop	Osman Nuri Gülaçar Van Milletvekili
Abdulahat Arvas Van	Hasan GİLEZ Amasya Milletvekili
Erdoğan TAŞÇI Ordu Mv.	Osman Nuri Gülaçar Van Milletvekili

Hacı Ahmet DEDEMİR Konya MV.	Mehmet Ali Çaherli Şanlıurfa MV.
Semiha EKİNCİ Sivas MV	Ahmet Hamdi ÇAMLI İSTANBUL
Lütfiye Selma CAN ANKARA MV.	Ceyda Çetin Erenler Kütahya MV.
Çiğdem Koncagül Tekirdağ MV.	Ahmet GOLAKOĞLU ZONG. MV.
Kemal Çelik Antalya MV	Eyüp BİSOY İstanbul MV.
Zonguldak MV Polat ÇINKILIÇ	Sabri ÖZTÜRK Giresun MV.
Abdullah Dağcı Adana MV	Ahmet SORGUN KONYA

İrfan Kartal Van M.V.	Hüsret Dinç Hakkari M.V.
SAMİL AYRIM İst. M.V.	Mehmet Akif Yılmaz Kocaeli M.V.
Niyazi Güneş Karabük M.V.	M. Fatih Toprak Adıyaman M.V.
Selman ÖZBOYACI Konya M.V.	DERMİN BALIK ELAZIĞ M.V.
Şenel Yeniyıldız Ordu M.V.	Kader Aydın Çankırı M.V.
Hüseyin Nergis Hatay M.V.	Cemal Bekle İzmir M.V.
Mustafa Levent Karahocagil Amasya M. Vekili	Metin Şahin Aydın M.V.

Nevzat Şahoğlu İst. MV.	Metin Çelik Kastamonu MV
RECEP ÖZEL Sakarya M.V	Derya Bakbak Gaziantep MV.
Orhan Erdem Konya MV.	RECEP UNUVOĞLU SAKARYA MV
Mehmet Erdoğan Gaziantep MV	Zafer IŞIK Bursa M.V.
Sami ŞAKIR Kocaeli MV	Badiye Sezer Katırcıoğlu Kocaeli MV
YELDA ERDOĞAN MUĞLA MV.	Adil Çelik Balıkesir MV
Ahmet Arslan Kars	Selami ALTINOK Erzurum M.V.

Nevzat Ayka Ankara	Zeynep Gül Yılmaz Manisa
Murat BAYBATUR Mersin	Serkan Bayram İstanbul
Ekrem Çelebi Aksaray M.V.	Mehmet Şükrü Erdinç Adana
Ziver Özdemir Batman M.V.	Fatma Betül Sayan Kaya İstanbul M.V.
Süleyman Karaman Erzincan	Bekir Kuvvet Erin Aydın
Yusuf Beyazıt Tokat M.V.	Recep Şeker Karaman M.V.
Orhan Atakan Artvin	Nalan Gavuscoğlu Bursa M.V.

Yusuf Ziya YILMAZ Samsun Milletvekili	Necip NASIR İzmir Milletvekili
Mustafa Demir İstanbul M.V	Atilla ÖDÜNÇ Bursa Milletvekili
Selahattin MİNSOLMAZ Kırklareli Milletvekili	Oya Eronat Diyarbakır MV
Reşit Bertıbak Bingöl M.V	Eyüp ÖZSOY İstanbul Milletvekili
Metin Gündoğdu ORDU MV	Selim GÜLTEKİN Niğde M.V.
Ahmet Demirci Adana MV	Ruşat Kökkaz Samsun MV
HAKKI ÖZKAN Mersin MV	M. Sabit KIRATOĞLU Gaziantep MV

26.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu ve 19 Milletvekilinin Kahramanmaraş merkezli depremlerin tüm yönleriyle araştırılarak deprem politikalarındaki eksikliklerin çözüme kavuşturulması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7050)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Şubat 2023 tarihine meydana gelen ve K.Maraş Pazarcık ilçesi merkezli 7,7 ve 7,6 büyüklüğünde olan ve binlerce artçı sarsıntı ile 10'dan fazla ilimizi etkileyen depremlerde; 01/03/2023 tarihi itibariyle resmi açıklamalara göre 45.089 insanımız yaşamını yitirmiştir. Enkaz altından çıkarılmayan ve kayıp olanların sayısı ise bilinmemektedir. 110 bini aşan insanımızın yaralandığı, 160 binden fazla binanın yıkıldığı veya kullanılmaz halde olduğu kamuoyuna yapılan açıklamalara yansımıştır. Yaşanan bu depremin böyle büyük can kaybına ve maddi hasara yol açmasının nedeni AKP-MHP iktidarının ve AFAD-KIZILAY gibi sorumlu kuruluşlarının deprem öncesinde gerekli tedbir ve önlemleri almadığı gibi deprem sonrasında ise en az 72 saat kurtarma ve yardım çalışmalarında yetersiz kalmasıyla bütün kamuoyu tarafından görülmüştür.

K.Maraş merkezli 10'dan fazla ilimizi etkileyen bu depremlerin ekonomik ve sosyal sonuçlarının, depremde binaları ve evleri yıkılan halkın ihtiyaçlarının, depremden dolayı yıkılan ve zarar gören binaların yapımında ve izinlerinde sorumluluğu olan kamu, özel veya belediyelerdeki tüm yetkililerin tespit edilmesi, evleri yıkılan ailelerin öncelikle geçici barınma sorunlarının, sonrasında yerinde kalıcı dayanıklı konutlarının yapılması, Türkiye genelinde imar affının sonuçlarının, bu güne kadar toplanan deprem paralarının, deprem sonrasında ekranlara da yansıyan yardım paralarının nerelere harcandığı veya harcanacağı, AFAD ve KIZILAY gibi sorumlu kuruluşların çadır ve gıda satışlarının, illerde deprem toplanma alanlarının yetersizliğinin, deprem ile ilgili tüm mevzuat hükümlerinin uygulanıp uygulanmadığının ve mevcut iktidarın deprem politikasındaki eksikliklerinin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve Meclis İçtüzüğünün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırma sürecinin başlatılması gereğini arz ve teklif ederim. **01/03/2023**

Ali KENANOĞLU
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Deprem kuşağında olan ve daha önce de çok kez büyük depremler yaşamış bir ülkemizde, doğal afetin yanı sıra bu kadar can ve mal kaybının yaşanmasının şüphesiz en büyük nedeni ihmal ve denetimsizliktir.

Alınmayan tedbirler ve ihmaller zinciri ile birlikte zamanında müdahale yapılmaması nedeniyle depremde yaşamını yitirenleri saygıyla anıyor, yaralıların bir an önce sağlıklarına kavuşmasını diliyorum.

2016 yılında Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi (AFAD) Başkanı olduğu dönemde Türkiye topraklarının % 92'sinin deprem kuşağında bulunduğunu, nüfusunun da % 95'inin deprem kuşağında yaşadığını açıklamıştır. Diğer taraftan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilerinin 2020 yılında yaptığı açıklama da ise Türkiye nüfusunun % 71'nin, ülke topraklarının ise % 66'sının deprem riski altında olduğunu açıklanmıştır. Bu çelişkili açıklamalara rağmen ülkemizin büyük kısmının aktif fay hatları üzerinde yer almasına karşın mevcut iktidar ve yerel yönetimler depreme karşı gerekli tedbirleri almamış, depremin hasarlarını en aza indirecek düzenlemeleri yapmamıştır. Türkiye yıllardır büyük depremler yaşamasına rağmen hükümet etkili bir deprem politikası yürütememiş bu konuda çıkarttığı yasa ve yönetmelikleri etkili bir şekilde uygulamamıştır.

6 Şubat 2023 tarihinde K.Maraş Pazarcık merkezli 10'dan fazla ilimizi etkileyen depremlerin, on binlerce can kaybına, milyarlarca lira maddi kayba neden olduğu bilinmektedir. 6 Şubat'ta 7,7 ve 7,6 büyüklüğünde yaşanan depremin ardından, 20 Şubat 2023 tarihinde ise Hatay'da 6.4 büyüklüğünde bir deprem daha yaşanmıştır.

Güneydoğu Anadolu, Doğu Anadolu, İç Anadolu ve Akdeniz Bölgelerini kapsayan geniş bir alanda; Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elâzığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinde yaşayan yaklaşık 14 milyon yurttaş depremlerden etkilendiği tahmin edilmektedir.

Bu yıkımlarda "depreme dayanıklı(!)" olarak yapıldığı iddia edilen yeni binaların hatta daha inşaat aşamasında olan binaların dahi yıkıldığını hemen hemen her kentte bölgeyi gezen bizler tarafından da görülmüştür. Bu durum yapı denetim hizmetlerinin amacına uygun yapılmadığını, tamamen şekli denetimlerin gerçekleştirildiğini ortaya koymaktadır. Şimdiye kadar yapı denetim kuruluşlarının denetimlerini düzgün yürütmedikleri, zemin ve temel etütlerinin yerinde denetimi esas alacak şekilde yapılmadığı görülmektedir.

Depren bölgesinde görevini yerine getirmeyen, denetim hizmetlerini şekli olarak gerçekleştiren yapı denetim kuruluşu sahipleri, yönetici ve sorumluluğu bulunan çalışanlar, şantiye şefleri, müteahhitler ile bunları denetlemekle görevli il yapı denetim komisyonu ve merkez yapı denetimi komisyonu üyeleri hakkında acilen soruşturma başlatılmalıdır. Aksi takdirde on binlerce insanımızın yaşamını yitirmesine neden olan bu olguların ortadan kaldırılması mümkün olmayacaktır.

Diğer taraftan, depremlerin ardından bugüne kadar; toplum sağlığının korunarak sağlıklı ve güvenli yaşam koşullarının oluşturulmasına, eğitim hakkının sağlanmasına, yurttaşların yaşamsal ihtiyaçların giderilmesine yönelik yeterli önlem alınmamış; deprem sonrası müdahale ve süreç hakkında halk yeterince bilgilendirilmemiş, yürütülen bazı çalışmalar ve gerçek veriler gizlenerek bilgi kirliliği oluşturulmuştur.

Afet ve acil durum yönetimi ile sağlık kuruluşları ve kaynakların kullanımına yönelik sistemli bir planlama yapılmamıştır. Eşitsizlik ve farklılıklar giderilmeksizin uzaktan eğitime başlanarak eğitimin özgün nitelik ve koşulları yok sayılmış, öğrenme biçimleri kısıtlanmıştır.

Yaşanan depremler gerekçe gösterilerek; kamusal ve toplumsal alanlarda oluşturduğu siyasi hegemonya aracılığıyla iktidar; afet ve kriz koşullarını kendi adına bir fırsata dönüştürmeye çalışmaktadır. Kamusal ve hukuki denetim yok sayılarak bölgedeki planlama ve imar süreci yeniden yapılandırılmaya başlanmış, kamuya ait kaynaklar, kentler, doğal, kültürel değerlerin yatırım araçlarına dönüştürülmesine odaklanılmıştır.

Nüfusun büyük çoğunluğunun kentlerde yaşadığı ülkemizde; doğal yaşamı ve ekolojik dengeyi bozan büyük altyapı projeleri, hızlı ve yoğun yapılaşma, nüfus artışı ve göçün dönüştürücü etkileri büyük kentlerde yoğun olarak etkisini göstermektedir.

Yaşanmakta olan depremler ve benzeri afetler karşısında alınması gereken önlemlerin uygulanması bu etkenler nedeniyle güçleşerek neredeyse olanaksız hale gelmektedir.

Yakın dönemde ardı ardına yaşanan depremler; kentsel ve kırsal alanda bütüncül planlama ilkelerini reddeden anlayışın, kentlerimizi her türlü afete karşı zayıf, güvencesiz ve riskli konumda olduğunu gözler önüne sermiştir. Bu açıdan değerlendirilerek, büyük yıkımlara ve önlenemez kayıplara sebep olan rant odaklı planlama, kentleşme ve yapılaşma politikaları yaşananlardan ders alınarak terk edilmelidir.

Devlet tüm yurttaşlara eşit, sağlıklı, güvenlikli yaşama koşullarında nitelikli yaşam çevreleri sağlamakla yükümlüdür. Afetler ve kriz koşullarında başarılı iyileşme süreçleri için alınacak önlemlerin bilimsel ilkeler ve gerçeklerle, toplum yararı gözetilerek oluşturulması; sosyal devlet anlayışıyla geliştirilecek politikalarda bilim insanlarının, meslek odalarının, akademik kuruluşların ve tüm ilgili kesimlerin koordinasyonunun ve iş birliğinin sağlanmasına özen gösterilmelidir.

Deprem nedeniyle yüz binlerce insan yaşadığı illerden başka illere göç etmek zorunda kalmıştır. Deprem yaşanan illerden 2 milyona yakın yurttaşımızın başka yerleşim yerlerine göç ettiği ifade edilmektedir. Deprem bölgelerinden ayrılamayan insanların bu günkü tarih itibariyle, çadır-konteynır, beslenme, ısınma ve hijyen ihtiyaçları halen devam etmektedir.

Bu deprem felaketi bir kez daha göstermiştir ki; Türkiye toprakları çeşitli aktif deprem fay hatları üzerinde bulunuyor iken, depremin her an olabileceğine ilişkin uzmanlarca yapılan uyarılara rağmen, sorumlu AKP-MHP iktidarı ve onların yetkili kurum ve kuruluşlarının gerekli tedbir ve önlemleri almadığı, plansız nüfus yoğunluğunun yaşandığı kentlerde imar planlarının afet riskine göre hazırlanmadığı ortaya çıkmıştır.

KIZILAY ve AFAD'ın, depremde zor durumda kalan yurttaşların karşılıksız barınma ve beslenme ihtiyaçlarını karşılaması gerekirken, çadır ve gıda satışında bulunması skandaldan da öte bir vicdansızlıktır. Halen daha karşılamayan çadır ve konteynır taleplerinin ne zaman giderileceği belirsizdir. Hangi ilde kaç can kaybı olduğu, enkazda kalanların sayısı, kayıp çocukların akıbeti, depremden etkilenen hayvanlar için hangi önlemler alındığı, yıkılan ve yıkılması gereken binaların sayısı, kentleri terk edenlerin gerçek sayıları bilinmemektedir.

Tüm bu açıklamalara göre; K.Maraş merkezli 10'dan fazla ilimizi etkileyen ve en az 45 binden fazla insanımızın yaşamını yitirdiği bu depremlerin bütün yönleriyle incelenmesi, böylesine büyük can ve maddi kaybın yaşanmasına sebep olan başta iktidarın sorumluluğunda olan kamu kurum ve kuruluşları yetkilileri olmak üzere özel sektör inşaat firma sahiplerinin belirlenmesi, hukuk önünde bütün sorumluların hesap vermesi ve bir daha böyle depremlerin büyük felaketlere dönüşmemesi için gerekli tedbir ve önlemlerin alınması amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonun kurulmasını çok önemli ve gerekli görmekteyim.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
4	KEMAL PEKÖZ	ADANA	
5	HABİP EKSİK	IĞDIR	
6	OYA ERSOY	İSTANBUL	
7	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
8	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
9	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
10	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	
11	RIDVAN TURAN	MERSİN	
12	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	
13	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
14	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	
15	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	
16	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	
17	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	
18	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
19	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	